WN
497

VERSLAG

VAN DEN TOESTAND DER STADSGEMEENTE

SOERABAJA

1931

N. V. KON. BOEKHANDEL EN DRUKKERIJEN G. KOLFF & Co. - SOERABAJA

BIBLIOTHEEK KITLV
0106 5463
860 934 888

VERSLAG DER GEMEENTE SOERABAJA.

PASSER BESAR, gezien van het Viaduct.

m 497

VERSLAG VAN DEN TOESTAND DER STADSGEMEENTE SOERABAJA OVER 1931.

4/## '33
IX
V

KONINKLIJK INSTITUUT voor TAAL-LAND- & VOLKENKUNDE van NEDERLANDSCH-INDIË

N.V. KONINKLIJKE BOEKHANDEL EN DRUKKERIJEN G. KOLFF & Co.–SOERABAJA–1933.

VOORBERICHT.

Wij hebben de eer Uwen Raad hierbij aan te bieden het Verslag van den toestand der Stadsgemeente Soerabaja over 1931.

In verband met de bezuiniging werd ook dit jaar wederom het Verslag zou beknopt mogelijk gehouden.

De late verschijning dezer publicatie vindt haar oorzaak in het feit, dat sommige opgaven door een samenloop van omstandigheden eerst in Januari 1933 werden verstrekt.

Burgemeester en Wethouders van Soerabaja,
Mr. W. H. van HELSDINGEN,
Burgemeester.

Soerabaja, Februari 1933.

INHOUD.

Bladz.

Voorbericht . . . . . V.

INLEIDING . . . . . 1 — 3

HOOFDSTUK I GRONDGEBIED . . . . 4 — 7

§ 1. Instelling der Gemeente *(4)* — § 2. Grenzen *(4)* — § 3. Gebied der Gemeente *(6)* — § 4. Grondbezit *(6)* — § 5. Indeeling *(6)* — § 6. Het Wapen der Gemeente *(6)*.

HOOFDSTUK II. BEVOLKING . . . . . 8 — 14

I. Stand der Bevolking 8
II. Loop der Bevolking 8
§ 1. Geboorte en Sterfte *(8)* — § 2. Vestiging en Vertrek *(10)* — § 3. Huwelijken en Echtscheidingen *(11)*.

HOOFDSTUK III. VERKIEZINGEN . . . . 15 — 17

§ 1. Kiezerslijst *(15)* — § 2. Stemdistricten *(16)* — § 3. Stembureaux *(16)* — § 4. Verkiezingen *(16)*.

HOOFDSTUK IV. BESTUUR DER GEMEENTE . 18 — 26

§ 1. De Stadsgemeenteraad *(18)* — § 2. College van Burgemeester en Wethouders *(20)* — § 3. Raadscommissies *(22)* — § 4. Gemeente Verordeningen *(23)* — § 5. Voornaamste behandelde onderwerpen *(24)*.

HOOFDSTUK V. PERSONEEL DER GEMEENTE 27

HOOFDSTUK VI. GEMEENTELIJKE ADMINISTRATIE . . . . . 28 — 63

§ 1. Afdeeling Algemeene Zaken *(28)* — § 2. Afdeeling Bevolking *(30)* — § 3. Afdeeling Belastingen *(33)* — § 4. Bureau van Statistiek *(36)* — § 5. Financieele Contrôle *(37)* — § 6. Centrale Boekhouding *(38)* — § 7. Ontvangerskantoor *(43)* — § 8. Inkoopkantoor en Magazijndienst *(50)* — § 9. Kantoor voor Arbeidsbemiddeling *(53)* — § 10. Gemeentelijke Contrôledienst *(59)*.

Bladz.

HOOFDSTUK VII. DE FINANTIEELE TOESTAND 64 — 123

Afdeeling I. De Algemeene Finantiëele Positie van de Gemeente bij den aanvang van het Begrootingsjaar 1932 . . . . . 64 — 74

§ 1. Algemeene Beschouwingen *(64)*.

Afdeeling II. De Finantiëele Resultaten van het Begrootingsjaar 1931 . 75 — 87

§ 2. Begrooting 1931 *(75)* — § 3. Begrootingsrekening 1931 *(75)* — § 4. Finantiëele Overzichten *(75)*.

Afdeeling III. De Gemeente-Bedrijven . . 88 — 123

HOOFDSTUK VIII. DRINKWATERVOORZIENING 124 — 132

§ 1. Gemeentelijke Waterleiding *(124)* — § 2. Waterdistributie *(126)* — § 3. Buizennet *(126)*.

HOOFDSTUK IX. GEMEENTEWERKEN . . 133 — 187

HOOFDSTUK X. BOUW- EN WONINGTOEZICHT 188 — 190

HOOFDSTUK XI. BEGRAAFPLAATSEN . . 191 — 197

§ 1. Europeesche Begraafplaatsen *(192)* — § 2. Overige Begraafplaatsen *(195)*.

HOOFDSTUK XII. STADSREINIGING EN PLANTSOENDIENST . . . . . 198 — 217

§ 1. Reinigingsdienst *(198)* — § 2. Plantsoendienst *(213)*.

HOOFDSTUK XIII. GEMEENTELIJKE WERKPLAATS . . . . . 218 — 222

HOOFDSTUK XIV. VETERINAIR HYGIENISCHE DIENST . . . . . 223 — 227

HOOFDSTUK XV. GROND- EN WONINGBEDRIJF . . . . . 228 — 241

§ 1. Grondbedrijf *(228)* — § 2. Woningbedrijf *(231)*.

Bladz.

HOOFDSTUK XVI. VOLKSHUISVESTING . . 242 — 251

§ 1. Bestuur en Toezicht *(242)* — § 2. Geldleeningen *(243)* — § 3. Verrichtingen der Vennootschap *(243)* — § 4. Stand der Geldmiddelen *(244)*.

HOOFDSTUK XVII. KAMPONGVERBETERING 252

HOOFDSTUK XVIII. BRANDWEER . . . . 253 — 261

HOOFDSTUK XIX. MARKTWEZEN . . . . 262 — 263

HOOFDSTUK XX. ONDERWIJS . . . . 264 — 280

§ 1. Onderwijscommissies *(264)* — § 2. Gemeentelijke Burgerambachtsschool *(265)*.

HOOFDSTUK XXI. ARMENZORG EN MAATSCHAPPELIJKE STEUN . 281 — 284

§ 1. Gemeentelijke Armenzorg *(281)* — § 2. Subsidies *(283)*.

HOOFDSTUK XXII. OPENBARE VERKEERSMIDDELEN . . . . 285 — 292

§ 1. Het Verkeersvraagstuk *(285)* — § 2. De Gemeentelijke Taxikeuring *(286)*.

BIJLAGEN.

Verslag N. V. Volkshuisvesting te Soerabaja . . 293 — 330

INLEIDING.

In het jaar 1931 onderging Soerabaja als handels- en cultuurcentrum van Oost-Java, evenals zoovele andere koopsteden, den deprimeerenden invloed der tijdsomstandigheden.

Een terugblik op het afgeloopen jaar toont, dat de Gemeente niettemin krachtig aan hare expansie heeft gearbeid. Door de grenswijziging die in verslagjaar tot stand kwam, zag zij haar grondgebied belangrijk uitgebreid.

De bevolking nam aanmerkelijk toe. Thans telt de Gemeente reeds een inwoner-aantal van rond 345.000 zielen.

Het aantal woningen in de Gemeente steeg gestadig. Het Gemeentelijk Woningbedrijf en de N. V. v/d „Volkshuisvesting Soerabaja" bouwden in het verslagjaar gezamelijk niet minder dan 276 woningen voor de verschillende bevolkingsgroepen. Ook het particulier bouw-initiatief, hoewel in mindere mate dan in voorafgaande jaren, ontwikkelde zich binnen redelijke grenzen. Verschillende woon-, kantoor- en winkelhuizen kwamen tot stand, waaronder zelfs eenige monumentale gebouwen, als het Handelspaleis van de Internatio, het Gouverneurskantoor en andere kantoren.

Werden in het afgeloopen jaar belangrijke verkeerswegen aangelegd of hersteld, ook op het gebied van afwatering en rioleering, voornamelijk in het belang der kampongs werden groote verbeteringen aangebracht en belangrijke sommen besteed. Om slechts enkele der voornaamste werken te noemen: de afwatering van Sidodadi en omgeving, de afwatering van het kampongcomplex Peneleh en omstreken, de verbetering van de Moeteranleiding etc. Ook de Morokrembanganleiding werd in verslagjaar voltooid. Hieruit blijkt dat kampongverbetering, waarbij vooral op de hygienische verzorging wordt gelet, in 1931 rustig en systematisch voortgang had. Het valt slechts te betreuren, dat geen meerdere gelden hiervoor beschikbaar konden worden gesteld en voldoende Regeeringsteun achterwege blijft.

Wat de gezondheidstoestand der stad betreft, verkeert de Gemeente in de gelukkige omstandigheid, dat zij in de afgeloopen periode door geen epidemiën werd geteisterd, zoodat geen bijzondere maatregelen behoefden te worden getroffen. In het algemeen kan worden opgemerkt, dat de gezondheidstoestand niets te wenschen heeft overgelaten, dank zij de getroffen voorzorgsmaatregelen en de voortvarendheid der autoriteiten.

De overname van den plaatselijken Gezondheidsdienst kwam nog steeds niet tot stand, hoewel herhaalde malen ook in het ver-

slagjaar bij de Regeering op een spoedige beslissing terzake is aangedrongen.

De toestand der algemeene begraafplaats op Kembang Koening en ook die der overige begraafplaatsen, voor zoover de Gemeente daarmede bemoeienis heeft, was in het afgeloopen jaar over het algemeen bevredigend. Belangrijke wijzigingen of herstellingen hadden niet plaats.

***

De werkzaamheden van den Stadsgemeenteraad kenmerkten zich in het afgeloopen jaar door groote activiteit. Bij alle Raadsfracties viel een ernstig streven naar versobering van den dienst waar te nemen, waardoor men bezuiniging op de uitgaven hoopte te bereiken, zonder daarbij tot een afbraak-politiek zijn toevlucht te nemen. Zonder te kort te doen aan een goed werkende ambtelijke bestuursinrichting, werd het ambtenarencorps sterk ingekrompen. Overal waar het maar eenigszins mogelijk was, werden de opengevallen plaatsen niet bezet of door ander reeds in dienst zijnd personeel ingenomen. Het gevolg hiervan was, dat reeds een belangrijke bezuiniging op de uitgaven werd verkregen. Veel aandacht werd in het afgeloopen jaar besteed aan de voorbereiding der nieuwe personeelsvoorschriften. Nauw verband daarmede hield het streven door een betere inrichting der administratie te komen tot meerdere efficiency, waarbij de bestaande wettelijke voorschriften wel eens als een remmende factor werden gevoeld.

Op wetgevend gebied kwamen verschillende verordeningen tot stand of waren in voorbereiding. Ook op ander gebied werden talrijke en zeer belangrijke onderwerpen aan de orde gesteld en afgehandeld. Zoo werd o.a. het voorstel aangenomen tot oprichting van een tweetal Volksscholen, waarmede de Gemeente hare taak op onderwijsgebied uitbreidde.

Ook op sociaal gebied breidde de Gemeente in het afgeloopen jaar hare werkzaamheden uit. Het bureau van armenzorg is daarvan het bewijs. Ook de werkloosheidszorg wordt indirect door de Gemeente gesteund, terwijl voorts talrijke philanthropische en maatschappelijke instellingen zich belangrijke subsidies zagen toegekend.

Het financieel beleid der Gemeente kenmerkte zich, door groote voorzichtigheid en eischte van de Raadsleden veel moeilijken en tijdroovenden arbeid. De in 1930 begonnen bezuinigingsmaatregelen werden in het verslagjaar met klem voortgezet. Ten gevolge daarvan is de financieele toestand der Gemeente aan het einde van het verslagjaar niet ongunstig te noemen.

De financieele uitkeeringen van het Gouvernement aan de Gemeente hielden in het verslagjaar zoo goed als geheel op. Het is duidelijk dat dit groote teleurstelling wekte. Wel is waar dragen de benarde omstandigheden, waarin 's Lands financiën momenteel verkeeren, daaraan schuld, maar ook in de „betere jaren", vloeiden de uitkeeringen aan de Gemeenten zelfs maar zeer matig en onvoldoende.

De Gemeentelijke bedrijven ondergingen allen min of meer den belemmerenden invloed der tijdsomstandigheden. Toch was er geen reden tot bijzondere ongerustheid.

Het passerbedrijf zag zijn inkomsten wederom stijgen, hoewel niet in die mate als voorgaande jaren. Ten aanzien van het slachtbedrijf valt op te merken, dat de runderslacht in 1931 een geringe vermeerdering toonde. Toch was duidelijk den invloed der slechte tijdsomstandigheden ook hier te merken. Niettemin waren de financieele resultaten van den Veterinair-Hygienischen Dienst in verslagjaar tamelijk gunstig.

Het Gemeentelijk grondbedrijf ging zooveel mogelijk voort met den verkoop van terreinen, doch zag zich gehandicapt door de tijdsomstandigheden, waardoor slechts weinig verkooptransacties konden worden afgesloten.

Het waterleidingbedrijf ondervond geen moeilijkheden van bijzonderen aard en kon rustig aan zijne uitbreiding voortwerken.

Ten aanzien van de Gemeentelijke belastingen moge het volgende dienen:

In het afgeloopen jaar werden geene nieuwe belastingen ingevoerd of andere noemenswaardig verhoogd, zoodat de lasten der burgerij bleven beperkt tot de gewone heffingen. De opbrengst der verschillende belastingen en retributies in het verslagjaar gaf geen reden tot klagen, al werd dan ook geconstateerd, dat de termijnbetalingen der kohier-belastingen, ten gevolge van ongunstige economische omstandigheden minder vlot plaats hadden dan gewoonlijk. De totale opbrengst in vergelijking met voorgaande jaren geeft geen noemenswaardige verschillen te zien.

Met betrekking tot de Decentralisatie staan nog altijd belangrijke vraagstukken op te lossen. Zoo is nog steeds niet geregeld de overdracht van het Plaatselijk Bestuur aan de Gemeenten, de positie van den Burgemeester als Hoofd van Plaatselijk Bestuur in het bijzonder en politioneele aangelegenheden, regeling van de financieele verhouding tusschen Land en Locale Ressorten, etc. De vervulling dezer desiderata zou ontegenzeggelijk van grooten invloed zijn op den verderen uitbouw van het Ned.-Indische Gemeentewezen.

HOOFDSTUK I. GRONDGEBIED.

§ 1. Instelling der Gemeente.

De Gemeente Soerabaja werd ingesteld bij Staatsblad 1906 No. 149. Sedert 1928 is de Gemeente Soerabaja staatsrechtelijk als Stadsgemeente aangemerkt.

§ 2. Grenzen der Gemeente.

Bij besluit van den Provincialen Raad van Oost-Java dd. 10 Maart 1931 No. A 25/1/12 werden, onder intrekking van zijn besluit van 15 Augustus 1929 No. W 127/1/12, de grenzen der Gemeente opnieuw vastgesteld.

De grenzen der Stadsgemeente zijn thans als volgt:

Ten Noorden: de lijn, getrokken door de witte lichtboeien No. 10 van het Wester- en No. 7 van het Ooster-vaarwater van Soerabaja tot de punten, waar zij de West- en Oostgrens der Gemeente snijdt;

Ten Westen: de meridiaan van het punt, waar de rechteroever van de Kali Anak de kustlijn van Straat Madoera ontmoet; van laatstgenoemd punt de bedoelde rechteroever stroomopwaarts tot den dam ten Noordoosten van de desa Genting; van dit punt eene rechte lijn naar het ontmoetingspunt van de grenzen der desa's Genting, Doepah en Asemdjadjar; vervolgens langs de Oostgrens van de desa Genting en verder de Oostgrens van de desa Asemrowo tot het snijpunt met de Noordgrens van het land Patemon; daarna deze grens in Westelijke richting tot het snijpunt met de Oostelijke grens van het voormalige land Simo; verder langs de Oostelijke grens van dit land, tot het punt waar genoemde Oostelijke grens de Noordgrens van de desa Ngesoeng snijdt; daarna in Oostelijke richting langs de Noordgrens van genoemde desa tot aan de Westgrens van het gehucht Djarak, verder in Zuidelijke richting loopende langs de grens tusschen het gehucht Djarak en de desa Ngesoeng en voorts langs de door de stadspilaren, gemerkt met de letters A en B, verzekerde lijn, die het gehucht Djarak scheidt van het overige gedeelte van de desa Poetat Gede. Verder zich Oostwaarts afbuigende langs de grens tusschen het meergenoemd gehucht Djarak en het overige gedeelte van de desa Poetat Gede voornoemd, tot het punt waar deze grens de Westgrens van de desa Doekoekoepang snijdt, vanuit dit punt aanvankelijk in Noordelijke richting volgens de West- Noord- en Oostgrens van de desa Doekoekoepang tot aan

het punt op die grens, ongeveer 60 M. gemeten in Noordelijke richting van het snijpunt van genoemde Oostgrens met de Zuidgrens van laatstgenoemde desa, daarna vanuit dit punt een rechte lijn naar het Zuid-Westelijke hoekpunt van de Europeesche begraafplaats Kembang Koening; van hieruit in een rechte lijn in Zuidelijke richting tot het snijpunt met een lijn, welke ten Westen van den ouden Grisseeschen Weg op een afstand van 60 M, uit de as van dien weg hieraan evenwijdig loopt; vanaf dit punt de laatstbedoelde lijn in ongeveer Zuidelijke richting tot het ontmoetingspunt met de Noordzijde van de trambaan Wonokromo-Sepandjang;

Ten Zuiden: van laatstgenoemd punt in een rechte lijn naar den Zuid-Westelijken Hoek van het Gemeenteland Ngagel, verder langs de Zuidgrens van bovengenoemd land tot aan het Noord-Westelijk hoekpunt van de desa Sidosermo, daarna langs de Noordgrens van genoemde desa tot het punt, waar deze grens de Westgrens van de desa Pandjangdjiwo ontmoet, vervolgens in Noordelijke richting langs die Westgrens tot het Noord-Westelijk hoekpunt van genoemde desa Pandjangdjiwo, van hieruit langs de Noordgrens van genoemde desa tot het snijpunt van die Noordgrens en de Oostkant van den weg van Pandjangdjiwo naar Patjarkeling;

Ten Oosten: vanaf dit snijpunt in Noordelijke richting langs den Oostkant van den weg Pandjangdjiwo-Patjarkeling tot het snijpunt van den Oostkant van den weg met de Zuidgrens van de desa Kedoengtempel, daarna volgens de Zuidgrens van laatstgenoemde desa, vervolgens langs de Oostgrenzen van de desa's Kedoengtempel, Madjaklanggroe, Gresikan, Plosobogen, Kapas-krampoeng en Rangkah, verder volgens de Noordgrens van genoemde desa Rangkah, daarna volgens de Noordgrens van de desa Kapaskrampoeng tot het punt, waar deze grens de Oostgrens van de desa Granting snijdt, vervolgens langs de Oost- en Noordgrens van genoemde desa Granting tot waar deze Noordgrens de Oostelijke onteigeningsgrens van het spoorwegemplacement Sidotopo snijdt, daarna Noordwaarts volgens deze onteigeningsgrens tot haar ontmoetingspunt met den rechteroever van de Kaliondoleiding; verder deze oever tot het snijpunt met de Zuidgrens van de desa Boelakbanteng, vervolgens in Westelijke richting langs deze Zuidgrens, daarna volgens de Westgrens van laatstgenoemde desa tot het snijpunt met de kustlijn van Straat Madoera; verder langs deze kustlijn tot het snijpunt met den rechteroever van bovengenoemde Kaliondoleiding en ten slotte de meridiaan van dit snijpunt tot aan het snijpunt met de Noordgrens der Gemeente Soerabaja.

§ 3. Gebied der Gemeente.

Het gebied der Gemeente bestaat uit staatsdomein, grootendeels met Inlandsch bezitsrecht geöccupeerd, en vollen eigendom afgestane perceelen (particuliere landerijen en gewone eigendomsgronden) en uit de Gemeente in beheer gegeven pleinen, parken, wegen, enz.

Nadere bijzonderheden ten aanzien van deze § zijn te vinden in het jaarverslag 1930 op pag. 8 e.v.

§ 4. Grondbezit der Gemeente.

Omtrent het grondbezit der Gemeente raadplege men de toelichting op de Balans v/h Grondbedrijf in Hoofdstuk VII.

§ 5. Indeeling van het Grondgebied.

De Gemeente Soerabaja is ten behoeve der verschillende takken van dienst en mede ten aanzien der verkiezingen verdeeld in districten, secties en/of wijken.

Voor de verkiezingen van den Gemeenteraad is de stad verdeeld in 4 stemdistricten.

In de grenzen dier districten kwam in verslagjaar geen wijziging, zoodat volstaan kan worden met te verwijzen naar het daaromtrent medegedeelde in het verslag 1930.

De stadsindeeling ten behoeve der Gemeentediensten bleef in verslagjaar ongewijzigd, zoodat ten deze eveneens kan worden verwezen naar het verslag 1930.

§ 6. Het wapen der Gemeente.

Bij besluit van Z. E. den Gouverneur-Generaal van Ned. Indië dd. 28 September 1931 No. 39, werd de Stadsgemeente Soerabaja, ingevolge het bepaalde bij de Ordonnantie van 7 September 1928 (Staatsblad No. 394) bevestigd in het gebruik van het door haar gevoerde wapen, vastgesteld bij besluit van den Gemeenteraad ddo. 30 Juni 1920 No. 2248 en waarvan de beschrijding thans luidt:

„In azuur een zwemmende haai van zilver, de kop omlaag en de staart opgebogen, waaronder een zwemmende omgewende krokodil van hetzelfde, de kop naar boven gericht en de staart opgebogen.

„Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen.

„Schildhouders: twee leeuwen van goud, getongd en genageld van keel.

„Wapenspreuk: „Soerâ-ing-bâjâ; in gouden latijnsche letters op een lint van azuur".

Ten bewijze van de verleende goedkeuring werd aan de Stadsgemeente Soerabaja een wapen-diploma uitgereikt, waarvan de kosten hebben bedragen *f* 134.76.

HOOFDSTUK II. BEVOLKING.

I. STAND DER BEVOLKING.

De totale bevolking der Stadsgemeente Soerabaja bedroeg blijkens het Bevolkingsregister per ultimo December 1931: 343.470 zielen nl.:

Europeanen	27.628
Chineezen	43.288
Inheemschen	265.875 *)
Arabieren en andere Vr. Oosterlingen	6.682

Ongeacht de Inheemsche bevolkingsgroep nam de bevolking van 1931 totaal met 2031 personen toe.

Volgens landaard gerubriceerd was de toename van 1931 als volgt: Europeanen: 1126, Chineezen: 520, Arabieren en andere Vreemde Oosterlingen: 385.

II. LOOP DER BEVOLKING [1]).

§ 1. Geboorte en sterfte.

b. Geboorte. Het aantal geborenen bedroeg in 1931: 1817 of 13 minder dan van het vorige verslagjaar.

Het hoogste maandcijfer viel in Mei en Juli (187), het laagste in November (121).

Het aantal levend en levenloos aangegevenen binnen de Gemeente — ongeacht van hen, die geen inwoners waren — gesplitst naar den landaard, was als volgt:

Landaard	Levend aangegeven		Levenloos aangegeven		Totaal	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Europeanen	618	600	19	4	637	604
Chineezen	1111	1155	18	10	1129	1165
Arab. en Vr. Oosterl.	88	75	10	5	98	80
Totaal. . .	1817	1830	47	19	1864	1849

Onder de levend geborenen zijn als onwettig aangegeven 15 kinderen van het mannelijk en 24 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 39 of 10 meer dan in 1930.

*) Opgave Volkstelling 1930.
[1]) Ongeacht de Inheemsche bevolkingsgroepen.

Volgens nationaliteit en landaard waren de cijfers als volgt:

Landaard	Wettig				Onwettig				Totaal				Totaal	
	1931		1930		1931		1930		1931		1930			
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	1931	1930
Europeanen.	300	299	278	309	7	12	6	7	307	311	284	316	618	600
Chineezen .	582	509	608	531	8	12	10	6	590	521	618	537	1111	1155
Arab. en Vr. Oosterl. . .	49	39	42	33	—	—	—	—	49	39	42	33	88	75
Totaal	931	847	928	873	15	24	16	13	946	871	944	886	1817	1830

Het geboorte-overschot van 1931 blijkt uit het volgende overzicht. In totaal nam de geregistreerde bevolking door geboorte met 1112 zielen toe.

Mutatiën	Europeanen		Chineezen		Arab. en Vr. Oosterl.		Totaal	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Geboren	618	600	1111	1155	88	75	1817	1830
Overleden	188	210	430	461	87	77	705	748
Geboorte-overschot	+ 430	± 390	+ 681	+ 694	+ 1	— 2	+1112	±1082

b. Sterfte. In het afgeloopen jaar stierven — ongeacht de overledenen der Inheemsche Bevolkingsgroepen te Soerabaja totaal 705 personen behoorende tot de werkelijke, niet-Inheemsche bevolking der Gemeente, tegen 748 in 1930. Onder deze cijfers zijn de levenloos aangegevenen niet begrepen.

Gerubriceerd naar de verschillende bevolkingsgroepen luiden de cijfers als volgt:

Landaard	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Europeanen. . . .	95	121	93	89	188	210
Chineezen	261	264	169	197	430	461
Arab. en Vr. Oosterl.	50	39	37	38	87	77
Totaal	406	424	299	324	705	748

De sterfte naar den burgerlijken staat der overledenen blijkt uit het hieronder afgedrukte staatje:

Landaard	Jaar	Ongehuwd		Gehuwd		Weduwstaat		Gescheiden		Totaal		
		M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	Samen
Europeanen .	1931	49	48	37	31	6	12	3	1	95	93 [2])	188 [2])
	1930	65	34	47	36	7	17	2	2	121	89	210
Chineezen. .	1931	178	102	63	38	16	27	—	1	261 [3])	169 [4])	430 [4])
	1930	187	117	61	45	15	34	—	1	264 [1])	197	461 [1])
Arab. en Vr.	1931	30	18	18	11	2	8	—	—	50	37	87
Oosterl. . .	1930	23	23	14	8	2	7	—	—	39	38	77
Totaal	1931	257	168	118	80	24	47	3	2	406	299	705
	1930	275	174	122	89	24	58	2	3	424	324	748

§ 2. Vestiging en Vertrek.

Het aantal personen, dat zich in 1931 binnen de Gemeente vestigde, was in totaal 10.618 of 3.391 minder dan in 1930. Het aantal vertrokkenen bedroeg 663 meer dan in het afgeloopen jaar n.l. 9036. Het vestigingsoverschot bedroeg in 1931: 919 tegen 4973 in 1930 *).

Het volgende overzicht geeft een indruk omtrent de mutaties der geregistreerde bevolking in het afgeloopen jaar.

Mutatiën	Europeanen		Chineezen		Arab. en Vr. O.		Totaal	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Gevestigd	6010	6211	3984	7092	624	706	10618	14009
Vertrokken. . . .	5314	5445	4145	3407	240	184	9699	9036
Vestigings-overschot	+969	+766	−161	+3685	+384	+522	+919	+4973

Het aantal gezinnen, dat zich te Soerabaja vestigde, bedroeg in het afgeloopen jaar 1596 tegen 2019 in 1930. Daarentegen vertrokken 1650 gezinnen uit de Gemeente tegen 1607 in het voorafgaande jaar.

1) Waaronder 1 burgerl. staat onbekend.
2) „ 1 „ „ „
3) „ 4 „ „ „
4) „ 1 „ „ „

*) Dit groote verschil zit voornamelijk in de Chineesche bevolkingsgroep, die door een strenge contrôle toe te passen alsnog in 1930 konden worden ingeschreven.

De trek der bevolking van en naar de groote Gemeenten in Nederlandsch-Indië blijkt uit het volgende overzicht.

Gekomen uit			Vertrokken naar			Meer gevestigd te Soerabaja	
Gemeente	Aantal		Gemeente	Aantal			
	1931	1930		1931	1930	1931	1930
Batavia. . .	776	857	Batavia . .	573	655	+ 203	+ 202
Semarang. .	365	478	Semarang .	269	268	+ 96	+ 210
Bandoeng. .	303	323	Bandoeng .	249	223	+ 54	+ 100
Medan. . .	49	55	Medan . .	38	59	+ 11	— 4
Makassar . .	134	160	Makassar. .	97	129	+ 37	+ 31
Totaal	1627	1873	Totaal	1226	1334	+ 401	+ 539

§ 3. Huwelijken en Echtscheidingen.

a. Huwelijken. Het aantal ingeschreven huwelijken bedroeg 322 tegen 286 in het vorige jaar.

Naar de bevolkingsgroepen gerangschikt worden de volgende cijfers verkregen:

Landaard	Aantal Huwelijken	
	1931	1930
Europeanen	177	179
Chineezen	103	64
Arab. en Vr. Oosterl.	42	43
Totaal	322	286

b. Echtscheidingen. Het aantal ingeschreven echtscheidingen bedroeg in verslagjaar 122 tegen 116 in 1930. De meeste echtscheidingen kwamen ook dit jaar wederom bij de Arabische bevolkingsgroep voor, schoon het aantal echtscheidingen onder de Europeanen ook schrikbarend is toegenomen, zooals uit het volgende overzichtje blijkt:

Landaard	Aantal Echtscheidingen	
	1931	1930
Europeanen	53	39
Chineezen	6	15
Arab. en Vr. Oosterl.	63	62
Totaal	122	116

c. Erkenningen. In 1931 hadden voorts 95 erkenningen plaats nl.: bij de Europeesche bevolkingsgroep 32 en bij de Chineezen: 63 tegen resp. 54 en 82 in het afgeloopen jaar.

Statistisch Overzicht. Ten slotte moge hieronder volgen een algemeen Statistisch overzicht van den loop der bevolking gedurende het afgeloopen jaar:

Statistisch Overzicht van den loop der Bevolking te Soerabaja, gedurende 1931.

I. Bevolking per 31 December 1930:		M	V	Totaal	Inl.	Totale Bevolking
Totale Sterkte	Europeanen	13.694	12.808	26 502		
	Chineezen	27.937	14.831	42.768		
	Arabieren	2.771	2.223	4.994		
	Vreemde Oosterlingen	1.042	261	1.303		
		45.444	30.123	75.567	265.872	341.439

A. Vermeerdering in 1931	Europeanen		Chineezen		Arabieren		Vreemde Oosterlingen		Totaal		
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	Totaal
a. Geboorten	307	311	590	521	49	38	—	1	946	871	1817
b. Vestiging	3207	2803	2726	1258	221	211	167	25	6321	4297	10618
Te zamen	3514	3114	3316	1779	270	249	167	26	7267	5168	12435
B. Vermindering in 1931											
a. Overlijden	95	93	261	169	49	37	1	—	406	299	705
b. Vertrek	2902	2412	2901	1244	78	51	99	12	5980	3719	9699
Te zamen	2997	2505	3162	1413	127	88	100	12	6386	4018	10404
C Overschotten											
a. Geboorten	212	218	329	352	—	1	1	1	540	572	1112
b. Vestiging	305	391	175	14	143	160	68	13	341	578	919
Te zamen	517	609	154	366	143	161	68	14	881	1150	2031

		M	V	Totaal	Inl.	Totale Bevolking
D. Aanwas	Europeanen	517	609	1.126		
	Chineezen	154	366	520		
	Arabieren	143	161	304		
	Vreemde Oosterlingen	67	14	81		
		881	1.150	2.031		
II. Bevolking per 31 December 1931		**46.325**	**31.273**	**77.598**	**265 872**	**343.470**

Bijzonderheden. Voor nadere bijzonderheden omtrent de Bevolking wordt kortheidshalve verwezen naar de Statistische publicaties van het Gemeentelijk Bureau van Statistiek.

HOOFDSTUK III. VERKIEZINGEN.

§ 1. Kiezerslijst.

a. Commissie v/d Kiezerslijst. De Commissie tot vaststelling van de Kiezerslijst 1931/1932, waarvan de Burgemeester ex officio Voorzitter is, werd door den Gemeenteraad in zijne vergadering van 3 Januari 1931 als volgt samengesteld:

Voorzitter: H. I. Bussemaker.

Leden: J. A. Wasterval, J. Verboom, S. Ngion, Tan Tjiang Ling.

b. Kiezerslijst. Op 21 Maart 1931 werd de Kiezerslijst 1931/32 vastgesteld. Het aantal Kiezers bedroeg:

a.	Onderdanen- Nederlanders:	6486
b.	Inheemsche Onderdanen- Niet Nederlanders:	2964
c.	Uitheemsche Onderdanen- Niet Nederlanders:	2740
	TOTAAL . . .	12190

Ter vergelijking met voorgaande jaren volgt hieronder een overzicht van het aantal kiezers, gerubriceerd naar de onderscheidene bevolkingsgroepen.

JAAR	Totaal aantal kiezers			
	Onderdanen Nederlanders	Inh. Onderd. niet-Nederl.	Uith. Onderd. niet-Nederl.	TOTAAL
1924/25	—	—	—	3027
1925/26	—	—	—	3331
1926/27	4032	785	2472	7289
1927/28	4361	935	2425	7721
1928/29	4677	1442	2462	8581
1929/30	4987	2242	2504	9733
1930/31	5693	2501	2518	10712
1931/32	6486	2964	2740	12190

Teneinde de Kiezerslijst zoo volledig mogelijk te doen zijn, is in het eerste kwartaal van 1931 aan de personen, wier namen wel in het Bevolkingsregister der Gemeente voorkomen, doch niet op de van 's Landsbelastingbureau ontvangen opgave, eene kennisgeving toegezonden, om vóór 16 April 1931 onder overlegging van hun aanslagbiljet in de Landsinkomstenbelasting het verzoek te doen om alsnog op de Kiezerslijst 1931/1932 te worden geplaatst. Aan 897 personen is een desbetreffende kennisgeving toegezonden, met als resultaat dat 298 personen alsnog als kiezer op de lijst konden worden geplaatst.

§ 2. Stemdistricten.

Het aantal stemdistricten onderging geen wijziging en bleef in het Verslagjaar bepaald op 4. De grenzen dezer districten zijn vastgesteld bij plaatselijke verordening.

Het hoofdstembureau wordt gehouden in stemdistrict I en is gevestigd ten Raadhuize.

§ 3. Stembureaux.

De samenstelling van de Stembureau voor de verkiezing van Gemeenteraadsleden in 1931 werd bij Gemeenteraadsbesluit dd. 27 Mei 1931 No. 147 geregeld.

De Stembureaux waren als volgt samengesteld:

Stembureau I. Voorzitter: de Burgemeester.

Leden: G. Hoeneveld, W. H. J. J. Passtoors, Mr. J. S. Sinninghe Damsté, J. H. W. Pfeyffer, A. H. B. Agerbeek, J. Förster, Mr. B. H. W. Th. Schattenkerk, B. Schansman, G. E. le Rütte, J. Jansen, A. Gijsberts, J. M. Nijkamp, H. K. Heller, F. Dijkstra.

Stembureau II. Voorzitter: H. Bach Kolling.

Leden: J. Verboom, Mr. W. Augustin, H. van Dijk, Tan Tjiang Ling, J. H. Pruim, Ir. R. Heida, Ir. H. Veer, J. J. Th. Renaud, S. A. de Bruin, Th. W. van der Els, D. A. Heldring, A. Levy, E. W. P. Niggebrugge, M. E. Manuhutu, B. Th. M. Opdam, E. L. S. Ratulangi.

Stembureau III. Voorzitter: Lie Ping An.

Leden: L. Korthals, J. A. Wasterval, C. P. J. van Koetsveld, N. Kosters, H. Laatsch, E. C. Kneefel, M. Ng. Askaboel Djojoprano-to, A. Schomaker, C. van Schelven, A. Fruneaux, J. K. Leng-kong, G. J. J. Nijssen, J. F. Valkenhoff, J. H. A. Huiskes, Mas Sabar.

Stembureau IV. Voorzitter: Mr. A. van Gennep.

Leden: Ir. Ong Swan Yoe, Ir. H. van Heyst, L. Guldenaar, Sie Khwan Djioe, J. F. Lapré, A. M. Boers, Ir. P. A. Arnold Bik, G. A. Haholy, H. A. Soute, F. A. Heil, Ch. E. Brugman, B. I. Kloosterman, E. C. Neyndorff, M. Soebjakto, S. Ngion, E. E. O. de Raadt.

§ 4. Verkiezingen.

Gedurende het verslagjaar had 2 maal eene tusschentijdsche verkiezing voor leden van den Stadsgemeenteraad plaats.

Op 25 Februari 1931 is eene tusschentijdsche verkiezing gehouden in de groep Inheemsche Onderdanen niet-Nederlanders ter vervulling van één vacature in die groep. Aangezien meer candidaten gesteld werden dan er plaatsen te vervullen waren, heeft er op den 10den Maart 1931 eene stemming plaats gehad, waarbij in de vacature werd voorzien.

Op 30 Juli 1931 is eene tusschentijdsche verkiezing gehouden, ter vervulling van vijf plaatsen in den Stadsgemeenteraad t.w. één plaats in de groep Onderdanen Nederlanders, twee plaatsen in de groep Inheemsche Onderdanen niet-Nederlanders, benevens één plaats in de groep Uitheemsche Onderdanen niet-Nederlanders, zulks ingevolge Staatsblad 149/1931 (uitbreiding aantal Raadszetels) en één plaats in de groep Uitheemsche Onderdanen niet-Nederlanders, welke laatste vacature ontstaan was door de ontslagname van een Gemeenteraadslid in die groep. Aangezien meer candidaten gesteld werden dan er plaatsen te vervullen waren, is op den 12den Augustus 1931 eene stemming gehouden, waarbij in alle vacatures werd voorzien.

HOOFDSTUK IV. BESTUUR DER GEMEENTE.

§ 1. De Stadsgemeenteraad.

Samenstelling. De Stadsgemeenteraad bestond bij den aanvang van het verslagjaar uit 27 leden n.l.

a. Onderdanen-Nederlanders 15
b. Inheemsche Onderdanen-Niet Nederlanders 8
c. Uitheemsche Onderdanen-Niet Nederlanders . . . 4

Op 1 Januari 1931 hadden de volgende leden zitting in den Raad:

a. Onderdanen-Nederlanders.

A. H. B. Agerbeek, Mr. W. Augustin, H. Bach Kolling, Joh. Förster, Mr. A. van Gennep, L. Guldenaar, Ir. H. van Heijst, C. P. J. van Koetsveld, Drs. L. Korthals, Dr. A. P. G. van Mameren, Ir. J. J. A. Patiwael, Mr. J. S. Sinninghe Damsté, J. Verboom, Ir. H. W. van der Voort, J. A. Wasterval.

b. Inheemsche Onderdanen niet-Nederlanders.

M. Ng. Askaboel Djojopranoto, R. Koesmadi, J. K. Lengkong, F. L. S. Ratulangi, M. Sabar, S. Ngion, Dr. R. Soerjatin, M. Ng. Soerjowidikdo.

c. Uitheemsche Onderdanen niet-Nederlanders.

Tan Tjiang Ling, Sie Khwan Djioe, Lie Ping An, Ir. Ong Swan Yoe.

Mutatiën. In het verslagjaar had een tusschentijdsche verkiezing plaats ingevolge Staatsblad 1931 No. 149 en werd het aantal raadsleden uitgebreid. Bij stemming op 12 Augustus 1931 werden tot leden van den Stadsgemeenteraad gekozen:

a. Onderdanen-Nederlanders.

K. H. Sandkuyl.

b. Inheemsche Onderdanen niet-Nederlanders.

R. Soemarto, J. F. Tuwanakotta.

c. Uitheemsche Onderdanen niet-Nederlanders.

Sech Achmad bin Sechman bin Abdoelgadir Bachmid.

De volgende mutaties hebben zich nog voorgedaan:

a. Inheemsche Onderdanen niet-Nederlanders.

Wegens ontslagname van den heer R. Koesmadi op 15 Januari 1931 werd deze vervangen door den heer Radjamin op 10 Maart 1931.

b. Uitheemsche Onderdanen niet-Nederlanders.

Het lid Sie Khwan Djioe nam op 18 Juni 1931 zijn ontslag en werd vervangen door Drs. Tjoa Soe Tjong op 12 Augustus 1931.

Op 29 September 1931 nam Drs. Tjoa Soe Tjong ontslag als raadslid. In deze vacature kon in het verslagjaar nog niet worden voorzien.

Op 31 December 1931 bestond de Raad uit 31 leden n.l.:

a. Onderdanen-Nederlanders 16
b. Inheemsche Onderdanen-niet Nederlanders 10
c. Uitheemsche Onderdanen-niet Nederlanders 5

De volgende leden hadden ultimo verslagjaar zitting:

a. Onderdanen Nederlanders.

A. H. B. Agerbeek, Mr. W. Augustin, H. Bach Kolling, Joh. Förster, Mr. A. van Gennep, L. Guldenaar, Ir. H. van Heijst, C. P. J. van Koetsveld, Drs. L. Korthals, Dr. A. P. G. van Mameren, Ir. J. J. A. Patiwael, Mr. J. S. Sinninghe Damsté, K. H. Sandkuyl, J. Verboom, Ir. H. W. van der Voort, J. A. Wasterval.

b. Inheemsche Onderdanen niet-Nederlanders.

M. Ng. Askaboel Djojopranoto, M. Djojosoeprantoko, J. K. Lengkong, S. Ngion, Radjamin, F. L. S. Ratulangi, M. Sabar, J. F. Tuwanakotta, Dr. R. Soerjatin, R. Soemarto.

c. Uitheemsche Onderdanen niet-Nederlanders.

Lie Ping An, Ir. Ong Swan Yoe, Tan Tjiang Ling, Drs. Tjoa Soe Tjong, Sech Achmad bin Sechan bin Abdoelgadir Bachmid.

De zittingsduur van dezen Raad eindigt op den eersten Dinsdag in de maand September 1934.

Vergaderingen. In het afgeloopen jaar werden totaal 24 zittingen gehouden tegen 12 in 1930.

Raadsbesluiten. In 1931 werden door den Stadsgemeenteraad 382 besluiten genomen tegen 414 in het vorig jaar. Het aantal Gemeentebladen bedroeg 410.

Voorzitter. Het voorzitterschap van den Stadsgemeenteraad werd gedurende het verslagjaar uitgeoefend door Burgemeester H. I. Bussemaker.

§ 2. College van Burgemeester en Wethouders.

Samenstelling. Op 1 Januari 1931 was het College van Burgemeester en Wethouders als volgt samengesteld:

H. I. Bussemaker, Burgemeester

Mr. A. van Gennep . . . . .
H. Bach Kolling . . . . . } Wethouders
M. Ng. Askaboel . . . . .
Lie Ping An . . . . . .

Verdeeling der Werkzaamheden. Bij Besluit van B. en W. dd. 2 Januari 1931 No. 1/BW, werd de taakverdeeling van het College als volgt geregeld:

a. De Burgemeester.

Alle zaken voortvloeiende uit of rakende:

1. Algemeene Politie-verordening,
2. Zedelijkheidsverordening,
3. Wapenverordening,
4. Verordening op Bevolkingsboekhouding,
5. Statistiek,
6. Personeel Dienst I (behalve Administratie en Contrôle Financiën, Centrale Bedrijfs-Administratie, Ontvangerskantoor, Belastingkantoor),
7. Verordening op Logementen,
8. Verordeningen betr. Belastingen, Retributien en Reclames,
9. Subsidies.

b. Wethouder voor Publieke Werken.

Alle zaken voortvloeiende uit of rakende:

1. Dienst Publieke Werken,
2. Brandweer,
3. Bouw- en Rooigeldenverordening,
4. Taxi-verordening,
5. Ordonnantien, Reglementen, waarvan de uitvoering aan de Gemeentebesturen is opgedragen,
6. Verordening op gebruik van Openbare wegen, pleinen etc.
7. Verkeersverordening,
8. Personeel Dienstgroep II,
9. Plantsoendienst,
10. Begraafplaatsen,
11. Arbeidsbureau.

c. *Wethouder voor de Bedrijven.*

Alle zaken voortvloeiende uit of rakende:

1. Gemeentebedrijven. (Behalve Reinigings- en Veterinaire Dienst).
2. Gemeentelijk Onderwijs,
3. Personeel Gemeentebedrijven (Behalve Reinigings- en Veterinaire Dienst).
4. Verordening op Stalhouderijen,
5. „ „ Bakkerijen
6. „ „ fabricatie van stroopen, limonades etc.
7. Melkerijen.

d. *Wethouder voor Inheemsche Zaken.*

Alle zaken voortvloeiende uit of rakende:

1. Gezondheids-Veterinaire- en Reinigingsdienst,
2. Zorg Inlandsche Kampongs,
3. Verordening op Inl. Begraafplaatsen,
4. „ „ het gebruik van ziekenauto's,
5. „ „ Los- en Laadplaatsen,
6. Personeel Gezondheids-Veterinaire en Reinigingsdienst, alsmede Kampongbestuur,
7. Verordening op vervoer en begraven van dierenlijken,

e. *Wethouder voor Chineesche Zaken en Financiën.*

Alle zaken voortvloeiende uit of rakende:

1. Zorg Chineesche wijken en kampongs,
2. Administratie en Controle der Financiën,
3. Personeel Financiën,
4. Armenzorg,
5. Inkoopkantoor en Magazijn,
6. Verordening Chineesche Begraafplaatsen,

Verrichtingen v/h College. Door het College van B. en W. werden in het verslagjaar 54 vergaderingen gehouden en 53 B. en W. + Diensthoofdenvergaderingen.

Het aantal besluiten bedroeg in 1931 1428 tegen 1330 in het voorgaande jaar. Door den Burgemeester werden 882 besluiten genomen tegen 1096 in 1930.

Het aantal zaken dat door het College van B. en W. werd behandeld bedroeg in het afgeloopen jaar 1819 tegen 2171 in 1930.

Het college van B. en W. trad bij verschillende gelegenheden, zoowel van officieëlen als van particulieren aard als vertegenwoordiger van het Gemeentebestuur op, of liet zich door een of meer zijner leden vertegenwoordigen.

Als plaatsvervangend Burgemeester treedt in voorkomende gevallen op de oudste Wethouder in jaren.

Gemeente-Secretaris. Als Secretaris van den Stadsgemeenteraad fungeert de heer G. Hoeneveld.

§ 3. Raadscommissies.

Gedurende het verslagjaar werden Burgemeester en Wethouders door verschillende Commissies uit den Raad ter zijde gestaan in het bestuur der Gemeente.

Op ultimo verslagjaar waren de Commissies als volgt samengesteld:

1. Vaste Commissies.

a. Bedrijven Commissie.

Voorzitter: Wethouder H. Bach Kolling
Leden: L. Guldenaar, Radjamin, 2 Vacatures.

b. Technische Commissie.

Voorzitter: Wethouder Mr. A. van Gennep
Leden: Ir. H. van Heijst, C. P. J. van Koetsveld, Ir. Ong Swan Yoe, Tan Tjiang Ling.

c. Gezondheidscommissie:

Voorzitter: Wethouder M. Ng. Askaboel Djojopranoto
Leden: Dr. A. P. G. van Mameren, A. H. B. Agerbeek, Ir. Ong Swan Yoe, F. L. S. Ratulangi.

d. Commissie voor de samenstelling der Kiezerslijst.

Voorzitter: Burgemeester H. I. Bussemaker
Leden: J. A. Wasterval, J. Verboom, S. Ngion, Tan Tjiang Ling.

e. Commissie voor de Bezwaarschriften.

Voorzitter: Wethouder Lie Ping An
Leden: Mr. W. Augustin, Drs. L. Korthals.

f. Afdeelingen.

Ter bestudeering van Gemeente-Verordeningen en voor Begrootingsonderzoek is de Raad in 3 Afdeelingen gesplitst, welke bij loting worden gevormd.

Afdeeling I.

Voorzitter: Wethouder Lie Ping An
Leden: Drs. L. Korthals, J. Verboom, Ir. H. van Heijst, L. Guldenaar, Ir. J. J. A. Patiwael, Drs. Tjoa Soe Tjong, M. Djojosoeprantoko, S. Ngion, R. Soemarto, J. F. Tuwanakotta.

Afdeeling II.

Voorzitter: Wethouder Mr. A. van Gennep

Leden: Dr. A. P. G. van Mameren, Mr. J. S. Sinninghe Damsté, C. P. J. van Koetsveld, Mr. W. Augustin, Tan Tjiang Ling, M. Sabar, M. Ng. Askaboel Djojopranoto, Radjamin, Sech Achmad bin Sechan bin Abdoelgadir Bachmid.

Afdeeling III.

Voorzitter: Wethouder H. Bach Kolling

Leden: J. A. Wasterval, A. H. B. Agerbeek, Joh. Förster Ir. H. W. van der Voort, Ir. Ong Swan Yoe, F. L. S. Ratulangi, J. K. Lengkong, Dr. R. Soerjatin, K. H. Sandkuyl.

2. Andere Commissies.

a. Commissie van Overleg.

Voorzitter: Wethouder H. Bach Kolling

Leden: Mr. J. S. Sinninghe Damsté, L. Guldenaar, Joh. Förster, J. K. Lengkong.

Ambtenaren: J. van Kleef, G. Hoeneveld, M. Soebjakto, R. Pr. Soetarno.

b. Armenzorg-Commissie.

Voorzitter: Wethouder Lie Ping An

Leden: J. A. Wasterval, Joh. Förster, J. Verboom, F. Punt *), K. H. Sandkuyl, M. Sabar, S. Ngion.

c. B. A. S. Commissie.

Voorzitter: Wethouder H. Bach Kolling

Leden: A. Schreuder, Chef Techn. Dienst K. P. M., Ir. J. F. van der Noorda, Chef Techn. Dienst der B. P. M., Ir. J. J. A. Patiwael, Directeur der Zaalbergschool.

§ 4. Gemeentelijke Verordeningen.

In het verslagjaar werden de volgende verordeningen door den Stadsgemeenteraad vastgesteld:

1. Verordening tot wijziging van de verordening op de heffing en invordering van een hondenbelasting in de Gemeente Soerabaja (27 Mei 1931).
2. Verordening krachtens artikel 48 der „Algemeene Bepalingen Spoor- en Tramwegen" (Staatsblad 1927 No. 258) regelende het toezicht op de naleving van de voorwaarden van concessie en van de verordeningen der Stadsgemeente (27 Mei 1931).

*) Niet-Raadslid

3. Verordening tot wijziging van de verordening tot regeling van het toezicht op de stalhouderijen en op rust- en/of voederplaatsen in de Gemeente Soerabaja (27 Mei 1931).
4. Verordening krachtens artikel 2 lid 1 der Hinderordonnantie (1 Juli 1931).
5. Verordening houdende regelen ter beveiliging van het verkeer over of langs den openbaren weg, in medegebruik afgestaan aan de spoorwegen der 2e kl. en den electrischen Stadstramweg van de O. J. S. (24 Juni 1931).
6. Verordening tot regeling van het vervoer van reizigers door middel van autobussen binnen het gebied der Stadsgemeente Soerabaja (26 Augustus 1931).
7. Verordening tot wijziging van de verordening tot regeling van het diensttransport en toekenning van vergoedingen daarvoor aan ambtenaren in dienst der Gemeente Soerabaja (23 September 1931).
8. Verordening tot wijziging der Taxiverordening (24 September 1931).
9. Verordening tot wijziging der Slachtverordening (24 September 1931).
10. Verordening tot wijziging der Reclameverordening (24 September 1931).
11. Verordening regelende het beheer en de administratie van de Gemeentebedrijven en van het Verzekeringsfonds (25 November 1931).
12. Verordening tot wijziging der Europeesche Begraafplaatsen-Verordening (2 December 1931).
13. Verordening tot wijziging van de verordening krachtens artikel 3, artikel 5 en artikel 21 lid 2 van het Motorreglement (2 December 1931).
14. Veordening tot wijziging van de verordening tot heffing eener Gemeentelijke Inkomstenbelasting (16 December 1931).
15. Verordening tot wijziging van de Vennootschappenbelastingverordening (16 December 1931).

Ter besparing van drukkosten zal voortaan slechts om de vijf jaren, een volledige lijst van de in de Gemeente Soerabaja van kracht zijnde verordeningen worden opgenomen.

§ 5. Voornaamste behandelde onderwerpen.

De voornaamste in den Gemeenteraad gedurende het verslagjaar behandelde onderwerpen, opgesteld in chronologische volgorde, met vermelding van de op die onderwerpen betrekking hebbende Gemeentebladen, waren:

3 *Januari:* Voorstel inzake oprichting cursus voor het verleenen van eerste hulp bij ongelukken voor brandweerpersoneel (G.B. 1930 No. 328) gewijzigd.

14 *Januari:* Voorstel tot verlaging van de huur van eenige Gemeentewoningen te Ketabang (G.B. 1931 No. 5).
Vaststelling begrooting van uitgaven en ontvangsten voor het dienstjaar 1931 (G.B. 1930 No. 240).

15 *Januari:* Voorloopige vaststelling Begrootingsrekening Dienstjaar 1929 (G.B. 1931 No. 302).

11 *Maart:* Voorstel vaststelling verordening krachtens art. 48 der „Algemeene Bepalingen Spoor- en Tramwegen", regelende het toezicht op de naleving van de voorwaarden van concessie en van de verordeningen der Stadsgemeente (G.B. 1931 No. 8).

11 *Maart:* Voorstel tot vaststelling van het wapen van Soerabaja (G.B. 1931 No. 9).
Voorstel tot vaststelling der Verordening houdende regelen ter beveiliging van het verkeer over of langs den openbaren weg in medegebruik afgestaan aan de Spoorwegen der tweede klasse en den electrischen Stadstramweg der O. J. S. (G.B. 1931 No. 10).
Accountantsrapport inzake de financieele administratie der Stadsgemeente Soerabaja (G.B. 1931 No. 32).

9 *April:* Voorstel inzake wettelijke maatregelen tegen huuropdrijving en hooge huishuren (G.B. 1931 No. 59).
Voorstel tot wijziging van de verordening tot regeling van het toezicht op de stalhouderijen en op rust- en/of voederplaatsen in de Gemeente Soerabaja (G.B. 1931 No. 66.)
Rapport van de Commissie inzake de regeling van het Autobusverkeer met concept verordening en memorie van toelichting (G.B. 1931 No. 71).

27 *Mei:* Voorstel tot vaststelling der Verordening tot wijziging van de verordening tot regeling van het diensttransport en toekenning van vergoedingen daarvoor aan ambtenaren in dienst der Gemeente Soerabaja (G.B. 1931 No. 102).
Rapport Accountantskantoor H. J. Vooren, omtrent de Gemeente-Administratie (G.B. 1931 Nos. 32 en 106).
Voorstel inzake vertegenwoordiging Gemeente in het Bestuur van door de Gemeente gesubsidieerde vereenigingen (G.B. 1931 No.115).
Voorstel inzake regeling bezoldiging Stadsgemeente Secretaris (G.B. 1931 No. 122).

1 *Juli:* Voorstel tot vaststelling der Verordening krachtens art. 2 lid 1 der Hinder Ordonnantie (G.B. 1931 No. 160).

Vermindering uitkeering aan autonome gemeenschappen (G.B. 1931 No. 167).

19 Augustus: Aanbieding geschenk aan den Provincialen Raad van Oost Java ten behoeve van het nieuwe Gouverneurskantoor (G.B. 1931 No. 180).

Voorstel tot het treffen van een regeling met den Soerabajaschen Kunstkring alhier, ten behoeve van het geven van Gemeentelijke Volksconcerten en Volksvoorstellingen (G.B. 1931 No. 196).

Voorstel tot vaststelling van de „Verordening tot bevordering der veiligheid in schouwburgen, bioscopen, vergaderlokalen, kerken, ziekeninrichtingen, logementen, restaurants' en magazijnen (G.B. 1931 No. 219).

26 Augustus: Voorstel tot vaststelling der Verordening tot regeling van het vervoer van reizigers door middel van autobussen binnen het gebied der Stadsgemeente Soerabaja (G.B. 1931 No. 71 en 168).

23 September: Voorstel tot vaststelling der Verordening tot wijziging van de Verordening tot regeling van het diensttransport en toekenning van vergoedingen daarvoor aan ambtenaren in dienst der Gemeente Soerabaja (G.B. 1931 No. 176).

Voorstel tot wijziging van het „Reglement voor de Burger-Ambachtsschool der Stadsgemeente Soerabaja (G.B. 1931 No. 192).

Voorstel tot wijziging der slachtverordening (G.B. 1931 No. 246).

Voorstel tot wijziging der Vennootschappenbelasting-verordening (G.B. 1931 No. 248).

Begrooting van Uitgaven en Ontvangsten voor het dienstjaar 1932 (G.B. 1931 No. 249).

24 September: Voorstel inzake de salariskorting van het Gemeentepersoneel (G.B. 1931 No. 235).

25 November: Voorstel tot oprichting van twee Volksscholen (G.B. 1931 No. 259).

Voorstel tot toepassing van het Gouvernementsverlofsreglement op de B. A. S. leerkrachten t.a.v. buitenlandsch verlof wegens langdurigen dienst (G.B. 1931 No. 264).

Voorstel tot vaststelling der Verordening betreffende de Armenzorg in de Stadsgemeente Soerabaja (G.B. 1931 No. 290).

16 December: Voorstel vaststelling der Begrooting van uitgaven en Ontvangsten voor het dienstjaar 1932 (G.B. 1931 No. 249).

23 December: Voorstel tot afschrijving van verduisterde gelden bij den Ontvangersdienst in het jaar 1929 (G.B. 1931 No. 339).

Voorstel tot wijziging der Bezoldigingsverordening (G.B. 1931 No. 364).

HOOFDSTUK V. GEMEENTE PERSONEEL.

In verband met het voornemen om een deel van het jaarverslag 1932 zeer spoedig te doen verschijnen, zal ter besparing van drukkosten, de gebruikelijk nominatieve opgave van het personeel in dit verslag niet worden opgenomen.

Mitsdien moge hieronder worden volstaan met het volgende overzichtje:

MUTATIËN	1931	1930
Benoemingen en bevorderingen	49	101
Eervolle ontslagen	63	46
Sterfgevallen	9	8
Toegekende binnenlandsche verloven wegens langdurigen dienst	9	8
Toegekende binnenlandsche verloven wegens langdurigen dienst	33	35
Buitenlandsche ziekte-verloven en/of verlengingen	—	3
Binnenlandsche ziekte-verloven en/of verlengingen	6	10
Verleende Gemeente pensioenen tot ultimo van het jaar	13	14
Verleende Gemeente weduwen- en weezen pensioenen tot ultimo van het jaar	32	27

HOOFDSTUK VI. GEMEENTELIJKE ADMINISTRATIE.

§ 1. Afdeeling Algemeene Zaken.

Gedurende het verslagjaar werden bij de Afdeeling Algemeene Zaken in totaal 18.005 stukken behandeld, tegen 18.075 in 1930.

Het aantal ingekomen stukken bedroeg 126.111 of 9 meer dan vorig jaar (12.602).

Het aantal uitgaande stukken bedroeg in 1931: 5394 tegen 5473 in 1930, alzoo een vermindering van 79 stukken.

Hiervan waren bestemd voor den Gemeenteraad ter kennisneming 189 stukken, evenals het vorig jaar.

Naar de voornaamste rubrieken hadden de stukken betrekking op:

Rubrieken	1931	
	ingekomende stukken	uitgaande stukken
1. Aanbesteding	5	1
2. Ambtenaren	974	467
3. Arbeidsbeurs	33	17
4. Armenzorg	32	13
5. Bad- en Privaatgebouwen	19	20
6. Begraafplaatsen	75	62
7. Belastingen:		
Drankbelasting	465	45
Inkomstenbelasting	866	115
Wegenbelasting	175	65
Overige belastingen	189	158
8. Bouwverordening (Processen-verbaal)	487	53
9. Bouw- en woningtoezicht	515	285
10. Brandweer	24	20
11. Bruggen en duikers	40	24
12. Concessies	102	100
13. Decentralisatie (Gemeente aangelegenheden)	254	231
14. Eigendoms- en Beheersaanvragen	256	226
15. Financiën	593	278
16. Gebruik van wegen etc. (Afstand tijdelijk gebruik)	485	79
17. Gemeente Verordeningen	122	121
18. Grond- en Woningbedrijf	657	539
19. Gezondheid (incl. contrôle levensmid.)	492	256
20. Hinder-Ordonnantie	1181	215
21. Kunst- en wetenschappen	26	26
22. Landszaken (o.a. Volksraad)	64	27

Rubrieken	1931	
	inkomende stukken	uitgaande stukken
23. Onderwijs (Gem.) en studietoelagen	120	105
24. Onroerende- en roerende goederen	59	19
25. Passerwezen	46	40
26. Petroleum-Ordonnantie	89	42
27. Politiezaken	230	75
28. Rapporten en verslagen	146	69
29. Reinigingsdienst	30	18
30. Rioleering en Assaineering	109	126
31. Subsidiën	288	203
32. Uiterwaarden	151	44
33. Verkeer en vervoer	521	187
34. Verlichting	24	22
35. Veterinair- Hygiënische Dienst en Slachthuis		
36. Volkshuisvesting	119	77
37. Vuurwerk (Opslag) enz.	100	63
38. Waterleiding	156	47
39. Warong (oprichting)	236	160
40. Wegen, straten, pleinen, (aanleg, onderhoud)	1576	235
	154	142
41. Overige zaken	326	177
TOTAAL	3651	1357

In de door Burgemeester en Wethouders of den Burgemeester uitgereikte besluiten hadden in het verslagjaar de volgende mutaties plaats:

Vergunningsbesluiten.	Nieuw verleend		Ingetrokken	
	1931	1930	1931	1930
1. Warongs	427	499	48	41
2. Andere vergunningen uit hoofde van de Hinder-Ordonnantie	358	116	126	12
3. Grondhuren	100	158	13	23
4. Petroleum-opslag	22	—	2	—
5. Logement- en Drankverordening	144	160	29	24
6. Broodbakkerijen	13	10	2	—
7. Vleeschhouwerijen	25	14	1	1
8. Melkerijen	9	13	—	3

Aan de Afdeeling Algemeene Zaken, werd in 1931 aan leges ontvangen *f* 3487,34⁵ tegen *f* 3641,12 in het voorafgaande jaar.

§ 2. Afdeeling Bevolking.

Bevolkingsregistratuur. Sedert 1 Januari 1919 bezit de Gemeente een Bevolkingsregister. Het werd ingesteld bij Verordening van den Gemeenteraad ddo. 28 October 1918 (J. C. 1919 No. 9).

De Bevolkingsregisters worden gehouden voor:

a. Europeanen en met dezen gelijkgestelden;
b. Chineezen voor zoover niet met Europeanen gelijkgesteld;
c. Andere Vreemde Oosterlingen, voor zoover niet met Europeanen gelijkgesteld.

Een Bevolkingsregister voor de Inheemsche bevolking is nog niet ingesteld. De instelling daarvan is vrijwel onmogelijk door het gemis van een Burgerlijken Stand voor- en verplichte naamsaanneming door deze bevolkingsgroep.

Aan de Onderafdeeling Bevolking is de uitvoering opgedragen van de „Soerabajasche Bevolkingsverordening" en van de „Kiesordonnantie Gemeenteraden".

Gegevens van het Publiek. Met betrekking tot de Europeesche Bevolkingsgroep en daarmede gelijkgestelden zijn door deze onderafdeeling gedurende verslagjaar wegens vestiging in het Register ingeschreven 3207 mannen en 2803 vrouwen, waaronder 1043 gezinnen.

Uit het Register zijn wegens vertrek afgeschreven 2902 mannen, 2412 vrouwen, waaronder 1016 gezinnen.

Aangifte werd gedaan van 6103 verhuizingen.

Voor de Chineesche bevolkingsgroep bedragen de getallen van ingeschreven personen en gezinnen respectievelijk: 2726, 1258 en 477.

Die van afgeschreven personen en gezinnen bedragen respectievelijk: 2901, 1244 en 601.

Van 5238 verhuizingen werd door deze groep aangifte gedaan.

Als behoorende tot de Arabische bevolkingsgroep zijn ingeschreven wegens vestiging 221 mannen, 211 vrouwen, waaronder 65 gezinnen, terwijl afgeschreven zijn wegens vertrek 78 mannen, 51 vrouwen, waaronder 23 gezinnen.

Met betrekking tot de groep andere Vreemde Oosterlingen zijn wegens vestiging ingeschreven 167 mannen, 25 vrouwen en 11 gezinnen, terwijl wegens vertrek uit de Gemeente zich hebben laten afschrijven 99 mannen, 12 vrouwen, waaronder 10 gezinnen.

Het aantal verhuizingen der twee laatstgenoemde bevolkingsgroepen bedroeg respectievelijk 227 en 51.

Gegevens v/d. Burgerlijken Stand en Raad van Justitie. Gedurende het verslagjaar werden in het begin van iedere maand door eenige ambtenaren van de afdeeling Bevolking ten bureele van den Burgerlijken Stand en van den Raad van Justitie gegevens verzameld met het doel deze in het Bevolkingsregister te verwerken. Als gevolg hiervan zijn gedurende 1931 in het Register ingeschreven met betrekking tot de groep Europeanen en met hen gelijkgestelden, de geboorten van 307 jongens, 311 meisjes, alsmede 177 huwelijken, 53 echtscheidingen en de erkenningen van 16 jongens en 16 meisjes.

Wegens overlijden zijn uit het Register afgevoerd met betrekking tot de Europeesche bevolkingsgroep 67 mannen en 51 vrouwen, alsmede 28 jongens en 42 meisjes, terwijl 10 jongens en 9 meisjes doodgeboren zijn.

Voor de Chineesche bevolkingsgroep bedroegen deze getallen respectievelijk: geboorten: 590 jongens en 521 meisjes, huwelijken: 103, echtscheidingen: 6 erkenningen van jongens 42 en van meisjes 21.

Afgeschreven zijn wegens overlijden 120 mannen en 70 vrouwen, alsmede 141 jongens en 99 meisjes, terwijl 8 jongens en 10 meisjes doodgeboren zijn.

Met betrekking tot de Arabische bevolkingsgroep zijn geregistreerd de geboorten van 46 jongens en 38 meisjes, 42 huwelijken en 63 echtscheidingen, alsmede het overlijden van 21 mannen en 19 vrouwen, alsmede 28 jongens en 18 meisjes, terwijl 5 jongens en 5 meisjes doodgeboren zijn.

Wat betreft de groep andere Vreemde Oosterlingen is in 1931 ingeschreven de geboorte van een meisje, terwijl geen huwelijken zijn geregistreerd.

Het aantal overledenen bedroeg: 1 man.

Inlichtingen uit het Register. In het verslagjaar zijn 23357 inlichtingen verstrekt uit het Register aan verschillende Gouvernements- en Provinciale diensten, v.n.l. de Politie, de Justitie, den P.T.T.-dienst, den Belastingdienst, de Comptabiliteit, de Weeskamer, het Pensioenfonds en aan de deurwaarders.

Bovenbedoelde inlichtingen zijn alle kosteloos gegeven. Aan betaalde legesgelden betreffende inlichtingen uit het Bevolkingsregister aan particulieren werd een bedrag ontvangen van totaal *f* 1.577,05, tegen *f* 1.603,86 in 1930

In het begin van iedere maand zijn lijsten gezonden aan:

a. Het Hoofd van Plaatselijk Bestuur alhier, vermeldende de in de afgeloopen maand zich te Soerabaja gevestigd hebbende Nederlanders;
b. Den Commandant der Marine en het Hoofd der Recherche, van gevestigde en vertrokken vreemdelingen;

c. den Hoofdcommissaris van Politie, van vertrokken hoofden van gezinnen.

Wekelijks werden lijsten verstrekt aan particulieren van in voorgaande week gevestigde personen, alsmede van in die week plaats gehad hebbende verhuizingen.

Aan de afdeeling Statistiek zijn ten behoeve van de samenstelling der Statistische Berichten dezer Gemeente iedere maand verschillende staten gezonden, aangevende stand en loop der bevolking.

Contrôle op het Register. Door samenwerking met andere Gemeentediensten alwaar ook aangiften van vestiging, verhuizing en vertrek worden gedaan, zooals bij het Woningbedrijf, de N.V. Volkshuisvesting, alsmede bij de afdeeling Centrale Bedrijfsadministratie en de Onderafdeeling Belastingen ter Secretarie werd eene goede contrôle verkregen op de ten bevolkingsbureele al dan niet gedane opgaven.

De N.V. Volkshuisvesting en het Gemeentelijk Woningbedrijf hebben gezamenlijk 980 mutatien betreffende vestiging en vertrek der huurders van woningen in deze Stadsgemeente ingediend.

De afdeeling Centrale Bedrijfsadministratie heeft 11927 aangiften van personen i/z aanvrage om afsluiting van- alsmede aansluiting aan het Stadsnet der Gemeentelijke Waterleiding der verifieering der adressen met het Bevolkingsregister doorgezonden. Alle van het publiek terug ontvangen aangifte-biljetten der Gemeente Inkomstenbelasting (± 25.000) waarop adressen en gegevens omtrent gezinssterkte vermeld waren, zijn eveneens geverifieerd. Ook heeft geregeld verifieering plaats gehad van adressen t/z telefoonaansluitingen, welke de Telefoondienst aan de onderafdeeling Bevolking deed toekomen.

Aan den Gemeentelijken Contrôledienst zijn gedurende het verslagjaar 14.018 informatiebiljetten uitgereikt; welke voorzien van de gevraagde gegevens werden geretourneerd. Van dien dienst zijn 2565 rapporten inzake mutatiën met betrekking tot de ingeschreven bevolkingsgroepen ontvangen en verwerkt.

Omtrent vestiging en vertrek van personen, wordt geregeld van of aan verschillende stadsgemeenten in Nederlandsch-Indië bericht ontvangen dan wel gezonden als contrôle op vestiging en vertrek van personen behoorende tot de Europeesche bevolkingsgroep.

Overtredingen. In het begin van verslagjaar is de aan de onderafdeeling Bevolking toegevoegde contrôleur, die belast was met opsporing van overtredingen der Bevolkingsverordening overgeplaatst naar den Reinigingsdienst, terwijl de daardoor ontstane

vacature niet is vervuld geworden. Deze overplaatsing had tot gevolg eene vermindering van het aantal opgemaakte processen-verbaal, hetwelk in 1930 bedroeg 427 en in 1931 130.

Het laatste getal geeft aan het aantal door den Gemeentelijke Contrôledienst opgemaakte processen-verbaal. Voor het volgend jaar zal eene meer intensieve contrôle worden uitgeoefend door laatstgenoemden dienst als gevolg van eene reorganisatie der werkzaamheden van de contrôleurs, waardoor het mogelijk zal zijn alle woningen van deze stad ieder jaar straatsgewijze te contrôleeren.

§ 3. Afdeeling Belastingen.

Belastingverordeningen. Aan de onderafdeeling Belastingen is de uitvoering en administratie opgedragen van de ondervolgende verordeningen, t.w.:

1. Verordening tot heffing eener Gemeentelijke Inkomstenbelasting;
2. Verordening tot heffing en invordering eener belasting op het houden van openbare vermakelijkheden in de Gemeente Soerabaja;
3. Verordening tot heffing van eene belasting op het gebruik maken der wegen met vervoermiddelen in de Gemeente Soerabaja;
4. Verordening tot het heffen van een belasting van Naamlooze Vennootschappen, Commanditaire Vennootschappen op aandeelen, onderlinge Verzekeringsmaatschappijen, Vereenigingen of Stichtingen, welke een beroep of bedrijf uitoefenen en Coöperatieve vereenigingen;
5. Verordening tot heffing en invordering van eene belasting onder den naam van „Vergunnings- en Verlofsrecht" in de Gemeente Soerabaja;
6. Verordening tot heffing van een recht op het hebben van voorwerpen of werken op of boven den openbaren weg in de Gemeente Soerabaja;
7. Verordening op de heffing en invordering van een hondenbelasting in de Gemeente Soerabaja;
8. Verordening op het maken van reclame in de Gemeente Soerabaja;
9. Verordening tot het heffen van een belasting op het maken van reclame in de Gemeente Soerabaja (ingevolge art. 7 der Reclameverordening);
10. De administratie van de taxi- en chauffeurs-keuring.

Inkomstenbelasting. Gedurende het verslagjaar werden vastgesteld 20.475 aanslagen over het jaar 1931 tot een totaal bedrag van *f* 659.273,10.

3727 aanslagen over voorgaande jaren t.w:.

Over 1930:	2993	aanslagen tot een bedrag van	ƒ	120.798,82
„ 1929:	570	„ „ „ „ „ „		64.522,86
„ 1928:	147	„ „ „ „ „ „		5.874,48
„ 1927:	17	„ „ „ „ „ „		290,18
Totaal . . .	3727	„ „ „ „ „	ƒ	191.486,34

Het totaal der in 1931 vastgestelde aanslagen heeft derhalve ƒ 850.759,44 bedragen.

Gerestitueerd werd een bedrag van ƒ 8478,30.

De ontvangsten geraamd op ƒ 645.000.— bedroegen netto ƒ 682.415,71.

Vermakelijkheidsbelasting. Gedurende het verslagjaar werden ontvangen 2036 aangiften t.z. afstempeling van toegangsbewijzen tot een bedrag van ƒ 307.318,72.

Ontvangen werden 255 aanvragen om restitutie van betaalde belasting wegens inlevering van onverkochte toegangsbewijzen.

Gerestitueerd werd een bedrag van ƒ 69.372,21.

De ontvangsten van deze belasting geraamd op ƒ 250.000.— hebben netto bedragen ƒ 236.433,38.

Vervoermiddelenbelasting. Evenals bij de hondenbelasting loopt het belastingjaar van deze belasting van 1 Juli tot en met 30 Juni van het daarop volgende jaar.

In 1931 werden opgelegd 5388 aanslagen van het belastingjaar 1931/32 en 888 aanslagen van het belastingjaar 1930/31 tot bedragen van respectievelijk ƒ 423.963.23 en ƒ 41.439,25.

Alzoo bedroeg het totaal der in 1931 opgelegde aanslagen ƒ 465.402,48.

Gerestitueerd werd een bedrag van ƒ 7693,34. De ontvangsten geraamd op ƒ 425.000.— bedroegen netto ƒ 476.119,65 in welk bedrag begrepen is een som van ƒ 58.307,— wegens ontvangsten t.z. rijwielbelasting.

In het eerste halfjaar werden n.l. van het belastingjaar 1930/1931 verkocht 2575 stuks rijwielplaatjes, in het tweede dito van het belastingjaar 1931/1932: 26.641 stuks.

Vennootschappenbelasting. Opgelegd werden in 1931, 762 aanslagen over 1931 tot een bedrag van ƒ 128.440.—; 373 aanslagen over voorgaande jaren tot een bedrag van ƒ 32.246.25.

Gedurende het verslagjaar werd dus in bovenbedoelde belasting aangeslagen tot een totaal bedrag van ƒ 160.686,25.

Gerestitueerd werd een bedrag van ƒ 895,50.

De ontvangsten begroot op ƒ 110.000.— bedroegen netto ƒ 152.247,19.

Vergunnings- en Verlofsrecht. Ook voor deze belasting loopt het belastingjaar van 1 Juli tot en met 30 Juni van het daarop volgend kalenderjaar.

In 1931 werden opgelegd 394 aanslagen van het belastingjaar 1931/32 tot een bedrag van ƒ 30.672,14 en 170 aanslagen over 1930/31 tot een bedrag van ƒ 6.630.91.

Het totaal der in 1931 opgelegde aanslagen bedroeg derhalve ƒ 37.303,05.

Wegens intrekking der verleende vergunningen werd gerestitueerd een bedrag van ƒ 1.965,36.

De ontvangsten geraamd op ƒ 27.000.— bedroegen in 1931 netto ƒ 28.627,04.

Stoepen en Empers. Gedurende het verslagjaar werden ten behoeve van de terzake verleende vergunningen uitgeschreven 1036 rekeningen tot een totaal bedrag van ƒ 9.273,24.

Wegens intrekking der verleende vergunningen werd gerestitueerd een som van ƒ 46,58.

De raming der ontvangsten van deze retributie bedroeg voor 1931 ƒ 10.000.— ontvangen werd een bedrag van ƒ 9.470,58.

Hondenbelasting. Het belastingjaar van deze belasting is niet het kalenderjaar, doch loopt van 1 Juli tot en met 30 Juni van het daarop volgende jaar.

Opgelegd werden in 1931, 2818 aanslagen van het belastingjaar 1931/1932 tot een bedrag van ƒ 27.390,75 en 650 aanslagen van het belastingjaar 1930/1931 tot een bedrag van ƒ 3.556,25.

Het totaal der in 1931 opgelegde aanslagen bedroeg dus ƒ 30.947.—.

Aan duplicaat-penningen en extra kosten voor niet ingeleverde penningen van vorige jaren werd gedurende verslagjaar ontvangen ƒ 162.—

In totaal werd gedurende het jaar 1931 gerestitueerd een bedrag van ƒ 424.—

De ontvangsten dezer belasting geraamd op ƒ 32.000.—, hebben netto bedragen ƒ 29.841,50.

Reclamebelasting en Reclamerechten. Tot goed begrip zij medegedeeld, dat reclamebelasting geheven wordt van alle te maken reclame, terwijl voor het gebruik maken van Gemeentelijke reclameborden of van andere aan de Gemeente toebehoorende of bij de Gemeente in beheer zijnde voorwerpen bovendien reclamerechten verschuldigd zijn.

Gedurende het jaar 1931 werden afgegeven 1040 vergunningen t.z. reclamerechten tot een totaal bedrag van respectievelijk ƒ 23.079,92 en ƒ 2.433,80.

Wegens intrekking van vergunningen werd gerestitueerd aan reclamebelasting ƒ 711,28; aan reclamerechten ƒ 468,—.

De raming der ontvangsten voor het jaar 1931 bedroeg voor de reclamebelasting ƒ 25.000.— voor de reclamerechten ƒ 2.400.—.

Ontvangen werd netto aan belasting ƒ 22.625,99; aan rechten ƒ 2.343,80.

Taxi- en Chauffeurskeuring. Gedurende het verslagjaar werden uitgeschreven 2588 stuks opdrachten tot keuring van adspirant taxi-chauffeur.

Afgegeven werden 2268 stuks vergunningen voor de uitoefening van het beroep van taxi-Chauffeur.

Afgekeurd dan wel niet verschenen 320 aanvragers.

§ 4. Bureau van Statistiek.

Personeel. Het personeel van het Bureau bestond ultimo van het verslagjaar uit: 1 Hoofdambtenaar ter Secretarie, 1 Commies 1e kl. en 2 Schrijvers 2e klasse. In de maand Juni van het verslagjaar werd het personeel door de overplaatsing van den 2en klerk Tan Hok Gie, naar de afdeeling Bevolking, ingekrompen. De Chef van het Bureau is tevens belast met de leiding van het bureau voor Armenzorg en de opmaking van het Gemeente-Verslag. Voor byzonderheden ten aanzien der Armenzorg wordt verwezen naar Hoofdstuk XXI.

Statistische Publicaties. De Statistische publicaties werden in verband met de bezuiniging beperkt, tot datgene wat voor de Gemeente direct van belang is. Ook werden uit zuinigheidsoverwegingen de gebruikelijke kwartaal-publicaties niet gedrukt, doch werd volstaan met de uitgifte van een Statistische Jaaroverzicht in beperkten vorm. De niet gepubliceerde cijfers zijn echter voor belangstellenden ter inzage op het Bureau van Statistiek.

Evenals voorgaande jaren werd de Statistiek der Arbeidsbemiddeling op het Bureau van Statistiek samengesteld. In verband met de steeds toenemende werkloosheid, zoowel onder Europeanen als andere Bevolkingsgroepen, krijgt deze Statistiek byzondere beteekenis, vooral voor Overheids- en Handelslichamen, die met het werkloosheids-vraagstuk meer van nabij in aanraking komen.

De Verkeersongevallen Statistiek moest in verband met de personeels-inkrimping, worden beperkt, zoodat volstaan werd met minder gedetailleerde gegevens.

Verstrekte Informaties. Ook in het verslagjaar waren de verstrekte inlichtingen wederom talrijk. Door verschillende instellingen en personen werd van het Bureau gebruik gemaakt.

In tal van gevallen konden de gevraagde inlichtingen worden verstrekt. Een enkele maal kon aan het verzoek niet worden voldaan. Waar mogelijk verleende het Bureau in dergelijke gevallen steeds zijne tusschenkomst, teneinde langs anderen weg alsnog de gewenschte inlichtingen te verkrijgen.

Steeds meer wordt door het publiek van het Bureau gebruik gemaakt. Ook brachten in het afgeloopen jaar verscheidene autoriteiten als andere belangstellenden een bezoek aan het Bureau.

§ 5. Financieele Contrôle.

Personeel. In den loop van het verslagjaar bleek de personeelsbezetting van het Bureau onvoldoende om naar behooren zijn taak te kunnen vervullen. Uitbreiding met een Adjunct-referendaris, den heer G. A. Haholy had dan ook plaats.

De uitbreiding bleek, mede in verband met het feit dat de Chef van de Afdeeling Comptabiliteit, J. Breeman, met Europeesch verlof vertrok en de op die afdeeling aanwezige hoofdcommies Th. W. van der Els, werd belast met de leiding dier afdeeling, onder beding, dat alle door de Afdeeling Comptabiliteit te produceeren stukken via het Bureau van de Finantieele Contrôle zouden worden ingediend, des te meer noodig.

De in gang zijnde reorganisatie der financieele contrôle aan de hand van de adviezen van den Gouvernements Accountants Dienst maakte verschillende mutaties noodzakelijk. Eerst in 1932 zal omtrent den definitieven opzet der Contrôle eene beslissing genomen worden.

Per ultimo 1931 werd aan den Adjunct-referendaris G. A. Haholy op verzoek eervol ontslag uit den Gemeentedienst verleend, zoodat op het einde van het verslagjaar op dit kantoor nog werkzaam waren de Contrôleur der Gemeente Financiën, H. van Dijk en de Hoofdcommies Th. W. van der Els.

De Adjunct-referendaris B. Schansman en de klerk Wibisono, werden onderscheidenlijk per 1 Augustus naar de Centrale Bedrijfsadministratie en per 1 December naar den Ontvangersdienst overgeplaatst.

Het jaarlijksch vacantie-verlof werd door het personeel ten volle opgenomen. Bovendien werd aan den Adjunct-refendaris Schansman 22 dagen verlof verleend voor opkomst onder de wapenen en aan den klerk Wibisono 2 dagen ziekte-verlof.

Lokaliteit. Wegens door de reorganisatie noodzakelijk gebleken uitbreiding van de kantoren der Centrale Bedrijfsadministratie werd per 1 December van het verslagjaar het Bureau van de finantieele Contrôle naar een daartoe door den Contrôledienst ontruimde localiteit overgeplaatst.

Werkzaamheden. De contrôle op de administratie alsmede op het door comptabele ambtenaren gevoerd beheer vond tot 1 Augustus, op welken datum, de contrôle op de uitgaven voorshands werd opgedragen aan den Gouvernements Accountants Dienst, geregeld plaats.

Na dien datum werden slechts de begrootingsontvangsten aan een voortdurende contrôle onderworpen. Waar zulks noodig bleek werden andere methoden, na overleg met de betrokken dienst- en afdeelings-Chefs, aangebracht.

De opname van de hoofdkas had in het verslagjaar op ongeregelde tijdstippen 28 keeren plaats. Slechts sporadisch werden tekorten en overschotten geconstateerd, welke zeer gering waren. Voorts werden de kleine kassen, berustende bij de Waterleiding, Publieke Werken, Arbeidsbeurs, Inkoopbureau, Werkplaats, Belastingen en Contrôledienst meerdere malen gecontroleerd. De opnamen gaven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Voorraadopnamen van het hoofd- en van de hulpmagazijnen hadden op ongeregelde tijdstippen plaats, waarbij een enkele maal niet noemenswaardige verschillen werden geconstateerd, waaraan, ook bij de meest accurate administratie, niet ontkomen kan worden.

Dubieuse Debiteuren. De debiteurenlijsten van belastingen en retributieën vertoonen in het algemeen geen belangrijke verhooging van den achterstand. Zorgen baart evenwel de toenemende onbetaalde grond- en woninghuur. Door de achterstalligen in rechten aan te pakken werd hier en daar reeds een belangrijke verbetering verkregen.

§ 6. Centrale Boekhouding.

In het Verslag over 1930 wordt op blz. 96 opgemerkt, dat de Gouvernements-Accountantsdienst in opdracht van den Raad begonnen was met de invoering van de commercieele boekhouding voor de bedrijven en de reorganisatie der financieele administratie, waardoor een beter overzicht over de geheele Gemeentelijke administratie zal worden verkregen. Uit den aard der zaak werd gedurende 1931 het grootste deel van den arbeid van bovengenoemden dienst besteed aan de vroegere afdeeling Centrale Bedrijfs-Administratie, die — aangezien daarin de voormalige Secretarie-afdeeling Financiën met ingang van 1 Augustus 1931 werd opgelost — vanaf laatstgenoemden datum bekend staat onder den naam van *Centrale Boekhouding.* Deze naam zal nog meer tot zijn recht komen, zoodra straks het nieuwe administratie-gebouw naast het hulp-magazijn van de Waterleiding gereed zal zijn en dan de overige administratiën der bedrijven ook op de afdeeling Centrale Boekhouding zullen worden ondergebracht.

In het jaar 1931 werden successievelijk reeds overgenomen de administratiën van de Magazijnen, het Grondbedrijf, het Passerbedrijf, het Slachthuis, het Woningbedrijf, de Werkplaats en Publieke Werken, (waaronder ressorteeren de asphaltbetoninstallatie en de betonwerkplaats). Wegens gebrek aan voldoende plaatsruimte wordt met de volledige overname van de Waterleiding-administratie en een gedeelte van thans door de Ontvangersafdeeling verrichte werkzaamheden gewacht tot na de gereedkoming van bovengenoemd administratiegebouw.

De Gouvernements-Accountantsdienst deed in den loop van 1931 de volgende voorstellen tot wijziging van de bestaande administratie; die alle — zij het dan soms met enkele wijzigingen — door ons werden overgenomen en ingevoerd:

Loonadministratie. De wekelijks uit te betalen koelie- en boronganloonen werden vroeger berekend en uitbetaald door de verschillende diensten, die hiervoor elken Zaterdag een voorschot uit de Gemeentekas ontvingen, welk voorschot in den loop van de daarop volgende week moest worden afgerekend. Thans worden de koelies dagelijks gerold door het technisch personeel, dat de rolstaten elken Donderdag moet indienen bij de afdeeling Centrale Boekhouding. Deze afdeeling maakt nu in 1½ dag alles gereed voor de uitbetaling op Zaterdag d.a.v., zoodat alle te dier zake gedane uitgaven uniform worden opgemaakt en direct definitief ten laste van de begrooting worden gebracht. De uitbetaling der loonen geschiedt thans ten overstaan van 10 verschillende betalingscommissiën bestaande uit een opzichter of werkbaas van den betrokken dienst, een bijzitter van de Centrale Boekhouding en een betaalmeester van den Ontvangersdienst.

Inkoop- en Crediteuren-administratie. Teneinde op elk gewenscht oogenblik een juist beeld te kunnen verkrijgen omtrent den stand der uitgaven van elk begrootingsartikel werd gebroken met de tot nog toe gevolgde passieve wijze van boeking der uitgaven *na* betaling der schuld. Thans wordt van elke *bestelling* reeds aanteekening gehouden in de begrootingsadministratie, terwijl onmiddellijk na aflevering der goederen het verschuldigde wordt betaalbaar gesteld, waardoor voorkomen wordt, dat reeds lang geleverde goederen in de periodiek opgemaakte overzichtstaten van begrootingsuitgaven niet zijn verwerkt. Ten gerieve van crediteuren wordt daarbij tevens gebruik gemaakt van betaling door overschrijving op bankrekeningen, waardoor tevens de drukte voor de loketten van den Gemeente-Ontvanger wordt verminderd.

Magazijnadministratie. Uit het voorgaande volgde, dat ook de administratie der magazijnen naar de afdeeling Centrale Boekhouding kon worden overgebracht, waardoor thans ook de uit de

magazijnen verstrekte goederen onmiddellijk op de betrekkelijke begrootingsartikelen kunnen worden geboekt, zoodat ook te dien opzichte de stand der uitgaven tot op den dag bij is, hetgeen vroeger nimmer het geval was. De magazijnbeheerders, die geheel in de plaats van den vroegeren magazijnmeester zijn getreden, voeren nu dientengevolge alleen een voorraadadministratie.

Een algeheele doorvoering van dit voorstel kon ten opzichte van het Magazijn voor waterleidingmaterialen nog niet plaats vinden, doordat een gedeelte van het tegenwoordige hulpmagazijn door administratief personeel in beslag genomen wordt en dit personeel eerst na gereedkoming van meergenoemd administratiegebouw kan verplaatst worden.

Detailkaartadministratie. Voor een zoover mogelijk doorgevoerde groepeering van de verschillende soorten van uitgaven op elk begrootingsartikel en bovenal voor de invoering van een totaalcontrôle op de uitgaven werden de detailkaarten ingevoerd. Hierdoor kwamen de door de verschillende technische diensten terzake aangehouden administraties te vervallen en kon de directe boeking der uitgaven worden verkregen.

Boeking der periodieke uitgaven. Teneinde regelmatig en op tijd de diverse periodieke schulden te kunnen betaalbaarstellen werden nieuwe registers ingevoerd, die het overzicht op deze uitgaven ook gemakkelijker maken.

Verrekenposten. Om het aantal kastransacties te verminderen werd een algemeen verrekenpostenboek ingevoerd, waardoor voor alle regularisatiën in de interne administratie slechts één mandaat per maand wordt uitgeschreven.

Administratie-Grondbedrijf. Door den aankoop van particuliere landerijen in een zeer roerigen tijd, waarin op verzoek van het Binnenlandsch Bestuur actie tegen achterstallige opgezeten, zooveel mogelijk werd voorkomen en door het herhaaldelijk onderbrengen van dit bedrijf in een andere dienstgroep, lieten zoowel de administratie als het archief van dit bedrijf veel te wenschen over. Dit was een euvel, dat reeds bestond vanaf de oprichting van het bedrijf in 1917. Door de ontdekking van de malversatiën van den administratief ambtenaar van dit bedrijf kwam de noodzakelijkheid van een algeheele reorganisatie van de administratie nog meer naar voren.

Allereerst werd begonnen met het completeeren en ordenen van het archief inzake eigendomsacten, meetbrieven, verkoopsbescheiden, enz. Dit was mede noodzakelijk voor de opstelling van een juiste balans per 31 December 1930. Aan de hand van deze

stukken werd begonnen met het samenstellen van inkoop- en verkoopboeken, die in vroeger jaren te hooi en te gras en onsystematisch waren bijgehouden. Ook werd een nieuwe indeeling der landerijen noodzakelijk, waardoor de thans overgelegde balans belangrijk afwijkt van de vroegere balansen.

Nadat het grootste gedeelte der bovengenoemde werkzaamheden gereed gekomen waren, werd begonnen met het verzamelen van erfpachts- en grondhuurcontracten, waarbij bleek, dat het meerendeel der verhuringen niet gebasseerd waren op deugdelijke overeenkomsten.

Ook werd een onderzoek ingesteld naar de oorzaken en het bedrag der achterstallige huren van diverse kampongbewoners op de landen Ketabang en Ngagel.

Administratie Passerbedrijf. De administratie van het Passerbedrijf is ongewijzigd gebleven. Alleen werd door invoering van nieuwe modellen en door een andere taakverdeeling een meer intensieve contrôle verkregen, terwijl het bijhouden van de administratie, hetgeen vroeger op het kantoor van den Chef van het Passerbedrijf gebeurde, thans op de afdeeling Centrale Boekhouding geschiedt.

Administratie Slachthuis. De in 1930 reeds begonnen contrôle op de inning van slachtgelden werd uitgebreid en geschikt gemaakt voor statistische doeleinden.

Administratie Woningbedrijf. Bij dit bedrijf ontbrak tot heden een regelmatige administratie van het onderhoud der woningen. Thans is een kaartsysteem aangelegd, waarop de geschiedenis van elke woning afzonderlijk wordt bijgehouden. Alle mogelijke gegevens op zulk een perceel betrekking hebbend zijn daardoor in en oogopslag te overzien.

Administratie Waterleiding. Het te dier zake ingediend voorstel kon niet volledig ten uitvoer worden gelegd door het te kort aan personeels- en archiefruimte op de huidige afdeeling Centrale Boekhouding.

Behalve enkele kleine wijzigingen in de gebruikte modellen kwamen alleen de debiteurenregisters te vervallen en werden de gegevens daarvan voortaan verkregen uit de verbruiks-tevens debiteurenkaarten en vanuit het omzetregister. Dit laatste heeft — door zijn splitsing in het register van normale aflezingen en het correctieregister van heraflezingen — het voordeel, dat het totaal verbruik over eenige maand thans spoediger is op te maken dan voorheen.

Na voltooiïng van het administratiegebouw zal door overbrenging van het grootste gedeelte der thans nog door den technischen dienst gevoerde administratie belangrijke besparing worden verkregen door het vervallen van dubbele werkzaamheden, enz. De nog over te brengen administratie betreft:

1. het aanleggen van spruitleidingen.
2. het onderhoud van spruitleidingen.
3. het waterverbruik via muntmeters.
4. de opbrengsten van wasch- en badinrichtingen.

Financieele Opgaven. Ter verkrijging van onderlingen samenhang en afdoende zekerheid in periodieke opgaven, werd de gereorganiseerde boekhouding van den aanvang af er op ingericht dat alle financieele maand- of jaarcijfers, zoowel voor contrôle, bewakings- als voor statistisch doel, zullen uitgaan van één centraal punt, i.c. de afdeeling Centrale Boekhouding. Voor de verkrijging van een gemakkelijker inzicht in den financieelen toestand der Gemeente — meer in het bijzonder voor de leden van den Raad — deed de G. A. D. het voorstel om vanaf 1 Januari 1932 periodiek door de afdeeling Centrale Boekhouding gegevens te doen verzamelen en die in den vorm van maand-kwartaal of jaartabellen en -grafieken te doen uitwerken met vergelijkende cijfers of grafieken van overeenkomstig vorige tijdvakken. Ter informatie der leden van den Gemeenteraad zullen de financieele maanddiagrammen, eenige malen vergroot, regelmatig bijgewerkt aan de hand der cijfers van de afgeloopen maand van het loopende jaar in of in de onmiddellijke nabijheid van de Raadzaal worden opgehangen.

Uitbreiding Lokaliteit. Gedurende het verslagjaar kwam door de overbrenging van personeel de behoefte aan meerdere lokaliteit nog meer dan in vorige jaren naar voren. Door den Gouvernements Accountantsdienst werd aangedrongen op verbetering te dien opzichte, zoodat het terzak door den Raad in de vergadering van 16 Maart 1932 genomen besluit inzake uitbreiding dezer kantoren een einde zal maken aan jarenlang ondervonden belemmeringen in de uitvoering van de aan deze afdeeling opgelegde taak.

Teneinde het opgedragen werk zoo economisch mogelijk te kunnen volbrengen, is de mechanisatie sterker doorgevoerd, waarvoor in den loop van 1931 twee schrijfmachines en een rekenmachine werden bijgekocht. De in 1926 ten behoeve van de Waterleiding-administratie aangeschafte adresseer- en bijbehoorende ponsmachine wordt steeds meer uitgebuit, zoodat momenteel op vele dagen van de maand de tijd voor het gebruiken dezer machines onder de verschillende ambtenaren moet worden verdeeld. Bij een nog verdere doorvoering van deze mechanisatie zal dan

ook de aanschaffing van een tweede machine noodzakelijk blijken.

Personeel. De personeelsbezetting der afdeeling Centrale Boekhouding werd tengevolge van de overbrenging van de verschillende administraties belangrijk uitgebreid.

Onderstaande cijfers geven den toestand per 31 December van het jaar:

Personeel	1928	1929	1930	1931
Afdeelingschef	1	1	1	1
Adj. referendaris	—	—	—	1
Commies 1e. klas	—	—	—	1
Boekhouder 1e. kl.	1	1	1	1
Boekhouder 3e. kl.	2	2	2	3
Hoofdklerk	2	2	2	2
1e. klerk	2	2	1	1
2e. klerk	—	—	1	1
3e. klerk	2	2	2	5
Hoofdschrijver	2	2	2	2
1e. schrijver	4	4	4	11
2e. schrijver	12	11	11	15
Schrijver maandgelder	—	—	—	3
Schrijver daggelder	—	—	—	1
Hulpoppasser	1	1	1	2
TOTAAL.	29	28	28	50

Per 1 December 1931 overleed de 2e Schrijver Prawiroatmodjo op 57-jarigen leeftijd.

De hierboven genoemde reorganisatie bracht mede, dat vanaf Mei 1931 doorloopend bijna iederen dag werd overgewerkt, hetzij van 2—5 uur of van 5—8, soms 10 uur 's avonds en ook verschillende malen op Zon- en feestdagen.

In de eerste maanden van 1932 heeft dit nog voortgeduurd, ten behoeve van het inrichten van de nieuwe jaarregisters en voor het opmaken van de jaarstukken, doch thans wordt nog slechts in de begindagen der maand en wekelijks elken Vrijdag voor het tijdig gereedmaken der hiervoor onder 1 bedoelde loonlijsten overgewerkt.

§ 7. Ontvangers kantoor.

In het verslagjaar viel wederom een regelmatige uitbreiding der werkzaamheden waar te nemen tengevolge van den bevolkingsaanwas, den nieuwbouw door de N.V. Volkshuisvesting en het ge-

stadig toenemen der Gemeentelijke bemoeienissen. De ongunstige economische omstandigheden brachten een groot verloop onder de bevolking, hetwelk uit de vertrek- en vestigingscijfers moge blijken en hadden tot gevolg, dat o.a. de termijnbetalingen der kohierbelastingen minder vlot plaats vonden. Hoewel de invordering, zoowel als de incasso, met zeer veel moeilijkheden gepaard gingen, is toch een gunstig resultaat bereikt, waarbij dient opgemerkt, dat om den dienst regelmatig te doen functionneeren, veel arbeid buiten de vastgestelde kantooruren moest worden verricht.

Personeel. Begin 1931 bestond het personeel van dit kantoor uit:

1 Ontvanger, 1 Boekhouder 1e klas, 2 Commiezen 2e klas, 2 Adj. Commiezen, 1 Boekhouder 3e klas, 1 Klerk 3e klas, 1 Hoofdschrijver, 10 Schrijvers, 1 Typist 1e klas, 1 Hoofdkassier, 6 Hulpkassiers, 15 Rekeningloopers en 1 Oppasser, of in totaal 43.

In 1931 werd het personeel uitgebreid met 1 Klerk 1e klas, 1 Schrijver en 1 Rekeninglooper, terwijl 1 Rekeninglooper ontslag werd verleend.

Den Gemeente Ontvanger, den heer A. M. Boers werd met ingang van 1 December wegens langdurigen dienst een buitenlandsch verlof verleend voor den duur van 8 maanden. Gedurende dien tijd werd als vervanger aangewezen de heer J. H. W. Pfeiffer, Chef der Afdeeling Belastingen, Bevolking en Verkiezingen.

In het verslagjaar is bovendien nog aan één ambtenaar een buitenlandsch en aan één een binnenlandsch verlof verleend eveneens wegens langdurigen dienst.

Kastransacties. Het aantal transacties vergeleken met dat van het vorige jaar geeft een toename te zien van 20.643 of van ruim 13% zooals uit onderstaand overzicht moge blijken.

KAS	In 1930	AANTAL		
		in	Meer in	Meer in %
		1931		1931
Hoofdkas	50.880	47.305	-3.575	± -7
Hulpkas Belasting (Ketabang) . .	60.285	68.794	8.509	± 14
Hulpkas Belasting (Willemskade) .	10.798	11.693	895	± 8
Hulpkas Waterleiding.	32.911	47.725	14.814	± 45
Totaal. . . .	154.874	175.517	20.643	± 13

Het terugloopen der transacties van de hoofdkas vindt voornamelijk zijn oorzaak in het collectief remitteeren per giro op de diverse bankinstellingen, hetwelk sinds 1 September plaats vindt. Werden voordien n.l. de diverse leverantiën stuk voor stuk aan de kas betaald op detailrekeningen, nadien geschiedde zulks wekelijks op één bevelschrift. Eveneens brachten de koelie- en boronganbetalingen beperking, doordat deze niet langer per begrootingsartikel, doch op één bevelschrift plaats vinden. Verder is de wekelijksche uitbetaling der transportkosten sindsdien gewijzigd in een maandelijksche uitbetaling.

Opgemerkt zij dat van ± 75 firma's brieven zijn binnen gekomen, waarin zij haar groote tevredenheid betuigen over de wijze der betaling per giro. Hierdoor wordt niet slechts een arbeidsbesparing verkregen doch tevens wordt de mogelijkheid van fraude of diefstal door onbetrouwbare rekeningloopers verminderd.

Incassodienst. Het saldo aan onbetaalde kwitanties in handen van den Dienst bedroeg op:

1 Januari 1931				
Waterleidingkwitanties . .	817	stuks	totaal *f*	5.967,70
Erfvuilkwitanties	10	„	„ „	108,75
Grondhuur en erfpachtkwitanties	12	„	„ „	850,70
Schoolgeldkwitanties . . .	47	„	„ „	135,—
In 1931 werd ter inning ontvangen:				
Waterleidingkwitanties . .	178.368	„	„ „	1.274.192,28
Huishuurkwitanties van het Woningbedrijf	2921	„	„ „	159.992,60
Idem van het Grondbedrijf .	3758	„	„ „	62.788,23
Idem van de Volkshuisvesting	8902	„	„ „	193.962,60
Erfvuilkwitanties	1551	„	„ „	17.716,72
Grondhuur en erfpachtkwitanties	1383	„	„ „	53.426,31
Kwitanties voor kosten van karrenwasschen en diverse kwitanties	1032	„	„ „	13.760,14
Schoolgeldkwitanties . . .	6358	„	„ „	25.609,50
Totaal . .	205.159	stuks	totaal *f*	1.808.510,53
In 1930 was dit totaal . .	176.324	„	„ „	1.645.378,03
Toename	28.835	stuks	totaal *f*	163.132,50

	of in procenten resp.	± 16,4%	en	± 10%	
In 1930 was dit percentage ten opzichte van 1929		± 9,7%	en	± 7,6%	
Hiervan werden in 1931 betaald:					
Aan de kwitantieloopers . .		153.689	stuks	totaal	ƒ 1.473.974,70
„ „ incassokas . . .		18.590	„	„	„ 213.878,74
	Totaal	172.279	stuks	totaal	ƒ 1.687.853,44
In 1930 was dit:	Totaal	159.950	„	„	„ 1.564.765,61
	Toename	12.329	stuks	totaal	ƒ 123.087,83

Gedurende 1931 werden voorts geannuleerd, als zijnde betaald op duplicaat-rekening en verrekend met de waarborgsommen der waterleiding en huishuren 28.983 kwitanties totaal ƒ 104.444,10.

Het onbetaalde saldo over 1931 zijnde 3897 rekeningen totaal ƒ 16.212,99 werd overgebracht op Januari 1932.

Bijzonderheden. De dienst is ingesteld op 1 September 1926 en had tot doel van de aan het waterleidingbedrijf verschuldigde bedragen, welke een brengschuld waren, een haalschuld te maken. Dit geschiedde ten gerieve van alle afnemers en onthief meer speciaal de economisch-zwakkeren van een drukkenden last. Door de oude regeling immers werden de rekeningen feitelijk verhoogd met de transportkosten noodig om ze te betalen, ten kantore van den Gemeenteontvanger of van de waterleiding aan het Missigitplein.

Percentsgewijs drukten deze kosten het zwaarst op de kleinere kwitanties.

Twintig kwitantieloopers van Chineeschen en Inheemschen landaard werden aanvankelijk benoemd. Hun aantal is geleidelijk tot veertien teruggebracht, tengevolge van enkele verbeteringen in de werkwijze en dat niettegenstaande de belangrijke vermeerdering van het aantal kwitanties.

Een waarborgsom van ƒ 1000,— wordt van elken looper vereischt. Dit bedrag wordt gestort bij de Gemeentespaarbank, welke daarvoor thans 3% rente per jaar vergoedt. Daar het gelijktijdig aanstellen van 20 loopers onder deze voorwaarde onuitvoerbaar bleek, is bij den aanvang genoegen genomen met persoonlijke of zakelijke zekerheid, in die gevallen waar geen waarborgsommen konden worden gestort. In die gevallen is echter eene maandelijksche storting van minstens ƒ 10.— verplichtend gesteld tot een bedrag van ƒ 1000,— zal zijn bespaard. Ook deze bedragen worden bij de Gemeentespaarbank belegd.

De gekweekte rente wordt op de spaarboekjes bijgeschreven. Eenige loopers hebben dit bedrag van ƒ 1000,— reeds bijeengespaard in 5 jaar tijds. Van de anderen bedragen de creditsaldi

van ƒ 750,— tot ƒ 900,— zoodat binnen afzienbaren tijd de toestand zal bereikt worden, dat alle loopers een waarborgsom van ƒ 1000,— in contanten hebben gestort. Bij ontslag kunnen de loopers uiteraard wederom over dit saldo beschikken, zoodat dit gedwongen sparen hun dan ten goede komt.

Het loon der loopers aanvankelijk bepaald op ƒ 3,— per werkdag en ƒ 0,02⅝ per geinde kwitantie is later gebracht op ƒ 1,25 per werkdag en ƒ 0,07⅝ per geinde kwitantie.

Deze wijziging, welke geen meerdere uitgaven voor de Gemeente bracht, had ten doel den ijver der loopers te stimuleeren, teneinde hun aantal te kunnen beperken.

In 1928 is aan salaris en premie te zamen aan de loopers betaald een bedrag van ƒ 14.081,24 of per persoon per maand gemiddeld ƒ 69,03.

In 1929 bedroeg zulks respectievelijk ƒ 14.047,21 en ƒ 72,78.
In 1930 ƒ 15.025,56 en ƒ 79,50 en in 1931 ƒ 14.765,10 en ƒ 87,89.

Hietuit blijkt, dat het rendement per looper en zijne inkomsten zijn gestegen, niettegenstaande de kosten per kwitantie en in percenten van den omzet eene dalende lijn vertoonen.

In geval van ziekte (gecontroleerd door den Gemeente-geneesheer) wordt de verzuimde dag als een werkdag beschouwd en het loon met een toeslag voor gederfde premie betaald.

Door den Incassodienst worden geïnd:

a. de kwitanties der Gemeentelijke Waterleiding voor waterleverantie, meterhuur, onderhoudskosten, enz.
b. de kwitanties voor huishuur der woningen der Gemeente en der N.V. Volkshuisvesting.
c. de kwitanties voor verschuldigde bedragen voor het weghalen van erfvuil.
d. de kwitanties voor begrafeniskosten.
e. de kwitanties voor grondhuur.
f. de kwitanties voor cursusgelden.
g. de kwitanties voor schoolgelden van de Gemeentelijke Burger Ambachtschool.
h. de kwitanties voor de kosten van het karrenwasschen.
i. de kwitanties voor erfpacht.
j. de diverse andere kwitanties.

In 1928 werden ter incasseering ontvangen:
149.365 rekeningen tot een gezamenlijk bedrag van ƒ 1.325.320,88.
In 1929:
160.669 rekeningen tot een gezamenlijk bedrag van ƒ 1.527.765,15.
In 1930.

175.942 rekeningen tot een gezamenlijk bedrag van ƒ 1.644.127,99.
In 1931:

204.273 rekeningen tot een gezamenlijk bedrag van ƒ 1.801.448,38.
Zooals gezegd heeft deze toename geen personeelsuitbreiding tengevolge gehad.

De kosten der rekeningloopers bedroegen per kwitantie in:

1928	ƒ 0,094.
1929	„ 0,087.
1930	„ 0,085.
1931	„ 0,072.

of in procenten van den omzet in:

1928	1,06%
1929	0,92%
1930	0,91%
1931	0,82%

Het behoeft nauwelijks vermeld, dat sinds de invoering van dezen ophaaldienst het aantal z.g. wanbetalers beduidend kleiner is geworden. De dienst blijft zich verheugen in de sympathie van de ingezetenen en breidt zich voortdurend uit. Wel valt te betreuren dat een groot quantum rekeningen niet bij eerste aanbieding wordt betaald, waardoor onnoodig loopwerk benevens te dien opzichte gevoerde administratie wordt veroorzaakt.

Lokaliteit. De ruimte en inrichting, in het bijzonder de loketaccommodatie, laten nog veel te wenschen over. Een door den dienst der Publieke Werken gemaakt verbouwingsontwerp is reeds goedgekeurd, zoodat binnenkort aan de verbouwing kan worden begonnen.

Belastingen. Voor de invordering der belastingen zijn in 1931 verzonden ruim 5800 brieven tegen 4400 in 1930, terwijl het getal herinneringen, waarschuwingen en andere gedrukten ± 30.000 bedroeg tegen ± 26.000 in 1930.

In het verslagjaar zijn 2449 dwangschriften opgemaakt, waarvan in 1926 gevallen na beteekening vrijwel onmiddellijke betaling volgde.

In de overige gevallen moest tot executie worden overgegaan dan wel werd in het belang van beide partijen een nadere afbetalings-regeling getroffen.

De totaal opbrengst der belastingen, waarvan de Gemeente aanslag en invordering regelt, heeft in 1931 ƒ 46.893,45 minder bedragen dan in 1930.

De Inkomsten-, Vermakelijkheids- en Reclamebelasting benevens de reclamerechten liepen tezamen ƒ 112.375,41 terug, terwijl de overige een vooruitgang van totaal ƒ 65.481,96 vertoonden.

De ontvangsten t/z opcenten op de verponding hebben voor het dienstjaar 1930 ƒ 223.984,22 en voor het dienstjaar 1931 (tot ultimo December) ƒ 252.790,28 bedragen.

Een en ander moge uit ondervolgende overzicht nader blijken.

Vergelijkend overzicht Dienstjaren 1930 en 1931.

A. Netto ontvangsten der belastingen waarvan de Gemeente aanslag en invordering regelt.

BELASTING.	Netto Ontvangsten 1930	in 1931	meer in
Inkomstenbelasting. . . .	f 740.908,29	f 682.915,71	f 57.992,59
Vervoermiddelenbelasting .	„ 438.517,56	„ 476.119,65	„ 37.602,50
Vennootschappenbelasting .	„ 128.301,85	„ 152.247,19	„ 23.945,34
Vermakelijkheidsbelasting. .	„ 284.303,87	„ 236.433,38	„ 47.870,49
Reclamebelasting	„ 28.638,13	„ 22.625,99	„ 6 012,14
Reclamerechten	„ 2.844,—	„ 2.343,80	„ 500,20
Hondenbelasting	„ 26.521,—	„ 29.841,50	„ 3.320,50
Drankbelasting	„ 28.013,01	„ 28.627,04	„ 614,03
TOTAAL. .	f1.678.047,71	f1.631.154,26	f 46.893,45

B. Netto ontvangsten t/z opcenten op Gouvernementsbelastingen.

Opcenten . . .	Netto Ontvangsten t/b dienstjaar 1931	t/b dienstjaar 1931 (tot ult. Dec.)	meer
Op de verponding . . .	f 223984,22	f 252790,28	f 28806,06
TOTAAL . .	f 223984,22	f 252790,28	f 28806,06

Totaal netto ontvangsten t/z belastingen:

	1930	1931	meer
A.	f1 678.047,71	f1.631.154,26	f 46.893,45
B.	„ 223.984,22	„ 252.790,28	„ 28.806,06
TOTAAL . .	f1.902.031,93	f1.883.944,54	f 18.087,39

Tenslotte volge hier het gebruikelijke:

Vergelijkend overzicht der Maandelijksche ontvangsten voor de Inkomstenbelasting in de Jaren 1927 t/m 1931.

MAANDEN	1927	1928	1929	1930	1931
Januari	f 15.285,83	f 17.103,28	f 19.687,66	f 49.498,56	f 38.300,58
Februari . . .	„ 8.222,25	„ 14.645,42	„ 25.027,41	„ 36.626,52	„ 26.961,81
Maart	„ 222,28	„ 33.591,44	„ 13.151,92	„ 32.368,73	„ 37.485,93
April.	„ 39.915,05	„ 61.602,01	„ 10.311,65	„ 69.471,33	„ 67.159,76
Mei	„ 24.558,16	„ 29.345,34	„ 34.505,49	„ 46.246,30	„ 40.200,77
Juni	„ 42.080,40	„ 54.878,98	„ 88.616,50	„ 91.540,48	„ 82.847,97
Juli	„ 27.888,65	„ 27.987,27	„ 48.464,18	„ 48.978,19	„ 43.698,81
Augustus . . .	„ 50.063,19	„ 50.730,81	„ 113.121,22	„ 81.069,55	„ 79.482,83
September . .	„ 17.729,98	„ 22.276,18	„ 57.621,48	„ 41.411,30	„ 46.510,95
October. . . .	„ 62.675,86	„ 59.947,76	„ 136.242,88	„ 100.889,71	„ 92.434,12
November. . .	„ 17.362,20	„ 20.300,—	„ 46.270,41	„ 32.587,14	„ 39.729,40
December. . .	„ 56.784,54	„ 73.674,47	„ 149.876,21	„ 110.220,48	„ 88.102,78
TOTAAL	f384.794,11	f466.082,96	f742.897,01	f740.908,29	f682.915,71

§ 8. Inkoopkantoor en Magazijnsdienst.

Het aantal ingekomen aanvragen en uitgegane bestelbonnen is in het jaar 1931 weder toegenomen, hetgeen onderstaande opgave aantoont:

Jaar	Ingekomen aanvraagbonnen	Uitgegeven bestelbonnen
1929	5340	4976
1930	5631	5888
1931	6320	6358

Over het geheel liepen de bestellingen, echter over kleinere hoeveelheden dan in het voorafgaand jaar, terwijl door de groote prijsdaling voor alle goederen voor een belangrijk lager geldsbedrag is ingekocht. Dat eene groote prijsdaling te verwachten zou zijn, werd in het vorig verslag reeds als vaststaand aangenomen; in vele gevallen overtreft de daling echter verre de verwachting. Bij de bespreking der voornaamste artikelen zal blijken dat deze daling zich niet alleen tot import-goederen uitstrekt.

Zand- en Madoerasteen. In het begin liet het zich aanzien dat het gebruik daarvan zeer gering zou zijn, doch daar de Raad in den loop van het jaar tot uitvoering van diverse nieuwe werken besloot, is het verbruik ten slotte boven het normale kwantum geweest, hoewel minder dan in het exceptioneele jaar 1930. Nieuwe werken door het Gouvernement of particulieren werden niet meer

geëntameerd, zoodat de Gemeente vrijwel eenigst afneemster bleef toen de nog onder handen zijnde werken hunne voltooiïng naderden.

De aanvoer van deze materialen verliep dan ook buitengewoon vlot, terwijl de prijzen van zand met circa 25% en van madoerasteen met ruim 30% daalden.

Gebruikt werd aan zand: 34439 M³. (vorig jaar 50559 M³.)
madoerasteen: 16165 „ („ „ 20226 „)

De steenwinning in de afdeeling Grissee en op Madoera is echter geheel stop gezet, zoodat de voorziening voor 1932 nog wel eenige verrassingen zal geven, zoodra de voorraden, die in het laatst van 1930 werden aangelegd, uitgeput raken.

Steenslag en grind. Het bestaande contract is in 1930 weder stilzwijgend verlengd en werd in het verslagjaar daarop afgenomen 11278 M³. steenslag tegen 12381 M³. in het vorig jaar.

Daar de steenvoorraad bij de installatie uitgeput raakt, gaf de contractant zijn voornemen te kennen om de breekinstallatie te verplaatsen naar de halte Porrong, en stelde eene prijsherziening in uitzicht, mits de levering voor 1932 werd gegund tot voorloopig de nog geldende prijzen als maximum.

Op dit aanbod is niet ingegaan: het bestaande contract is opgezegd en eene nieuwe inschrijving voor 1932 geopend. Het resultaat daarvan was teleurstellend, daar de contractant zelf circa ƒ 0,05 per M³. boven den ouden prijs inschreef, en de eenige gegadigde die zich nog op deed, ruim ƒ 2.— per M³. daar boven bleef.

Aan handgeklopt steenslag werd nog afgenomen 997 M³. (vorig jaar 1304 M³.) en aan Singkalan grind 918 M³. (vorig jaar 3093 M³).

Cement. Ingekocht werden 60.000 zakjes, gelijkstaande met 15000 vaten (vorig jaar 20800 vaten). De prijs, die aan het eind van 1930 reeds sterk terug geloopen was, brokkelde nogmaals tot 20% af, zonder dat gezegd kan worden dat het laagste punt bereikt is. De fabriek te Padang heeft vrij wel het geheele kwantum geleverd, en kon de concurrentie met Japansche cement tot het einde van het jaar volhouden

Kalk en tras. De prijs voor kalk liep terug tot ƒ 1,25 per zak van 80 kilo (vorig jaar ƒ 1.25 per picol) en voor tras van ƒ 15.— op ƒ 13.— per ton. Door de uiterst lage cement prijzen nam het gebruik van kalk en tras sterk af en bedroeg voor kalk slechts 2493 zak (vorig jaar 6483 picol) en voor tras 249 ton (vorig jaar 382 ton).

Asfalt. Het belangrijke prijsverschil tusschen B. P. M. en Amerikaansche asfalt, was oorzaak dat de levering dit jaar aan

de B.P.M. werd gegund. De prijs bleef gelijk aan dien van het vorige jaar.

De proefneming met Boeton-asfalt werd op kleiner schaal voortgezet. Met de Boeton Mij., die eene eigen menginstallatie heeft opgericht, werd eene overeenkomst aangegaan voor het aanbrengen van asfaltbeton wegdek op den Oedjoengweg.

Hout. Eene belangrijke prijsdaling kon worden geconstateerd voor djattihout. Het Gouvernements Djattibedrijf opende twee stapelplaatsen hier ter plaatse, waar rondhout in alle afmetingen en bezaagd hout in de meest courante maten, verkrijgbaar wordt gesteld, tot prijzen ver beneden die, welke de groothandel noteert. Brandhout wordt eveneens door het Gouvernements Djattibedrijf geleverd, waardoor de prijs van ƒ 15,— tot ƒ 11,50 per ton is terug gevallen.

Papier en kantoorbehoeften. Voor deze artikelen heeft de I.C.A. contracten aangegaan,waaronder ook de locale ressorten kunnen afnemen. De concurrentie, speciaal voor kantoorbehoeften is echter zoo enorm groot, dat de meeste artikelen nog beneden I.C.A. prijs hier verkrijgbaar zijn.

Ook onder het groote aantal drukkerijen hier ter stede werd de concurrentie tot het uiterste gevoerd. Zoo werd het drukken van het Gemeenteblad voor het volgend jaar gegund tot een prijs, die 1/3 lager is dan de thans geldende prijs. Het drukken van het Jaarverslag 1930 werd aangenomen door eene drukkerij buiten Soerabaja, die nog eens 50% beneden den laagsten prijs bleef, waarvoor het werk te Soerabaja kon worden geplaatst.

IJzer. Diverse soorten ijzer onderging eene verdere prijsverlaging van nogmaals 25 à 30%. Daar de daling hier ook nog niet tot staan is gekomen, werd alleen het direct noodige aangekocht en geen voorraden aangehouden.

Voor gietwerk liepen de prijzen tot op ongeveer de helft terug, voornamelijk doordat ter plaatse een nieuw bedrijf onder Japansch beheer werd gevestigd. Diverse kleine ijzerwerken, die tot dusverre uit Europa werden besteld, kunnen thans goedkooper hier worden aangemaakt.

Waterleiding artikelen. De groote levering ijzeren buizen en hulpstukken voor de Oemboelan-leiding kwam dit jaar nagenoeg geheel gereed. Het materiaal voldoet geheel aan de gestelde eischen terwijl — mede dank zij het goede toezicht van den keurmeester op de fabriek, — geen enkele buis bij de beproeving alhier behoefde te worden afgekeurd. De verzending is met de grootste zorg geschied, zoodat van de 12000 stuks buizen slechts 26 stuks beschadigd zijn overgekomen; een zoo geringe

breuk is nimmer bij eenige levering voorgekomen. De Japansche industrie heeft daarmede wel bewezen dat zij voor de Europeesche niet behoeft onder te doen.

Gegalvaniseerde buizen werden door het Europeesche Syndicaat op prijs gehouden; voor de grootere afmetingen kwam echter in den loop van het jaar Japan met concurreerende aanbiedingen.

Voor gegalvaniseerde fittings heeft Japan bereids de markt veroverd. Voor watermeters bleef de prijs onveranderd door het „Verband" gehandhaafd.

Magazijnsdienst. In den loop van het verslagjaar werd deze dienst gereorganiseerd en administratief geheel bij de Centrale Boekhouding ondergebracht. Op het Magazijn te Pesapen is daardoor het personeel terug gebracht tot één bewaarder en den transportmandoer.

In het laatst van het jaar werd eene publieke vendutie gehouden van alle overtollige goederen, zoowel van het algemeen, als van het waterleiding magazijn. Grootendeels waren dit goederen die in 1919, bij de oprichting van het Magazijn, door verschillende diensten waren ingeleverd, en nog op den ouden inleveringsprijs te boek stonden. De opbrengst bedroeg slechts ƒ 1409.—.

De voorraad van het Algemeen magazijn is hiermede tot het strikt noodzakelijke terug gebracht. Daar echter de plaatselijke handel de voorraden meer en meer inkrimpt, zal het noodig worden om de voorraden van de meest voorkomende artikelen niet al te krap te houden. Het magazijn van waterleidingsartikelen blijft voorloopig nog te Pesapen gevestigd, totdat het magazijn te Ketabang den geheelen voorraad kan overnemen. Administratief behooren deze voorraden thans tot het Waterleidingbedrijf.

§ 9. Kantoor voor Arbeidsbemiddeling.

Samenstelling der Commissie. Op 1 Januari 1931 werd het Bestuur gevormd door een Commissie bestaande uit:

Voorzitter: Mr. A. van Gennep.

Secretaris: G. E. le Rutte.

Leden: H. Backer, D. C. Bouman, J. J. Braat, J. Drukker, A. van der Eijk, H. L. Liem, R. A. A. Nitiadiningrat, Ir. C. Noome, F. J. Stemmerik, H. G. M. J. Susanna, G .J. M. Welter, H. A. J. Worries.

Gedurende het verslagjaar werden tot leden van de Commissie benoemd de heeren:

Ph. M. de Kanter, J. A. P. Korten, J. H. van der Moolen, Mr. L. F. H. J. Schöler, H. A. Tittel, F. H. Westerling.

In de verslagperiode namen wegens vertrek ontslag de heeren:

J. J. Braat, A. van der Eijk, F. J. Stemmerik, H. G. M. J. Susanna, G. J. M. Welter.

Op 1 Januari 1932 bestond de Commissie uit de heeren:
Voorzitter: Mr. A. van Gennep.
Secretaris: G. E. le Rutte.
Leden: H. Backer, D. C. Bouman, J. Drukker, Ph. M. de Kanter, J. A. P. Korten, H. L. Liem, J. H. van der Moolen, R. A. A. Nitiadiningrat, Ir. C. Noome, Mr. L. F. H. J. Schöler, H. A. Tittel, F. H. Westerling, H. A. J. Worries.

Het Dagelijksch Bestuur wordt gevormd door:
Voorzitter. Mr. A. van Gennep.
Secretaris: G. E. le Rutte.
Leden: H. Backer, D. C. Bouman, J. Drukker, J. H. van der Moolen.

Met de onmiddellijke leiding van het Bureau was gedurende de verslagperiode belast de Secretaris van de Commissie G. E. le Rutte. In de personeelsbezetting had geen wijziging plaats.

Werkzaamheden. De omvang der werkzaamheden blijkt uit het hieronder afgedrukte staatje. Het aantal ingeschrevenen en het aantal plaatsingen over 1930 en 1931 was als volgt:

Nationaliteit en/of Landaard	Aantal Ingeschreven werkzoekenden		Aantal Aanvragen van werkgevers		Aantal plaatsingen	
	1931	1930	1931	1930	1931	1930
Europeanen	1700	1572	625	646	572	591
Chineezen	216	245	82	126	62	119
Inheemschen	1663	1552	988	786	909	755
Totaal	3579	3339	1695	1558	1543	1465

Op 1 Januari 1931 stonden bij het Gemeentelijk Arbeidsbureau ingeschreven 938 Europeanen, 84 Chineezen en 749 Inheemschen, totaal 1771 werkzoekenden tegen resp. 647 Europeanen, 205 Chineezen en 1365 Inheemschen, in totaal 2217 op 1 Januari 1932.
Bij nadere beschouwing van deze cijfers blijkt het navolgende:

Europeanen. In het verslagjaar lieten zich 128 personen meer inschrijven dan in 1930, vrijwel allen „crisiswerkloozen".
Het gehalte der ingeschrevenen was dit jaar weer beter dan in het voorafgaande. Aan het aantal werkgeversaanvragen, dat slechts zeer weinig verschilde met dat van 1930, kon voor ruim 90% worden voldaan.

Het aantal aanvragen, waaraan niet kon worden voldaan, waren eensdeels voor betrekkingen, waarbij door den werkgever

streng werd vastgehouden aan de daarbij gestelde eischen van leeftijd, opleiding en burgerlijken staat, voor het overige voor betrekkingen, waaraan een salaris was verbonden niet in overeenstemming met den te verrichten arbeid, (misbruik maken van den toestand op de arbeidsmarkt). Het geval, dat voor de betrekking van onderwijzeres aan een particuliere school een salaris werd opgegeven van *f* 15.— à *f* 20,— spreekt voor zichzelf; gevallen, dat slechts op commissiebasis gewerkt kon worden voor den verkoop van weinig gangbare artikelen, waren geen uitzondering.

Het aantal nog ingeschreven personen bedroeg op 1 Januari 1932: 291 minder dan op 1 Januari 1931. Echter mag hieruit niet de conclusie worden getrokken, dat de toestand op de arbeidsmarkt voor Europeanen gedurende verslagperiode is verbeterd. Het tegendeel is waar. Juist voor de betere, dus duurdere krachten is de toestand bedroevend geworden, speciaal in de tweede helft van het verslagjaar, toen ook de grootere werkgevers tot ontslag van duurder personeel overgingen.

Op de jaarlijksche conferentie van Hoofden van arbeidsbeurzen met het Kantoor van Arbeid gehouden in 1930 te Bandoeng was besloten eene inschrijving geldig te doen zijn gedurende de loopende maand plus de daaropvolgende twee maanden, tenzij om verlenging wordt verzocht. Daaraan vasthoudende werden maandelijks vele ingeschrevenen afgevoerd. Enkelen werden later andermaal ingeschreven, doch verreweg het grootste gedeelte bleef weg. Meerendeels waren dit zeer eenvoudige krachten en gepensioneerden.

Chineezen. Het aantal inschrijvingen bedroeg in het verslagjaar 29 minder dan in het voorafgaande jaar, terwijl op einde verslagjaar nog 121 personen meer waren ingeschreven dan bij het begin van dat jaar.

Een groot aantal van de ingeschrevenen is afkomstig van den overwal, waar zij bij familieleden waren geëmployeerd, doch door stopzetting van het bedrijf (hoofdzakelijk handel in producten) buiten betrekking geraakten. Zij verklaarden ook hier te zijn teleurgesteld, aangezien de vraag naar werkkrachten in het verslagjaar belangrijk minder was dan in het voorafgaande jaar (65%).

Door deze groep werkzoekenden werd in het algemeen geregeld contact met het bureau gehouden, zoodat slechts weinigen moesten worden afgeschreven en het aantal ingeschreven personen op ultimo verslagjaar zooveel meer (150%) was dan bij het begin.

Inheemschen. Hoewel het aantal inschrijvingen slechts 141 (9%) meer bedroeg dan in 1930, wijst het aantal beschikbare werkkrachten op 1 Januari 1932, zijnde 1365, bijna het dubbele aantal van 1 Januari 1931, op een sterk toenemende werkloosheid

in deze groep werkzoekenden. Magazijn- en pakhuismandoers, eertijds met salarissen van ƒ 40.— ƒ 55.— 's maands, ambieeren kantooroppasserbaantjes met een salaris van ƒ 12,50 tot ƒ 20.—.

De in het vorige jaarverslag vermelde, naar het binnenland getrokken vaklieden, hebben na den padi-oogst wederom Soerabaja als woon- of verblijfplaats gekozen; vele van hen vonden kort daarna een emplooi bij te Soerabaja gevestigde reparatie-ateliers, een en ander blijkende uit de statistiek 1931, gedurende welk jaar 173 vaklieden werden ingeschreven, waarvan 117 geplaatst.

Van de vaklieden was geen enkele afkomstig van de S.S.-werkplaatsen te Madioen; deze vaklieden, uit bezuinigingsoogpunt bij die werkplaatsen en bloc ontslagen, waarvan gewag werd gemaakt in de dagbladen, zijn niet te Soerabaja aangeland, althans niet ingeschreven.

Samenwerking met andere arbeidsbeurzen. Rechtstreeksche samenwerking met andere arbeidsbeurzen had slechts sporadisch plaats; die met de sedert een jaar in werking zijnde centrale arbeidsbeurs te Batavia-Centrum was goed te noemen. De taak van deze instelling beoogt o.m.:

a. De onderlinge samenwerking tusschen de verschillende beurzen te vergrooten en de werkwijze te verbeteren.
b. Uitwisseling der onafgedane werkgevers-aanvragen.
c. Bevordering van de oprichting van nieuwe plaatselijke arbeidsbeurzen.
d. Verzorging van de algemeene statistiek der Indische Arbeidsmarkt.

In vacatures afkomstig van andere arbeidsbeurzen en gedistribueerd door de Centrale kon niet worden voorzien; voor de meeste dier vacatures komen in aanmerking ter plaatse woonachtige werkzoekenden; speciaal geldt dit voor Chineesche en Inheemsche werkzoekenden, die niet zoo gemakkelijk hunne stad of streek verlaten, terwijl het gebrek aan kennis van de Inheemsche talen, gesproken in een andere landstreek, dan waar men woonachtig is, een groote rol speelt.

Inlichtingen aan het Kantoor van Arbeid. Beoogende een uitbreiding ten algemeene nutte van de sociale beteekenis der arbeidsbeurzen werden door het Kantoor van Arbeid enkele malen inlichtingen gevraagd omtrent belangrijke onderwerpen, niet in onmiddellijk verband staande met de „arbeidsbemiddeling", doch waar omtrent de arbeidsbeurzen toch zeer waardevolle gegevens kunnen verstrekken.

Zoo werden o.m. gegevens gevraagd en verstrekt op verzoek van het Departement van Onderwijs betreffende het onderwijs en de genoten opleiding van de ingeschreven werkzoekenden.

Voor de samenstelling van het werkloosheidsverslag over het 2e semester 1931 door het Kantoor van Arbeid werden de navolgende gegevens verstrekt.

Het aantal ingeschreven werkzoekenden op 30 Nov. 1931 bedroeg 721, verdeeld in de volgende categorieën:

a. andere bestaansmiddelen (pensioen enz.) hebbende . . 114
b. inwonend bij familie of kennissen 280
c. in benarde finantieele omstandigheden verkeerend . . . 164
d. overigen, wier levensomstandigheden niet voldoende bekend zijn 163

De groep c kan worden onderscheiden in:

Volwaardige krachten . . . . . 55.
Niet-volwaardige . . . . . 26.
Niet-vakkundige . . . . . 24.
Non-valeurs . . . . . 59.

Samenwerking met officieele steuncomité's. Door het steuncomité voor werkloozen te Soerabaja werd steeds geïnformeerd naar de antecedenten van steunverzoekers, ten einde te voorkomen, dat gesignaleerde non-valeurs, beroepswerkloozen, bedelaars en alcoholisten zouden kunnen profiteeren van gelden, niet voor hen bestemd. Echter waren enkele plaatselijke steuncomité's in Oost-Java nog niet doordrongen van het feit, dat de verstrekte informaties als strikt vertrouwelijk zijn te beschouwen en kwam het bureau voor arbeidsbemiddeling wel eens voor hoogst onaangename gevallen te staan.

Non-valeurs. Het is een treurig verschijnsel, dat een toenemend aantal, dat eigen negotie is begonnen (verkoop van zeep, veters, prentbriefkaarten en aanverwante artikelen) nog steeds kans ziet, ten nadeele van de werkelijke armen, die geholpen dienen te worden, zich een ruim bestaan te verzekeren. Tientallen malen werd het arbeidsbureau getelefoneerd en door het publiek informaties ingewonnen, nadat men door dit slag werkzoekenden voor enkele guldens of meer lichter was gemaakt. Ook herhaalde artikelen in plaatselijke bladen mochten geen succes hebben.

Op de blacklist, waarop deze lieden, aangevuld met hen, die wegens zeer ongunstige antecedenten (herhaalde fraude, voortdurende dronkenschap enz.) zijn gesignaleerd, komen 410 namen voor. Dit getal is niet begrepen in het aantal nog ingeschreven personen op 1 Januari 1932.

Tekort aan werkkrachten. Mannelijke: een tekort werd geconstateerd in de beroepsgroep verkoopers (import), leeftijd 25 tot 35 jaar, speciaal voor manufacturen.

Vrouwelijke: geroutineerde steno-typisten en typisten, bekend met Engelsch en Duitsch; eerste verkoopsters en coupeuses voor

modezaken; betrouwbare kinderjuffrouwen, tevens op de hoogte van de huishouding.

Belangstelling werkgevers. Met genoegen kon geconstateerd worden, dat de belangstelling van werkgeverszijde weder was toegenomen; ook buitenlandsche instellingen en firma's deden aanvragen om werkkrachten.

Opvallend is, dat nog steeds door overheidsinstellingen weinig gebruik van de arbeidsbeurs wordt gemaakt. Eene uitzondering hierop maken de Stadsgemeente Soerabaja, de Provincie Oost-Java, het Marine Etablissement, het Gevangeniswezen en de Dienst der P.T.T.

Belangstelling van de Pers. Ook van de zijde van de Pers werd gedurende het geheele jaar veel belangstelling getoond. Herhaalde malen werd het bureau door leden der redacties der plaatselijke bladen bezocht en werden alle gevraagde inlichtingen verstrekt. Een bijzonder woord van dank voor de wijze, waarop ook van deze zijde op steun gerekend kon worden, is hier zeker op zijn plaats.

Beroepskeuze. Gedurende het verslagjaar werden zes verzoeken om voorlichting in behandeling genomen. De gevraagde adviezen betroffen echter niet de zuivere beroepskeuze, doch hadden meer betrekking op inlichtingen betreffende opleidingen, cursussen enz. in gevallen, dat de keuze van het beroep reeds was gedaan.

Het is niet eenvoudig om nauwkeurig op de hoogte te zijn en te blijven van alle mogelijke studierichtingen, opleidingen, cursussen en leergangen, welke men tegenwoordig aantreft, met de dikwijls veelvuldige daaraan inhaerente bijzondere voorwaarden en bepalingen, die bovendien nog meermalen worden gewijzigd. In vele gevallen zal het gewenscht of noodzakelijk zijn voeling te houden met en advies in te winnen bij het in 1930 opgerichte, aan het Departement van Onderwijs en Eeredienst verbonden Voorlichtingsbureau voor Studiedoeleinden. Door het Hoofd van dit Bureau, Mr. D. J. W. J. Kluiver werd op de conferentie van hoofden van arbeidsbeurzen eene inleiding gehouden over voorlichting bij beroeps- en studiekeuze.

Congres. Op 6 November 1931 werd te Djocja de jaarlijksche conferentie gehouden van hoofden van arbeidsbeurzen onder leiding van het Kantoor van Arbeid. De voornaamste op deze conferentie behandelde onderwerpen waren: de werkwijze der Centrale Arbeidsbeurs, de samenwerking en onderlinge voorlichting der arbeidsbeurzen, de voorlichting bij beroepskeuze en de rol der arbeidsbeurzen bij de bestrijding der werkloosheid.

Door het Arbeidsbureau te Soerabaja werd nogmaals den nadruk gelegd op den eisch zoo volledig mogelijke en juiste inlich-

tingen omtrent de werkzoekenden in te winnen, zijnde dit de eenige basis, waarop onderling vertrouwen en samenwerking kan worden verkregen. Zoolang niet alle arbeidsbeurzen aan dezen eisch beantwoorden, zal van eene innige samenwerking weinig sprake kunnen zijn.

Statistiek. Voor nadere bijzonderheden omtrent de arbeidsbemiddeling wordt verder verwezen naar de door het Gemeentelijk Bureau van Statistiek samengestelde „Statistiek der Gemeentelijke Arbeidsbemiddeling".

Financieel Overzicht.

Ontvangsten		Uitgaven	
Gouvernements-subsidie	f 2.700.—	Salarissen	f 21.415.—
Restitutie door Gouvernement van porti en interlocale gesprekken . .	„ 729,45	Transportkosten . . .	„ 1.200.—
		Kantoorhuur	„ 2.520.—
		Locaalhuur vergaderingen	„ 27,50
Gouvernementssubsidie voor plaatsingen buiten de Gemeente	„ 1.975.—	Electrisch licht	„ 244,63
		Telefoonabonnement . .	„ 634,90
Gemeentegeld	„ 21.948,40	Porti en interlocale gesprekken	„ 729,45
		Bureau- en schrijfbehoeften	„ 448,45
		Gem. Waterleiding . .	„ 11,34
		Abonnement persuitknipsels	„ 121,58
TOTAAL	f 27.352,85	TOTAAL	f 27.352,85

De uitgaven bleven ƒ 1647,15, beneden het bedrag, toegestaan bij de begrooting 1931.

§ 10. Gemeentelijke Contrôledienst.

Personeel. De Gemeentelijke Contrôledienst is ingedeeld bij Dienstgroep I.

Het personeel bestond ultimo December 1931 uit:

1 Wnd. Chef Contrôle.
2 Contrôleurs 1e klasse.
11 „ 2e klasse.
2 Hulpcontrôleurs, waarvan 1 ter beschikking v/h Hoofd van den Pl. Gezondheidsdienst.
1 typist.
1 oppasser.
1 mandoer hondenvanger.
4 weegbrugmandoers.

Aan den Chef Contrôle en 1 Hoofdcontroleur werd in 1931 wegens reorganisatie wachtgeld verleend. In den loop van het jaar werden 3 Controleurs 3e kl. bevorderd tot Controleurs

2e kl., 1 Hulpcontroleur werd overgeplaatst naar de Afd. Bevolking, 1 Contrôleur 2e kl. toegevoegd aan den Chef Afd. Bouw- en Woningtoezicht.

In 1931 werden aangenomen 3 Controleurs 2e kl. als maandgelder, 1 daarvan werd kort daarop wederom ontslagen wegens ongeschiktheid.

Verloven en verzuimen: Buitenlandsche verloven: nihil
Binnenlandsche verloven: . . . . 122 dagen
Vacantie-verloven . . . . . 378 „
Militaire dienst . . . . . 21 „
Ziekte-verloven . . . . . 179 „

Werkzaamheden. Hieronder volgt een overzicht van de in het verslagjaar verrichtte werkzaamheden.

Behandelde informaties v/d Afdeeling Bevolking .	14.018
idem Hondenbelasting	1.232
idem Wegenbelasting	79
idem C.B.A. en Ontvangerskantoor	980
Uitgereikte biljetten:	
a. empers en stoepen.	1.034
b. belastingen	1.232
c. Hinderordonnantie.	2.682
Totaal . . .	21.257

Drankverordening. Het aantal verleende en/of overgeschreven vergunningen in 1931 ingevolge de Soerabajasche Logementen Drankverordening blijkt uit het hieronder afgedrukte staatje:

Omschrijving	Nieuwe vergunn.	Overgeschr. vergunn.
a. Verleend:		
1. Logementen	34	18
2. Vergunningen (Bars)	7	2
3. Verloven (Bars)	5	3
4. Vergunningen (voor gebruik elders dan ter plaatse)	4	4
5. Restaurants	18	2
6. Uitbreiding bestaande inrichtingen .	11	—
b. Ingetrokken:		
7. Logementen, restaurants etc. . . .	29	—
c. Afgewezen:		
8. Restaurants	1	—
9. Verloven	1	—

Hinderordonnantie.

INRICHTINGEN	AANTAL				Ingetr.
	Behandelde verzoeken	Verleende vergunningen	Afgewezen verg.	Verl. vergunn. vooruitbr.	
1. Bakkerijen	15	12	3	1	1
2. Ballonnetjesfabrieken	1	1	—	—	—
3. Bioscopen	3	1	—	—	—
4. Blikslagerijen	10	7	—	—	1
5. Bultzakmakerijen	3	3	—	—	—
6. Carosseriefabrieken	3	2	—	—	—
7. Dico-installaties	5	5	—	—	1
8. Drukkerijen	16	11	—	1	1
9. Drankinrichtingen	19	18	1	1	9
10. Goudsmederijen	9	4	—	—	1
11. Hars-opslagplaatsen	3	3	—	—	—
12. Ketjapfabrieken	4	4	—	—	1
13. Klapperoliefabrieken	1	—	—	—	—
14. Kleermakerijen	11	10	—	—	1
15. Koffiebranderijen	10	7	1	—	—
16. Leerlooierijen	1	—	1	—	—
17. Limonadefabrieken	2	—	—	—	1
18. Logementen	43	34	—	9	13
19. Inrichtingen van het vervaardigen van meubels en het bewerken van hout	97	84	2	1	30
20. Miekokerijen	6	6	1	—	—
21. Pondokans	6	3	—	—	—
22. Reparatiewerkplaatsen	16	18	—	2	6
23. Restaurants	16	16	1	1	7
24. Reukwerkfabrieken	4	3	—	—	1
25. Sigarettenfabrieken	5	3	—	1	—
26. Siroopfabrieken	4	2	3	—	—
27. Smederijen	7	5	1	2	1
28. Societeiten	1	—	—	—	—
29. Stalhouderijen	1	5	2	1	1
30. Stroo-opslapglaatsen	9	10	—	—	—
31. Suikerwerkplaatsen	1	1	—	—	—
32. Taxiverhuurderijen	55	45	7	—	7
33. Tegel-en betonfabr.	5	1	1	—	—
34. Transportbedrijven	5	2	—	—	1
35. Vischopslagplaatsen	1	1	—	—	—
36. Vulcaniseerinrichtingen	7	3	1	—	—
37. Vleeschouwerijen	25	24	—	1	6
38. Warongs	599	445	17	—	53
39. Yscreamfabrieken	1	—	—	—	—
40. Zeepfabrieken	17	12	—	—	—
41. Andere inrichtingen	155	129	—	—	—
Totaal	1202	940	42	21	143

Overtredingen. Het aantal geconstateerde overtredingen met betrekking tot de plaatselijke verordeningen etc. bedroeg in het afgeloopen jaar 10.150. Hiervan werden voor den Landrechter gebracht 2830. Een gespecificeerde opgave volgt hieronder:

Verordeningen etc.	AANTAL		Toelichtingen
	Geconst. overtr.	Ingediende P.V.'s a/d Landr.	
Bakkersverordening	14	9	
Bevolkingsverordening	2565	130	
Bouwverordening	620	22	
Logement- en Drankverordening	81	12	
Empers en stoepen	776	50	*) Overtr. H. O. kunnen alleen door de politie voor den strafrechter worden gebracht.
Hinderordonnantie *)	186	—	
Hondenbelastingverordening	1282	153	
Los- en Laadplaatsen	84	18	
Melkverordening	1	1	
Motorreglement	115	145	
Openbare wegen	525	127	
Politieverordening	194	177	
Reclamebelastingverordening	379	17	
Slachtverordening	54	43	
Stalhoudersverordening	—	—	
S ropen (verord. op 't bereiden van)	7	5	
Taxiverordening	138	123	
Vennootschapbelastingverordening	5	—	
Verkeersverordening	390	403	Surplus jaar 1930
Vermakkelijkheidsbelastingverorden.	21	10	
Vuilnisverordening	7	7	
Wegenbelastingverordening	3039	1578	
Totaal	10150	2830	

Los- en Laadplaatsen. De los- en laadplaatsen te Kajoon en Kepoetran zijn in 1930 in vakken verdeeld. Aan de rivierzijde werden daartoe palen in den grond geplaatst, verbonden middels een kabel waaraan bordjes bevestigd waren, aangevende het nummer en oppervlakte van het vak. Door verschuiving van den oeverrand trokken de palen telkens scheef, wat tengevolge had, dat geregeld verbeteringen noodig waren. Waar deze niet afdoende bleken, werden de palen vervangen door betonnen neuten, en aangebracht aan de wegzijde der vakken. Op de neuten zijn de noodige gegevens aangebracht. Deze regeling is afdoende gebleken en voldoet uitstekend. Te Genteng Kali leverden de los- en laadplaatsen wederom reden tot klagen op. Meerdere bewoners hadden last van hinderlijke stofverspreiding, terwijl het verkeer dikwijls gestremd werd. Deze los- en laadplaatsen werden daarom in 1931 verplaatst naar Ketabang Kali. Wegens reorganisatie van den Contrôledienst werd het toezicht der los- en laadplaatsen op 2 December 1931 overgedragen aan den Chef Bouw- en Woningtoezicht.

Overige Werkzaamheden. Met de politie werd in het afgeloopen jaar over het algemeen prettig samengewerkt. Aan de andere afdeelingen van de Gemeente — voornamelijk de bedrijven — werd geregeld assistentie verleend. Tegen overtreders van de verordening op de wegenbelasting werd dit jaar op strengere wijze opgetreden dan vorige jaren. Bepaalde kruispunten in de stad werden op ongeregelde tijden afgezet en elk rij- of voertuig aangehouden. De resultaten hiervan waren zeer gunstig, een groot gedeelte der vervoermiddelenbelasting werd daardoor spoediger voldaan dan vorige jaren. Medio 1931 verliet de Chef Contrôle den Gemeentedienst, op 1 December een Hoofdcontroleur. Hun functies werden niet aangevuld, de overblijvende Hoofdcontroleur treedt vanaf laatstgenoemden datum op als waarnemend Chef Contrôle.

Eveneens werden enkele vacatures wegens overplaatsing en ontslag van controleurs niet aangevuld. Het gevolg was, dat de werkverdeeling grondig moest worden herzien. De twee controleurs 1e klasse werden van het Sectiewerk ontheven en uitsluitend belast met de behandeling van het aanbrengen van reclames en stukken der Hinderordonnantie etc. Het aantal secties werd verminderd van 13 tot 8. Het ressort der Sectiecontroleur moest daarbij belangrijk worden vergroot.

Op 13 November trad de verordening als bedoeld in art. 2 lid I der Hinderordonnantie (verboden zônes) in werking. Waar het hierdoor voortaan verboden is in meerdere uitgestrekte woonbuurten verschillende met name genoemde bedrijven op te richten, valt te verwachten dat het aantal te behandelen stukken der Hinderordonnantie in de naaste toekomst zal dalen. De geregelde contrôle op reeds bestaande inrichtingen werd systematisch voortgezet. Hierbij bleek wederom het gemis van politiebevoegdheid. Van z.g. vliegende warongs werd dit jaar veel hinder ondervonden. Tallooze klachten, vooral van bewoners uit de bovenstad, kwamen hierover binnen. Wel werd geregeld proces-verbaal opgemaakt tegen de overtreders terzake vervuiling van wegbermen en/of het ingebruik nemen van openbare wegen zonder vergunning, echter zonder blijvend gunstig resultaat.

HOOFDSTUK VII. DE FINANTIEELE TOESTAND.

AFDEELING I.

De algemeene finantieele positie van de Gemeente bij den aanvang van het Begrootingsjaar 1932.

§ 1. Algemeene beschouwingen.

Ten aanzien van de finantieele positie der Gemeente Soerabaja bij den aanvang van het dienstjaar 1932, moge vooraf de opmerking worden geplaatst, dat de bedoeling van het hieronder volgende algemeen overzicht is in de eerste plaats te geven eenerzijds: een opsomming van de bezittingen van de Gemeente- en anderzijds: een aanduiding van de wijze, waarop de middelen werden verkregen, waaruit de aanschaffing dier bezittingen is bekostigd.

Aangezien Gemeentebezit, afgezien van enkele complicatiën, als de vorming van pensioen- en/of risicofondsen, dus in het algemeen, behalve door subsidiën, slechts kan worden verkregen, hetzij door het aangaan van geldleeningen dan wel door het bestrijden van z.g. kapitaals- en duurzaamheidsuitgaven uit de *gewone* middelen (belastingen, bedrijfswinsten e.d.) wordt door een dergelijk overzicht mede een inzicht verschaft inzake het door de Gemeente gevoerde financieele beleid.

In bovenbedoeld overzicht zijn tot de bezittingen der Gemeente gerekend:

1. de *Kapitalen,* vastgelegd in hare verschillende bedrijven.

Onder „kapitaal" wordt dan bij een bedrijf verstaan: de som der boekwaarde van de vaste bedrijfsbezittingen en de aankoopwaarde der voorraden.

Zooals uit het overzicht blijkt, was door de Gemeente bij den aanvang van het dienstjaar 1932 in hare bedrijven gestoken een kapitaal van bijna 16,4 millioen gulden. Vergeleken met 1931 is dit bedrag met 1.2 millioen gestegen, hetgeen bijna uitsluitend veroorzaakt is door kapitaalsverstrekking aan de Waterleiding voor den aanleg van de Oemboelanleiding (1.3 millioen gulden) waartegenover staat, dat door andere bedrijven tot kleine bedragen kapitaalsverstrekkingen werden gerestitueerd.

2. de z.g. duurzaamheidsuitgaven, voorzoover voor de aanschaffing dezer activa werd geleend.

De voornaamste objecten dezer groep zijn: het Raadhuis, rioleeringen en wegen, de begraafplaatsen en het Stadstuintheater; in het overzicht (post 2a) zijn deze opgenomen voor de betrokken leeningsresten, bedragende in totaal ruim 2 millioen gulden.

Duurzaamheidsuitgaven, bestreden uit den gewonen dienst, behooren slechts „pro memorie" te worden opgenomen (post 2b) aangezien het opnemen dezer activa tegen een zekere waarde de beteekenis van het slotsaldo van een dergelijk overzicht vertroebelt. Dit wil echter geenszins zeggen, dat het opmaken van een overzicht dier bezittingen, onder vermelding van de kosten van aanschaffing, zonder waarde zou zijn. Dit laatste blijkt trouwens wel uit de z.g. „Begrootingsvoorschriften" waarbij in artikel 7 wordt voorgeschreven, dat telkenjare bij de indiening van de Gemeente-begrooting bij Gedeputeerden een dergelijk overzicht (model V) moet worden overgelegd.

De hier „pro memorie" opgenomen activa bestaan in hoofdzaak uit: gebouwen en rollend materieel van den Reinigingsdienst en gebouwen van de Brandweer. (Voor dekking der kosten van aankoop van rollend materieel van de brandweer werd geleend.)

3. *Uitstaande Vorderingen en Voorschotten.*

Deze posten (3 en 4) samen ruim ƒ 730.000 zijn nader gedetailleerd in de hierna volgende toelichting op dit overzicht.

Ten aanzien van 1931 is hier een vermindering te constateeren van bijna 1 ton, doordat de invordering van te vorderen bedragen der bedrijven vergeleken met vorig jaar in een vlugger tempo is gegaan, terwijl wat de voorschotten betreft in het afgeloopen jaar geen nieuwe voorschotten sub a en b werden verleend, maar daartegenover wel gedeeltelijke afbetaling dier voorschotten plaats vond.

4. *Beleggingen en Kasmiddelen.* Deze vlottende middelen bedragen (zie post 5 en 6) rond 3.1 millioen gulden. Nadere specificatie van deze fondsen wordt gegeven in de hiernavolgende toelichting.

Bijna het geheele bedrag, dat op het einde van het vorige dienstjaar bij diverse banken à deposito was geplaatst, is thans omgezet in 4½% Obligatiën Ned. Indië 1931.

Tengevolge daarvan is het nominaal bedrag van het gemeentelijk effectenbezit met ± ƒ 1.500.000.— gestegen. In het vorig overzicht was dit bezit echter opgenomen met een koerswaarde van 98, terwijl deze fondsen per 31 December 1931 tegen belangrijk lagere koersen genoteerd stonden (zie toelichting onder 5). Het gevolg daarvan is dan ook, dat het daar genoteerde effectenbezit thans slechts ƒ 250.000.— hooger is dan vorig jaar. In den loop van 1932 zijn de noteeringen dienaangaande weer aanmerkelijk gestegen, waardoor dan ook het totaal der gemeentelijke activa verbeterd werd.

Resumeerende: Blijkens de telling der linkerzijde van het „overzicht" beliep het totaalbezit der Gemeente bij den aanvang van het dienstjaar 1932 eene som van rond 22.4 millioen gulden tegen rond 23 millioen bij den aanvang van het dienstjaar 1931, hetgeen een vermindering aanwijst van ± 6 ton, welke vermindering ontstaan is uit:

		Vermeerdering	*Vermindering*
1.	Kapitaalsuitgaven der bedrijven	ƒ 1.220.000.—	
2.	Duurzaamheidsuitgaven . .		ƒ 10.000.—
3.	Vorderingen		„ 17.000.—
4.	Voorschotten		„ 82.000.—
5.	Beleggingen		„ 1.244.000.—
6.	Kasmiddelen		„ 448.000.—
		ƒ 1.220.000.—	ƒ 1.801.000.—
			ƒ 1.220.000.—
			ƒ 581.000.—

of rond 6 ton.

De middelen, waaruit de aanschaffing van dit bezit is bestreden, zijn aangegeven op de *Rechter*zijde van dit overzicht.

Deze zijn:

1e. *Obligatieleeningen:*

Deze bedroegen, bij den aanvang van het dienstjaar 1932 per resto ruim 17 millioen gulden (post 7).

Blijkens de inmiddels afgesloten begrootingsrekening 1931 was op dat oogenblik van de daarin begrepen 4½% leening 1928 nog „onverwerkt" een bedrag van ƒ 440.175.42 (zie hierna).

2e. *Verdere verplichtingen:*

Bestaande uit: door bedrijven bij de Gemeente belegde waarborgsommen, het Gemeentelijk Pensioenfonds en het Verzekeringsfonds, tezamen bedragende rond 1 millioen gulden (post 8). De dekking dezer verplichtingen door vlottende middelen is begrepen in post 5: „Beleggingen".

3. Gereserveerde Winsten van het Grondbedrijf:

Deze winsten (post 9) zijn belegd door aankoop van gronden en maken alzoo deel uit van het „Kapitaal" gestoken in dit bedrijf (post 1a afd. 2).

De financieering van het Grondbedrijf is derhalve geschied voor rond 3.7 millioen uit leeningsgelden en voor rond 1.3 millioen uit eigen middelen.

4e. *Overschotten:*

Voor het zoo nauwkeurig mogelijk opmaken van de openingsbalansen per 1 Januari 1931 der Gemeentebedrijven zijn verschillende opnemingscommissiën benoemd voor de vaststelling der waarden van de bedrijfsactiva. Uit het rapport der betrokken opnemingscommissie inzake de Waterleiding blijkt, dat bij den bedrijfswaardigen staat, waarin de activa toen zijn bevonden en verder bij normaal onderhoud voor de Waterleiding de vorming van vernieuwingsfondsen overbodig is. De hier vermelde gereserveerde winsten ad ƒ 743.000.— (post 10a) kunnen derhalve als overschot aangemerkt worden.

Het saldo der begrootingsoverschotten op den *Gewonen* dienst (incl. de z.g. Buitengewone niet-leeningsdienst) over de jaren 1930 en 1931 bedraagt, blijkens de ondertusschen afgesloten begrootingsrekeningen, rond 1.6 millioen gulden (post 10b).

Volgens een lijst van door den Gemeenteraad reeds gevoteerde werken, moest bij de afsluiting van het dienstjaar 1931 nog worden verwerkt een bedrag van rond ƒ 642.000.—, welke som uit genoemd „begrootingsoverschot" zal moeten worden bestreden.

Verdere uitgaven ter verkrijging van actief, bekostigd uit de gewone middelen, deed alsnog een overschot ontstaan van rond ƒ 526.000.— (post 10c).

Dit bedrag is gestoken in vaste bedrijfsactiva, voorraden en vorderingen en derhalve niet in vlottende middelen beschikbaar.

Slotaanteekeningen. Zooals uit de posten 5 en 6 van het „Algemeen Overzicht" blijkt, beschikt de Gemeente aan beleggingen en kasgeld over een bedrag van rond . . . ƒ 3.117.000.—

Van deze gelden heeft bereids een bestemming (zie hiervoor):

a.	de nog onverwerkte gelden der 4½% Obligatie leening 1928 rond . .	ƒ 440.000.—	
b.	voor waarborgsommen, pensioen- en verzekeringsfonds rond.	„ 992.000.—	
c.	voor reeds bij Raadsbesluit goedgekeurde werken rond .	„ 642.000.—	ƒ 2.074.000.—
	Blijft derhalve een saldo aan vlottende middelen, waaraan nog eene bestemming dient te worden gegeven van rond		ƒ 1.043.000.—

Dit bedrag zou t.z.t. moeten worden vermeerderd met de Gouvernementsuitkeering voor z.g. *Subsidie-werken,* doch in verband met de huidige financieele positie van het Gouvernement komt het ons meer gewenscht voor deze uitkeering voor P. M. op te nemen.

Ten slotte moge er de aandacht op worden gevestigd, dat het hiervoren genoemde bedrag ad *f* 3.117.000.— belangrijk beinvloed is geworden door de lage koersnoteering van beleggingseffecten, zoodat het becijferde overschot van ruim *f* 1.040.000.— na een oploopen dier koersen naar pari aanzienlijk vergroot zal worden. Bovendien zij vermeld, dat in het bedrag der vlottende middelen ad *f* 3.117.000.— is begrepen een belegging van het verschil tusschen de afschrijving door de Waterleiding en de aflossing op de betrokken leeningen van ± *f* 680.000.— Deze som zou derhalve desgewenscht kunnen worden bestemd tot extra-aflossing op een of meer der loopende leeningen.

ALGEMEEN OVERZICHT VAN DE FINANTIEELE POSITIE DER STADSGEMEENTE SOERABAJA BIJ DEN AANVANG VAN HET DIENSTJAAR 1932.

Algemeen overzicht van de Financieele Positie der Stadsgemeente Soerabaja bij den aanvang van het dienstjaar 1932.

1.	*KAPITAALSUITGAVEN* ten behoeve der Bedrijven:		
	a. af te schrijven over den bedrijfswaardigen levensduur der vaste bezittingen:		
	1. Waterleiding	f	7.371.924,48
	2. Grondbedrijf	„	4.997.908,11
	3. Woningbedrijf	„	2.218.731,40
	4. Passers	„	714.601,62
	5. Slachthuis	„	332.601,12
	6. Werkplaats en Rollend materieel	„	223.801,56
	7. Gemeente Werken	„	41.298,31
	8. Mixingplant	„	65.777,75
	9. Betonwerkplaats	„	61.982,06
		f	16.028.626,41
	b. ter verkrijging van voorraden	„	360.324,38
		f	16.388.950,79
2.	*DUURZAAMHEIDSUITGAVEN:*		
	a. te verdeelen over den aflossingsduur der leeningen	„	2.161.960,84
	b. bestreden uit den gewonen dienst		pro memorie
3.	*VORDERINGEN* nog te ontvangen over vorige jaren:		
	a. door bedrijven (excl. Grondbedrijf)	f	154.270.44
	b. voor rente van bouwcredieten	„	5.161.83
		„	159.432,27
4.	*VOORSCHOTTEN* e.d. bestreden uit:		
	a. buitengewonen (leenings dienst)	f	441.050.92
	b. gewonen dienst	„	164.557.04
	c. Kasgeld (= niet verevend)	„	*30.644.39*
		„	574.963,57
5.	*BELEGGINGEN:*		
	Effecten (in bewaring b/d Jav. Bank)	f	2.761.843.50
	Hypotheken u/g	„	288.500.—
	Deposito's (bij diverse banken)	„	253.000.—
		„	3.303.343,50
6.	*KASMIDDELEN:*		
	Kasgeld en giro-saldi bij diverse banken	„	*186.850,67*
		f	22.401.800,30

		Oorspronkelijk		Restant	
7.	*OBLIGATIELEENINGEN:*				
	3.2% leening 1906 (Gvt. v. N.I.)	f	2.362.848,34	f	1.730.213,97
	5% „ 1916	„	3.000.000,—	„	1.704.500,—
	5% „ 1927	„	6.500.000,—	„	6.158.000,—
	4½% „ 1928	„	8.176.000,—	„	7.567.000,—
		f	20.038.848,34	f	17.159.713,97
8.	*VERDERE VERPLICHTINGEN:*				
	a. *Waarborgsommen van Bedrijven:*	f	336.039,77		
	b. *Pensioenfonds Inh. Ambtenaren:* gevormd uit stortingen door personeel en Gemeente	„	502.319,53		
	c. *Verzekeringsfonds:* gevormd voor event. toekomstige schaden niet gedekt door verzekering	„	153.230,95	„	991.590,25
9.	*GERESERVEERDE WINSTEN V/H GRONDBEDRIJF:* belegd in grond (= bedrijfskapitaal)			„	1.336.406,26
10	*OVERSCHOTTEN:*				
	a. Gereserveerde winsten der Waterleiding, waarvan belegd in vlottende middelen	f	564.886,04		
	aangewend als disagioleening 1928	„	178.134,77		
		f	743.000,81		
	b. Begrootingsoverschotten: (Gewone dienst) dienstj. 1930 voordeelig 160.720.— dienstj. 1931 voordeelig 1.484.169.82	„	1.644.889,82		
	Buitengewoon niet leeningsdienst.		nihil		
	c. *Verdere overschotten:* ontstaan door het bestrijden van buitengewone uitgaven uit middelen van den gewonen dienst	„	526.199,19	„	2.914.089,82
				f	22.401.800,30

Hieronder moge volledigheidshalve nog eenige toelichtingen volgen op het: *Algemeen Overzicht van de Financieele Positie der Stadsgemeente Soerabaja bij den aanvang van het dienstjaar 1932.*

1. Kapitaalsuitgaven ten behoeve der bedrijven:

   a. Zie bedrijfsbalansen.
   b. Dit bedrag betreft de voorraden bij de onderstaande bedrijven en diensten:

Waterleiding	f 280.415.75
Werkplaats	„ 13.422.52
Gemeentewerken	Nihil [1]
Mixingplant	„ 39.199.06
Betonwerkplaats	„ 6.948.81
Magazijn Pesapen en Ketabang (excl. Waterleiding)	„ 20.338.24 [1]
Totaal	f 360.324.38

2. Duurzaamheidsuitgaven:

   a. te verdeelen over den aflossingsduur der leeningen.
   Deze bedragen betreffen de volgende activa en werken:

		Oorspronkelijk bedrag	Restant bedrag
a.	Raadhuis incl. grond en kantoren buitendienst	f 834.000.—	708.100.—
b.	Burgemeesterswoning	150.000.—	82.500.—
c.	Conciergewoning	10.000.—	5.500.—
d.	Magazijngebouw Pesapen. . .	27.170.— [2]	11.201.95
e.	Kadaververwerkingsinstallatie. .	32.604.01	28.999.60
f.	Rioleering e.d	805.378.47 [3]	580.163.46
g.	Wegen, verkeersverbeteringen e.d	564.194.95	403.209.05
h.	Burgerambachtschool	35.264.41	32.081.38
i.	Begraafplaatsen.	170.340.—	104.616.—
j.	Stadstuintheater	200.000.—	80.000.—
k.	Rollend materieel Brandweer .	132.955.47 [4]	125.589 40
		f 2.861.907.31	2.161.960.84

[1] Bij de opmaking van de openingsbalans per 1 Januari 1931 ging de G. A. D. uit van de gedachte, dat in den loop van 1931 het Magazijn te Pesapen bij het bedr. Publ. Werken zou worden ondergebracht, hetgeen voorloopig niet zal gebeuren.

[2] Waarvan onverwerkt f 12.631.05

[3] „ „ „ 48.826.49

[4] „ „ „ 72.955.47

b. Bestreden uit den Gewonen dienst: o.a. bestaande uit: gebouwen en rollend materieel van den Reinigingsdienst, gebouwen v/d Brandweer — Pro Memorie

3. Vorderingen:

a. wegens nog te ontvangen bedragen over vorige jaren, betreffende leveranties en gepresteerde diensten der volgende bedrijven:

Waterleiding	ƒ 151.202.49	
Woningbedrijf	„ 2.880.85	
Werkplaats	„ 114.60	
Slachthuis	„ 2.50	
Passerbedrijf	„ 70.—	
		ƒ 154.270.44
b. rente van bouwcredieten		„ 5.161.83
		ƒ 159.432.27

4. Voorschotten e.d.:

a. bestreden uit leeningsgelden	ƒ 441.050.92
b. bestreden uit gewone middelen	„ 164.557.04
	ƒ 605.607.96

5. Beleggingen:

a. effecten, opgenomen tegen beurskoers per ulto. 1931 volgens opgave van de N. I. Handelsbank	ƒ 2.761.843.50
b. hypotheken u/g	„ 288.500.—
c. deposito's u/g	„ 253.000.—
	ƒ 3.303.343.50

7. Obligatie leeningen:

De bedragen der leeningen werden ontleend aan de bijlagen der toelichting op de begrooting 1932.

8. Verdere verplichtingen:

a. *Waarborgsommen van bedrijven betreffende:*

Waterleiding	ƒ 322.594.27
Woningbedrijf	„ 11.478.—
Grondbedrijf	„ 1.765.—
Gemeentewerken	„ 202.50
	ƒ 336.039.77

b. *Pensioenfonds Inheemsche ambtenaren:*

Zie hieromtrent het afzonderlijk fondsenrapport per 30 Juni 1932.

c. *Verzekeringsfonds:*

Alsvoren.

9. Gereserveerde winsten van het Grondbedrijf:

Dit bedrag is gevormd uit winsten op verkochte of in erfpacht uitgegeven gronden en is wederom ter beschikking van het Grondbedrijf gesteld voor verdere aankoop van gronden.

10. Overschotten:

a. Zie hieromtrent het afzonderlijk fondsenrapport per 30 Juni 1932.

AFDEELING II.

De financieele resultaten van het begrootingsjaar 1931.

§ 2. Begrooting 1931.

De begrooting van 1931 — bij Gemeenteraadsbesluit ddo. 4 Februari 1931 No. 33 vastgesteld en door Gedeputeerden van de Provincie Oost-Java, goedgekeurd bij besluit van 23 Juli 1931 No. F 2/10/5 sluit, wat den *gewonen dienst* betreft, in uitgaven en ontvangsten op *f* 8.970.006,36 en voor wat aangaat den *buitengewonen dienst* op *f* 1.108.109,06

§ 3. Begrootingsrekening 1931.

De voorloopige vaststelling der begrootingsrekening van 1931 door den Stadsgemeenteraad van Soerabaja kan spoedig tegemoet gezien worden.

Deze zal in ontvangsten en uitgaven sluiten voor:

a. den gewonen dienst met respectievelijk . . . . *f* 9.970.366.74 en *f* 8.486.196.92
b. den buitengewonen dienst, waarvoor niet geleend werd met respectievelijk . . . „ 959.179.89 en „ 959.179.89
c. den leeningsdienst met respectievelijk . . . . . „ 3.436.338.63 en „ 2.996.163.21

zoodat de voordeelige saldi zullen bedragen:

a. voor den gewonen dienst . . *f* 1.484.169.82
b. voor den buitengewonen dienst „ Nihil
c. voor den leeningsdienst . . „ 440.175.42

§ 4. Financieele overzichten.

Ten aanzien van de financieele resultaten van het begrootingsjaar 1931 moge verder kortheidshalve naar de hierachter gevoegde overzichtstaten worden verwezen.

1. Overzicht van de Ontvangsten en Uitgaven der Gemeente Soerabaja van het dienstjaar 1931.

	GEWONE DIENST		Buitengewone dienst waarvoor niet geleend werd		LEENINGSDIENST	
	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven
Voordeelige saldi 1929	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—
Nadeelige saldi 1929	—,—	f 169.358,31	—,—	—,—	—,—	—,—
Beschikking over batige saldi van 1930 . .	f 719.240,91	—,—	f 208.902,68	—,—	f 1.615.014,30	—,—
Ontvangsten 1931 . . .	„ 9.251.125,83	—,—	„ 410.400,93	—,—	„ 1.821.324,33	—,—
Beschikbaarstelling van gewone middelen ten behoeve van den buitengewone dienst	—,—	„ 339.876,28	„ 339 876,28	—,—	—,—	—,—
Uitgaven 1931	—,—	„ 7.976.962,33	—,—	f 959.179,89	—,—	f 2.996.163,21
	f 9.970.366,74	f 8.486.196,92	f 959.179,89	f 959.179,89	f 3.436.338,63	f 2.996.163,21
Voordeelig saldi 1931	—,—	„ 1.484.169,82	—,—	—,—	—,—	„ 440.175,42
Nadeelige saldi 1931	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—
	f 9.970.366,74	f 9.970.366,74	f 959.179,89	f 959.179,89	f 3.436.338,63	f 3.436.338,63

2. Specificatie der Ontvangsten en Uitgaven van den Gewonen Dienst 1931

Gewone Ontvangsten	Oorspronkelijke raming	Werkelijke Ontvangsten
Retributiën	f 98.500,—	f 105.777,36
Belastingen	„ 1.714.000,—	„ 1.935.706,11
Regeeringsbijdragen	„ 578.187,—	„ 585.002,65
Diverse opbrengsten v/d Incassodienst	„ 700,—	„ 3.485,20
Huur brandspuithuizen	„ 935,—	„ 780,—
Werken voor derden	„ 198.000,—	„ 197.689,24
Opbrengst kadaververwerking	„ 4.000,—	„ 4.433,23
„ wasch- en badinrichtingen	„ 73.000,—	„ 79.949,79
„ ambulance-autodienst	„ 4.000,—	„ 2.542,—
„ beerputreiniging	„ 10.000,—	„ 8.742,25
„ transport v. dierenlijken	„ 2.400,—	„ 2.110,—
Keurloonen	„ 2.600,—	„ 3.371,15
Ontvangsten taxi-keuring	„ 13.700,—	„ 15.645,11
„ stedelijk muziekkorps	„ 175,—	„ 175,—
Bijdragen v. partic. voor Armenzorg	„ 375,63	„ 507,63
Rooigelden	„ 30.000,—	„ 23.808,10
Ontvangsten: Publieke Werken	„ 100,—	„ 1.246,25
Reinigingsdienst	„ 21.500,—	„ 21.564,10
Plantsoendienst	„ 12.000,—	„ 16.629,08
Begraafplaatsen	„ 42.000,—	„ 40.275,45
B.A.S. en Bureaucursus.	„ 16.525,—	„ 22.490,37
Los- en laadplaatsen	„ 10.000,—	„ 11.762,95
Bedrijven	„ 3.560.803,13	„ 3.370.628,47
Rente	„ 80.000,—	„ 115.517,61
Verrekeningen (pensioenvoorschriften)	„ 161.400,—	„ 130.843,17
Andere verrekeningen	„ 350.000,—	„ 317.940,46
Verrekeningen met de Bedrijven	„ 2.044.231,26	„ 2.200.479,11
Diversen	„ 18.005,21	„ 32.023,99
	f 9.047.137,23	f 9.251,125.83
Batig saldo 1929	„ —	„ Nihil
Beschikking over batig saldo 1930	„ 468.304,34	„ 719.240,91
	f 9.515.441,57	f 9.970.366,74

Gewone uitgaven	Oorspronkelijke raming	Werkelijke uitgaven
I. Bestuur van de Gemeente:		
a. Personeel- en alg. bureaukosten	f 463.971,60	f 453.553,02
b. Kosten van den Ontvangersdienst	„ 109.460,—	„ 105.735,31
c. Kosten ambtenaarsverordeningen	„ 99.944,—	„ 103.515,85
d. Kosten pensioenvoorschriften	„ 320.150,—	„ 278.315,09
e. Kosten voorzieningsfonds	„ —,—	„ —,—
II. Centrale Bedrijfsadministratie	„ 80.545,—	„ 80.716,54
III. Inkoopkantoor en Magazijn	„ 356.230,—	„ 349.650,21
IV. Sociale Aangelegenheden	„ 56.275,63	„ 44.450,24
V. Subsidiën	„ 94.050,—	„ 91.869,50
VI. Openbare Werken:		
a. Algemeene Kosten	„ 334.250,—	„ 320.815,58
b. Onderhoudswerken	„ 168.156,—	„ 161.109,13
c. Werken voor Derden	„ 180.000,—	„ 164.545,83
VII. Reinigings- Besproeiings- en Plantsoendienst		
a. Algemeene kosten	„ 73.955,50	„ 73.559,66
b. „ tractiekosten	„ 111.395,—	„ 105.745,21
c. Stadsreiniging	„ 241.260,—	„ 228.991,50
d. Besproeiingsdienst	„ 3.000,—	„ 1.155,—
e. Beerputreiniging	„ 5.170,—	„ 4.623,01
f. Kadaververwerking en transp. dierenl.	„ 9.300,—	„ 8.405,15
g. Plantsoendienst	„ 25.800,—	„ 23.535,25
VIII. Openbare Gezondheid	„ 61.637,—	„ 51.208,18
IX. Veterinaire Contrôle	„ 44.310,—	„ 43.471,29
X. Begraafplaatsen	„ 46.258,—	„ 41.719,57
XI. Straatverlichting	„ 160.500,—	„ 159.883,—
XII. Brandweer	„ 98.811,20	„ 92.709,56
XIII. Onderwijs	„ 239.470,—	„ 210.681,85
XIV. Muziekkorps	„ 23.357,67	„ 23.348,67
XV. Renten en aflossingen v. leeningen.	„ 1.294.888,37	„ 1.294.271,91
XVI. Bedrijven	„ 3.560.803,13	„ 3.370.628,47
XVII. Andere uitgaven:		
a. Exploitatie overvaarten	„ 4.800,—	„ 4.704,50
b. Kosten voor bur. voor Arbeidsbemiddeling	„ 29.000,—	„ 27.352,95
c. Stands op de jaarmarkt	„ —,—	„ —,—
d. Subsidies a/d Bedrijven	„ 16.355,50	„ 5.420,—
e. Dekking nad. exp. saldi v/d Bedr.	„ 5.307,75	„ 9.244,06
f. Diversen	„ 41.610,—	„ 38.536,42
g. Beschikbaarstelling van gewone middelen voor buitengewone uitgaven	„ 874.244,57	„ 339.876,28
XVIII. Onvoorziene uitgaven	„ 111.817,34	„ 3.490,82
XIX. Vroegere diensten	„ 169.358,31	„ 169.358,31
	f 9.515.441,57	f 8.486.196,92
Batig saldo 1931	„ —,—	„ 1.484.169,82
	f 9.515.441,57	f 9.970.366,74

3. Specificatie der Ontvangsten en Uitgaven van den Buitengewonen Dienst 1931. *(waarvoor niet geleend werd)*

Buitengewone Ontvangsten (niet-leeningsmiddelen)	Oorspronkelijke raming	Werkelijke ontvangsten
Woningbedrijf	f —,—	f —,—
Waterleiding	„ 50.000,—	„ 81.397 05
Werkplaats	„ 3.100,—	„ 1 670,—
Bijdrage partic. v/h in orde maken van wegen enz.	„ 135.717,31	„ 85.815,68
Afbet. v/voorschotten v/aank. v. transportmiddelen	„ 12.000,—	„ 15.209,55
Bijdr. part. v/h maken van huisaansluitingen	„ —,—	„ 353,25
Terugbet. v/d a/d Soer. Ziekenverpl. verl. voorschot	„ 3.000,—	„ 3.000,—
Ontvangsten asphaltbetonmenginstallatie	„ 100.000,—	„ 103.841,84
Opbrengsten betonwerkplaats	„ 90.000,—	„ 62.841,13
Andere buitengewone ontvangsten	„ —,—	„ 56.272,43
	f 393.817,31	f 410.400,93
Batig saldo 1929	„ —,—	„ —,—
Beschikking o/e ged. v/h batig saldo 1930	„ 208.902,68	„ 208.902,68
Beschikking over gewone middelen 1931	„ 874.244,57	„ 339.876,28
	f 1.476.964,56	f 959.179,89

Buitengewone Uitgaven (niet-leeningsuitgaven)	Oorspronkelijke raming	Werkelijke uitgaven
Uitbreiding B.A.S.	f 11.306,73	f 4.809,53
Vernieuwen v. Gem. wegen en daartoe beh. werken	„ 201.529,01	„ 272.698,32
Aanleg van nieuwe wegen	„ 99.148,86	„ 61.674,14
„ en vernieuwing v. part. wegen	„ 24.495,80	„ —,—
Bouw van bruggen en duikers	„ 167.909,08	„ 52.358,26
„ „ loopbruggen ter vervang. v. overvaarten	„ P. M.	„ —,—
Aanleg v. spoell. en afwat. werken	„ 9.159,01	„ 6.400,20
„ „ rioleeringen	„ 75.000,—	„ —,—
Uitvoering v/h algem. afwateringsplan	„ 110.298,28	„ 41.374,76
Verbetering van kampong toestanden	„ 103.865,41	„ 44.984,83
„ „ „ afwatering	„ 128.167,51	„ 30.254,90
Afk. v. bezitsr. en aank. perc. voor rooil. verbetering	„ 50.629,17	„ 12.965,43
Herstellingen aan het magazijn	„ 8.000,—	„ 2,822,19
Werken v. ger. omv. t. u. v. rooilijnverbetering	„ 35.039,12	„ 14.696,77
Bouw van de burgemeesterswoning	„ 5.315,18	„ 5.089,53
Aanleg van nieuwe plantsoenen	„ 7.630,—	„ 7.022,—
Bouw bad- en priv. inrichtingen	„ 38.721,81	„ 9.682,58
Aanschaffing v. brandweermateriaal	„ 1.500,—	„ —,—
Bouw van brandspuithuizen	„ 446,84	„ 497,22
Het maken van brandputten	„ 11,527,60	„ 3,160,05
Aankoop van transportmiddelen	„ 12.500 —	„ 11.267,75
Exploitatie Betonwerkplaats	„ 90.000,—	„ 62,994,62
Vernieuwing Betonwerkplaats	„ 35.844,86	„ 32.344,14
Exploitatie asphaltbetonmenginstallatie	„ 100.000,—	„ 116.794,77
Beschikb. gelden voor uitv. v. div. werken	„ 3.330,—	„ —,—
Inrichting Burgemeesterswoning	„ 770,30	„ 770,30
Verlichting Stadstuintheater	„ 2.750,—	„ 1,675,—
Het verb. van het Stadstuintheater	„ 57.000,—	„ 52.011,40
Verb. afwatering nabij den veepasar	„ 3.700,—	„ 2,830,59
Kosten verkeersverbeteringen	„ 898,18	„ *821,85*
Voorschot Soer. Planten- en Dierentuin	„ 20.000,—	„ 18,400,—
Inlandsche Begraafplaatsen	„ 7.381,81	„ 7.355,41
Waterleiding	„ 50.000,—	„ 81,397,05
Werkplaats	„ 3.100,—	„ 1,670,—
	f 1.476.964,56	f 959.179,89
Saldo buitengew. dienst (niet geleend) 1931	„ —,—	„ —,—
	f 1.476.964,56	f 959.179,89

4. Specificatie der Ontvangsten en Uitgaven van den Leeningsdienst 1931.

Leeningsontvangsten		Oorspronkelijke raming		Werkelijke Ontvangsten
Grondbedrijf	f	733.465,61	f	285.725,97
Woningbedrijf	„	75.442,92	„	162.784,38
Waterleiding	„	1.006.868,79	„	1.222.419,83
Pasarbedrijf	„	35.833,51	„	16.534,68
Slachthuis	„	9.349,38	„	7.668,99
Teruggest. kap. voor de Bedrijven	„	21.578,13	„	126.190,48
	f	1.882.538,34	f	1,821.324,33
Batig saldo 1929 Leeningsgelden	„	—,—	„	—,—
Beschikking over een gedeelte van het batig saldo 1930	„	1.653.014,30	„	1.615.014,30
	f	3.535.552,64	f	3.436.338,63

Leeningsuitgaven		Oorspronkelijke raming		Werkelijke uitgaven
Europeesche Begraafplaatsen		P. M.	f	25.260,88
Inlandsche „		id.	„	—,—
Grondbedrijf	f	733.465,61	„	285.725,97
Woningbedrijf	„	75.442,92	„	162.784,38
Waterleiding	„	1.006.868,79	„	1.222.419,83
Pasarbedrijf	„	35.833,51	„	16.534,68
Slachthuis	„	9.349,38	„	7.668,99
Kosten v. verb. van afwateringswerken, waarvoor speciaal geleend is.	„	28.194,83	„	11.458,76
Kapitaalverstrekkingen aan:				
a. Grondbedrijf	„	421.460,61	„	28.842,88
b. Woningbedrijf	„	1.442,92	„	—,—
c. Waterleiding	„	988.868,79	„	1.204.419,83
d. Pasarbedrijf	„	35.833,51	„	16.534,68
e. Slachthuis	„	9.349,38	„	7.568,99
Nog beschikbaar kapitaal, waaraan een bestemming is te geven.	„	182.499,05	„	—,—
Teruggave teveel geleende gelden van het Reservefonds der Waterleiding	„	6.943,34	„	6.943,34
	f	3.535.552,64	f	2.996.163,21
Batig saldo 1931 van den Leeningsdienst	„	—,—	„	440.175,42
	f	3.535.552,64	f	3.436.338,63

5. Opbrengst der geheven retributiën in de Gemeente Soerabaja gedurende de jaren 1921 t/m 1931.

Retributiën	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Legesgelden	f 4.215,22⅝	f 4.008,66	f 2.937,68⅝	f 2.618,76	f 3.172,95	f 3.445,63	f 9.250,35	f 11.057,49	f 13.622,31	f 5.689,73	f 5.769,–
Verg. v/h gebruik maken v. wegen enz.	„ 23.408,24	„ 29.079,84	„ 22.576,81	„ 24.018,59	„ 20.546,37	„ 22.945,56	„ 27.739,16	„ 34.478,85	„ 44.290,52	„ 52.609,51	„ 62.224,72
Bijdr. kosten onderzoek logementen. . .	—,–	—,–	„ —,–	—,–	„ 2.230,–	„ 2.090,–	„ 1.630,–	„ 2.495,–	„ 2.575,–	„ 2.595,–	„ 2.515,–
Opbr. expl. recl. vlakken	„ 7.046,84	„ 5.367,60	„ 1.901,60	„ 1.679,40	„ 699,18	„ 1.980,17	„ 3.318,–	„ 2.497,30	„ 4.227,–	„ 2.844,–	„ 2.343,80
Verg. empers en stoepen	—,–	„ 6.130,98	„ 7.344,32	„ 8.652,94	„ 8.737,02	„ 7.719,39	„ 8.080,05	„ 9.411,45	„ 8.862,70	„ 9.194,54	„ 9.470,58
Verkochte huisnummerplaten	„ 888,80	„ 1.127,20	„ 1.026,80	„ 1.157,20	„ 394,80	„ 258,05	„ 122,70	„ 199,15	„ 296,40	„ 466,–	„ 572,90
Verkochte wagennummerplaten	—,–	„ 791,70	„ 1.178,10	„ 689,80	„ 903,30	„ 829,85	„ 814,80	„ 827,90	„ 814,75	„ 798,90	„ 768,45
Opbrengst overvaarten	—,–	—,–	—,–	„ 14.200,99	„ 22.137,33	„ 23.200,23	„ 23.890,58	„ 24.084,30	„ 22.270,69	„ 21.418,83	„ 22.112,91
T o t a a l	f 35.559,10⅝	f 46.505,98	f 36.965,31⅝	f 53.017,68	f 58.820,95	f 62.468,88	f 74.845,94	f 85.051,44	f 96.959,37	f 95.616,51	f 105.777,36

6. Opbrengst der Gemeentelijke Belastingen te Soerabaja 1921 - 1931

Belastingen	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Openb. vermakelijkheden . .	f 276.002,02	f 242.558,84	f 193.264,70	f 166.066,88	f 187.545,91	f 198.815,56	f 218.364,11	f 255.442,57	f 252.254,26	f 284.303,87	f 236.433,38
Hondenbelasting	„ 25.069,25	„ 26.314,50	„ 28.505,25	„ 27.162,50	„ 33.958,50	„ 32.262,75	„ 30.919,25	„ 30.370,75	„ 30.004,25	„ 26.521,—	„ 29.841,50
Drankbelasting	„ 18.233,—	„ 30.976,76	„ 27.774,76	„ 25.544,—	„ 29.134,16	„ 26.087,40	„ 25.253,15	„ 27.782,70	„ 28.371,59	„ 28.013,01	„ 28.627,04
Wegenbelasting	„ 219.766,12	„ 271.786,68[5]	„ 224.406,37	„ 249.168,23	„ 277.085,81	„ 274.863,68	„ 268.645,80	„ 343.631,88	„ 462.859,42	„ 438.517,56	„ 476.119,65
Inkomstenbelasting . . .	„ 512.283,08	„ 415.754,93	„ 286.875,44	„ 630.503,35	„ 575.000,47	„ 398.288,73	„ 383.953,94	„ 466.082,96	„ 742.897,01	„ 740.908,29	„ 682.915,71
Reclamebelasting	„ 14.105,11	„ 16.823,39	„ 19.543,32	„ 17.156,52	„ 12.598,12	„ 14.029,22	„ 19.928,54	„ 25.058,20	„ 27.989,88	„ 28.638,13	„ 22.625,99
Vennootschappenbelasting .	„ —,—	„ 82.747,25	„ 130.395,53	„ 133.623,08	„ 158.716,18	„ 169.899,84	„ 114.834,30	„ 111.650,12	„ 106.590,54	„ 128.301,85	„ 152.247,19
Opcenten, Verponding . . .	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ 271.444,45	„ 223.984,22	„ 306.895,65
Opcenten, Inkomsten belasting	„ 1.261,60[5]	„ 56,37	„ 85,46	„ —,—	„ 201,07	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—
Opcenten, Personeele belasting	„ 56,22[5]	„ 0,33[5]	„ 100,43	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—
Totaal	f 1.066.776,41	f 1.087.019,06	f 910.951,26	f 1.249.224,56	f 1.274.240,22	f 1.114.247,18	f 1.061.899,09	f 1.260.019,18	f 1.922.411,40	f 1.899.187,93	f 1.935.706,11

7. Verzameling van de verschillende Regeeringsbijdragen ten behoeve van den Gewonen Dienst.

Regeeringsbijdragen	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Het uit de Alg. gelden afgez. bedrage. . .	f 301.355,—	f 295.044,—	f 295.046,—	f 295.045,—	f 296.150,—	f 296.150,—	f 296.151,—	f 296.149,-	f 296.150,—	f 300.309,98	f 300.310,—
Bijdrage Gewest van overgenomen wegen	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,-	„ 4.000,—	„ 4.160,—	„ —,—	„ —,—
Uitk. Gouv. wegens heffing van belasting	„ 527.626,—	„ 527.626,—	„ 527.626,—	„ 404.640,-	„ 202.320,—	„ 202.320,—	„ 202.320,—	„ 202.320,—	„ 202.320,—	„ 202.320,—	„ 172.327,—
Subsidie B. A. S. . .	„ —,—	„ —,—	„ 104.066,—	„ 105.312,—	„ —,—	„ 88.108,—	„ —,—	„ 93.639,—	„ 99.149,—	„ 210.261,—	„ 105.861,20
Bijdrage Eur. School-commissie	„ —,—	„ —,—	„ 275,—	„ —,—	„ —,—	„ 1.375,—	„ —,—	„ 1.100,—	„ 550,—	„ —,—	„ 1.100,—
Bijdrage kosten Arbeidsbureau. . . .	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ 2.050,—	„ 4.829,10	„ 5.490,95	„ 5.631,55	„ 5.484,25	„ 5.404,45
Bijdrage Huurcommiss.	„ —,—	„ —,—	„ 31.857,26	„ 25.562,325	„ 6.676,89	„ 2.443,27	„ 2.353,72	„ 4.325,65	„ —,—	„ —,—	„ —,—
Bijdrage onderh. brug Pandjangdjiwo . .	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ 120,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—
Tegemoetkoming Landswege i. k. overdrag der overvaarten	„ 4.685,—	„ 4.284,—	„ 4.247,—	„ 3.000,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—
Bijdrage herst. Oude Grisseescheweg . .	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ 17.500,—	„ —,—	„ —,—	„ —,-	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—
Bijdrage verbreeden weg Goenoengsarie.	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ 9.570,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—
TOTAAL	f 833.666,—	f 826.954,—	f 963.117,26	f851.059,325	f 514.716,89	f 592.446,27	f 505.653,82	f 607.144,60	f 607.960,55	f 718.375,23	f 585.002,65
Subs. v.Z.E. den G.G.v. N. O. I. v. verbet. v. kamp. toestanden. .	f —,—	f 7.500,—	f —,—	f —,—	f —,—	f —,-	f —,—	f —,—	f —,—	f —,—	f —,—

AFDEELING III

DE GEMEENTE BEDRIJVEN.

1. GRONDBEDRIJF.

I. **BALANS van het GRONDBEDRIJF DER GEMEENTE SOERABAJA per 31 December 1931.**

Volg. No.	Omschrijving der posten.	Openingsbalans per 1 Jan. 1931	Uitbreiding c q. mutaties in 1931	Balans per 31 December 1931
	ACTIVA.			
1	*A. Gronden, eigendom der Gemeente:*			
	a. Gekapitaliseerde waarde van de in erfpacht uitgegeven gronden . .	f 874.688 25	— —	f 874.688 25
	b. Kostprijs van de nog beschikbare gronden. . . .	„ 3.623.679 13	f 197.355 73	„ 3.821.034 86
	B. Kosten van afkoop bezitsrechten op gronden van het Gouvernement, in huur of beheer afgestaan aan de Gemeente.	„ 284.127 99	„ 51.859 76	„ 335.987 75
	Totaal gronden . .	f 4.782.495 37	f 249.215 49	f 5.031.710 86
2	*Debiteuren* wegens:			
	a. verkochte gronden . . .		f 446.735 90	
	b. id. opstallen . . .		„ 10.000 –	
	c. achterstallige grondhuren 1917/1931		„ 72.217 76	
	d. achterstallige erfpachten. .		„ 64.601 45	
	e. id. grondhuren 1931.		„ 25.378 71	„ 618.933 82
3	*Gemeente Soerabaia:*			
	Waarborgsommen huur.			„ 1.765 —
				f 5.652.409 68

Volg. No.	Omschrijving der posten.		Balans per 31 December 1931
	PASSIVA.		
	Kapitaal van de *Gemeente:*		
4	a. van leeningsgelden	f 3.663.681 81	
	b. van reserve, gevormd uit:		
	1. winst op verkochte gronden .	„ 1.329.873 49	
	2. verschil tusschen kostprijs en gekapitaliseerde waarde van de in erfpacht uitgegeven gronden	„ 7.149 52	f 5.000.704 82
5	*Voorschot* van het *Gouvernement:*		
	a. voor aankoop van het land Kepoetran-kidoel	f 487.401 50	
	b. voor nog te restitueeren voorschot afkoop bezitsrechten Goebeng	„ 13.309 34	„ 500.710 84
6	*Reserve:* (zie bijlage 6) wegens achterstallige:		
	a. grondhuren 1917/1931 . . .	f 72.217 76	
	b. erfpachten	„ 64.601 45	
	c. grondhuren 1931	„ 11.604 21	„ 148.423 42
7	*Crediteuren:*		
	Be Biauw Tjwan Bankvereeniging v/geinde grondhuren vóór het tijdstip van overname land Kepoetran-kidoel		„ 805 60
8	*Waarborgsommen* huishuur		„ 1.765 —
			f 5.652.409 68

Soerabaia, 31 December 1932.
De accountant 1ste klasse:
Hoofd van kantoor Soerabaia,
(w.g.) Prins.

EXPLOITATIE- REKENING VAN HET GRONDBEDRIJF DER GEMEENTE SOERABAJA OVER 1931.

II. **(excl. exploitatie-uitkomsten land Kepoetran-Kidoel).**

LASTEN:			BATEN:		
a. Directe uitgaven.			Opbrengst van verkochte landen		f 23.047 —
Bezoldigingen en vaste toelagen . .	f 10.495 65		Waarde tegen kostprijs . .		„ 10.044 63
Bureau- en administratiekosten, e.d. .	„ 171 54		*Winst* (bijlage 3)		f 13.002 37
Exploitatie landerijen	„ 11.941 33		Sawah, grond-, woning- en erfhuren		„ 83.498 93
Samen: . . .	f 22.608 52		Erfpachten		„ 3.713 —
b. Uitkeeringen a/d Gemeente.			Overige baten		„ — —
Rente	„ 191.263 —		*Overboeking nadeelig saldo* van lasten en huren naar *Kapitaal* van leeningsgelden:		
Aandeel i/d kosten van pensioenen e.d. verloven en verz. premie	„ — —		*A.* Eigen landen (bijlage 3)	f 119.771 38	
Aandeel i/d kosten der 1e, 2e en 3e afdeeling	„ 6.306 87		*B.* Gronden in beheer (bijlage 4)	„ 13.195 08	„ 132.966 46
Overboeking winst op verkochte gronden naar *Kapitaal* van reserve . .	„ 13.002 37		Totaal . . .		f 233.180 76
Totaal . . .	f 233.180 76				

Soerabaia, 31 December 1932.
De accountant 1ste klasse:
Hoofd van kantoor Soerabaia;
(w.g.) Prins.

ERKOCHT IN 1931				In erfpacht gegeven in 1931			PER ULTIMO 1931	
rengst	Waarde tegen kostprijs per 1 Jan. 1931	Winst	Gekapitaliseerde waarde	Waarde tegen kostprijs per 1 Jan. 1931	Verschil (*rood* = nadeelig)	Saldo kapitaalsuitgaven	Kostprijs per M² kol. 21 : 9	
5	16	17	18	19	20	21	22	
20 —	f 1 42	f 18 58	f — —	f — —	f — —	f 191.444 80	f —	30^{5}
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ —	—
180 —	„ 532 18	„ 647 82	„ — —	„ — —	„ — —	„ 363.857 63	„ 1	91^{7}
597 —	„ 4.020 90	„ 2.576 10	„ — —	„ — —	„ — —	„ 13.649 28	„ 3	45^{5}
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 1.215.751 41	„ —	24^{3}
390 —	„ 4.989 32	„ 8.400 68	„ — —	„ — —	„ — —	„ 34.003 88	„ 1	35^{3}
360 —	„ 500 81	„ 1.359 19	„ — —	„ — —	„ — —	„ 331.298 46	„ 1	51^{3}
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 343.908 09	„ 1	14
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 5.428 17	„ 2	11^{7}
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 8.237 75	„ 8	15^{6}
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 88.679 58	„ 1	50^{9}
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 491.071 40	„ —	48^{4}
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 155.033 97	„ —	68
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 22.712 83	„ 2	11^{7}
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 19.864 70	„ 1	34^{7}
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 209.211 80	„ 4	32^{9}
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 6.763 05	„ 3	17^{5}
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 309.833 35	„ 1	79
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 1 —	„ —	—
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ —	—
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 10.283 71	„ 2	71
— —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ —	—
47 —	f 10.044 63	f 13.002 37	f — —	f — —	f — —	f 3.821.034 86	f —	—

A. OVERZICHT van de GRONDEN, eigendom der GEMEENTE SOERABAJA.

III. (tevens toelichting op de balans).

No.	LAND.	OPPERVLAKTE IN M². Bruto volgens eigendomsacten *)	Wegen aangelegd of geprojecteerd *)	Verkocht of in erfpacht gegeven in vorige jaren	Netto beschikbaar op 1 Jan. 1931 *)	In 1931: Verkocht	In 1931: In erfpacht gegeven	Netto beschikbaar op ulto 1931	Kostprijs der nog beschikbare gronden op 1 Jan. 1931 *)	KAPITAALSUITGAVEN IN 1931: Aankoop en kosten van afkooprechten	Aanleg wegen en kunstwerken	Rente, disagio en exploitatie saldi	Totaal	VERKOCHT IN 1931: Opbrengst	Waarde tegen kostprijs per 1 Jan. 1931	Winst	In erfpacht gegeven in 1931: Gekapitaliseerde waarde	Waarde tegen kostprijs per 1 Jan. 1931	Verschil (*rood* = nadeelig)	PER ULTIMO 1931: Saldo kapitaalsuitgaven	Kostprijs per M² kol. 21 : 9
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1*a*	Goebeng Oost	1.015.734	28.100	360.293	627.341	5	—	627.336	f 177.963 03	f 5.003 50		f 8.479 69	f 191.446 22	f 20 —	f 1 42	f 18 58	f — —	f — —	f — —	f 191.444 80	f — 30⁵
b	id. West	257.870	75.157	182.713	—	—	—	—	„ — —	„ — —		„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —
	Samen	1.273.604																			
2*a*	Ketabang Oost	330.548	39.482	100.959	190.107	295	—	189.812	„ 343.038 13	„ 187 28		„ 21.164 40	„ 364.389 81	„ 1.180 —	„ 532 18	„ 647 82	„ — —	„ — —	„ — —	„ 363.857 63	„ 1 91⁷
	id. West	886.990	266.040	616.261	4.689	739	—	3.950	„ 25.515 41	„ 4.295 15		„ *12.140 38*	„ 17.670 18	„ 6.597 —	„ 4.020 90	„ 2.576 10	„ — —	„ — —	„ — —	„ 13.649 28	„ 3 45⁸
		1.217.538																			
3*a*	Ngagel Oost	5.173.032	2.600	162.811	5.007.621	—	—	5.007.621	„ 1.158.038 05	„ — —		„ 57.713 36	„ 1.215.751 41	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 1.215.751 41	„ — 24⁸
	id. West	328.157	58.321	242.643	27.193	2.060	—	25.133	„ 65.849 56	„ 10.951 38		„ *37.807 74*	„ 38.993 20	„ 13.390 —	„ 4.989 32	„ 8.400 68	„ — —	„ — —	„ — —	„ 34.003 88	„ 1 35⁸
		5.501.189																			
4*a*	Darmo II in exploitatie	423.560	119.785	84.405	219.370	465	—	218.905	„ 279.282 90	„ 31.067 60		„ 21.448 77 78	„ 331.799 27	„ 1.860 —	„ 500 81	„ 1.359 19	„ — —	„ — —	„ — —	„ 331.298 46	„ 1 51⁸
	id. III niet in id.	420.269	118.655	—	301.614	—	—	301 614	„ 324.938 31	„ — —		„ 18.969 *74*	„ 343.908 09	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 343.908 09	„ 1 14
		843.829																			
5	Boeboetan	40.250	8.750	28.936	2.564	—	—	2 564	„ 6.607 43	„ — —		„ *1.179 26*	„ 5.428 17	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 5.428 17	„ 2 11⁷
6	Simolawang	64.460	29.000	34.450	1.010	—	—	1.010	„ 2.898 70	„ — —		„ 5.339 05	„ 8.237 75	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 8.237 75	„ 8 15⁶
7	Karang tembok	86.180	1.220	26.201	58.759	—	—	58.759	„ 83.792 63			„ 4.886 95	„ 88.679 58	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 88.679 58	„ 1 50⁹
8	Kepoetran	1.019.162	5.200	—	1.013.962	—	—	1.013.962	„ 487.401 50	„ 3.669 90		„ — —	„ 491.071 40	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 491.071 40	„ — 48⁴
9	Kapas Krampoeng	228.050	—	—	228.050	—	—	228.050	„ 130.064 28	„ 17.376 59		„ 7.593 10	„ 155 033 97	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 155.033 97	„ — 68
10	Kedong-anjar	10.730	—	—	10.730	—	—	10.730	„ 21.460 —	„ — —		„ 1.252 83	„ 22.712 83	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 22.712 83	„ 2 11⁷
11	Blaoeran I	14.750	—	—	14.750	—	—	14.750	„ 19.931 35	„ 1.354 78		„ *1.421 43*	„ 19.864 70	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 19.864 70	„ 1 34⁷
12	id. II	49.426	1.100	—	48.326	—	—	48.326	„ 197.715 30	„ 2.979 15		„ 8.517 35	„ 209.211 80	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 209.211 80	„ 4 32⁹
13	Wonokromo-Pandjoekan	2.130	—	—	2.130	—	—	2.130	„ 6.390 —	„ — —		„ 373 05	„ 6.763 05	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 6.763 05	„ 3 17⁵
14	Boejoekan	176.427	3.600	—	172.827	—	—	172.827	„ 292.791 55	„ — —		„ 17.041 80	„ 309 833 35	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 309.833 35	„ 1 79
15	Oendaän	22.295	—	22.295	—	—	—	—	„ 1 —	„ — —		„ — —	„ 1 —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 1 —	„ — —
	Totaal per 1 Januari 1931.	10.550.020	757.010	1.861.967	7.931.043	3.564	—	7.927.479	f 3.623.679 13	„ — —		„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —
	Overbevonden bij Land Oendaän (15)	3.795	—	—	3.795	—	—	3.795	„ 10.743 65	„ — —		„ *459 94*	„ 10.283 71	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ 10.283 71	„ 2 71
	Aankoop 1931 nihil	—	—	—	—	—	—	—	„ — —	„ — —		„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —	„ — —
	Algemeen Totaal	10.553.815	757.010	1.861.967	7.934.838	3.564	—	7.931 274	f 3.634.422 78	f 76.885 33		f 119.771 38	f 3.831.079 49	f 23.047 —	f 10.044 63	f 13.002 37	f — —	f — —	f — —	f 3.821.034 86	f — —

*) Zie bijlage A. der balans ulto vorig jaar.

Bezoldigingen en vaste toelagen . . f 10.495 65
Bureau- en administratiekosten, e.d. „ 171 54
Exploitatie landerijen . . . . . „ 11.941 33
Samen: . . . f 22.608 52
b. Uitkeeringen a/d Gemeente.
Rente. . . . . „ 191.263 —
Aandeel i/d kosten van pensioenen e.d. verloven en verz. premie . . . „ — —
Aandeel i/d kosten der 1e, 2e en 3e afdeeling. . . . . „ 6.306 87
Overboeking winst op verkochte gronden naar *Kapitaal* van reserve . . „ 13.002 37
Totaal . . . f 233.180 76

Waarde tegen kostprijs . . „ 10.044 63
Winst (bijlage 3) f 13.002 37
Sawah, grond-, woning- en erfhuren . . . . . „ 83.498 93
Erfpachten . . . . . „ 3.713 —
Overige baten . . . . . „ —
Overboeking nadeelig saldo van lasten en huren naar *Kapitaal* van leeningsgelden:
A. Eigen landen (bijlage 3) f 119.771 38
B. Gronden in beheer (bijlage 4) . . . . . „ 13.195 08
Totaal . . . „ 132.966 46
f 233.180 76

Soerabaia, 31 December 1932.
De accountant 1ste klasse:
Hoofd van kantoor Soerabaia;
(w.g.) Prins.

IV.

B. OVERZICHT van de kosten van afkoop bezitsrechten op gronden van Gouvernement, in huur of beheer afgestaan aan de Gemeente Soerabaja.

(tevens toelichting op de balans).

No.	LANDEN.	OPPERVLAKTE IN M²							Kostprijs van de nog beschikbare beheersgronden op 1 Jan. 1931	KAPITAALSUITGAVEN				VERKOCHT IN 1931			PER ULTIMO 1931	
		Bruto volgens afkoop overeenkomst	Wegen aanleg of geprojecteerd	Verkocht of in erfpacht gegeven in vorige jaren	Netto beschikbaar op 1 Jan. 1931	in 1931 verkocht	in 1931 in erfpacht gegeven	Netto beschikbaar op 1 Jan. 1932		Afkoop rechten	Aanleg wegen en kunstwerken	Rente, disagio en expl. saldi	Totaal	Opbrengst	Waarde tegen kostprijs per 1 Jan. 1931	Winst	kapitaalsuitgaven Saldo	Kostprijs per M² kol. 18: 9
1	Sidotopo c.a.	69.420			69.420	—	—	69.420	f 9.768 76			f 570 30	f 10.339 06	— —	— —	— —	f 10.339 06	— 14⁹
2	Wonosari	15.640			15.640	—	—	15.640	„ 2.205 24			„ 128 74	„ 2.333 98	— —	— —	— —	„ 2.333 98	— 14⁹
5	Sidodadi	83.694		25.700	57.994	—	—	57.994	„ 5.339 60		f 5.020 28	„ 251 72	„ 10.611 60	— —	— —	— —	„ 10.611 60	— 18⁸
4	Tembok Doekoeh (B.) . .	16.951			16.951	—	—	16.951	„ 1.325 —			„ 222 65	„ 1.102 35	— —	— —	— —	„ 1.102 35	— 06⁵
5	Kapas Krampong	22.662			22.662	—	—	22.662	„ 12.409 55									
6	Rangkah	32.834			32 834	—	—	32.834	„ 42.603 99									
7	Toewowo	11.235			11.235	—	—	11.235	„ 4.252 35									
8	Kg. Djageran	18.113			18.113	—	—	18.113	„ 13.969 52									
9	Djageran	18.545			18.545	—	—	18.545	„ 11.601 95									
10	Plossobogen	60.508			60.508	—	—	60.508	„ 29.032 83		„ 26.064 90	*) „ 10.711 75	*) „ 269.459 75	— —	— —	— —	„ 269.459 75	*)
11	Plossogedeh	229.886			229.886	—	—	229.886	„ 6.402 49									
12	Gersikan	18.092			18.092	—	—	18.092	„ 10.791 15									
13	Petroagoeng	4.101			4.101	—	—	4.101	„ 2.979 33									
14	Karanggajam	2.861			2.861	—	—	2.861	„ 1.479 57									
15	Tamb. Doekoeh Oost . .	20.155			20 155	—	—	20.155	„ 97.160 37									
16	Tambaksarie	41.780	11.530	30.250	—	—	—	—	— —									
17	Assem Djadjar	45.736			45.736	—	—	45.736	„ 25.436 62			„ 1.484 98	„ 26.921 60	— —	— —	— —	„ 26.921 60	— 58⁸
18	Ngaglik	14.612		3.157	11.455	—	—	11.455	„ 7.369 67	f 2.507 —		„ 430 24	„ 10.306 91	— —	— —	— —	„ 10.306 91	— 90
	Totaal per 1 Januari 1931.	726.825	11.530	59.107	656.188				f 284.127 99									
	Aankoopen in 1931																	
19	Tembok Doekoeh	54.480				—	—	54.480		„ 4.000 —		„ - *160*	„ 3.840 —	— —	— —	— —	„ 3.840 —	— 70⁵
20	Ngaglik	2.204				—	—	2.204		„ 1.072 50			„ 1.072 50	— —	— —	— —	„ 1.072 50	— 48⁶
		783.509	11.530	59.107	656.188	—	—	712.872	f 284.127 99	„ 7 579 50	f 31.085 18	f 13.195 08	f 335.987 75	— —	— —	— —	f 335.987 75	

*) te splitsen naar de landen 5 t/m. 15

SALDILIJST ulto December 1931 van de DEBITEUREN betref-
V. **fende het GRONDBEDRIJF DER GEMEENTE SOERABAJA.**

Goebeng.						
N.V. Volkshuisvesting Soerabaja . .				f	15.880	—
Ketabang Oost.						
N.V. Tjandikoesoemo	f	1.069	20			
Johan Gabriel-stichting	„	1.180	—			
Gouvernement (school Tambaksarie) .	„	2.060	—			
N.V. Volkshuisvesting Soerabaja . . . . . f 6.738.—	„	—	—			
idem . . . *„ 6.341,40*	„	396	60	„	4.705	80
Ketabang West.						
Liem Sik Tjwan	f	8	—			
N.V. Tjandikoesoemo	„	5.548	50			
id. qq Broers	„	4.060	80			
J. Kat qq van den Berg	„	1.000	—			
Tjandikoesoemo	„	10.143	—			
	f	20.760	30			
af: Wolffers	„	9	—	„	20.751	30
Ngagel.						
Waterleiding, suppletie opslag terrein en zuiveringsinstallatie	f	14.990	25			
Inlandsche begraafplaats	„	920	—			
N.V. Bierbrouwerij	„	68.556	—			
San Liem Kongsie	„	76.300	—			
Fa. de Jong & van Rijn	„	13.106	04	„	173.872	29
Darmo.						
N.V. Tjandikoesoemo	f	2.776	40			
Korverit	„	1.670	—			
Sesink-Clee	„	4.497	—			
Epke	„	6.380	50			
Korverit	„	2.756	—			
Mentel . . . . . *)	„	1.673	—			
transporteeren	f	19.752	90	f	215.209	39

transport		f 19.752	90	f 215.209	39
Wolffers . . . . . *)		„ 4.482	—		
id . . . . . *)		„ 11.076	—		
Korverit . . . . . *)		„ 4.718	50		
Wolffers . . . . . *)		„ 219	—		
id . . . . . *)		„ 186	—		
id . . . . . *)		„ 7.881	—		
		f 48.315	40		
af: N.V. Tjandikoesoemo .	f 8.50				
Liem Tjiauw Tjen . . .	„ 910.—	„ 918	50	„ 47.396	90
Boeboetan.					
B. A. S.				„ 30.221	05
Karangtembok.					
Slachthuis		f 31.623	—		
Kadaververwerkingsinstallatie. . . .		„ 941	16	„ 32.564	16
Sidodadi.					
N.V. Volkshuisvesting Soerabaia . .		f 2.364	40		
Wegen		„ 26.580	—	„ 28.944	40
Simolawang.					
N.V. Volkshuisvesting Soerabaia **)				„ 92.400	—
				f 446.735	90

Recapitulatie vorderingen op *N.V. Volkshuisvesting Soerabaia.*

Goebeng	f 15.880	—
Ketabang Oost	„ 396	60
Sidodadi	„ 28.944	40
Simolawang . . . . . **)	„ 92.400	—
Totaal; zie ook Balans Volkshuisvesting ulto 1931	f 137.621	—

*) De met een *) gemerkte bedragen komen reeds voor op de Openingsbalans per 1 Jan. 1931 en hebben derhalve betrekking op verkoopen van gronden gedurende (c. q. vóór) 1930. Op deze posten is in den loop van 1931 en 1932 geen betaling gevolgd.

**) In den loop van 1932 opnieuw opgemeten en het verkoopbedrag gewijzigd in f 96.016,10.

SALDILIJST per ulto December 1931 van de DEBITEUREN

VI. **achterstallige grondhuren, erfpachten, e.d.**

Land, c.q. debiteur	Saldo op '31 December 1931	Hiervan gereserveerd	Aanteekeningen.
Grondhuren.			
Goebeng Oost . . .	f 2.761 78	f 2.761 78	zie schrijven G.A.D. van 12 Februari 1932 No. 2656 S.
Ketabang West . . .	„ 1.215 —	„ 1.215 —	
Ngagel Oost . . .	„ 31.161 03	„ 31.161 03	
„ West . . .	„ 37.020 95	„ 37.020 95	
Oendaän	„ 45 50	„ 45 50	
Krembangan Baroe .	„ 13 50	„ 13 50	
	f 72.217 76	f 72.217 76	
Erfpachten Ngagel West.			
Techn. Handelsbureau Java	f 4.362 91	f 4.362 91	failliete boedels; afschrijving alsnog door den Gemeenteraad goed te keuren.
Noordijk	„ 18.000 —	„ 18.000 —	
Constructiew. Bakker .	„ 25.606 86	„ 25.606 86	
Machinefabr. Polygram	„ 16.631 68	„ 16.631 68	
	f 64.601 45	f 64.601 45	
Huren e.d.			
Goebeng Oost . . .	f 1.890 —	f — —	
Ketabang West . . .	„ 855 30	„ — —	
Ngagel Oost . . .	„ 8.085 99	„ 6.786 89	
id. (vooruitbetalingen) . . .	„ *2.429 63*	„ — —	
id. West . . .	„ 5.998 58	„ 3.326 30	
Kepoetran kidoel . .	„ 9.067 47	„ 1.088 42	
Tembok Doekoeh I .	„ 70 —	„ 60 —	
Soerabaia Oost . . .	„ 396 50	„ 272 50	
Blaoeran I	„ 599 50	„ 4 —	
id. II	„ 732 50	„ 38 60	
Sidodadi	„ 27 50	„ 27 50	
Simolawang	„ 45 —	„ — —	
Darmo II	„ 40 —	„ — —	
	f 25.378 71	f 11.604 21	

GEMEENTE SOERABAIA.

Exploitatie-Rekening land Kepoetran-Kidoel over 1931.

Omschrijving der Lasten	Bedrag		Omschrijving der Baten	Bedrag	
Bezoldiging van het dessabestuur . .	f 1.740	29	Grondhuren	f 23.826	62
Aandeel in de kosten der afd. Boekhouding	„ 1.800	—	Huishuren	„ 9.862	25
Aandeel in de directe kosten van het Grondbedrijf	„ 1.000	03			
Schrijf- en bureaubehoeften	„ 74	93			
Verponding	„ 2.015	30			
Onderhoud van terreinen, herstellingen aan woningen enz.	„ 763	14			
Afschrijving	„ —				
Rente . . . . . *)	„ —	—			
Afschrijving op dub. debiteuren:					
op grondhuren 50% van *f* 2.110.83 = *f* 1.055.42					
op huishuren 100% van *f* 33.— = *f* 33.—	„ 1.088	42			
Saldo winst	„ 25.206	76			
	f 33.688	87		f 33.688	87

*) Geen rentelast; het door het Gouvernement aan de Gemeente voor den aankoop van het land Kepoetran-kidoel verstrekte voorschot is renteloos.

2. WONINGBEDRIJF.

VIII **BALANS van het WONINGBEDRIJF DER GE-**

volg No.	Omschrijving der posten.	Openingsbalans per 1 Jan. 1931	Uitbreiding c. q. mutaties in 1931	Balans per 31 December 1931
	ACTIVA:			
	Vaste bezittingen.			
1	163 Inlandsche woningen kampongs . . . Ambengan en Djimerto	f 173.429 04	f 422 —	f 173.851 04
2	Wasch- en badinrichtingen in de kampongs	„ 34.988 06	„ - *138.34 48*\ 2.103 —/	„ 23.256 58
3	88 Europeesche woningen Ambengan, Cannalaan, enz. . . .	„ 733.089 08	„ 1.055 —	„ 734.144 08
4	16 id. id. Slametstraat	„ 304.683 03	„ — —	„ 304.683 03
5	13 id. id. Pandanweg	„ 258.807 79	„ 148 —	„ 258.955 79
6	24 id. id. Kanginanweg	„ 246.333 52	„ 233 —	„ 246.566 52
7a	18 Inl. id. Viaductstraat	„ 60.092 66	„ — —	„ 60.092 66
7b	18 Eur. id. Rempelasstraat	„ 64.635 28	„ — —	„ 64.635 28
8	1 Korveritwoning kpg. Ambengan	„ 3.223 45	„ — —	„ 3 223 45
9	2 Tennisbanen Ketabang Kali	„ 3.242 07	„ — —	„ 3.242 07
10	13 Burchhardt woningen Ambengan . . .	„ 26.481 10	„ — —	„ 26.481 10
11	1 Industrieschool . .	„ 78.918 40	„ — —	„ 78.918 40
12	64 Europeesche woningen Oendaän I . .	„ 451.350 52	„ 363 27	„ 451.713 79
13	2 Toko's m/verdieping hoek van Deventerlaan	„ 25.126 49	„ 7.442 92	„ 32.569 41
14	4 Eur. woningen Dijkermanstraat . . .	„ 171.530 36	„ — —	„ 171.530 36
15	Inventaris	„ — —	„ 1.361 76	„ 1.361 76
		f 2.635.930 85	f - 705 53	f 2.635.225 32
16	*Debiteuren* wegens te vorderen woninghuren			„ 2.880 85
17	*Dubieuse debiteuren* wegens achterstallige woninghuren			„ 19.126 45
18	*Gemeente Soerabaia* voor belegde waarborgsommen			„ 11.748 —
				f 2.668 980 62

Cijfers *cursief*=overboeking van bad- en Waschinrichtingen naar de balans der Waterleiding.

MEENTE SOERABAJA per 31 December 1931.

volg No.	Omschrijving der posten			Balangs per 31 December 1931	
	PASSIVA:				
19	*Kapitaal Gemeente Soerabaia* . . .			f 2.194.440	56
20	*Afschrijving:*				
	t/m 1930	f 381.639	82		
	over 1931	„ 61.052	70		
		f 442.692	52		
	van bad- en waschinrichtingen overgeboekt naar de Waterleiding.	„ *1.907*	*76*	„ 440.784	76
				f 2.635.225	32
21	*Reserve dubieuse debiteuren*			„ 8.020	40
22	*Gemeente Soerabaja* in R/C			„ 13.986	90
23	*Waarborgsommen* woninghuren			„ 11.748	—
				f 2.668.980	62

Soerabaia, 31 December 1932.
Hoofd van kantoor Soerabaia;
De accountant 1ste klasse:
(w.g.) Prins.

IV. **Exploitatie-Rekening Woningbedrijf over 1931.**

LASTEN:			**BATEN:**		
a. Directe uitgaven.					
Bezoldigingen en vaste toelagen	f	10.426 45	Huishuren	f	198.396 25
Bureau- en administratiekosten, e.d.	„	368 04	Vergoedingen door N. V. Volkshuisvesting	„	8.335 77
Onderhoud en bewaking	„	16.164 97	Huur tennisbanen e.d.	„	1.026 —
Verponding en assurantie	„	15.957 77	Saldo verlies	„	7.025 26
Samen:	f	42.917 23			
b. Uitkeeringen a/d Gemeente.					
Rente	„	103.697 —			
Afschrijving	„	61.052 70			
Aandeel i/d kosten van pensioen e.d. verloven en verz. premie	„	—			
Aandeel i/d kosten der 1e, 2e en 3e afdeeling	„	7.116 35			
Totaal	f	214.783 28	Totaal	f	214.783 28

Soerabaia, 31 December 1932.
De accountant 1ste klasse:
Hoofd van kantoor Soerabaia;
(w.g.) Prins.

3. WATERLEIDING.

X. **BALANS van de WATERLEIDING DER GEMEENTE SOERABAJA per 31 December 1931.**

Volg No.	Omschrijving der posten	Openingsbalans per 1 Jan. 1931	Uitbreiding c. q. mutaties in 1931	Balans per 31 December 1931
	ACTIVA.			
	Vaste bezittingen.			
1	Bronnen	f 212.131 54	f — —	f 212.131 54
2	Hoofdaanvoerleiding m/kunstwerken	„ 1.963.700 32	„ 1.189.357 02	„ 3.153.057 34
3	Kabelbrug Wonokromo	„ 56.751 75	„ — —	„ 56.751 75
4	Pompstations	„ 14.377 41	„ 29 —	„ 14.406 41
5	Hoogreservoirs	„ 534.354 08	„ — —	„ 534.354 08
6	Rivierwater-zuiveringsinstallatie	„ 920.930 84	„ — —	„ 920.930 84
7	Stadsdistributienet	„ 2.770.884 83	„ 92.378 44	„ 2.863.263 27
8	Watermeters	„ 1.010.036 31	„ 23.852 30	„ 1.033.888 61
9	Algemeene Gebouwen	„ 30.376 85	„ — —	„ 30.376 85
10	Auto's	„ 2.264 90	„ 34.116 09	„ 36.380 99
11	Woningen personeel	„ 77.897 88	„ 181 21	„ 78.079 09
12	Gereedschappen, werktuigen, enz.	„ 34.334 93	„ 4.065 82	„ 38.400 75
13	Terreinen	„ 87.951 80	„ 1.886 —	„ 89.837 80
14	Niet in bedrijf zijnde activa	„ 67.100 —	„ *20.000* —	„ 47.100 —
15	Bad- en waschinrichtingen	„ — —	„ 253.929 93	„ 253.929 93
		f 7.783.093 44	f 1.579.795 81	f 9.362.889 25
16	*Voorraden*			
	Magazijngoederen		f 55.317 54	
	Chemicaliën		„ 18.491 46	
	Buizen c. a.		„ 202.957 73	„ 276.766 37
				f 9.639.655 98
17	*Debiteuren*			„ 152.911 06
18	*Dubieuse Debiteuren*			„ 7.352 89
19	*Gemeente Soerabaia* Belegde waarborgsommen			„ 322.594 27
				f10.122.514 20

Volg No.	Omschrijving der posten			Balans per 31 December 1931
	PASSIVA:			
20	*Kapitaal Gemeente Soerabaia.*			
	a. Vaste activa		f 7.379.607 06	
	b. Voorraden		„ 276.766 73	f 7.656 373 79
21	*Afschrijving:*			
	t/m 1930		f 1.732.529 —	
	over 1931		„ 210.173 92	
	op overgenomen bad- en waschinrichtingen		„ 40.579 27	„ 1.983.282 19
				f 9.639.655 98
22	*Waarborgsommen:*			
	voor waterleverantie		f 317.539 19	
	voor aanleg spruitleidingen		„ 5.055 08	„ 322.594 27
23	*Reserve Dubieuse Debiteuren*			„ 7.352 89
24	*Gemeente Soerabaia in R/C*			„ 152.911 06
				f10.122.514 20

Soerabaia, 31 December 1932.
De accountant 1ste klasse:
Hoofd van kantoor Soerabaia;
(w.g.) Prins.

XI. Exploitatie-Rekening der WATERLEIDING DER GEMEENTE SOERABAJA over 1931.

LASTEN:			BATEN:		
a. Directe uitgaven.					
Bezoldigingen en vaste toelagen . . .	f 173.373	22	Waterlevering (gewone meters) . . .	f 1.444.970	32
Bureau- en administratiekosten, e.d. .	„ 17.945	24	id. (muntmeters)	„ 200.690	68
Onderhoud leidingen enz.	„ 47.856	36	Meterhuur	„ 95.600	05
Rivierwater-zuiveringsinstallatie . . .	„ 69.285	29	Werken voor derden	„ 127.865	42
Waterlevering door de provincie . . .	„ 28.364	96	Overige baten	„ 15.140	55
Schadeloosstelling wegens wateront-trekking	„ 24.781	16			
Waterverstrekking aan Inl. bevolking .	„ 73.881	17			
Werken voor derden	„ 84.630	03			
Kosten watermeter proefstation en -werkplaats	„ 16.158	38			
Diversen	„ 3.932	35			
Samen: . . .	f 540.208	16			
b. Uitkeeringen a/d Gemeente.					
Rente	„ 293 534	—			
Afschrijving	„ 210.173	92			
Aandeel i/d kosten van pensioenen e.d. verloven en verz. premie	„ 6.366	08	Soerabaia, 31 December 1932.		
Aandeel i/d kosten der 1e, 2e en 3e afdeeling	„ 134.161	57	De accountant 1ste klasse:		
Saldo Winst	„ 699.823	29	Hoofd van kantoor Soerabaia; (w.g.) Prins.		
Totaal	f 1.884.267	02	Totaal . . .	f 1.884.267	02

4. PASSERBEDRIJF.

XII. **BALANS van het PASSERBEDRIJF DER GEMEENTE SOERABAJA per 31 December 1931.**

Volg No.	Omschrijving der posten.	Openingsbalans per 1 Jan. 1931	Uitbreiding c. q. mutaties in 1931	Balans per 31 December 1931
	ACTIVA.			
	Loodsen, Terreinen, enz.			
1	Passer Genteng . .	f 55.160 88	f — —	f 55.160 88
2	„ Toerie . . .	„ 216.517 31	„ *3.028 59* „ 9.062 40	„ 222.551 12
3	„ Bong . . .	„ 1.743 89	„ — —	„ 1.743 89
4	„ Pabean . . .	« 7.611 26	„ —	„ 7.611 26
5	„ Pegirian . .	„ 12.348 56	„ — —	„ 12.348 56
6	„ Kalianjar . .	„ 18.304 14	„ — —	„ 18.304 14
7	„ Ampel . . .	„ 2.377 76	„ 173 73	„ 2.551 49
8	„ Peneleh . . .	„ 5.526 09	„ — —	„ 5.526 09
9	„ Kepoetran . .	„ 31.888 24	„ — —	„ 31.888 24
10	„ Babaän . . .	„ 50.853 93	„ *5.300* –	„ 45.553 93
11	„ Kapassan . .	„ 160.786 65	„ *6.379 50* „ 986 36	„ 155.393 51
12	„ Kalimati . .	„ 8.132 94	„ — —	„ 8.132 94
13	„ Pasiran . . .	„ 3.407 97	„ — —	„ 3.407 97
14	„ Wonokromo .	„ 62.718 24	„ — —	„ 62.718 24
15	„ Patjarkling .	„ 31.210 47	„ 6.525 23	„ 37.735 70
16	„ Krembangan .	„ 36.749 93	„ — —	„ 36.749 93
17	„ Kembang . .	„ 57.735 88	„ *2.700* — „ 6.740 41	„ 48.295 47
18	„ Karreplein Werfstraat	„ 3.409 54	„ — —	„ 3.409 54
19	„ Petjindilan . .	„ 15.511 23	„ 2.657 74	„ 18.168 97
20	„ Kepatian . .	„ — –	„ 17.577 15	„ 17.577 15
		f 781.994 91	f 12.834 11	f 794.829 02
21	Ijshuisjes, warongs en wagenloodsen . . .	„ 48.031 53	„ — —	„ 48.031 53
22	Inventaris	„ — —	„ 3.209 35	„ 3.209 35
		f 830.026 44	f 16.043 46	f 846.069 90
23	*Debiteuren.*			„ 70 —
				f 846.139 90

Cijfers cursief = overboeking van bad- en waschinrichtingen naar de balans der Waterleiding.

Volg No.	Omschrijving der posten.		Balans per 31 December 1931
	PASSIVA.		
24	*Kapitaal Gemeente Soerabaia.*		f 718.059 54
25	*Afschrijving:*		
	t/m 1930	f 109.743 29	
	over 1931	„ 21.724 99	
		f 131.468 28	
	van bad- en waschinrichtingen overgeboekt naar Waterleiding	„ *3.457 92*	„ 128.010 36
			f 846.069 90
26	*Gemeente Soerabaia in R/C*		„ 70 —
			f 846.139 90

Soerabaia, 31 December 1932.
De accountant 1ste klasse:
Hoofd van kantoor Soerabaia;
(w.g.) Prins.

XIII. **Exploitatie-Rekening PASARBEDRIJF DER GEMEENTE SOERABAJA over 1931.**

LASTEN:			BATEN:		
a. Directe uitgaven.					
Bezoldigingen en vaste toelagen . . .	f	97.793 57	Pasargelden	f	582.124 35
Bureau- en administratiekosten e.d. .	„	2.645 40	Overige baten	„	9.982 —
Bewaking en reiniging	„	30.452 —			
Verlichting en water	„	12.573 11			
Onderhoud pasars en inventaris . . .	„	9.315 02			
Diverse uitgaven	„	573 56			
Samen:	f	153.352 66			
b. Uitkeeringen a/d Gemeente.					
Rente	„	36.546 —			
Afschrijving	„	21.724 99			
Aandeel in de kosten van pensioenen, e.d., verloven en verz. premie . .	„	1.372 20			
Aandeel in de kosten der 1e, 2e en 3e afdeeling	„	18.540 22			
Aandeel in de kosten Reinigingsdienst .	„	50.008 40			
Saldo Winst . . .	„	310.561 88			
Totaal	f	592.106 35	Totaal	f	592.106 35

Soerabaia, 31 December 1932.
De accountant 1ste klasse:
Hoofd van kantoor Soerabaia;
(w.g.) Prins.

5. SLACHTHUIS.

XIV. **BALANS van het SLACHTHUIS DER GEMEENTE SOERABAJA per 31 December 1931.**

Volg. No.	Omschrijving der posten	Openingsbalans per 1 Jan. 1931	Uitbreiding c. q. mutaties in 1931	Balans per 31 December 1931
	ACTIVA:			
	Vaste Bezittingen.			
1	Gebouwen, wegen en goten	f 186.509 94	f 3.641 23	f 190.151 17
2	Dienstwoning	„ 10.014 96	„ — —	„ 10.014 96
3	Inrichting van het abattoir	„ 43.949 12	„ — —	„ 43.949 12
4	Terreinen: abattoir c.a. . . f 36.147.— dienstwoning „ 1.800.— veepasser . . . „ 21.022.—	„ 58.969 —	„ — —	„ 58.969 —
5	Veepasser	„ 54.784 41	„ *3.074 88* 4.027 76	„ 55.737 29
6	Inventaris	„ — —	„ 1.677 —	„ 1.677 —
		f 354.227 43	f 6.271 11	f 360.498 54
7	*Debiteuren*			„ 2 50
8	*Gemeente Soerabaia R/C*			„ 57 50
				f 360.558 54

Volg. No.	Omschrijving der posten			Balans per 31 December 1931
	PASSIVA:			
9	*Kapitaal Gemeente Soerabaia*			f 332.528 11
10	*Afschrijving:*			
	t/m 1930	f 20.223 04		
	over 1931	„ 7.824 26		
		f 28.047 30		
	van bad- en waschinrichtingen overgeboekt naar Waterleiding	„ *76 87*	„ 27.970 43	
			f 360.498 54	
11	*Crediteuren.*			
	vooruitbetaling huur dienstwoning.		„ 60 —	
			f 360.558 54	

Soerabaia, 31 December 1932.
De accountant 1ste klasse:
Hoofd van kantoor Soerabaia;
(w.g.) Prins.

Cijfers cursief = overboeking van bad- en waschinrichtingen naar de balans der Waterleiding.

XV. Exploitatie-Rekening SLACHTHUIS DER GEMEENTE SOERABAJA over 1931.

LASTEN:			BATEN:		
a. Directe uitgaven.					
Bezoldigingen en vaste toelagen . .	f	18.112 50	Slachtloonen	f	147.602 65
Bureau- en administratiekosten e.d. .	„	971 69	Overige baten	„	15.294 50
Koelieloonen e.d.	„	12.382 15			
Onderhoud	„	4.412 85			
Verlichting, water en brandstof . . .	„	6.469 43			
Samen: . . .	f	42.348 62			
b. Uitkeeringen a/d Gemeente.					
Rente	„	11.951 —			
Afschrijving	„	7.824 26			
Aandeel in de kosten van pensioenen, e.d., verloven en verz. premie . . .	„	230 —			
Aandeel in de kosten der 1e, 2e en 3e afdeeling	„	8.005 15			
Aandeel in de kosten veterinaire controle	„	32.500 02			
Saldo Winst	„	60.038 10			
Totaal	f	162.897 15	Totaal . . .	f	162.897 15

Soerabaia, 31 December 1932.
De accountant 1ste klasse:
Hoofd van kantoor Soerabaia;
(w.g.) Prins.

6. WERKPLAATS EN ROLLEND MATERIEEL.

XVI. **BALANS van de WERKPLAATS en ROLLEND MATERIEEL**

Volg No.	Omschrijving der posten.	Openingsbalans per 1 Jan. 1931	Uitbreiding c. q. mutaties in 1931	Balans per 31 December 1931
	ACTIVA:			
	Vaste Bezittingen.			
	a. Werkplaats.			
1	Werkplaatsgebouw en terreinkosten . . .	f 22.646 82	f — —	f 22.646 82
2	Woning personeel . .	„ 2.105 64	„ — —	„ 2.105 64
3	Machines	„ 23.705 —	„ — —	„ 23.705 —
4	Gereedschappen en verdere inventarisartikelen	„ 4.863 74	„ *608 89*	„ 4.254 85
	b. Rollend Materieel.			
5	Garages en terreinkosten	„ 23.029 01	„ — —	„ 23.029 01
6	Vrachtauto's e.d. . .	„ 194.355 —	„ *13.000* —	„ 181.355 —
7	Wegwalsen	„ 173.000 —	„ —	„ 173.000 —
8	Pompen	„ 6.300 —	„ — —	„ 6.300 —
9	Latrine-motoren . .	„ 12.240 —	„ — —	„ 12.240 —
		f 462.245 21	f *13.608 89*	f 448.636 32
10	*Voorraden.* Diverse materialen en bedrijfsbenoodigdheden .			„ 13.422 52
				f 462.058 84
11	*Debiteuren*			„ 114 60
				f 462.173 44

DER GEMEENTE SOERABAJA per 31 December 1931.

Volg No.	Omschrijving der posten.			Balans per 31 December 1931
	PASSIVA:			
12	*Kapitaal Gemeente Soerabaja.*			
	a. Vaste activa	f 223.786 56		
	b. Voorraden	„ 13.422 52	f 237.209 08	
13	*Afschrijving:*			
	t/m 1930	f 195.783 84		
	over 1931	„ 29.065 92	„ 224.849 76	
			f 462.058 84	
14	*Gemeente Soerabaja in R/C*		„ 114 60	
			f 462.173 44	

Soerabaia, 31 December 1932.
De accountant 1ste klasse:
Hoofd van kantoor Soerabaia;
(w.g.) Prins.

XVII. EXPLOITATIEREKENING WERKPLAATS EN ROLLEND MATERIEEL DER GEMEENTE SOERABAJA over 1931.

LASTEN.	Werkplaats	Rollend materieel	Totaal
1. Directe kosten:			
Bezoldiging personeel . .	f 8.158 75	f 6.958 75	f 15.117 50
Onderhoud personeel . . .	„ 372 —	„ — —	„ 372 —
Transportkosten personeel .	„ — —	„ 327 75	„ 327 75
Overwerkgelden	„ 114 63	„ 49 13	„ 163 76
Bureau- en Schrijfbehoeften	„ 285 30	„ 122 27	„ 407 57
Telefoonkosten	„ 126 —	„ 54 —	„ 180 —
Bewaking en Verlichting. .	„ 453 57	„ 194 39	„ 647 96
Onderhoud gebouwen en toegangswegen	„ 918 55	„ 393 67	„ 1.312 22
Verbruiksart. en kl. gereedschappen	„ 3.982 13	„ 568 88	„ 4.551 01
Prijsverschillen materiaal .	„ 41 50	„ 17 78	„ 59 28
Onderh. machines en gereedsch.	„ 1.380 08	„ — —	„ 1.380 08
Productieve loonen . . .	„ 69.276 12	„ — —	„ 69.276 12
Productieve materialen . .	„ 68.952 03	„ — —	„ 68.952 03
Directe expl. kosten vrachtauto's	„ — —	„ 34.980 89	„ 34.980 89
id. sproei-auto's . .	„ — —	„ 1.012 01	„ 1.012 01
id. wegwalsen . . .	„ — —	„ 23.155 72	„ 23.155 72
id. pompen	„ — —	„ 1.120 31	„ 1.120 31
Samen . . .	f 154.060 66	f 68.955 55	f 223.016 21
2. Uitkeeringen aan de Gemeente:			
Aandeel in de kosten van:			
Algemeen bedrijfsbeheer	„ 422 41	„ 181 03	„ 603 44
1e afdeeling	„ 2 100 —	„ 900 —	„ 3.000 —
2e afdeeling	„ 1.470 —	„ 630 —	„ 2.100 —
3e afdeeling	„ 4.480 —	„ 1.920 —	„ 6.400 —
RENTE over het kapitaal .	„ 2.565 —	„ 10.015 —	„ 12 580 —
AFSCHRIJVING op de bedrijfsactiva	„ 2.420 —	„ 27.880 92	„ 30.300 92
Algemeen Totaal . .	f 167.518 07	f 110.482 50	f 278.000 57

BATEN.	Werkplaats	Rollend materieel	Totaal
In rekening gebracht:			
Aan Gemeentediensten:			
voor verrichte werkzaamheden	f 162.376 83	f — —	f 162.376 83
voor gebruik vrachtauto's	„ — —	„ 47.489 50	„ 47.489 50
id. sproeiauto's . .	„ — —	„ 3.090 —	„ 3.090 —
id. wegwalsen . . .	„ — —	„ 25.731 03	„ 25.731 03
id. pompen	„ — —	„ 1.709 —	„ 1.709 —
	f 162.376 83	f 78.019 53	f 240.396 36
Aan Particulieren:			
voor verrichte werkzaamheden	„ 3.064 80	„ — —	„ 3.064 80
diverse ontvangsten . .	„ 136 —	„ — —	„ 136
Nadeelig Saldo	„ 1.940 44	„ 32.462 97	„ 34.403 41
	f 167.518 07	f 110.482 50	f 278.000 57

Soerabaia, 31 December 1932.
De accountant 1ste klasse:
Hoofd van kantoor Soerabaia;
(w.g.) Prins.

BALANS VAN DE GEMEENTE WERKEN TE SOERABAJA per 31 December 1931.

XVIII.

Volg No.	Omschrijving der posten	Openingsbalans per 1 Januari 1931	Uitbreiding en mutaties 1931	Balans per 31 December 1931
	ACTIVA			
	Vaste Bezittingen.			
1	Gebouwen	f 35.089,99	f —,—	f 35.089,99
2	Gereedschappen en verdere inventaris . .	„ 8.110,70	„ 2.417,65	„ 10.528,35
		f 43.200,69	f 2.417,65	f 45.618,34
3	Gemeente Soerabaja voor Waarborgsommen.			„ 1.092,50
4	Gemeente Soerabaja in Rekening-Courant .			„ 83.795,99
5	Debiteuren Werken voor Derden			„ 16.569,40
				f 147.076,23

Volg No.	Omschrijving der posten		Balans per 31 December 1931
	PASSIVA		
6	Kapitaal Gemeente Soerabaja. Vaste activa.		f 41.298,31
7	Afschrijving t/m 1930	f 2.631,72	
	„ over 1931	„ 1.688,31	„ 4.320,03
			f 45.618,34
	Waarborgsommen Werken voor Derden		„ 101.189,25
8	Res. Dubieuse Debiteuren Werken . .		„ 268,64
9	voor Derden		
			f 147.076,23

Soerabaja, 31 December 1931.
De Chef der Centrale Boekhouding,
(w.g.) C. v. Schelven.

BALANS VAN DE BETONWERKPLAATS

XIX. per 31

Volg No.	Omschrijving der posten	Openingsbalans per 1 Januari 1931	Uitbreiding en mutaties 1931	Balans per 31 December 1931
	ACTIVA			
	Vaste Bezittingen.			
1	Gebouwen	f —,—	f 32.344,14	f 32.344,14
2	Gereedschappen en verdere inventaris .	„ 491,25	„ 4.357,30	„ 4.848,55
3	Terreinen	„ 24.838,50	„ —,—	„ 24.838,50
		f 25.329,75	f 36.701,44	f 62.031,19
4	Voorraden: Betonwerk	„ 1.603,—	„ 4.303,06	„ 5.906,06
	„ Materialen	„ —,—	„ 1.042,75	„ 1.042,75
		f 26.932,75	f 42 047,25	f 68.980,—

DER GEMEENTE SOERABAJA.

December 1931.

Volg No.	Omschrijving der posten		Balans per 31 December 1931
	PASSIVA		
5	Kapitaal Gemeente Soerabaja.		
	a. vaste activa.	f 61.982,06	
	b. voorraden	„ 6.948,81	f 68.930,87
6			
	Afschrijving t/m 1930	f —,—	
	„ over 1931	„ 49,13	„ 49,13
			f 68.980,—

Soerabaja, 31 December 1931.
De Chef der Centrale Boekhouding,
(w.g.) C. v. Schelven.

BALANS VAN DE MIXINGPLANT DER GEMEENTE SOERABAJA.

XX. **per 31 December 1931.**

Volg No.	Omschrijving der posten	Openingsbalans per 1 Januari 1931	Uitbreiding en mutaties 1931	Balans per 31 December 1931
	ACTIVA			
	Vaste Bezittingen.			
1	Gebouwen en inrichting	f 29.967,55	f —,—	f 29.967,55
2	Machineriën zeer slijtbare	„ 31.742,90	„ —,—	„ 31.742,90
	minder slijtbare . . .	„ 8.789,92	„ —,—	„ 8.789,92
3	Gereedschappen en verdere inventaris . .	„ 1.780,25	„ *405,—*	„ 1.375,25
4	Terreinen	„ 16.724,30	„ —,—	„ 16.724,30
		f 89.004,92	f *405,—*	f 88.599,92
5	Voorraden: Steenslag, enz. . . .	„ 26.938,11	„ 12.260,95	„ 39.199,06
		f 115.943,03	f 11.855,95	f 127.798,98
6	Waarborgsom B.P.M.			„ 3.912,93
				f 131.711,91

Volg No.	Omschrijving der posten		Balans per 31 December 1931
	PASSIVA		
7	Kapitaal Gemeente Soerabaja.		
	a. vaste activa.	f 65.777,75	
	b. voorraden	„ 39.199,06	f 104.976,81
8			
	Afschrijving t/m 1930	f 18.127,32	
	„ over 1931	„ 4.694,85	f 22.822,17
			f 127.798,98
9	Gemeente Soerabaja in R/C		„ 3.912,93
			f 131.711,91

Soerabaja, 31 December 1931.
De Chef der Centrale Boekhouding,
(w.g.) C. v. Schelven.

HOOFDSTUK VIII. DRINKWATERVOORZIENING.

§ 1. Gemeentelijke Waterleiding.

Personeel. Met ingang van den 2en Januari heeft de opnemer 1e. klasse M. Pringgowinoto, terugkeerende van binnenlandsch verlof, zijn dienst weder aanvaard. De klerk 2e. klasse Moenodo is op den 27sten Januari overleden. Genoemde klerk werd vervangen door den klerk 2e klasse Soetarno, welke met ingang van den 22sten Mei werd overgeplaatst van de afdeeling Contrôledienst naar den Technischen dienst der Waterleiding.

Op den 2en Februari ging de technisch ambtenaar 1e. klasse J. H. ten Oort met buitenlandsch verlof voor den duur van 9 maanden, vide besluit No. 647/B.W. ddo. 28 Juni 1930.

In aansluiting op bedoeld verlof werd aan genoemden technisch ambtenaar op zijn verzoek eervol ontslag verleend uit den Gemeentedienst, met ingang van den 2den November, onder toekenning van pensioen (vide besluit No. 260 ddo. 23 September 1931). In zijn plaats werd met ingang van den 1sten Januari 1931 benoemd de machinist 2e. klasse R. F. Krul, vide besluit No. 1245/B.W. ddo. 6 December 1930.

Op den 1sten April heeft de oppasser Saroen, terugkeerende van binnenlandsch verlof, zijn werk weder hervat. De opnemer 2e. klasse Prawiroatmodjo is op den 9den April overleden en werd vervangen door den opnemer R. M. Ramelan, vide besluit ddo. 3 Juni 1931 No. 508/B.W. Den 16en Juni heeft de technisch ambtenaar 2e. klasse E. van Krieken, terugkeerende van buitenlandsch verlof, den dienst weder hervat, en werd geplaatst bij den technischen dienst; zulks in verband met het feit, dat de technisch ambtenaar 2e. klasse M. J. Kuipers met ingang van den 2en Augustus met binnenlandsch verlof ging voor den duur van 6 maanden, vide besluit ddo. 11 Juli 1931 No. 671/B.W.

Met ingang van den 1sten Juli werd aan den hulpteekenaar M. Moehadjie op diens verzoek eervol ontslag verleend uit den Gemeentedienst, vide besluit ddo. 6 Juli 1931 No. 651/B.W.

De opnemer 3e. klasse R. M. Ramelan heeft op den 2en Juli, terugkeerende van binnenlandsch verlof, zijn dienst weder hervat. Op den 12den Juli is de mandoer 2e. klasse Samak overleden. Den 1sten October heeft de schrijver 2e. klasse Kadiroen, eveneens van binnenlandsch verlof teruggekeerd zijnde, den dienst weder hervat. Op den 15den December heeft de administratief-ambtenaar 2e. klasse J. H. A. Huiskes, teruggekeerd zijnde van het hem met ingang van den 15den April verleende buitenlandsch verlof (besluit No. 855/B.W. ddo. 14 Augustus 1930), den dienst weder hervat.

Bronnen. Aan het begin van het verslagjaar deden zich zooals gewoonlijk de regelmatig terugkeerende debietsvermeerderingen voor, terwijl tegen het einde van het jaar de debieten een weinig terug liepen.

Hoofdleidingen. Op den 17den Januari kwamen de werkzaamheden gereed, verbonden aan de herstelling van een lekkage van den rivierovergang Porongbrug. Op 24 Februari werd het leidinggedeelte in de oude hoofdaanvoerleiding tusschen de kelders 25 en 30 buiten bedrijf gesteld voor leiding-omlegging kunstwerk Sawo Tratap. Na gedurende 3 dagen gespuid te zijn, werd genoemde leiding met caporiet gedesinfecteerd en op den 13den Maart wederom in bedrijf gesteld.

Den 17den Maart werd het leidinggedeelte van de oude hoofdaanvoerleiding tusschen de kelders 30 en 34 buiten bedrijf gesteld voor een leiding-omlegging bij het kunstwerk Waroe. Bedoelde leiding werd na gedurende 3 dagen gespuid en met caporiet gedesinfecteerd te zijn op den 30sten Maart weder in bedrijf gesteld.

In den loop van de maand Mei werd met het witten en teren begonnen van kunstwerken, kelders en dienstwoningen. Genoemde werkzaamheden werden in de maand Juli beeindigd.

Op den 15 Augustus werd begonnen met het meniën en verven van de kabelbrug bij Wonokromo, welke werkzaamheden den 18den December gereed kwamen. In October werd kelder 36 (Wonokromo wachthuisje) gerepareerd. Op den 18den December werd het nieuwe reservoir van de Provincie te Waroe op de hoofdleiding verbonden.

Pompstation. Sidoardjo. Gedurende het verslagjaar deden zich geen bijzonderheden voor.

Pompstation Ngagel. Het pompstation Ngagel leverde gedurende 1931: 2.003.670 M³ water tegen 1.911.970 M³ in 1930.

In het jaar 1931 werd dus 91.700 M³ water *meer* aangevoerd dan in het jaar 1930. Hierdoor wordt ook verklaard het meerdere verbruik van chemicaliën.

Verbruikt werden:

Chemicaliën	1931	1930
Aluminiumsulfaat	200256 K.G.	183008 K.G.
Chloor	5519 „	5027 „
Natriumbisulfiet.	5325 „	4800 „

De kosten voor stroomverbruik bedroegen, inclusief vast recht, gedurende 1931 *f* 20.807,12 tegen *f* 20.269,24 in 1930.

§ 2. Waterdistributie.

Aangevoerd en afgeleverd water. Gedurende het verslagjaar werd aangevoerd:

door de bronwaterleiding	60.320.40 M³
door het pompstation Ngagel	20.036.70 M³
door de Provinciale bronwaterleiding	3.897.15 M³
Totaal:	84.254.25 M³
Verstrekt volgens meteraanwijzing:	62.877.72 M³
Verlies:	21.376.53 M³
Van dit verlies dient in mindering gebracht te worden een hoeveelheid van	336.42 M³
gebruikt voor het spuien, zoodat het werkelijke verlies bedraagt:	21.040.11 M³

of rond 24.97% tegen 23% over het jaar 1930.

In dit verlies is begrepen het bluschwater voor branden, alsmede een niet onbelangrijke hoeveelheid spuiwater benoodigd voor het in bedrijfstellen van distributie- en spruitleidingen en water benoodigd voor meteronderzoekingen in de meter- en muntmeterwerkplaatsen.

Hoogreservoirs. In de maand Mei werd begonnen met het witten en teren van het hoogreservoir te Wonokitri. Op den 11den Mei werd begonnen met het maken van een talud om het nieuwe hoogreservoir. Deze laatste werkzaamheden werden op den 19den Mei gestopt wegens moeilijkheden ontstaan tengevolge van het verzet der eigenares van den grond; doch konden op den 30sten Juni wederom worden voortgezet en kwamen op den 21sten Augustus gereed. In de maand Augustus werd een aanvang gemaakt met de werkzaamheden aan den afsluitkelder achter het nieuwe reservoir. Op den 17den September kwamen de werkzaamheden aan genoemden afsluitkelder en de ringafvoerleiding gereed.

In October was de grond van het talud van het nieuwe hoogreservoir nog te droog niettegenstaande de invallende regens, om met het bezoden te kunnen beginnen. Eerst op 16 November kon daarmede, na vrij zware regens, worden begonnen en werden deze werkzaamheden in de maand December beëindigd.

§ 3. Buizennet.

Stadsnet. In de maand Januari werd de leiding van 350 m/m te Oendaän gedurende 58 uren gespuid. Voor het in bedrijfstellen op den 2den Januari van het leidinggedeelte Reiniersz. Boulevard — Dinojobrug bleek een buis bij een mofverbinding defect te zijn.

Deze werd op 7 Januari verwisseld. Op 26 Januari werd wederom begonnen genoemd leidinggedeelte te vullen en te spuien, waarna de leiding met caporiet gedesinfecteerd werd. Bedoelde leiding werd op den 31sten Januari nogmaals gespuid, doch in omgekeerde richting dus vanaf de Dinojobrug naar den Reiniersz. Boulevard en daarna in bedrijf gesteld.

Op den 9den Januari werd een begin gemaakt met het leggen van een leiding van 100 m/m in de nieuwe woningwijk achter de Technische School te Sawahan. Dit werk werd op den 13en Januari gestopt, daar de wegen nog niet gereed waren. In de maand Februari werd genoemde leiding gedurende 21 uren gespuid middels een brandkraan en op 13 Februari in bedrijf gesteld.

Op 2 Maart werd een begin gemaakt met het leggen van een leiding van 100 en 125 m/m te Oendaän II, welke leiding op den 16den Maart gereed kwam. Den 23sten Maart werd begonnen met het leggen van een leiding van 80 m/m ten behoeve van de Volkshuisvesting in de Viaductstraat. Genoemde leiding kwam op den 28sten Maart gereed.

Op den 1sten April werd een begin gemaakt met het leggen van een leiding van 100 m/m in den ouden weg te Praban. De aansluiting op de bestaande leiding te Baliwerti en Gemblongan had plaats in den nacht van 7 op 8 April; na 2 uren gespuid en op de gebruikelijke wijze gedesinfecteerd te zijn, werd de leiding in bedrijf gesteld. Den 7den Mei werd een begin gemaakt met het leggen van een leiding van 100 m/m ten behoeve van de Bierbrouwerij op Ngagel. Deze leiding werd na in de maanden Augustus en September in totaal gedurende 8 uur gespuid te zijn op den 26sten September in bedrijf gesteld.

Op den 12den Juni werd de Kalianjarleiding gedurende 3 uur gespuid middels een brandkraan.

Wegens verbreeding van de Penelehbrug werd op den 15den Juni de aldaar liggende leiding van 150 m/m buiten werking gesteld en opgebroken. Genoemde leiding werd na herplaatst te zijn op den 22sten Juli weder in bedrijf gesteld. Gespuid werd gedurende 1½ uur middels een luchtventiel. Op denzelfden datum werd op Bandaran-Tembokan een hoofdleiding van 100 m/m verlaagd en verlegd en daarna gedurende 1 uur gespuid middels een brandkraan. Den 27sten Juli werd de leiding van 100 m/m in de Daendelsstraat gedurende 2½ uur gespuid middels een brandkraan, wegens vuil water.

Op 1 Augustus werd de nieuw gelegde verbindingsleiding van 100 m/m van Baliwerti naar Boeboetan gedurende 4 uren gespuid en daarna in bedrijf gesteld. De leiding van 60 m/m in de

Linggastraat werd op 4 Augustus, de leiding van 80 m/m in de Java- en Borneostraat op 5 en de leiding van 100 m/m te Goebeng Bagong op den 10den Augustus op de Reiniersz Boulevard — Kaliondoleiding verbonden.

De leiding van 100 m/m in het Subsistentenkader te Sambongan werd in de maand Augustus gedurende 1½ uur gespuid middels een brandkraan. Op den 1sten September werden de tusschen-afsluiters van de leiding van 100 m/m op het Jaarmarktterrein en van 300 m/m te Kaliondo opengesteld. Eerstgenoemde leiding werd gedurende 3 uur gespuid middels een brandkraan. Op 10 September werd begonnen met den aanleg van een leiding van 100 m/m ten behoeve van de Jaarmarkt, waarop 4 brandkranen werden aangesloten. Genoemde leiding kwam op 17 September gereed. De leidingen van 80 m/m aan het Cannaplein en den Kemoeningweg werden op 14 en 15 September gespuid gedurende 3 uren middels brandkranen.

Op den 14den September werd begonnen met het omleggen van de leiding van 600 m/m aan den Reiniersz Boulevard. Deze omlegging kwam op 24 September gereed. Op 25 September werd bedoelde leiding na gedurende 1½ uur gespuid te zijn in bedrijf gesteld.

Den 21sten September werd begonnen met den aanleg van een tweede leiding van 250 m/m aan den Oedjoengweg. Genoemde leiding werd op den 14den October verbonden op de bestaande leiding van 200 m/m en op 16 October gevuld en gespuid. Na vanaf 3 tot 7 November nogmaals 15½ uur gespuid te zijn, werd de nieuwe gelegde leiding op den 11den November verbonden op de bestaande leiding van 150 m/m aan den Dokweg, op 20 November op de gebruikelijke wijze met caporiet gedisinfecteerd en op 22 November in bedrijf gesteld.

Op den 19den October moest in verband met het verplaatsen en vergrooten van een riool in den Tandjong Perakweg ter plaatse van het kunstwerk de hoofdleiding van 300 m/m naar de haven, worden omgelegd. Bedoelde omlegging kwam op 25 October gereed en werd na 2½ uur gespuid en na met caporiet gedesinfecteerd te zijn, in bedrijf gesteld.

Op den 26sten October werd begonnen met de doortrekking van de leiding van 150 m/m naar den Genuaweg. Deze leiding werd op 13 November verbonden op de bestaande leiding van 150 m/m in den Prapatkoeroengweg, in de maand November gedurende 28½ uur en vanaf 1 t/m 3 December nogmaals gedurende 16 uur gespuid. Op laatstgenoemden datum werd bedoelde leiding met caporiet gedesinfecteerd, terwijl op 5 December

de 2e. verbinding op de bestaande leiding van 80 m/m tot stand kwam, waarna de leiding in bedrijf werd gesteld.

De leiding van 80 m/m in den Pandanweg, welke defect was geraakt, werd op 15 October middels een tweeledige dubbele mof gerepareerd. Op den 19den October werd een defecte aansluiting van de brandput te Bandaran gerepareerd. De brandput aan de Tamarindelaan hoek Darmo Boulevard werd op 19 November verplaatst. De leiding van 100 m/m te Kendjeran werd op 9 en 27 November en op 18 December in totaal gedurende 11 uur gespuid middels een brandkraan.

Op 13 November raakte de leiding van 100 m/m in het Kalonganpark defect en werd gerepareerd middels een tweeledige dubbele mof. De leiding van 80 m/m in de Princesselaan werd op 14 November ten behoeve van den Dienst van Publieke Werken verlegd. Deze leiding raakte op 25 December defect en werd hersteld middels een tweeledige mof.

Op 2 December werd de leiding van 100 m/m te Banjoe-Oerip gedurende 6 uren gespuid middels een afsluiter.

Gedurende het verslagjaar werden in totaal 26 brandputten aangesloten.

Spruitleidingen. Gedurende het verslagjaar werden 890 nieuwe spruitleidingen aangelegd, waarvan 270 door den Waterleidingsdienst en 620 door particulieren t.w.:

Holvast	357	Transport	587
Kat	29	Soendjoto	1
Pa Boor	59	Borakbah	1
Wijburg	65	Pl. Geniedienst	5
Djojo	3	Vulkaan	1
De Rooy	71	Omnia	3
Koerbani	2	Liem Pik Jang	1
H. Oedjali	1	Djojodikromo	21
Transporteeren	587	Totaal	620

Over hetzelfde tijdvak werden 1331 spruitleidingen uitgebreid of veranderd, waarvan 574 door den Waterleidingsdienst en 757 door particuliere ondernemers t.w.:

Holvast	669	Transport	750
de Rooy	14	Soendjoto	1
Wijburg	50	Djojo	1
de Vos	2	Liem Sing Kian	1
Pak Boor	4	Omnia	2
Peters	11	Koerbani	2
Transporteeren	750		757

Het aantal plaats gehad hebbende reparatie's bedroeg:

	1931	1930
Aan :		
Kranen en afvoerbuizen, enz. .	15012	14014
Straatpotten	1551	632
Leidingen op straat	1247	991
Binnenleidingen	775	741
Totaal . . .	18585	16378

Het aantal openstellingen en afsluitingen bedroeg:

	1931	1930
Openstellingen:	6176	4647
Afsluitingen:	6075	4499

Watermeters. Het aantal geplaatste en uitgenomen meters bedroeg:

	1931	1930
Geplaatst.	6675	6044
Uitgenomen.	6314	5501

Reden van uitname:

Verhuizing	1992	Transport . . .	6304
Vervuiling	771	Tijdelijke afsluiting . . .	1
Ophouden waterverbruik	1515	Metercontrôle	2
Periodieke verwisseling .	732	Onafleesbaar	4
Ongereedheid door defecten	1292	Verkeerde plaatsing . .	1
		Verandering leiding . .	1
Vervanging door muntmeters	2	Verandering in tusschenmeter	1
Transporteeren . .	6304	Totaal . .	6314

Gedurende het jaar 1931 werden 164 meters, welke voorheen in meterkelders geplaatst waren, bovengronds geplaatst, tegen 150 meters in 1930.

Van 517 watermeters werd de verzegeling verbroken bevonden, waardoor ingevolge Art. 28 van de Verordening op de Waterverstrekking aan de verbruikers een totaal bedrag van *f* 2585.— in rekening werd gebracht, welk bedrag over de verschillende nationaliteiten als volgt is verdeeld:

Nationaliteit.	1931		1930	
	Zegelverbrekingen		Zegelverbrekingen	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Europeanen . . .	164	f 820.—	196	f 980.—
Inlanders	73	„ 365.—	64	„ 320.—
Chineezen	223	„ 1115.—	207	„ 1035.—
Vr. Oosterl. . . .	57	„ 285.—	28	„ 140.—
Totaal	517	f 2585.—	495	f 2475.—

Van de in 1931 in rekening gebrachte herzegelingskosten werden 213 rekeningen tot een bedrag van *f* 1065.— kwijtgescholden.

Voorts werd voor meterbeschadiging een bedrag van *f* 129,50 in rekening gebracht t.w.:

Nationaliteit	1931	1930
Europeanen	f 51.50	f 123.—
Inlanders	„ 9.—	„ 15.—
Chineezen	„ 42.—	„ 101.50
Vreemde Oosterlingen	„ 27.—	„ 16.50
Totaal . . .	f 129.50	f 256.—

Voor 6 vermiste deksels van watermeters, die later door de betrokken verbruikers werden terugbezorgd, werd een bedrag van *f* 18.— gerestitueerd.

De totaal ontvangsten voor herzegelings- en reparatiekosten bedroegen dus over het jaar 1931: *f* 1631,50 tegen *f* 1692.— in het jaar 1930.

Verbruikers. In het afgeloopen jaar werden wegens wanbetaling reglementair afgesloten 1229 spruitleidingen, tegen 1063 in het jaar 1930.

Door tusschenkomst van de afdeeling Algemeene Administratie van den Technischen Dienst werden in het jaar 1931 in 1669 perceelen contrôles verricht tegen 1532 in 1930; 227 dezer contrôles werden opgedragen naar aanleiding van schriftelijke of mondelinge reclames t.w. 86 schriftelijke en 141 mondelinge.

Slechts 18 der genoemde reclames bleken gegrond te zijn, terwijl 209 ongegrond werden bevonden. De overige 1442 (in 1930: 1101) contrôles, welke werden opgedragen, hielden verband met aanleg, uitbreiding en/of veranderingen, uitgevoerd door particulieren.

Naar aanleiding van de verhoogde of verminderde verbruiken, die bij de opname van den meterstand maandelijks aan het licht kwamen, en mondelinge en telefonische reclames, die geregeld na het presenteeren der rekeningen worden ingediend, werden door de afdeeling Waterleiding-administratie gedurende het verslagjaar

12777 contrôles opgedragen, tegen 9839 in 1930. In totaal werden dus in 1931 door den Waterleidingsdienst 14446 perceelen voor contrôle bezocht tegen 11371 in 1930.

Tenslotte zij nog vermeld, dat 6 verbruikers het bij Art. 28 van de Verordening op de Waterverstrekking toegestane meteronderzoek aanvroegen. Alle 6 meters werden in orde bevonden. In 1930 bedroeg dit aantal 5.

Muntmeters. Het aantal geplaatste muntmeters bedroeg:

Aantal muntmeters	1931	1930
Bad- en Waschinrichtingen	656	636
Hydranten	84	102
Huisaansluitingen	9322	6538
Totaal. . .	10062	7276

Het aantal geplaatste bezuinigingsmeters bedroeg aan het eind van dit jaar 849, tegen 1317 eind 1930.

De opbrengst der muntmeters bedroeg:

Opbrengst muntmeters	1931	1930
Bad- en Waschinrichtingen	f 81.542,43	f 69.828,32
Hydranten	„ 18.621,67	„ 24.175,51
Huisaansluitingen	„ 182.534,04	„ 122.705,27
Totaal	f 282.698,14	f 216.709,10

Over het jaar 1931 werd hierdoor een *meerdere opbrengst* verkregen van *f* 65.989,04.

Gedurende het jaar 1931 werd verstrekt 6.041.939 M³ water tot een bedrag van: . . . . . *f* 1.646.154,24
Aan meterhuur werd ontvangen: . . . . . „ 95.603,55
De totale ontvangsten over 1931 bedroegen: . . *f* 1.741.757,79

Voor het jaar 1930 waren deze cijfers als volgt:
6.101.578 M³ water tot een bedrag van: . . . . *f* 1.655.242,68
Aan meterhuur: . . . . . „ 91.647,60
Totaal ontvangst over 1930: . . . . . *f* 1.746.890,28

In deze beide totaal bedragen zijn echter niet inbegrepen de ontvangsten der bad-, wasch- en privaatinrichtingen, welke bedroegen over 1931 *f* 81.542,43 en over 1930 *f* 69.828,32.

Totaal generaal over 1931: . . . . . *f* 1.823.300,22
Idem over 1930: . . . . . „ 1.816.718,60
Over 1931 werd meer ontvangen: . . . . *f* 6.581,62

HOOFDSTUK IX. GEMEENTEWERKEN.

Personeel. Het vaste korps ambtenaren bij den Dienst van Gemeentewerken (uitgezonderd het personeel der Brandweer, Plantsoendienst en Begraafplaatsen), bestond in 1931 uit:

Rangen	1 Januari 1931	31 Dec. 1931
Hoofdingenieur (Chef)	1	1
Ingenieur 2e klasse	2	1
Technisch-Ambtenaar	10	10
Opzichters	4	3
Werkbazen	6	6
Landmeter (T. A.)	1	1
Adjunct Landmeter.	1	1
Opnemers.	8	8
Teekenaar.	9	9
Administratief Ambtenaar	1	1
Stenotypiste	1	1
Klerken	1	1
Schrijvers.	8	2
Oppassers.	2	1
Totaal	55	46

Bij het personeel Gemeentewerken hadden weinig mutaties plaats. Een opzichter werd ultimo December eervol ontslag verleend, een werkbaas in lossen dienst werd wegens onwettig dienstverzuim oneervol ontslagen, een hoofdwerkbaas wegens lichamelijke ongeschiktheid eervol ontslag verleend met toekenning van onderstand. Een schrijver op proef werd wegens ongeschiktheid eervol ontslagen. Dit personeel werd, alleen wanneer zulks noodzakelijk was, vervangen door daggelders, die, nadat de nieuwe formatie en salarisregeling zullen zijn aangenomen, in vasten dienst kunnen overgaan bij voldoende geschiktheid.

Ook onder de oppassers vonden eenige onbelangrijke mutaties plaats.

Op 1 September gingen, in verband met de reorganisatie van den administratieven dienst, 6 schrijvers over naar de Centrale Bedrijfs-Administratie.

Werkzaamheden. Het jaar 1931 kenmerkte zich door het uitvoeren van zeer vele werken en werkjes, vooral op het gebied van wegenverbetering en kampongafwatering.

Vele tegenslagen, uitgezonderd de kleine, werden niet ondervonden. Alleen bij de brug Wonokromo gaf het heiwerk ernstige stagnatie, waarover bij het desbetreffende artikel meer zal worden gezegd.

Op het ontwerpbureau van Gemeentewerken werd voor een bedrag van rond 1,8 millioen ontworpen. Deze werken konden, ook in verband met tijdsomstandigheden, niet alle tot uitvoering komen.

De personeelskosten hiervoor hebben bedragen rond *f* 72.000.— of 4%.

Aan nieuwe werken werd in 1931 uitgevoerd voor een bedrag van rond *f* 884.000.— en aan onderhoudswerken rond *f* 230.000.—. De personeelskosten voor de uitvoering der nieuwe werken zijn rond 5,6% geweest, die voor de onderhoudswerken rond 6,89%, wanneer hiertoe worden gerekend het toezicht vanaf den werkbaas tot en met den Directeur, ieder voorzoover hij hierop behoort te drukken.

De bij Gemeentewerken uit te voeren werkzaamheden kunnen in hoofdzaak in de volgende afdeelingen worden verdeeld:

a. Onderhoud, straatverlichting, enz.
b. Wegen en bruggen
c. Afwatering en rioleering
d. Burgerlijke bouw.

a. Onderhoud, straatverlichting, enz. Bijzonderheden hadden hier niet plaats. In den loop van het jaar werd bij het College van B. en W. een nota ingediend, teneinde tot een betere en meer economische wijze van wegenonderhoud te komen.

Deze inleiding laat niet toe hierop uitvoerig in te gaan; in het kort komt de wijziging hierop neer, dat tot dusverre het warme asfaltbeton voor het flikken der wegen op zeer primitieve wijze in de onderhoudsloodsen der secties werd gemaakt en dan door de verschillende ploegen naar de daarvoor bestemde plaatsen werd vervoerd. Het voorstel houdt in, althans voor een jaar, een contract aan te gaan met de Boetonmaatschappij, teneinde van haar „Plant" het machinaal bereide product tot een hoeveelheid van ± 15 ton per dag af te nemen. Dit warme asfalbeton wordt dan met vrachtauto's naar de verschillende ploegen gebracht.

Het systeem lijkt beter, omdat het veel overzichtelijker is en omdat het product machinaal wordt gemengd op een centrale plaats, waardoor de contrôle veel intensiever kan zijn.

In het jaarverslag van 1932 zal vermoedelijk de uitslag van deze proeven worden opgenomen.

De straatborden in de wijk Goebeng werden bij wijze van

proef loodrecht op den weg gezet. Dit bevalt zoo goed, dat in de bovenstad overal tot deze wijze van plaatsing zal worden overgegaan.

b. Wegen en bruggen. Deze werkzaamheden omvatten het aanleggen van nieuwe wegen en bruggen volgens de bestaande uitbreidingsplannen, het zwaar herstellen en verbreeden van verkeerswegen en het vernieuwen of verbreeden van bruggen in die wegen, teneinde deze voor het steeds grooter wordend verkeer geschikt te maken en het verbeteren van de kampongwegen in de verschillende daarvoor in aanmerking komende kampongs.

Nieuwe wegen werden op Koepang voor rekening van de Bouwmaatschappij Koepang aangelegd en voor de N. V. Volkshuisvesting en het Grondbedrijf van de Gemeente aan de Viaductstraat, te Simolawang, te Sidodadie, te Blaoeran, te Kebalen en op Darmo.

Van de wegen, welke zwaar werden hersteld en van asfaltbeton voorzien, zijn de voornaamste Kaliasin, een gedeelte van de Tamarindelaan, de weg Oedjoeng, Praban en de Aloon^2 straat en Djoharlaan nabij het nieuwe Gouverneurskantoor. Ernstige verkeersstagnaties kwamen dank zij de hulp van de verkeerspolitie, welke steeds op aanvraag werd verleend, niet voor.

De Oedjoengweg werd, voor wat betreft de asfalbetonlaag, in aanbesteding uitgevoerd door de Boetonmaatschappij. De garantie is een half jaar. Dit is de eerste maal dat zulks in aanneming geschiedde.

De Gemeente asfaltplant heeft steeds goed haar werk verricht, alleen zeer kleine stagnaties kwamen voor.

Voor wat betreft de asfaltpenetratiewegen geschiedde het opspuiten van het asfalt machinaal door de M. A. W. E. B. met door haar geimporteerde machines. De materialen werden door de Gemeente geleverd.

Het systeem beoogt het asfalt onder druk en tot een van te voren vastgestelde hoeveelheid gelijkmatig op het wegdek te spuiten.

De wegen in het kampongcomplex Sidodadie en Peneleh en omstreken werden voltooid. Moeilijkheden werden hierbij niet ondervonden.

De voornaamste bruggen, waaraan in het verslagjaar werd gewerkt zijn de Wonokromobrug en de brug Peneleh geweest. De eerste, een nieuwe, ter vervanging van de oude schroefpaalbrug, krijgt een breedte van 16 M' tusschen de leuningen en wordt van beton op pijlers waaronder palen; de tweede werd, in verband met het daarovergaand verkeer alleen verbreed, terwijl de as iets werd gedraaid.

c. Afwatering en rioleering. In hoofdzaak werden werken uitgevoerd of voltooid in het belang van de kampongs, waartoe gerekend kunnen worden het voltooien van de afwatering van Sidodadie en omgeving, het voltooien van de afwatering van het kampongcomplex Peneleh en omstreken en het verbeteren van de Moeteranleiding, van welke drie werken subsidie werd ontvangen van het Gouvernement. Onder het hoofdstuk kampongverbetering zullen deze werken worden besproken.

Ten deele tot de kampongafwatering kan worden gerekend het voltooien van de Morokrembanganleiding. Hiervoor werd echter geen subsidie ontvangen, omdat dit werk ten doel had het pompstation Pesapen ten deele uit te schakelen, waardoor de exploitatiekosten worden gedrukt.

Ten deele in het belang van verschillende kampongs, ten deele in het belang van het Europeesche gedeelte van wijk Boeboetan, was het aanleggen van de secundaire afwatering van het land Boeboetan.

Het vergrooten van het pompstation Darmo, waar een pomp van 250 L/sec. werd vervangen door een van 1000 L/sec. had tot gevolg een betere afwatering van de Europeesche wijk Darmo II, terwijl het maken van afwateringswerken op het Gemeenteterrein ten Noorden van Ngaglik ten doel heeft het droogleggen van het groote terrein ten Noorden van den weg Ngaglik, ten Oosten van de S. S. baan en ten Zuiden van den weg Kendjeran teneinde dit bouwklaar te maken voor de Volkshuisvesting.

Kleine gedeelten rioleering, passende in het latere groote plan, werden aangelegd op Ketabang Oost voor rekening van den heer J. Kat, op Sawahan voor rekening van de firma Job en Sprey, te Doekoeh voor rekening van Hadji Napis en te Simolawang voor rekening van de N. V. Volkshuisvesting.

d. Burgerlijke bouw. Veel groote werken op het gebied van Burgerlijke bouwkunde werden niet uitgevoerd. De grootste waren het verbeteren van het stadstuintheater, hetwelk werd onderheid en het maken van een nieuwe betonwerkplaats.

Tot de kleinere behooren het maken van enkele bad- en privaatgebouwen, het maken van een mandoerswoning te Poetat Gedeh, het uitbreiden van Pasar Petjindilan en het maken van een koelieloods en kantoorgebouwtje nabij den nieuwen veepasser.

Verder werden meerdere werken, welke reeds in 1930 in het verslag zijn opgenomen voltooid. Hieronder volgen artikelsgewijze de verschillende verrichtingen van den Dienst van Gemeentewerken met de verschillende bijzonderheden.

WERKZAAMHEDEN IN 1931

VERRICHT DOOR GEMEENTEWERKEN.

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931.
		I. GEWONE DIENST.			
		Openbare werken voorzoover niet begrepen in de volgende Afdeelingen.			
		Onderafdeeling A. Algemeene kosten.			
VI.	105	Onderhoud van gebouwen	f 900,—	f 481,34	f 418,66
	107	Kosten van grondboringen	„ 500,— / „ 500,—	„ 803,25	„ —,—
	11	Onderafdeeling B. Onderhoudswerken.			
	115	Onderhoud van wegen en daartoe behoorende werken.	„90.000,—	„88.043,40	„ 1.956,60

Overschreden met	Toelichtingen
—,—	In het verslagjaar werd in de Afdeeling Administratie van Publieke Werken een muur uitgebroken en zoodoende de beschikbare ruimte vergroot. Verder werden diverse onderhoudswerkjes verricht. In de begrooting was gerekend op het gedeeltelijk oververven der bij Publieke Werken in gebruik zijnde gebouwen hetgeen echter uitgesteld werd tot 1932.
f 3,25	Grondboringen ten laste van dit artikel werden verricht nabij het pompstation Darmo in verband met de voorgenomen verbouwing. Verder werden ten laste van andere artikelen grondboringen verricht o.a. te Wonokromo, Gempol en ten laste van de N. V. Volkshuisvesting op Tandjong Perak.
—,—	In het verslagjaar werd ten laste van dit artikel het wegdek van de Heerenstraat ter oppervlakte van 1225 M² opnieuw gelegd, hetzelfde geschiedde ten deele met de Cannalaan. Van de volgende wegen werd het wegdek bijgewerkt: Djimertoweg, Ketabang Boulevard, Kemoeningweg, Sroenistraat Ketoepastraat en de wegen rondom het Cannaplein. Totaal een oppervlakte van 2100 M² aan penetratie en 5710 M² aan painten van de bestaande laag. Voorts werd de Halteweg voorzien van een nieuwe onderlaag en van een wegdek bestaande uit een binderlaag afgedekt met een sheetvlies, een en ander in aansluiting op het werk: „Plantsoen Halte weg". De bochten van verschillende wegen uitkomende op de Darmo-Boulevard werden verruimd. Hetzelfde geschiedde op het kruispunt Ambenganweg — Ketabang Boulevard. De weg loopende langs de Oostgrens van de Gemeente werd van de Viaductstraat tot de stallen van den Reinigingsdienst voorzien van een laag afbraakasfalt en van Patjar-

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931.
	116	Onderhoud van kampongwegen en daartoe behorende werken.	f 5.000,—	f 4.965,46	f 34,54
	117	Aanbrengen van betonbanden langs de wegkanten.	„ 7.500,—	„ 7.496,44	„ 3,56
	118	Onderhoud van kaaimuren en steenglooiingen.	„ 1.000,— } „ 1.500,— }	„ 2.088,27	„ 441,73
	119	Onderhoud van bruggen en duikers.	„ 5.000,—	„ 6.642,63	—,—
	120	Onderhoud van spoelleidingen, goten, riolen, voor zoover gelegen buiten de kampongs.	„20 350,— } „ 1.000,— }	„22.721,50	—,—

Overschreden met	Toelichtingen
	kling tot nabij het nieuwe pompstation Toewowo van een magere penetratiedeklaag. Overigens had het gewone onderhoud plaats.
—,—	Het onderhoud beprekte zich in hoofdzaak tot de kampongs welke reeds verbeterd waren en de nieuw aangelegde kampongs van de Volkshuisvesting. Verder werd slechts op verzoek in de kampongs gewerkt. Op Ketabang Oost werd langs de overdekte middengoten een asfaltgrintlaag aangebracht. De weg langs de begraafplaats Kapas Krampoeng werd licht verhard met puin. Verder werden op verzoek enkele kamponggangen afgesloten voor rijverkeer.
—,—	Jaarlijks worden van een gedeelte van een wijk de wegen met betonbanden afgezet; in aansluiting hierop worden dan tevens de bermen afgegraven. Deze werkzaamheden hebben hoofdzakelijk plaats in den Westmoesson als aan het wegenonderhoud niet zooveel aandacht gegeven kan worden (in verband met de regens). In het verslagjaar werd de geheele wijk Goebeng onderhanden genomen. Verder werden banden geplaatst langs den weg Kedongsarie.
—,—	In het verslagjaar werd een gedeelte van den kaaimuur langs de Kali Mas nabij de brug Peneleh, dat ingestort was over een lengte van ± 25 M geheel vernieuwd. Langs den weg Oedjoeng moest eveneens een gedeelte vernieuwd worden in verband met den bouwvalligen toestand.
f 1.642,60	Van de bruggen Kedongdoro, Sonokembang, Kalianjar en Djagalan werd het houten brugdek hersteld. In aansluiting op de leuning van de brug van Deventerlaan werd een ijzeren hekwerk geplaatst; hetzelfde geschiedde met de brug Ngemplak. De brug in den toegangsweg naar het terrein van de Zuiveringsinstallatie werd hersteld, evenals een brug te Tembok Doekoeh over de irrigatieleiding aldaar.
„ 1.371,50	In het verslagjaar werd een leiding achter het „Witte Dorp" evenwijdig loopende aan de Banjoe Oeripleiding geheel in orde gemaakt. In de wijk Darmo — Koepang werden alle goten en leidingen aan een algeheele revisie onderworpen. Verder gewoon onderhoud.

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
	121	Onderhoud van spoelleidingen, goten, riolen en rioleeringsgangen voor zoover gelegen in de kampongs.	f 7.000,—	f 6.75282	f 247,18
	122	Onderhoud van perceelen aangekocht voor verbetering van rooilijnen.	,, 500,— ,, 850,—	,, 823,—	,, 527,—
	123	Onderhoud van los- en laadplaatsen.	,, 300,—	,, 137,80	,, 162,20
	124	Onderhoud van kribben.	,, 200,—	—,—	,, 200,—
	125	Onderhoud en exploitatie van pompstations dienende voor afvoer van oppervlakte water.	,,16.800,— ,, 2.500,—	,,16.995,97	,, 2.304,03
	126	Onderhoud en exploitatie van pompstations dienende voor afvoer van rioolvocht of toevoer van spoelwater.	,, 3.620,—	,, 1.719,35	,, 1.900,65
	129	Kosten van huisnummering en straatnaamborden.	,, 4.000,—	,, 4.044,71	—,—

Overschreden met	Toelichtingen
—,—	Hierbij wordt hetzelfde systeem gevolgd als bij het wegonderhoud in de kampongs. Alleen in de verbeterde kampongs werden goten en wegen systematisch door bepaalde onderhoudsploegen nagegaan. Buiten deze gebieden wordt slechts op verzoek der inwoners gewekt. In het verslagjaar werden de goten op Ketabang Oost bijgewerkt, terwijl voor het instroomen van het water vergaarbakjes werden gemaakt. Verder werden de goten op Simolawang en omstreken aan een revisie onderworpen.
—,—	Zware herstellingen werden verricht aan het perceel Djagalan No. 17. Verder kleine onderhoudswerkjes.
—,—	Geen bijzonderheden.
—,—	Geen bijzonderheden.
—,—	De uitgaven betroffen in hoofdzaak kosten van stroomlevering en bedieningspersoneel. Het pompstation Pesapen moest langer in stand gehouden worden dan oorspronkelijk bedoeld was, zulks in verband met den aanleg van een duiker onder de O. J. S. baan in de Morokrembanganleiding. Het huis van den Machinist te Simolawang werd geheel hersteld en met één kamer uitgebreid. Alle aggregaten werden geheel gedemonteerd in den Oostmoesson en aan een revisie onderworpen.
—,—	Ook hier betroffen de uitgaven in hoofdzaak kosten van stroomlevering en bedieningspersoneel. De personeelskosten op dit artikel zijn zeer klein, aangezien de pompen te Ketabang Oost zoowel als Sawahan automatisch in- en uitgeschakeld worden, zoodat alleen personeel voor toezicht en reiniging noodig is. Het pompstation Sawahan is in September in exploitatie genomen.
f 44,71	Nieuwe straatnaamborden werden geplaatst in de wijken Simolawang en Viaductstraat alsmede daar, waar opnieuw straatnamen werden vastgesteld (Kaliasin, Dinojo, Darmo-

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
		Onderafdeeling C. Werken voor derden.			
	130	Werken voor derden	f 100.000,— „ 80.000,—	f159.738,83	f 20.261,17
	130/12	Bouw Mij. „Koepang" afwerken wegen (begrooting *f* 108.100.—)	„108.100,—	„ 85.149,53	„ 22.950,47
	„ /13	Doortrekken Prinsstraat	—,—	„ 609,86	—,—
	„ /14	Verharden ged. Prinsstraat leiding.	—,—	„ 2.345,27	—,—
	„ /15	Bouw Mij. „Koepang" Reaalstraat.	„ 5.150,—	„ 2.506,60	„ 2.643,40

Overschreden met	Toelichtingen
	Boulevard etc.) Ook van de verbeterde kampongs Plampitan, Peneleh enz. werden de ontbrekende straatnaamborden geplaatst. Systematisch wordt elk jaar voortgegaan met het onderhoud der straatnaamborden. Dit jaar werden de wijken Goebeng, Darmo en Koepang onderhanden genomen. Er werd in de wijk Goebeng een proef genomen om de borden niet evenwijdig maar loodrecht op de lengteas van den weg te plaatsen. De huisnummering geschiedt door het Rooiwezen.
—,—	Ook dit jaar werden door de Afdeeling Onderhoud van Publieke Werken enkele kleine werken verricht ten dienste van derden. Deze werkjes omvatten in hoofdzaak, het leggen of vernieuwen van duikers, maken van inritten het aansluiten van afvoerbuizen op openbare goten, eveneens het aansluiten van de huisaansluitingen op een openbaar riool, enz. enz. Verder werden door het onderhoud alle wegen hersteld welke door andere Diensten, zooals Gemeentelijke Waterleiding, Telefoon, Telegraaf, Gas Mij. en Aniem werden opengebroken. Hiervoor wordt in het algemeen *f* 7.— de M² in rekening gebracht. De meer omvangrijke werken voor derden worden afzonderlijk in dit verslag behandeld.
—,—	De wegen werden in het verslagjaar voorzien van een penetratie wegdek door de M. A. W. E. B. aangelegd met materialen door de Gemeente verstrekt. De werkzaamheden waren hiermede voltooid.
—,— —,—	De werkzaamheden werden dit jaar voltooid.
—,—	Ten laste van de Bouw Mij „Koepang" werd deze weg aangelegd met een verhardingsbreedte van 6 M en aan weerszijden begrensd door open goten. De weg bestaat uit een Madoerasteenlaag van 20 cM. dikte op een zandbed van 30 cM. Het wegdek bestaande uit een asfaltpenetralielaag van ± 7 cM. werd door de M. A. W. E. B. aangelegd waarbij de materialen door de Gemeente werden geleverd. Het werk werd in het verslagjaar begonnen en voltooid.

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
	„ /16	Wegaanleg achter de K.E.S. Sawahan (Job & Sprey).	f 23.650,—	f 7.554,98	f 16.095,02
	„ /17en 255 IV.	Omleggen Oendaän Koelan (Raadsbesl. dd. 30-7-'30 No. 262).	„ 64.700,—	„ 45.964,07	„ 18.735,93
	130/18	Aanleg wegen en goten op het terrein van de N. V. Volkshuisvesting aan de Viaductstraat.	„ 8.650,—	„ 6.856,94	„ 1.793,06
	„ /22	Rioleering Ketabang Oost (J. Kat).	„ 2.950,—	„ 2.754,54	„ 195,46
	130/23 *	Rioleering Sawahan perc. verp. No. 1260 (Job & Sprey).	„ 19.200,—	„ 15.338,31	„ 3.861,87
	„ /24 *	Aanlegwegen N. V. Volkshuisvesting Simolawang.	„ 29.170,—	„ 28.754,56	„ 415,44
	„ /25	Rioleering N. V. Volkshuisvesting Sidodadie.	„ 9.030,—	„ 7.326,65	„ 1.703,35

Overschreden met	Toelichtingen
—,—	Het werk betreft den aanleg van een weg, welke oorspronkelijk langs de West- en Zuidzijde van de K. E. S. zou loopen op een afstand van een bouwblokdiepte daarvan verwijderd. De weg ter breedte van 6 M alsmede de daarlangs loopende goten werden slechts aangelegd aan de Zuidzijde van de K. E. S. Dit werk werd in 1930 begonnen en in het verslagjaar beëindigd. De kosten kwamen ten laste van het Architectenbureau Jop en Sprey.
—,—	In dit jaar werden de wegen welke voor rekening van de N. V. Volkshuisvesting werden uitgevoerd, evenals de Setailstraat, voorzien van een penetratie wegdek door de M. A. W. E. B. (Zie overigens 1930).
—,—	In dit jaar werd dit werk hetwelk werd aangevangen in 1930, voltooid.
—,—	Dit werk werd in het verslagjaar voltooid.
—,—	Dit jaar werd in hoofdzaak aangelegd een verzamelriool bestaande uit betonbuizen 80 cM met overschuif mof aansluitende op een pompstation. Aangebracht werd een pomp met motor en automatische schakel-inrichting, waarmede de stroom ingeschakeld kan worden bij een tevoren bepaalden waterstand in het riool. Verder werd aangelegd een draineerleiding loopende van het pompstation naar de Kali Greges. Beide leidingen volgen zooveel mogelijk de tracé's van het vastgestelde wegenplan ter plaatse. Veel hinder werd ondervonden van het pompwater. Het werk werd in het verslagjaar beëindigd.
—,—	Het werk in 1930 aangevangen, kwam in het verslagjaar gereed. Van het beschikbaar gebleven bedrag werd alsnog een stekeldraadafrastering aangebracht aan de Zuid- en Oostzijde van het terrein Simolawang.
—,—	Dit werk werd in 1930 aangevangen en in het verslagjaar voortgezet en voltooid (zie Jaarverslag 1930).

Begrooting		Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
Afd.	Art.				
	130/29	Rioleering kampong Doekoeh 1e. gedeelte.	f 4.200,—	f 2.643,31	f 1.556,69
	„ /51 *	Het verharden van de Merkusstraat en van Imhoflaan.	„ 14.070,—	„ 9.194,73	„ 4.875,27
	„ /60	Volkshuisvesting Blaoeran.	„ 26.070,—	„ 11.419,36	„ 14.650,64
	„ /68	Aanleg wegen op het terrein Boeboetan-Baliwerti.	„ 3.000,—	„ 1.124.09	„ 1.875,91
	„ /70 *	Wegaanleg kampong Doekoeh 1e. gedeelte.	„ 14.500,—	„ 11.814,40	„ 2.685,60

Overschreden met	Toelichtingen
—,—	Ten behoeve van den Heer Tajip Napis werd op een aan hem toebehoorend terrein een faecaalrioleering aangelegd op zijn kosten (zie ook art. 130/70). De rioleering bestaat uit geglazuurd aarden buizen 20 cM welke het rioolvocht naar een septictank leiden gelegen op den uiterwaard van de Pegirian tegenover Pasar Kalimati. Het effluent van de tank wordt naar 2 stapelputten geleid. Het werk werd in verslagjaar begonnen en voltooid.
—,—	Dit werk uitgevoerd ten laste van de Bouw Mij. „Koepang". Van de van Imhofflaan moest de geheele verharding opnieuw gelegd worden. Van de Merkusstraat werd het macadam wegdek verbeterd. Beide wegen werden daarna gepenetreerd door de M. A. W. E. B. In het verslagjaar werd dit werk zoo goed als voltooid.
—,—	Dit werk komt overeen met de werken onder de artikels 130/72 en 130/85. Het kwam ten laste van de Volkshuisvesting. Aangelegd werd de Madoerasteenonderlaag der verschillende wegen. Na bebouwing van het terrein zal de slytlaag, bestaande uit afbraak asfalt aangebracht worden en zullen de goten gelegd worden.
—,—	Het werk werd uitgevoerd door den Heer Martak onder toezicht van de Gemeentewerken. Een waarborgsom werd gestort om de Gemeente in de gelegenheid te stellen het werk eventueel in eigen beheer ten laste van Martak te kunnen voltooien. Het werk is in het verslagjaar beëindigd.
—,—	Door den Heer Tajip Napis werd op kampong Doekoeh een terrein bebouwd met tokogebouwtjes. De wegen op het terrein werden te zijnen laste door de Gemeente aangelegd. Gelegd werd in totaal 1300 M² wegverharding, bestaande uit een Madoerasteenlaag van 25 cM dikte op een zandbed van 30 cM afgedekt met een penetratielaag, en 520 M² trottoir. Vóór het trottoir werd 354 M' weggoot aangelegd, afgedekt met gewapend betonplaten en voorzien van gietijzeren roosters. Het werk kwam in verslagjaar gereed.

Begrooting Afd.	Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
	130 72	Aanleg weg Volkshuisvesting Kebalen 1e. gedeelte.	f 9.030,—	f 9.298,74	f —,—
	„ /85 en 252a.	Aanleg wegen Volkshuisvesting Kebalen 2e. gedeelte.	„ 4.490,—	„ 216,—	„ 4.274,—
	130/78	N. V. Volkshuisvesting Sidodadie 3e. gedeelte (Aanleg wegen).	„ 1.510,—	„ 1.063,73	„ 446,27
	255 X *	Aanleg wegen Volkshuisvesting Sidodadie 3e. gedeelte A. (R. Besl. dd. 9-9-'31 No. 253).	„ 1.510,—	„ 1.370,39	„ 139,61
		Straatverlichting.			
XI.	184	Kosten der algemeene straatverlichting en verlichting Europeesche wijken.	„153.000,— „ 3.500,—	„159.883,—	—,—

Overschreden met	Toelichtingen
f 268,74 —,—	Beide werkjes werden gelijktijdig uitgevoerd. De wegaanleg was noodig in verband met de voorgenomen bebouwing van het terrein door de N. V. Verder werd ten laste van de Algemeene middelen, Groot Kebalen verbeterd in aansluiting op dit werk. Voorloopig werd de Madoerasteenverharding ter dikte van 15 cM op een zandbed van 25 cM gelegd. Voorts werden alle goten gelegd. De slijtlaag waarvoor gebruik gemaakt zal worden van afbraak asfalt, zal aangelegd worden nadat het terrein bebouwd is.
—,—	Dit werk werd in het verslagjaar begonnen en voltooid. Het omvatte in hoofdzaak het egaliseeren der bermen van den weg Sidodadie voorzoover het terrein der N. V. Volkshuisvesting hieraan grenst; het bijverharden over dezelfde lengte en het maken van een weggoot met de bijbehoorende inritten. De bijverharding werd afgedekt met een laag afbraak asfalt.
—,—	Dit werk werd in het verslagjaar begonnen en voltooid. Het omvatte den aanleg van de Sombodwarsstraat en een aan de Zuidzijde daarvan geprojecteerde weggoot. In totaal werd gelegd op een oppervlak van 210 M² wegdek, afgedekt met oude asfalt.
„ 3 383,—	Het aantal lampen ten behoeve der straatverlichting van de Aniem zoowel als van de Gas Mij. nam toe met respectievelijk 104 en 55 lichtpunten. Maandelijks werd de verlichting minstens 2 × gecontroleerd, terwijl enkele keeren de spanning van het Aniemnet werd nagegaan. Speciaal werd dit jaar de aandacht gewijd aan de plaatsing van het lichtpunt ten opzichte van den weg. Als gevolg van enkele inspecties werd besloten de gaslantaarns langs den Ambenganweg een zoodanige constructie te geven, dat het lichtpunt zooveel mogelijk boven het wegdek gebracht werd. Verder werd op de kruispunt van dezen weg met de Ketabangboulevard en de H. B. S. straat 2 lantaarns geplaatst respectievelijk van 1000 N. K. en 500 N. K. Een lamp van 500 N. K. werd bovendien aan het Oosteinde van Kalianjar geplaatst. Zooveel mogelijk is er naar gestreefd het nuttig effect der lichtpunten te vergrooten zonder hierdoor de beplanting te schaden.

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
	185	Kosten van straatverlichting in de kampongs.	f 2.500,— } „ 1.500,— }	f 2.632,94	f 1.367,06
		Andere uitgaven niet vallende onder een der vorige Afdeelingen.			
XVII	236	Onderhoud en verlichting der stadsklokken.	„ 1.700,—	„ 1.010,36	„ 689,64
	239	Onderhoud reddingsboeien.	„ 150,	„ 2,40	„ 147,60
	240	Onderhoud oriënteeringsborden.	„ 100,	„ 27,50	„ 72,50
	251	Kosten van verkeersregelingen.	„ 500,— } „ 1.700, }	„ 1.679,41	„ 520,59
		Werken en uitgaven waarvoor niet geleend is.			
XX	255 I en 287/39 I	Het asfalteeren van eenige wegen op het land Darmo II. (R. Besl. dd. 14-8-'29 No. 255).	„58.000,—	„47.754,65	„10.245,35
	255 II	Het maken van een overweg, barrières en wachtershuisje ten behoeve toegangsweg	„ 4.250,—	„ 4.172,60	„ 77,40

Overschreden met	Toelichtingen
	Eind verslagjaar waren 1223 lichtpunten van de Aniem en 2466 lichtpunten van de Gasfabriek aanwezig.
—,—	De Gemeente gaat er toe over alle kampongs welke verbeterd zijn te voorzien van een verlichting. (zie Kampongverbetering).
	In het verslagjaar waren de volgende Gemeentelijke kampongs van een verlichting voorzien: Ambengan, Djimerto, Ketabong Oost en Sidodadie, de laatste twee van de N.V. Volkshuisvesting. Een verlichting werd aangebracht in het kampongcomplex Hooge baan, Pegirian enz. (zie kampongverbetering).
	In verband met de beheersovergave der kampongs aan de Gemeente werd besloten de verlichting van kampong Doekoeh, die door de bevolking was aangebracht en betaald, ten laste te brengen van dit artikel.
	Aantal lampen op 1 Januari 1931 73 stuks „ „ „ 31 December 1931 244 „
—,—	De uitgaven zijn hoofdzakelijk kosten stroomlevering Aniem en Haven.
—,—	Geen bijzonderheden deden zich hier voor.
—,—	Op verzoek der Politie werden op enkele drukke punten in de stad verkeersstrepen geschilderd en overgeschilderd.
	Verder werden proeven genomen met verkeersspijkers, waarvan een aantal werd aangebracht op kruispunt Palmenlaan — Simpang — Dijkermanstraat en tegenover het Oranjehotel. De verkeersspijkers voldoen uitstekend, de betonblokjes minder goed, omdat ze na eenigen tijd minder goed zichtbaar zijn.
—,—	Ook dit werk kwam grootendeels in het jaar 1930 gereed. De Setailstraat werd gedurende het verslagjaar voorzien van een asfaltpenetratie wegdek door de M. A. W. E. B. waarbij de asfaltlaag machinaal werd aangebracht.
—,—	In dit jaar werden wachterswoning en barrières aangebracht door de S. S. Het werk was daarmede voltooid.

Begrooting		Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
Afd.	Art.				
		Inlandsche begraafplaats te Ngagel. (R. Besl. dd. 15-10-'30 No. 336).			
	255 III	Het verbeteren van den weg Ngagel van de brug Dinojo tot de tegelfabriek der fa. Ligtvoet. (R. Besl. dd. 30-7-'30 No. 259).	f 43.800,—	f 31.045,71	f 12.754,29
	255 V. *	Verbeteren weg Kalianjar (R. Besl. dd. 1-7-'31 No. 185).	,, 42.200,—	,, 38 042,97	,, 4.157,03
	255 VI.	Verbreeden Kaliasin hoek Embong Sawo. (R. Besl. dd. 1-7-'31 No. 192).	,, 5.600,—	,, 4.292,21	,, 1.307,79
	255 VII.	Verbeteren weg Kaliasin 2e gedeelte. (R. Besl. dd. 19-8-'31 No. 219).	,,107.700,—	,, 80.742,20	,, 26.957,80

Overschreden met	Omschrijving
—,—	Dit werk, hetwelk in 1930 ongeveer gereed was, werd in verslagjaar voltooid.
—,—	De geheele weg werd zoowel wat onderlaag als wat wegdek betreft vernieuwd. Aan de Cannalaan zijde werd de weg bovendien aan de Zuidzijde aanmerkelijk verbreed. Langs de Noordzijde werd een trottoir aangelegd waar dit mogelijk was in verband met de bestaande bebouwing t.o.v. van de rooilijn. Totaal werd gelegd: ± 3500 M² weg en ± 574 M² trottoir. Het werk werd in het verslagjaar begonnen en voltooid.
—,—	In verband met het bouwen van enkele nieuwe toko's ter plaatse kan de weg aldaar op de definitieve breedte gebracht worden. Voor de toko's werd een trottoir van 2,5 M breedte aangelegd. De verbreeding kreeg een onderlaag van de gebruikelijke constructie. Het asfaltbetonwegdek werd gelijk met het nieuwe wegdek van Kaliasin gelegd. Dit werk werd in het verslagjaar begonnen en voltooid.
—,—	Dit werk betrof de verbetering zoowel van de onderlaag als van het wegdek van Kaliasin van Toendjoengan tot de Juliana-Boulevard en van de Marmerhandel „Ai Marmi Italiani" tot de Palmenlaan. Waar zulks mogelijk was werd een trottoir van 2,5 M breedte aangelegd. De werkzaamheden werden bemoeilijkt doordat Gas- en Telefoonleidingen verplaatst dan wel dieper gelegd moesten worden. Dit werk moest in verband met het verkeer in 2 helften, soms 3 gedeelten uitgevoerd worden zoodat steeds één helft voor het verkeer (in één richting) beschikbaar bleef, het werk kon niet beëindigd worden. In 1932 zal de driesprong Kaliasin, Toendjoengan, Simpang onder handen genomen worden.

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
	255 VIII	Verbeteren weg Toendjoengan hoek Embong Malang (Zuidzijde). (R. Besl. dd. 19-8-'31 No. 222).	f 16.960,—	f 12.636,28	f 4.323,72
	255 IX	Verbeteren Tamarindelaan. (R. Besl. dd. 24-9-'31 No. 268).	„ 40.300,—	„ 31.568,35	„ 8.731,65
	255 XI	Verbeteren weg Oedjoeng. (R. Besl. dd. 9-9-'31 No. 257).	„ 189.200,	„ 81.736,04	„ 107.463,96
	255 XII	Verbetering weg Toendjoengan voor perceel Apotheek „de Vos". (R. Besl. dd. 2-12-'31 No. 319).	„ 3.670,—	„ 1.336,51	„ 2.333,49

Overschreden met	Toelichtingen
—,—	Deze hoek kon verbreed worden in verband met de verbouwing van het perceel waarin thans de toko van Njoo Brothers gevestigd is. De constructie van het wegdek is van het gebruikelijke type. Het wegdek van de bestaande verharding is plaatselijk bovendien vernieuwd geworden. Verder is het terrein achter de rooilijn aan de Toendjoenganzijde op kosten van de Gemeente verbeterd. Aangelegd werd ± 1560 M² wegdek en ± 457 M² trottoir. Het werk werd in het verslagjaar aangevangen en beëindigd.
—,—	Dit werk omvat de verbetering van de Tamarindelaan van Groedo vanaf den duiker van de Koepangleiding tot den Darmoboulevard. De Tamarindelaan bestaat over dit gedeelte uit 2 verkeersstrooken van 9 M. in het midden gescheiden door een trottoir van 3 M breedte, terwijl langs de rooilijn trottoirs zijn gedacht. Thans is uitgevoerd de Zuidelijke weghelft en het midden-trottoir. De weg is van de gebruikelijke constructie voor zware verkeerswegen. Aangelegd werd: 2262 M² wegdek en 930 M² trottoir. Het werk werd in het verslagjaar begonnen en op afwerken na voltooid.
—,—	Van dit werk kwam tot stand de Noordelijke helft loopende van Elfwoningenweg tot ongeveer den Citadelweg. In hoofdzaak omvatte het werk voor zoover uitgevoerd de vernieuwing van het wegdek en een verbreeding van de verharding met een strook van 1 à 1,5 M. breedte. De bestaande onderlaag kon gehandhaafd blijven. Het asfaltbetonwegdek werd geleverd door de Beton Mij. Het 2e. gedeelte der werkzaamheden zal in 1932 uitgevoerd worden. In totaal werd gelegd ± 14100 M² wegdek.
—,—	Door den eigenaar der Apotheek werd zijn grond aan de wegzijde der rooilijn ter beschikking gesteld van de Gemeente. In verband hiermede kon de weg aldaar verbreed worden en was het mogelijk een trottoir aan te leggen. Als contra prestatie werd zijn terrein tusschen rooilijn en gebouw door en op kosten van de Gemeente van een lichte verharding voorzien.

Begrooting Afd.	Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
	256 I	Het verbreeden van den weg Praban. (R. Besl. dd. 30-7-'30 No. 247).	f 74.500,—	f 53.354,83	f 21.145,17
	256 III	Aanleg voetpad Pasar Toerie-Westerbuitenweg. (R. Besl. dd. 11-3-'31 No. 70).	„ 1.550,—	„ 1.394,98	„ 155,02
	256 IV	Verbreeden van den weg Aloon-Aloonstraat en de Djoharlaan. (R. Besl. dd. 9-4-'31 No. 102).	„ 49.600,—	„ 43.766,55	„ 5.833,45
	257 I	Het verharden van den weg Doepak vanaf de vuilnisbelt tot aan het Boezemkanaal. (R. Besl. dd. 14-8-'29 No. 262).	„ 24.000,—	—,—	„ 24.000,—
	258 I	Het bouwen van de Wonokromo-brug. (R. Besl. dd. 27-3-'29 No. 65).	„215.400,—	„ 71.742,99	„143.657,01

Overschreden met	Toelichtingen
	Het materiaal voor het wegdek werd door de Beton Mij. geleverd. Het werk is in het verslagjaar voltooid.
—,—	In aansluiting op de werkzaamheden gedurende het jaar 1930 werd dit jaar de Noordelijke weghelft, hoofdzakelijk de oude weg, geheel vernieuwd voor zoover betreft de onderlaag en voorzien van een asfalt betonwegdek, zoodat het werk werd voltooid in het verslagjaar.
—,—	Langs de trambaan is op verzoek van de O. J. S. een voetpad aangelegd, bestaande uit gewapende betonplaten van 1.50 × 0.25 M. Het pad is van de baan gescheiden door een stekeldraadafrastering.
—,—	De Oostzijde van de Aloon-Aloonstraat werd voor zoover mogelijk op de definitieve breedte gebracht evenals de Djoharlaan voor zoover het Gouverneurskantoor hieraan ligt. Aangelegd werd 6130 M² wegverharding bestaande uit een Madoerasteenlaag van 25 cM op een zandbed van 30 cM dikte afgedekt door een asfaltbetondek en 85 M² trottoir. In het verslagjaar werd dit werk begonnen en voltooid.
—,—	Met de uitvoering van het werk werd geen aanvang gemaakt. Er wordt gewacht tot de Regeering de aangevraagde subsidie beschikbaar kan stellen.
—,—	Een korte beschrijving van het werk moge blijken uit het jaarverslag van 1930. In Februari 1931 werd begonnen met het heiwerk. Weldra bleek dat de meeste ingeslagen palen scheuren vertoonden vooral bij het heien der palen in het water. Het verschijnsel nam zulke afmetingen aan, dat de aannemer omstreeks April het heiwerk staakte en met voorstellen kwam om de fundatie methode te wijzigen. Op deze voorstellen kon echter niet ingegaan worden. De Directie noodzaakte den aannemer enkele proeven te nemen o.a. met palen van een andere constructie waarbij echter dezelfde verschijnselen optraden. Een op voorstel van de Directie benoemde Commissie gaf verschillende aanwijzingen inzake het heien van het Zuidelijk landhoofd en de pijlers. Opvolging hiervan gaf echter geen afdoende resultaten.

Begrooting		Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
Afd.	Art.				
	258 II	Het verbreeden van de brug tusschen Peneleh en Aloon-Aloon Tjontong.	f 12.100,–	f 9.937,39	f 2.162,61

Overschreden met	Toelichtingen
	Het heien in het water, hetgeen met een ingekorte en daardoor sterkere stelling geschiedde en waarbij gebruik gemaakt werd van het valblok bleek te gevaarlijk. Nadat eindelijk de stelling nogmaals versterkt was en valblok vervangen was door een stoomblok, werd eind October één paal gaaf op stuit geheid. De palen, welke daarna geslagen werden bleken eveneens gaaf te blijven, zoodat het heiwerk zonder stoornis kon verloopen. Intusschen was het Noordelijk landhoofd verder opgetrokken terwijl in het Z. landhoofd de beton vloer, waarop het metselwerk zal worden opgetrokken gestort werd. De beide landhoofden werden naar achter toe verankerd respectievelijk in een bestaand landhoofd en in een speciaal daartoe geconstrueerd anker blok. Aangeteekend wordt, dat onder de beide landhoofden een damwand van 7 M lengte geslagen werd, bestaande uit koper stalen damwanden systeem Larsen, waardoor de grondkeering van de landhoofden een hoogte kon bereiken van 8 M. Vóór het N. landhoofd werd een steenstorting aangebracht ter bescherming van het daarvoor liggende talud. Voor het Z. landhoofd moet deze storting nog aangebracht worden; een en ander wacht op het gereedkomen van het geheele heiwerk. De zandophooging achter het Z. landhoofd kwam ten deele gereed. In afwijking met het project vervielen de schoorpalen onder de pijlers en werden vervangen door verticaal staande palen. Hierdoor werd het heiwerk vereenvoudigd in verband waarmede de stabiliteit der pijlers — zij het in geringe mate — ongunstig beinvloed werd. In totaal werden geslagen 214 palen, waarvan 185 goedgekeurd werden. In verband met het optreden van bovenomschreven moeilijkheden was het niet mogelijk de brug op het tijdstip van oplevering, gesteld op 10 December 1931, gereed te krijgen. Vermoedelijk zal het werk eerst in Augustus 1932 opgeleverd kunnen worden.
—,—	De werkzaamheden omvatten in hoofdzaak het verbreeden van de bestaande schroefpaalbrug met een strook van gemiddeld 2 M. met gebruikmaking van materialen afkomende

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
		(R. Besl. dd. 20-8-'30 No. 269).			
	260 I	Het aanleggen van een weggoot langs den Ondomohenweg. (R. Besl. dd. 18-6-'30 No. 187).	f 1 300,—	f 1.049,21	f 250,79
	260 II	Afwatering Marmoyostraat. (R. Besl. dd. 3-1-'31 No. 22).	„ 8.850,—	„ 6.341,98	„ 2.508,02
	262 I	Het aanleggen van een afwateringsleiding en het aanleggen van afwateringswerken in de kampong Sidodadie. (R. Besl. dd. 27-12-'28 No. 420).	„ 81.800,—	„ 65.510,—	„ 16.290,—
	262 II	Het aanleggen van een secundaire afwatering op het land Boeboetan. (R. Besl. dd. 30-7-'30 No. 249).	„ 62.967,50	„ 41.502,51	„ 21.464,99
	262 III	De afwatering van de Djoharlaan. (R. Besl. dd. 10-12-'30 No. 376).	„ 16.000,—	„ 10.744,47	„ 5.255,53

Overschreden met	Toelichtingen
	van de Wonokromobrug. Voorts werd het geheele brugdek vernieuwd benevens enkele langsdragers. Op de brug werd een wegdek aangebracht bestaande uit een binder (grof asfaltbeton) ± 7 cM dik, waarover een dun sheet vlies teneinde een waterdicht oppervlak te verkrijgen. Bijzonderheden deden zich niet voor, het werk werd in verslagjaar voltooid.
—,—	Dit werk, hetwelk in 1930 ongeveer gereed was, werd in verslagjaar voltooid.
—,—	Dit werk beoogt de afwatering van de wegen Marmoyostraat, de Reinierszboulevard nabij den Dierentuin en Darmokali van de Marmoyostraat tot de Wonokromobrug. Hiertoe is in de Marmoyostraat een riool gelegd vanaf den Dierentuin tot en met Darmo-kali, alwaar het riool overgaat in een gegraven leiding, welke naar de Kali Mas loopt. Langs den Reinierszboulevard en Dinojo zijn open weggoten gelegd, welke het water naar het riool voeren. Het werk werd in het verslagjaar begonnen en voltooid. Bijzonderheden tijdens de uitvoering deden zich niet voor.
—,—	Het werk werd grootendeels in 1930 voltooid, in het verslagjaar werd (zie Verslag 1930) een stekeldraadafrastering langs de leiding gemaakt; de uitwateringssluis bestaande uit 4 armco kleppen 60 cM werd verbeterd en verder werden eenige provisorische goten gegraven waardoor het braak liggende terrein nabij de leiding geassaineerd kon worden. Het werk kwam in het verslagjaar gereed. (zie kampongverbetering).
—,—	In het verslagjaar werd de afvoerleiding van de N. I. S. laan naar de Doepakleiding aangelegd. Tevens werd een afrastering, waar dit mogelijk was, langs de leidingen aangebracht. Het werk is nog niet voltooid. Er wordt nog gewacht op den noodigen grondaankoop voor een der leidingen.
—,—	Dit werk beoogt verbetering van de afwatering van de Djoharlaan en omgeving en tevens van de afwatering rondom het Gouverneurskantoor. In de Djoharlaan werd een riool gelegd (aan de monding 0.80 M) vanaf de Kalimas tot het Gouverneurskantoor alwaar dat overgaat in een overdekte langs het gebouw loopende goot. Het werk werd in verslagjaar begonnen en voltooid.

Begrooting		Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
Afd.	Art.				
	263 I *	Het verbeteren der wegen gelegen in het kampongcomplex begrensd door Kalimas, Hooge baan en Kali Pegirian. (R. Besl. dd. 14-8-'29 No. 263).	f 80.000,—	f 52.333,79	f 27.666,21
	263 II	Het verbeteren der wegen in het kampongcomplex Sidodadie. (R. Besl. dd. 9-4-'30 No. 104).	„ 23.600,—	„ 14.867,34	„ 8.732,66
	263 III *	Wegverbetering kampong Sajoeran. (R. Besl. dd. 9-4-'31 No. 96).	„ 3.000,—	„ 2.766,94	„ 233,06
	264 I	Het verbeteren van de kampongafwatering op het terrein begrensd door de Kali Mas, Hooge baan en Kali Pegirian. (R. Besl. dd. 10-7-'29 No. 206).	„178.000,—	„158.176,45	„ 19.823,55
	264 II	Het verbeteren van de Moeteranleiding. (R. Besl. dd. 9-4-'30 No. 127).	„ 27.000,—	„ 25.295,26	„ 1.704,74
	265 en 266 II	Het aanleggen van een hekwerk langs de Inlandsche begraafplaats aan de Kembodjastraat.	„ 1.560,—	„ 1.118,49	„ 441,51

Overschreden met	Toelichtingen
—,—	Dit werk, dat evenals de nog volgende subsidiewerken in een apart hoofdstuk behandeld zal worden, kwam in het verslagjaar gereed. (zie kampongverbetering).
—,—	Dit werk is samen te vatten met de afwatering in genoemd kampongcomplex (zie hoofdstuk kampongverbetering). Het werk kwam in het verslagjaar gereed.
—,—	Deze weg vormt de verbinding tusschen de verlengde Princesselaan en Tembok Doekoeh. De weg is 4 M breed en bestaat uit een Madoerasteenverharding van 20 cM op een zandbed van 30 cM afgedekt met een asfaltlaag. Langs den weg zijn weggoten aangebracht, welke in verband met de geringe ruimte bemetseld moesten worden onder steil talud. Het werk is begonnen en voltooid; geen bijzonderheden zijn te vermelden.
—,—	Ook dit werk, dat feitelijk als een geheel beschouwd kan worden met artikel 263 I kwam in het verslagjaar gereed. (Zie kampongverbetering).
—,—	Verwezen kan worden naar het jaarverslag van 1930 voor een korte omschrijving. Het werk werd dit jaar voltooid zonder dat zich eenige bijzonderheden voordeden.
—,—	Nadat met dit werk eenige moeilijkheden waren ondervonden verbandhoudende met den afkoop van eenige graven, welke opgeruimd moesten worden in verband met de plaatsing van het hekwerk, konden de feitelijke werkzaamheden vlot afgewerkt worden.

Begrooting		Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
Afd.	Art.				
		(R. Besl. dd. 18-6-'30 No. 194).			
	266 I	Het verbreeden van een gedeelte van Toendjoengan, het aanleggen van een trottoir en het verplaatsen van het hekwerk bij Tutti-Frutti. (R. Besl. dd. 14-8-'29 No. 258).	f 3.400,—	f 3.056,13	f 343,87
	266 III	Trottoiraanleg Tamarindelaan hoek Groedo. (R. Besl. dd. 18-6-'30 No. 185).	,, 6.300.—	, 1.828,15	,, 4.471,85
	266 IV	Het verbeteren van den weg Waroeng Toerie hoek Pasar-Toerie. (R. Besl. dd. 24-9-'30 No. 291).	,, 11.700,—	,, 8.108,97	,, 3.591,03
	266 V	Verbeteren afwatering en leggen trottoir om het gebouw van de Internatio. (R. Besl. dd. 20-8-'30 No. 278).	,, 4.870,—	,, 4.616,46	,, 253,54
	266 VI	Het aanleggen van een trottoir met afvoergoot aan de Noordzijde van den Ouden Comedieweg. (R. Besl. dd. 11-3-'31 No. 66).	,, 1.960,—	,, 1.846,23	,, 113,77

Overschreden met	Toelichtingen
	Het hekwerk ter lengte van ± 60 M bestaat uit een voetingmuurtje waarop om de 4 M gemetselde kolommen waartusschen een eenvoudig ijzeren hekwerk.
—,—	Ten behoeve van de verbreeding van Toendjoengan tot de rooilijn ter plaatse heeft de eigenaar van het perceel Tutti-Frutti de Gemeente de beschikking gegeven over een gedeelte eigendomsgrond. Het terras van dit restaurant werd gedeeltelijk vervangen door een trottoir, breed 3 M, de wegverharding werd tot het trottoir voortgezet. De door de Gemeente uit te voeren werkzaamheden werden in het verslagjaar begonnen en voltooid.
—,—	Dit werk werd aangevangen in 1930; in dat jaar kwam ook het trottoir tot stand. In den Oostmoesson van 1932 zou een begin gemaakt worden met de geprojecteerde verbreeding van den weg. In verband met plannen om de Tamarindelaan van Groedo tot de Darmoboulevard te verbreeden en het wegdek over deze lengte vervangen door een asfaltbeton wegdek werd de hierboven genoemde verbreeding niet uitgevoerd. Het werk werd dus niet in zijn vollen omvang uitgevoerd.
—,—	In het verslagjaar werd het plantsoen (een onderdeel van het geheele werk) aangelegd, waarmede het werk voltooid was.
—,—	Dit werk werd in het verslagjaar voltooid. Met den tottoiraanleg kon eerst begonnen worden nadat de steiger rondom het gebouw van de „Internatio" verwijderd was. Voor de garages aan de Schoolstraat verviel het trottoir, evenals voor de hoofdingangen van het gebouw. In de plaats daarvan werd een lichte verharding aangebracht afgedekt met een penetratielaag.
—,—	In verband met de slechte afwatering is aan de Noordzijde van den weg een weggoot aangelegd, welke onder het eveneens nieuw aangelegde trottoir is gemaakt. Het werk is in 1931 begonnen en voltooid.

Begrooting		Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
Afd.	Art.				
	266 VII	Trottoiraanleg Toendjoengan (naast toko Aurora). (R. Besl. dd. 27-5-'31 No. 139).	f 2.720,—	f 2.004,86	f 715,14
	266 VIII *	Trottoiraanleg Tinplein. (R. Besl. dd. 24-6-'31 No. 170).	„ 2.620,—	„ 1.731,90	„ 888,10
	266 IX	Wegaanleg Passar Kembang.	„ 7.430,—	„ 1.538,85	„ 5.891,15
	267 I	Het maken van een nieuwen toegangsweg naar het Magazijn te Pesapen. (R. Besl. dd. 3-1-'31 No. 23).	„ 5.000,—	„ 2.822,19	„ 2.177,81
	267 b	Bouw van een ambtswoning voor den Burgemeester op een perceel gelegen aan den Ondomohenweg hoek Sedepmalemweg. (R. Besl. dd. 27-11-'29 No. 402).	„ 108.895,—	„ 123.355,71	—,—
	267 d	Verbeteren Stadstuintheater. (R. Besl. dd. 3-1-'31 No. 3)	„ 57.000,—	„ 49.551,15	„ 7.448,85

Overschreden met	Toelichtingen
—,—	Voor de nieuwe toko van Wurffel enz. werd de weg op de definitieve breedte gebracht en werd het trottoir aangelegd overeenkomstig het trottoir voor toko Aurora. Aangelegd 190 M² wegdek en 126 M² trottoir. Het werk is voltooid.
—,—	Aan de N. en Z. zijde van het Tinplein zijn trottoirs aangebracht waaronder zich aan de voorzijde de weggoot bevindt. Deze goot is extra zwaar uitgevoerd in verband met de opstelling van vrachtwagens langs het trottoir. Het werk werd in verslagjaar begonnen en voltooid.
—,—	Dit werk beoogt een betere aansluiting van Pasar Kembang op Kedongdoro. Ten behoeve hiervan werd de weg plaatselijk verbreed, terwijl mede een stuk plantsoen werd geprojecteerd. Verder werd langs de rooilijn een weggoot aangelegd welke geheel in Madoerasteen gemetseld werd. Het werk werd in December 1931 aangevangen en niet voltooid.
—,—	Deze weg werd aangelegd ter vervanging van den bestaanden. Het tracé werd bepaald rekening houdende met eventueele uitbreiding van het magazijn. Aangezien later juist een opheffing werd overwogen, werd de weg niet van een wegdek voorzien, thans bestaat hij uit een Madoerasteenlaag van 20 cM op een zandbed van 30 cM. De breedte is 5 M. Het werk werd in verslagjaar begonnen en voltooid.
f 14.460,71	Dit werk werd in begin verslagjaar voltooid. De werkzaamheden gedurende dit jaar omvatten in hoofdzaak tuinaanleg en enkele kleine wijzigingen aan het gebouw.
—,—	Dit werk beoogde in hoofdzaak de versterking der fundaties van het theater en verder een algemeene revisie van het gebouw.

Begrooting		Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
Afd.	Art.				
		Reinigingsdienst.			
	269 a	Verbetering afwatering nabij den Veepasser.	f 3.700,—	f 2.758,05	f 941,96

Overschreden met	Toelichtingen
	Verschillende aannemers werden uitgenoodigd een ontwerp hiervoor in te dienen. De keuze voor den bouw viel op de H. B. M. De fundatie werd verbeterd door aan weerszijden daarvan kegellaschpalen te slaan, welke door sloven verbonden werden, waarop het opgaande werk steun kon vinden. Ten einde de constructie te verlichten werden de gemetselde kolommen onder de ijzeren spanten vervangen door betonkolommen, terwijl het eensteens metselwerk van de vullingmuren werd vervangen door halfsteensmuren. Verder werd aan de voorzijde van het gebouw de verdiepingsvloer van gewapend beton gedeeltelijk vervangen door een eternietplafond. Het galerij deel langs het gebouw bleef gespaard maar werd ondervangen door gewapend beton raamwerken op de palen rustende, waarna de oorspronkelijke kolommen gesloopt werden. Het toilet hierin, dat vroeger de beeindiging vormde van de galerij werd elders ondergebracht en de vrij komende ruimte werd tot open galerij gemaakt. Alle werkzaamheden werden verricht zonder het dak te sloopen. Na het gereedkomen der draagconstructie werden de spanten weer zooveel mogelijk in den ouden toestand teruggebracht door den onderrand op 3 plaatsen met vijzels recht te buigen en door deze daarna in den oorspronkelijken stand te houden door het aanbrengen van een langsverband. In eigen beheer werden enkele bijkomende werkjes uitgevoerd, zooals het maken van een tijdelijke cabine voor het geven van openlucht bioscoop-voorstellingen, de verwijdering van het meubilair en de electrische installatie voor zoover dit noodig was in verband met de werkzaamheden en het weer in orde brengen van de verharding voor het gebouw. De aanneemsom bedroeg *f* 50.900.— voor de eigen beheer werkjes werd een bedrag van *f* 6000.— toegestaan. In dit bedrag waren begrepen de kosten voor eventueel meerder werk. Het geheele werk werd in het verslagjaar begonnen en voltooid en loopt thans in den onderhoudstermijn.
—,—	Het werk omvat den aanleg van een riool ten deele 30/45 en ten deele 40/60 van de Kadaververwertungsanstalt naar

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
		(R. Besl. dd. 19-8-'31 No. 220).			
	270 I & 287/44 III	Het aanbrengen van een afvoerleiding, een plantsoen en de goten om dit plantsoen op het land Koepang. (R. Besl. dd. 27-11-'29 No. 386).	f 1.180,—	f 904,88	f 275,12
	270 II	Plantsoenaanleg Halteweg. (R. Besl. dd. 9-9-'31 No. 252).	„ 6.670,—	„ 6.117,12	„ 552,88
		Openbare Gezondheid.			
	271 I	Het maken van 7 bad- en privaatgebouwen. (R. Besl. dd. 26-6-'29 No. 163).	„ 26.047,—	„ 21.178,89	„ 4.868,11
	271 II	Het bouwen van een zestal bad- en privaatinrichtingen in het kampongcomplex begrensd door de Hooge baan, Kalimas en Pegirian. (R. besl. dd. 26-3-'30 No. 89).	„ 26.960,—	„ 200,—	„ 26.760,—
	271 IV	Het bouwen van een privaattevens badgebouwen te Kranggan Pangselan. (R. Besl. dd. 1-7-'31 No. 191).	„ 2.400,—	„ 2.040,94	„ 359,06

Overschreden met	Toelichtingen
	de Pegirian ter vervanging van de bestaande open gegraven leiding. Het werk is in verslagjaar voltooid.
—,—	Dit werk kwam in verslagjaar gereed (zie 1930).
—,—	Dit werk bestond uit: Plantsoenaanleg, trottoiraanleg en wegverbreeding. Door de B. P. M. werd een bedrag van ± f 700.— in de kosten van verbetering bijgedragen. In verband met de slechte gesteldheid van den geheelen weg werd uit onderhoudsfondsen de geheele weg verbeterd. Het werk is in het verslagjaar voltooid.
—,—	In 1931 waren 4 gebouwtjes gereed; uitgevoerd werden in verslagjaar de gebouwtjes in: Pengampon en Soekodono. Het zevende bad- en privaatgebouw werd niet uitgevoerd. Het hiervoor gevoteerde bedrag werd ter beschikking gesteld van den Chef Plaatselijke Gezondheidsdienst die het zal aanwenden voor het maken van eenvoudige W. C's op de erven van kampongwoningen, welke daarvoor in aanmerking kwamen. Het werk kan als voltooid beschouwd worden.
—,—	Een begin is gemaakt met het bouwen van 1 privaatgebouw in de Gang Peneleh II. Dit privaat wijkt in onderdeelen van het tot nu toe gevolgde systeem af doordat maar een rij kamers met dienstgang voor muntwatermeters werd geprojecteerd. Dit geschiedde in verband met den vorm van het beschikbare terrein.
—,—	Dit gebouwtje werd gebouwd in de plaats van het tijdelijk bad- en privaatgebouw te Boeboetan dat werd afgebroken. Zooveel mogelijk werd gebruik gemaakt van de daarvan afkomende materialen. Het werd geplaatst op een secundaire leiding behoorende tot het afwateringsstelsel van Sawahan. Het werk is in verslagjaar voltooid.

Begrooting Afd	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
		Brandweer.			
	273 I	Aanmaak van 10 brandputten in de stad. (R. Besl. dd. 24-9-'30 No. 219).	f 2.000,—	f 1.886,32	f 113,68
	273 II	Aanmaak van 50 brandputten in de stad. (R. Besl. dd. 19-8-'31 No. 235).	„ 10.000,—	„ 1.719,26	„ 8.280,74
	273a I	Het bouwen van een brandweerkazerne op een terrein gelegen aan den weg Pasar-Toerie. (R. Besl. dd. 22-5-'29 No. 122 en 10-7-'29 No. 254).	„ 50.000,—	„ 49.561,86	„ 438,14
	273a II	Meerderwerk v/d bouw brandweerkazerne aan den weg Pasar Toerie. (R. Besl. dd. 9-4-'30 No. 125).	„ 6.000,—	„ 5.969,34	„ 30,66
		Diversen.			
	275	Exploitatie betonwerkplaats.	„ 90.000,—	„ 62.438,26	„ 27.561,74

Overschreden met	Toelichtingen
—,—	In dit jaar werden de aansluitingskosten betaald. De putten zelf waren reeds in 1930 gereed voor gebruik.
—,—	De putten werden in het verslagjaar geplaatst. Rest nog het aanbrengen van enkele aansluitingen op de waterleiding.
—,—	Het werk was reeds in 1930 voltooid. Met afsluiting van de verantwoording werd echter gewacht op aankoop van turntoestellen. Dit geschiedde in het verslagjaar.
—,—	Het betondepot werd in den loop van verslagjaar verplaatst van Ketabang Kali naar het terrein nabij de asfaltbetonmengmachine. In verband met ouderdomsgebreken welke de Jutlandiamolen begon te vertoonen werd een nieuw betonmolen merk Carl Peschke aangekocht. Toen deze molen in bedrijf gesteld kon worden, werd de oude gedemonteerd teneinde de versleten onderdeelen te kunnen vernieuwen dan wel herstellen. Beide betonmolens worden gedreven door electromotoren. In het verslagjaar werden betonartikelen vervaardigd tot een gezamenlijke waarde van *f* 66864.89, terwijl de voorraad op 1 Januari 1931 een waarde had van *f* 1883,06 en de voorraad op 31 December 1931 *f* 5906,76. Dat deze voorraad op eind verslagjaar vrij groot was moet worden toegeschreven aan het feit dat reeds vrij veel buizen enz. voor de af-

Begrooting		Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
Afd.	Art.				
	276	Het bouwen van een betonwerkplaats op een aan de Stadsgemeente toebehoorend terrein gelegen ten Zuiden van de asfaltbetonmenginstallatie. (R. Besl. dd. 14-5-'30 No. 170).	f 50.300,—	f 46.614,03	f 3.685,97
	278	Exploitatie asfaltbetonmenginstallatie.	„100.000,—	„116.479,26	—,—

Overschreden met	Toelichtingen
	watering van de kampongs Ampel en omstreken waren vervaardigd, die nog niet waren afgenomen. Met ingang van 1 September werden de prijzen der artikelen aanzienlijk verlaagd in verband met het dalen der materiaal prijzen. De oude voorraad werd afgeschreven tot op het peil van de nieuw aangelegde prijzen.
—,—	Dit werk kwam in verslagjaar gereed. De ijzeren spanten der loodsen inclusief de stijlen werden geleverd door de „Industrie". Overigens werd het werk in eigen beheer uitgevoerd.
f 16.479,26	De reorganisatie van de Gemeentelijke administratie had tengevolge, dat voor dit onderdeel van gemeentewerken een bedrijfsadministratie werd ingericht, waaruit maandelijks de kostprijs van het afgeleverde product zou moeten blijken. Het jaar 1931 verliep voor dit bedrijf economisch gesproken niet gunstig. Een en ander hield verband met de ongunstige werkverdeeling. Zoo moest de verbreeding van de Djoharlaan in Augustus en de verbetering van den weg Kalianjar voor de opening van de Jaarmarkt gereed zijn. De begrooting voor de andere te verbeteren werken konden niet op zoodanig tijdstip worden ingediend, dat de campagne van de asfaltbetonmengmachine niet onderbroken werd. In de eerste periode werden de wegen Praban, Djoharlaan en Kalianjar van asfaltbeton voorzien, terwijl in de tweede periode de wegen Embong Malang, Kaliasin en de verbreeding van Toendjoengan hun beurt kregen. Tusschen beide tijdsruimten kwam een gedwongen rusttijdperk voor van ongeveer 1½ maand. Een begrooting van den weg Oedjoeng kon niet eerder worden opgemaakt, dan nadat het Gemeentebestuur verzekerd was, dat de Gemeente asfaltbetoninstallatie den weg niet van asfaltbeton kon voorzien. Het maken van de tusschenlaag en de sheetlaag voor den weg Oedjoeng werd

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
	278a I	Het aanleggen van 12 vluchtheuvels (R. Besl. dd. 15-10-'30 No. 539).	f 2.280,—	f 1.054,02	f 1.225,98
	280a I	Het uitbreiden en ophoogen van de Inlandsche begraafplaatsen Kapaskrampoeng en Karangtembok en het bouwen van een pendopo met mandoerswoning op eerst genoemde begraafplaats. (R. Besl. dd. 22-1-'30 No. 41).	„ 24.100,—	„ 24.048,24	„ 51,76
	280a II	Het bouwen van een mandoerswoning bij de Inlandsche begraafplaats te Poetat Gedé.	„ 2.210,—	„ 2.198,96	„ 11,04

Overschreden met	Toelichtingen
	daarom uitbesteed aan de Boeton Mij., die voor den regentijd met de helft van het aangenomen werk gereed kwam. De Gemeente-installatie leverde in 1931 ruim 7500 ton asfaltbeton, de Boeton Mij. daarentegen ± 3600 ton. Het werk, geleverd door de Boeton Mij. was alleszins bevredigend te noemen, redenen waarom ook besloten werd de verbreeding van Toendjoengan, nabij de Apotheek de Vos van het product der Boetonmaatschappij te voorzien. In tegenstelling met de werkwijze gevolgd voor den weg Oedjoeng werd hier uitsluitend het product geleverd, dat in eigen beheer door de Gemeente getransporteerd en verwerkt werd, terwijl in het eerste geval de Gemeente uitsluitend de onderlaag gereedmaakte, en het wegdek kant en klaar door de Boeton Mij. onder toezicht van de Gemeente werd opgeleverd. De betaling geschiedde per verwerkte ton binder of sheet. 5% van de overeengekomen prijs per ton werd ingehouden, welk bedrag zal worden betaald, nadat de weg een half jaar ingebruik is geweest en gedurende dien tijd geen gebreken vertoont, welke te wijten zijn aan het wegdek.
—,—	In dit jaar werd één vluchtheuvel vóór het Simpanghotel aangelegd. Van het maken der overige vluchtheuvels werd in onderling overleg tusschen Gemeente, O. J. S. en Voerwezen afgezien. Het werk kan als voltooid beschouwd worden.
—,—	In dit jaar werd voortgegaan met het ophoogen van de begraafplaats Kapaskrampoeng voor zoover als de beschikbare gelden dit toelieten. De grond werd aangevoerd van het nabij gelegen werk: „Afwatering Ngaglik". Het werk werd afgesloten.
—,—	Het gebouw komt in hoofdzaak overeen met reeds vroeger gebouwde type. Aangezien een pendopo reeds op de begraafplaats aanwezig was werd de mandoerswoning hier voorzien van een voorgalerij en bestaat derhalve uit een voor-

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
		(R. Besl. dd. 10-12-'30 No. 372).			
		Werken en uitgaven waarvoor geleend is.			
XXI	286a I	Het verbeteren van de Morokrembanganleiding, van het pompstation Pesapen tot den Boezem. (R. Besl. dd. 10-7-'29 No. 203).	f 80.000,—	f 64.629,91	f 15.370,09
		BEDRIJVEN.			
		Grondbedrijf.			
	287/ 38 I	Het aanleggen van een weg nabij de Mulolaan op het land Ketabang. (R. Besl. dd. 14-5-'30 No. 168).	„ 10.100,—	„ 7.608,90	„ 2.491,10
			„ 10		
	287/ 39 II	Vergrooten pompstation Darmo. (R. Besl. dd. 1-7-'31 No. 186).	„ 39.500,—	„ 23.163,67	„ 16.336,33

Overschreden met	Toelichtingen
	galerij, 2 kamers en bijgebouwen. In verband met de slechte bodemgesteldheid werd het gebouw op betonpalen geplaatst in principe overeenkomende met Strausz palen. Desniettegenstaande zijn plaatselijk scheuren opgetreden in de constructie. Het werk werd in het verslagjaar begonnen en voltooid.
—,—	In verslagjaar kwam de duiker onder de S. S. baan geheel gereed. Verder werd ook de duiker onder de O. J. S. baan gemaakt. De geheele leiding werd, voorzoover betreft de talud, bepleisterd, aangezien aangenomen mag worden dat deze voldoende zetting hadden ondergaan en niet meer aan werking van den grond onderhevig waren. In het pompstation Pesapen werd één pomp afkomstig uit het pompstation Darmo (g ± 250 L/sec.) geplaatst, terwijl de 2 aanwezige trommelpompen (van elk ± 650 L/sec.) daaruit verwijderd werden en gemonteerd werden in het pompstation Toewowo. Tijdens een regenbui kan het af te voeren water thans natuurlijk naar de boezem afvloeien, terwijl de zaak in de leiding voor het pompstation na een regenbui leeggemalen moet worden door de thans nog in het station aanwezige 2 kleine pompen. Het werk werd einde verslagjaar voltooid.
—,—	Dit werk hetwelk in 1930 ongeveer gereed was, werd in verslagjaar voltooid.
—,—	Dit pompstation voldeed niet meer aan de eischen te stellen aan een goed afwateringssysteem. In verband hiermede werd besloten een der aanwezige pompen te vervangen door een pomp van grootere capaciteit, waarvoor verbouwing van het station noodzakelijk was; in hoofdzaak werd de pompkelder vergroot evenals de beschikbare ruimte voor de Aniem transformatoren. Ter bescherming van de muren van het gebouw werd

Begrooting		Toelichtingen	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
Afd.	Art.				
	287/ 41 I. *	Verbetering afwatering Industrieterrein Ngagel. (R. Besl. dd. 9-9-'31 No. 242).	f 16.330,—	f 10.943,55	f 5.386,45
	287 44 I	Het maken van afwateringswerken op het Gemeenteterrein ten Noorden van Ngaglik. (R. Besl. dd. 26-2-'30 No. 73).	,, 95.000,—	,, 79.726,75	,, 15.273,25

Overschreden met	Toelichtingen
	daarlangs een ijzeren damwand geslagen. Ten einde de toevloeiing van het water te verbeteren werden de 2 buizen Ø 80, welke vroeger voor de toevoer van water moesten zorgdragen vervangen door 2 gewapend beton duikers onder de beide weghelften en twee ijzeren liggerbruggen onder de O. J. S. banen. De nieuwe pomp is van het propiller type, is zelfaanzuigend en wordt gedreven door een verticale direct gekoppelde electromotor. De pomp moet een capaciteit bezitten van 1000 L/sec. bij een opvoerhoogte van 1,5 M. In verslagjaar kon de capaciteit nog niet bepaald worden. Het werk voor zoover uit te voeren door de Gemeente was op het einde van het verslagjaar op eenig afwerken na gereed. De pomp kon nog niet aanvaard worden in verband met kleine verbeteringen welke aangebracht moesten worden door den leverancier de Mac. fabriek Augsburg Nurnberg ter verhooging van het nuttig effect. Ook de liggerbrug onder de O. J. S. baan kwam nog niet tot stand.
—,—	Dit werk omvatte het asfalteeren van alle wegen op het terrein Ngagel welke nog niet van een asfalt wegdek voorzien waren en het aanleggen van weggoten voor zoover nog niet in een goede afwatering voorzien was. In totaal is aangelegd 1500 M² wegdek en 2000 M′ goot. Het werk is in verslagjaar voltooid.
—,—	In het verslagjaar werd het pompstation gebouwd en werd de leiding aangelegd, welke het in 1930 gemaakte afwateringsstelsel daarmede verbindt. Bij het maken van de pompkelder waarop het gebouw ter oppervlakte van ± 15 × 7 M gefundeerd staat werd overlast ondervonden van het grondwater. Evenzoo bij den aanleg van de leiding waarvan een groot gedeelte bemetseld moest worden in verband met de aanwezigheid van zand. In het pompstation werden 2 vrijgekomen trommelpompen (van elk ± 650 L/sec.) van Pesapen opgesteld. Op het einde van verslagjaar werd een begin gemaakt met het bouwen van een machinistenwoning nabij het pompstation bestaande uit een voorgalerij, 2 kamers en bijgebouwen. Het werk zal in 1932 eerst voltooid worden.

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
	287/ 44 II	Het aanleggen van wegen op het terrein voor Volkshuisvesting te Sidodadie. (R. Besl. dd. 22-1-'30 No. 42).	f 51.460,—	f 25.358,24	f 26.101,76
		Woningbedrijf.			
	288/ 17 I	Het bouwen van een toko met verdieping op den Noordelijken hoek van Deventerlaan-Genteng. (R. Besl. dd. 18-12-'29 No. 437).	„ 32.300,—	„ 26.066,76	„ 6.233,24
		Waterleiding.			
	289/69	Het bijbouwen van een kamer en een platje bij de dienstwoningen van het Gemeentelijk Waterleidingbedrijf te Ngagel. (R. Besl. dd. 24-9-'30 No. 312).	„ 2.730,—	„ 2.500,21	„ 229,79
		Pasarbedrijf.			
	290/ 29 I	Het bouwen van pasar Pasar Kembang. (R. Besl. dd. 26-6-'29 No. 176).	„ 43.000,—	„ 38.798,31	„ 4 201,69
	290/ 29 II	Het bouwen van een pasar te Patjarkling. (R. Besl. dd. 27-11-'29 No. 400).	„ 36.600,—	„ 32.476,31	„ 4.123,69
	290/ 29 III	De uitbreiding van Pasar Toerie. (R. Besl. dd. 22-1-'30 No. 40).	„ 70.000,—	„ 59.158,50	„ 10.841,50
	290/ 29 IV	Het uitbreiden van Pasar Petjindilan. (R. Besl. dd. 24-9-'30 No. 290).	„ 7.272,—	„ 6.507,84	„ 764,16

Overschreden met	Toelichtingen
—,—	Dit werk reeds in 1930 aangevangen en werd in 1931 afgesloten zonder geheel tot voltooiing te zijn gebracht, aangezien het benoodigde terrein voor de wegen niet aangekocht kon worden.
—,—	Dit werk kwam in het verslagjaar gereed nadat het in eigen beheer was overgenomen.
—,—	In het verslagjaar werd dit werk, hetwelk in 1930 bijna gereed was, voltooid.
—,—	Deze werken kwamen in verslagjaar gereed. Voor bijzonderheden moge verwezen worden naar het jaarverslag van 1930.
—,—	
—,—	
—,—	Dit werk kwam in het verslagjaar gereed. Geen bijzonderheden.

Begrooting Afd.	Begrooting Art.	Omschrijving	Toegestaan bedrag voor 1931	Verwerkt in 1931	Onverwerkt bedrag in 1931
	290/ 29 V	Bouw schutting pasar Kapassan. (R. Besl. dd. 11-3-'31 No. 64).	f 1.200,—	f 986,36	f 213,64
	290/ 29 VIII	Uitbreiding pasars Pasar Kembang en Patjarkling. (R. Besl. dd. 9-9-'31 No. 254).	„ 33.350,—	—,—	„ 33.350,—
	290a/ 23 I	Het bouwen van een varkensstal te Pegirian. (R. Besl. dd. 29-5-'29 No. 133).	„ 21.541,—	„ 19.695,60	„ 1.845,40
	290a/ 23 II *	Het verbeteren van de erfafrasteringen op het terrein van het abattoir. (R. Besl. dd. 11-3-'31 No. 69).	„ 2.400,—	„ 1.891,85	„ 508,15
	290a/ 23 III	Bouw van een koelieloods en kantoorgebouwtje bij den Veepasar te Pegirian. (R. Besl. dd. 9-9-'31 No. 243).	„ 5.200,—	„ 3.838,16	„ 1.361,84
	267 cl	Uitbreiding B. A. S. (R. Besl. dd. 9-4-'30 No. 124).	„ 29.600,—	„ 26.370.27	„ 3.229,73

Overschreden met	Toelichtingen
—,—	De houten schutting werd door een beton schutting vervangen. Er deden zich geen bijzonderheden voor. Het werk is begonnen en voltooid.
—,—	Dit werk wordt aanbesteed en was eind verslagjaar nog niet gegund.
—,—	In dit jaar werd de onderhoudstermijn uitbetaald, waarmede het werk is voltooid.
—,—	Het werk verliep zonder eenige bijzonderheden. Plaatselijk werd de bestaande afrastering van American fence vervangen door een beton schutting, welke op de grenzen van het aan het slachthuis toebehoorende terrein werd geplaatst. Het werk is voltooid.
—,—	Het kantoorgebouwtje werd nabij den ingang van den pasar gebouwd. Verder werd op het achterterrein een koelieloods opgezet, bevattende 12 kamertjes met ingebouwde houten slaaptafels. Het kantoortje kreeg een beton dak; de koelieloods is voorzien van een pannen dak met een eterniet plafond. Het werk werd in verslagjaar begonnen en voltooid.
—,—	Dit werk werd grootendeels in het jaar 1930 voltooid. De werkzaamheden in het verslagjaar omvatten in hoofdzaak afwerking en het aanbrengen van enkele verbeteringen gedurende den onderhoudstermijn.

Met een * zijn gemerkt de in verslagjaar *technisch* voltooide werken, d.w.z. waarvan nog niet alle rekeningen betaald zijn.
Van elk dezer werken is in de kolom „Verwerkt bedrag" opgegeven het totaal verwerkte bedrag op ultimo December 1931.

HOOFDSTUK X. BOUW- EN WONINGTOEZICHT.

Personeel. Op 1 Januari 1931 bestond de formatie uit:
1 afdeelingschef; 4 rooimeesters 1e. klasse; 1 rooimeester 2e. klasse; 1 technisch-ambtenaar ter beschikking; 5 hoofdmandoers; 5 mandoers; 1 ambtenaar voor de Woningstatistiek en 1 Inl. schrijver voor de Woningstatistiek;

De rooimeester R. Meerens vertrok 12 Augustus 1931 met acht maanden buitenlandsch verlof naar Europa.

Mutatie's onder het personeel vonden niet plaats.

Bouwvergunningen. In het verslagjaar werden totaal 2867 verzoeken om bouwvergunning ingediend.

Schriftelijk werden 1329 bouwvergunningen gevraagd n.l.:

120 voor het bouwen van steenen woningen;
443 „ „ „ „ woningen van semi-permanent en tijdelijk materiaal;
84 „ „ „ „ kantoren, winkels, pakhuizen en andere niet ter bewoning bestemde gebouwen;
554 „ „ verrichten van verbouwingen;
7 „ „ sloopen van gebouwen;

Op 86 dezer verzoeken werd op grond van de bepalingen der Bouwverordening afwijzend beschikt.

Ingetrokken werden 22 verzoeken.

Dispensatie werd verleend door den Gemeenteraad ten behoeve van 13 verzoeken.

In hoofdzaak werden deze dispensaties verleend ten behoeve van Inlandsche- en klein woningbouw, voor het niet bouwen aan een weg (artikel 4 lid 1 der Soerabajasche Bouwverordening) en voor minder afstand dan 10 Meter tusschen hek- en gevellijn (artikel 22 lid 1 en 2).

Mondeling werden 1538 bouwvergunningen aangevraagd betreffende het bouwen van Inlandsche woningen.

Totaal werden 222 dezer verzoeken afgewezen en 1316 ingewilligd.

Omtrent de uitvoering van 25 werken door het Gouvernement werd, overeenkomstig den desbetreffenden eisch van de Bouwverordening, overeenstemming verkregen.

Het bouwen van steenen woonhuizen vond in hoofdzaak plaats in de wijken Koepang en Darmo n.l. Koepang 42 en Darmo 43, terwijl in de wijk Ketabang 4 steenen woningen werden bijgebouwd.

Het type der nieuwe woningen heeft over het algemeen een huurwaarde van *f* 75.— tot *f* 125.—

Het vorenvermeld aantal woonhuizen heeft uitsluitend betrekking op bouwen door particulieren; de door de N. V. Volkshuisvesting gebouwde woningen zijn niet hierin begrepen.

Het jaar kenmerkte zich door de weinige gebouwen van beteekenis welke werden gebouwd.

Het aantal kantoren, winkels, pakhuizen en andere niet voor bewoning bestemde gebouwen bedroeg slechts 84 tegen 141 in het jaar 1930.

Ook het aantal steenen woonhuizen, hetwelk in het verslagjaar werd gebouwd, verminderde belangrijk; bedroeg dit in het jaar 1930: 227, in het verslagjaar werden slechts 120 steenen woonhuizen gebouwd, terwijl het aantal verbouwingen terugliep van 686 tot 554.

Daartegen steeg het aantal verleende vergunningen voor het bouwen van woningen van semi-permanent en tijdelijk materiaal met 111 en het aantal mondeling verleende bouwvergunningen met 418, zoodat het totaal aantal behandelde bouwvergunningen 251 meer bedraagt dan in het jaar 1930.

Ongevallen en bouwvalligheid. Instortingen vonden in het verslagjaar, noch bij in aanbouw zijnde, noch bij bestaande gebouwen plaats, evenmin persoonlijke ongevallen bij de uitvoering van bouwwerken.

Het scheuren van gebouwen was dit jaar gering.

In 8 gevallen moest de bouwvalligheid van constructie's bij P. W. worden geconstateerd en werden de eigenaren aangeschreven verbetering aan te brengen.

In zeer veel gevallen werd bij bouwvalligheid van een constructie, overeenstemming verkregen tot het verbeteren, zonder dat het opmaken van een proces-verbaal noodzakelijk was.

Processen-verbaal. In het verslagjaar werden opgemaakt 201 processen-verbaal, waarvan 96 betrekking hadden op overtredingen, 8 op noodzakelijke sloopingen en 97 op hygiënische verbeteringen.

In 6 gevallen moesten de voorgeschreven verbeteringen door de Gemeente op kosten van de eigenaren worden uitgevoerd.

Verkeersverbeteringen. Geleidelijk is voortgegaan met het verbreeden van wegen door het terugbrengen in de rooilijnen van verschillende nieuwe bouwwerken en hekwerken, terwijl verscheidene grondstukjes welwillend door de diverse eigenaren werden afgestaan ten behoeve van wegverbreeding.

Als de meest belangrijke dezer verbreedingen worden genoemd: Embong Malang hoek Toendjoengan voor het perceel, geoccupeerd door de firma Njoo & Brothers en het doortrekken

van de Bamistraat door de kampong Doekoeh in verbinding met den weg Gili, waarmede een aanvang werd gemaakt. Ook bij het Gouverneurskantoor werd een belangrijke verbetering bereikt.

Ter verbetering van rooilijnen werden in het verslagjaar aangekocht *25* perceelen en perceelsgedeelten.

Kampongverbetering. Voortgegaan werd met het brengen van verbetering in de huisrioleering van kampongwoningen.

Rooilijnen. Vastgesteld werden de volgende rooilijnen:

1e. De hekrooilijnen voor de wegen Genteng Bandar en Simpang Doekoeh (Raadsbesluit ddo. 27 Mei 1931 No. 134).
2e. De hekrooilijnen voor de wegen Kendjeran, Kaliondo en Kapasari gang IV. (Raadsbesluit dd. 11 Maart 1931 No. 77.)
3e. De hek- en gevelrooilijnen voor het particuliere land Kedonganjar. (Raadsbesluit ddo. 3 Januari 1931 No. 24).
4e. De hekrooilijnen voor het Stadsgedeelte omsloten door de wegen Embong Malang, Kedongdoro, Kedoengsari en Kaliasin. (Raadsbesluit ddo. 9 April 1931 No. 99).
5e. De hekrooilijnen voor de wegen Petersstraat en Koblen-Sajoeran (Land Boeboetan). Raadsbesluit ddo. 27 Mei 1931 No. 142.

Gewijzigd werden de volgende rooilijnen:

1e. De gevelrooilijnen voor de wegen Westerbuitenweg, alsmede voor het Stadsgedeelte omsloten door de wegen Westerbuitenweg, Klein-Kebalen, Constructiestraat en Kalisosok. Werfstraat en Grisseescheweg. Raadsbesluit ddo. 24 Juni 1931 No. 178.
2e. De gevelrooilijnen voor de wegen omsloten door de wegen Sidodadie, Tjantian en Simolawang (Raadsbesluit ddo. 25 November 1931 No. 297).
3e. De hek- en gevelrooilijnen voor de wegen Ketapangstraat-Frederik Hendrikstraat en Citadelweg. (Raadsbesluit ddo. 25 November 1931 No. 270).

Eigendomsaanvragen. In het verslagjaar werden totaal behandeld 34 verzoeken om Gouvernementsgrond in eigendom, in Recht van Opstal, dan wel in Jasan te verkrijgen. Tegen de inwilliging van geen enkel dezer verzoeken zijn door den Stadsgemeenteraad bezwaren gemaakt.

Woningstatistiek. Voortgegaan werd met het bijhouden van de mutaties in de bebouwing.

Rooigelden. In 1931 bedroeg de opbrengst van de rooigelden slechts *f* 23.994,15 tegen *f* 36.554,30 in 1930.

HOOFDSTUK XI. BEGRAAFPLAATSEN.

Algemeene Beschouwingen. Het beheer over en de voorziening in de behoefte aan begraafplaatsen is algemeen tot den werkkring der Raden gebracht.

In verband daarmede zijn de bepalingen omtrent het begraven van lijken van Europeanen en Inlanders en met hen gelijkgestelde personen, opgenomen in Staatsblad 1896 No. 135, bij de ordonnantie in Staatsblad 1904 No. 496 in verband met Stbl. 1906 No. 160 aangevuld met een artikel VII, strekkende tot overdracht van de tot dusver door de Hoofden van Gewestelijk en Plaatselijk Bestuur ten deze uitgeoefende bevoegdheden op de Locale Raden onderscheidenlijk hunne Voorzitters, nader gewijzigd bij de Ordonnantie in Staatsblad 1923 No. 60.

De overdracht aan de Gemeente Soerabaja had plaats bij de Instellings-ordonnantie (Staatsblad 1906 No. 149) bij welke ordonnantie haar ingevolge artikel 3 o.a. tevens den aanleg van Begraafplaatsen werd opgedragen.

In verband met de overdracht der Begraafplaatsen aan de Locale Raden werden bij Staatsblad 1906 No. 516 nog eenige voorzieningen getroffen.

Bij artikel I § II van het G.B. opgenomen in gemeld Staatsblad zijn de gebiedsdeelen met eigen geldmiddelen ten opzichte van grond, uitmakende de van landswege aan hen gegeven Begraafplaatsen, of van landswege te hunner beschikking gesteld om tot begraafplaats te dienen, bevoegd verklaard tot verleening van het uitsluitend recht om lijken in een bepaald graf te doen begraven, hetzij voor een zeker aantal jaren, hetzij voor onbepaalden tijd.

Voorts zijn krachtens het bepaalde bij Lett. B § III van het G.B. in Bb. No. 6183 in verband met art. 2 § II van G.B. in Bb. No. 6559 de hoofden van Gewestelijk Bestuur bevoegd om tot het vrij Staatsdomein behoorende stukken grond, na behoorlijke afbakening ter beschikking van Locale Raden te stellen om te worden bestemd tot algemeene begraafplaats of tot uitbreiding van bestaande algemeene begraafplaatsen met dien verstande, dat bij een en ander, voor zooveel de beschikbare uitgestrektheid zulks toelaat, rekening zal zijn te houden met de geraamde behoefte aan terrein voor gemeld doel gedurende een tijdvak van ongeveer 25 jaren.

In verschillende door Hoofden van Gewestelijk Bestuur vastgestelde en bij de Instellings-ordonnanties als overgangsmaatregel voorloopig in stand gehouden Reglementen op het beheer van Al-

gemeene Begraafplaatsen wordt gesproken van „verkoop van graven", „graven in eigendom", enz.; uitdrukkingen die als zijnde de Raden niet tot verkoop bevoegd, aanleiding tot misverstand zouden kunnen geven.

In verband daarmede is bij R.R.C. van 17 April 1907 No. 2012 de aandacht der Voorzitters van de Locale Raden gevestigd op de wenschelijkheid om bij mogelijke wijziging der Reglementen de woordenkeus te volgen van art. I § II van het G.B. en Staatsblad 1906 No. 516.

§ 1. Europeesche Begraafplaatsen.

Het aantal begraafplaatsen voor Europeanen en met dezen gelijkgestelde personen alsmede voor alle Christenen bedraagt 2.

Sedert 1850 is de begraafplaats te Peneleh in gebruik. Nieuwe graven kunnen hier niet meer worden aangebracht, doch nog tal van jaren kan de begraafplaats gebruikt worden voor het bijzetten van lijken in reeds bestaande en in gebruik genomen grafkelders.

De nieuwe begraafplaats Kembang Koening, oorspronkelijk gedacht op Goebeng, werd geopend in 1916. Deze begraafplaats beschikt over een uitgestrekt terrein en biedt voor geruimen tijd voldoende ruimte tot het bergen van lijken.

De begraafplaats is op moderne wijze aangelegd en is gesplitst in een algemeene, Protestantsche, Katholieke en Israëlitische Afdeeling, die op haar beurt zijn verdeeld in 1e, 2e 3e en 4e klas.

Gedurende het verslagjaar zijn ten behoeve der begraafplaatsen geen werken van belang uitgevoerd. De opzichtswoning op de begraafplaats Kembang Koening is opnieuw geschilderd, het kantoor van den opzichter der begraafplaats Peneleh opnieuw gepleisterd en voorzien van nieuwe kozijnen en deuren.

De hoofdtoegangsweg op de begraafplaats Kembang Koening is in het laatste semester van verslagjaar opnieuw ingewalst en van een asfaltlaag voorzien, zoodat deze weg thans goed begaanbaar is voor voetgangers. Voor uitbreiding der begraafplaats Kembang Koening is een terrein aangekocht van ± 90.000 M². à *f* 0,25 per M². Dit terrein sluit aan de zuidzijde van genoemde begraafplaats aan.

Personeel. Het personeel der Europeesche begraafplaats bestaat uit: 1 hoofdopzichter, 1 opzichter 2e klasse, 1 schrijver, 2e klasse, 6 metselaars en 2 wakers.

De hoofdopzichter is 1 December van het verslagjaar met langdurig binnenlandsch verlof gegaan en zou na ommekomst van dit verlof gepensioneerd worden; 7 December is hij overleden. In de plaats van den hoofdopzichter is benoemd een opzichter 2e klasse van den Reinigingsdienst.

Lijkbezorging. Het hieronder afgedrukte staatje geeft een overzicht van het aantal in 1931 aangekochte graven en het daarin bijgezette aantal lijken, wat betreft de Europeesche begraafplaatsen.

A. Kembang Koening.

I. Aangekochte graven:

Aanduiding der graven	Aantal lijken
a. Betonnen graven.	
1e. klasse	17
2e. klasse	14
3e. klasse	8
b. Gemetselde graven.	
1e. klasse	—
2e. klasse	9
3e. klasse	—
c. Nissen.	—
d. Aarden graven:	
1e voor onbepaalden tijd.	
1e. klasse	14
2e. klasse	21
3e. klasse	34
2e voor bepaalden tijd (8 jaar).	
1e. klasse	1
2e. klasse	1
3e. klasse	7

II. Reeds gekochte graven. In het verslagjaar werden bijgezet in reeds gekochte kelders of aarden graven:

Aanduiding der graven	Aantal lijken
a. Beton Kelders.	
1e. klasse	8
2e. klasse	2
3e. klasse	5
b. Gemetselde Kelders.	
1e. klasse	—
2e. klasse	—
3e. klasse	1
c. Nissen.	2
d. Aarden graven.	
a. Voor onbepaalden tijd.	
1e. klasse	—
2e. klasse	2
3e. klasse	7
b. Voor bepaalden tijd (8 jaar).	
1e. klasse	—
2e. klasse	—
3e. klasse	—
e. Kindergraven.	
Aarden Kindergraven	110
Betonnen Kindergraven	21

Het aantal Pro-Deo graven bedroeg: 47.
Een lijk werd overgebracht naar Europa.
In het verslagjaar werden aangemaakt:
48 betonnen grafkelders voor 3 lijken.
50 betonnen grafkelders voor kinderen.
In 1931 werden bijgezet 200 lijken van volwassenen en 121 kinderlijken.

B. Peneleh.

Op de begraafplaats Peneleh werden in het verslagjaar bijgezet:

a. in eigendomskelders } 64 lijken van volwassenen. 8 lijken van kinderen.

b. in aarden graven geene.

Lijkverbranding voor zoover betreft de Europeesche Bevolkingsgroep en ook ten aanzien van andere Bevolkingsgroepen, had in deze Gemeente niet plaats. Een crematorium bezit Soerabaja trouwens ook nog niet.

Onderhoud der Begraafplaatsen. De uitgaven voor beide Europeesche Begraafplaatsen hebben bedragen ƒ 29.201,01 tegen ƒ 31.864,22 in het jaar 1930.

Een gespecificeerd overzicht der uitgaven volgt hieronder:

Omschrijving	Bedrag der onkosten	
	1930	1931
Salaris personeel	f 12.658,—	f 12.823,—
Aandeel Hoofdtoezicht Chef Reinigingsdienst	„ 1.000,—	„ 1.000,—
Transportkosten Hoofdopzichter en aandeel Chef R. D.	„ 560,—	„ 320,—
Schrijf- en Bureaubehoeften, verlichting.	„ 253,71	„ 157,28
Telefoonkosten	„ 360,—	„ 360,—
Onderhoud van wegen, graven, kelders etc.	„ 10.764,49	„ 8 846,59
Onderhoud gebouwen	„ 964,61	„ 823,43
Aanmaak betonnen grafkelders . . .	„ 5.251,23	„ 4.651,61
Kleeding begrafenis-bedienden . . .	„ 32,11	„ 199,—
Verzekering	„ 20,10	„ 20,10
Totaal . .	f 31.864,22	f 29.201,01

De totale inkomsten hebben bedragen in 1931 ƒ 28.976,20 tegen ƒ 32.294,30 in 1930.

Gespecificeerd:

a. Begraafplaats Kembang Koening } 1930: ƒ 26.334,30 1931: ƒ 23.996,20

b. Begraafplaats Peneleh . . . . } 1930: ƒ 5.960,— 1931: ƒ 4.980,—

§ 2. Overige Begraafplaatsen.

Inlandsche Begraafplaatsen. Het beheer der officieel erkende begraafplaatsen voor Inlanders is geregeld in het Reglement op het beheer der Begraafplaatsen voor lijken van Inlanders ter hoofdplaats Soerabaja, zoomede op de bevoegdheid en verplichtingen van de Commissie met dat beheer belast" dd. 23 Juli 1902. (Javasche Courant 1 Augustus 1902 No. 61).

Als Voorzitter dezer Commissie treedt op de Regent van Soerabaja.

De officieele begraafplaatsen zijn 5 in getal, n.l.:

Poetat Gedé, Tembok, Karang Tembok, Kapaskrampoeng en Ngagel.

Buitendien zijn er ook bijzondere en dessa-begraafplaatsen.

Onder de bijzondere begraafplaatsen is die van Botopoetih de voornaamste, door zijn groote oppervlakte en door het feit, dat die begraafplaats alleen bestemd is voor de overledenen van Regentsfamilies en anderen, die geparenteerd zijn met den Regentstelg van Soerabaja.

De zorg en het beheer van de begraafplaats is ook aan een Commissie bestaande uit adelijken, toevertrouwd.

De begraafplaatsen, waarvan hierboven melding wordt gemaakt, zijn de zoogenaamde kampong- of dessa-begraafplaatsen. Deze begraafplaatsen bevinden zich meestal midden in de Kampong en zijn bestemd voor de lijken harer bewoners of hunne elders wonende familieleden, die den wensch kenbaar gemaakt hebben, daar ter aarde te worden besteld.

Deze uiterst primitieve begraafplaatsen liggen in de verschillende kampongs der Gemeente verspreid. Tegen dit euvel, dat vooral uit een hygiënisch oogpunt afkeuring verdient en meestal clandestien geschiedt, kan niet genoegzaam worden gewaakt.

Chineesche Begraafplaatsen. De begraafplaatsen voor Chineezen zijn alle gelegen op particuliere gronden en niet bij de Gemeente in behheer. Hoeveel het aantal dezer begraafplaatsen in de Gemeente bedraagt, is met geen juistheid te zeggen.

De grootste en mooist ingerichte begraafplaats voor de Chineezen is die op Kembang Koening, niet ver van de Europeesche begraafplaats.

Ook de Chineesche begraafplaatsen liggen overal verspreid in de Gemeente.

Begraafplaatsen voor Arabieren. De begraafplaatsen voor Arabieren bevinden zich te Tembok Gedé. Deze werden indertijd aan de Gemeente in beheer gegeven. Een regeling werd evenwel, in verband met de door belanghebbenden daartegen aangevoerde bezwaren, tot dusverre niet vastgesteld.

De Gemeente heeft met het begraven van lijken van personen behoorende tot deze bevolkingsgroepen geenerlei bemoeienis.

HOOFDSTUK XII. STADSREINIGING.

§ 1. Reinigingsdienst.

Indeeling. Voor het toezicht op de reiniging is de Gemeente verdeeld in twee afdeelingen. Elk dezer afdeelingen is weder onderverdeeld in vier secties.

De secties zijn de volgende:

1. Kebalen, Pesapen, Kalongan, Kemajoran, Societeitstraat.
2. Oedjoeng, Prins Hendrik, Pasar Pabean, Gili, Njamploengan, Srengganan, Sidodadi.
3. Kembang Djepoen, Tjantian, Kapasan, Simolawang, Chineesche Voorstraat, Gembong, Kalimas, Kapassarie.
4. Aloon² straat, Soeloeng, Kramat Gantoeng, Gemblongan, Praban, Blaoeran, Kranggan, Tambak Bajan, Pasar Toerie.
5. Djagalan, Kalianjar, Peneleh, Plampitan, Oost en West-Ketabang.
6. Sawahan, Embong Malang, Kaliasin, Kepoetran, Tamarindelaan.
7. Toendjoengan, Genteng, Simpang, Embongs, Patjar Keling, Goebeng.
8. Koepang, Darmo, Ngagel, Wonokromo.

Personeel. Het vaste personeel bestaat uit:

1 Chef,
1 Adjunct Chef
1 Opzichter 1e klasse } voor 2 afdeelingen, elk van
1 Opzichter 2e klasse } 4 secties.
7 Werkbazen } voor 8 secties.
3 Hoofdmandoers }
1 Beltmandoer
1 Opzichter 2e klasse (belast met het toezicht op de veestallen).

In het verslagjaar is eervol ontslagen een werkbaas 2e klasse; de ontstane vacature is aangevuld door overplaatsing van een ambtenaar van den Contrôledienst.

Voor de ondervolgende afdeelingen waren in dienst:

Onderdeelen van den Dienst.	Aantal werklieden	
	1931	1930
Straatreiniging	263	255
Reiniging goten, riolen, en leidingen en onderhoud bermen.	321	388
Ophalen vuilnis.	195	180
Ophalen vuilnis kampong	34	48
Vuilnis auto	9	9
Verwerken van vuil op de belten .	74	76
Stallen.	30	29
Totaal . . .	926	977

Ten behoeve van het onderhoud van materieel waren in het verslagjaar bovendien in dienst 4 timmerlieden en 6 werklieden.

Vegen der wegen. Het vegen van de wegen geschiedt door vegerploegen van twee, drie of vier man. Deze ploegen zijn voorzien van handkarren voor het inladen van het veegvuil. De vroeger in gebruik zijnde krandjangs voor het vervoer van het veegvuil zijn afgeschaft en vervangen door kleine ijzeren wagens en gesloten houten handkarren. Deze laatste voldoen zeer goed omdat de inhoud bijna driemaal zoo groot is als van de ijzeren handwagens. Hierdoor komt meer tijd disponibel voor het vegen van de wegen, omdat minder tijd verloren gaat om het veegvuil naar de stortplaats te brengen.

De ijzeren handkarren worden, indien zij versleten zijn, dan wel een kostbare reparatie behoeven, vervangen door gesloten houten handkarren.

In het verslagjaar zijn 28 van laatstgenoemde soort door den Reinigingsdienst aangemaakt, terwijl 28 ijzeren handkarren werden afgekeurd. Thans zijn bij de vegerploegen in gebruik:

34 kleine ijzeren handkarren, 15 groote gesloten ijzeren handkarren en 51 gesloten houten handkarren.

Voor het verzamelen van het veegvuil zijn op verschillende punten gesloten kleine tjikarren geplaatst, welke getrokken worden door één trekos. Gedurende het verslagjaar is het aantal hiervan vermeerderd met 3 van dergelijke tjikarren en zijn thans op twintig verschillende punten in de stad geplaatst.

Het voordeel, dat deze wijze van vuil-verzamelen geeft boven het deponeeren in groote vuilnisbakken is, dat na het eindigen van de dagelijksche werkzaamheden ook al het vuil van de wegen is vervoerd naar de belten en dus niet achterblijft, zooals het geval was met gebruik van groote vuilnisbakken.

De wegen der buitenwijken worden twee malen per dag geveegd, de druk door dogkarren bereden wegen van 4 tot 6 malen en enkele zeer druk bereden wegen, o.a. Kapasan, Kembang Djepoen, omgeving Pasar Pabean en andere dergelijke wegen 8 malen per dag.

In den Oostmoeson wordt het stuiven zooveel mogelijk tegengegaan door met de hand voor te sproeien vnl. de onverharde weggedeelten. Door de Gemeente Waterleiding zijn op verschillende plaatsen aftapkranen geplaatst.

Veel last wordt ondervonden van tokohouders, die al hun veegvuil op den weg doen vegen en meestal, wanneer de dagtaak van de vegers is geëindigd nl. van 4 tot 5 uur 's namiddags, zoodat de wegen des avonds een vervuild aanzien hebben.

Herhaalde malen is de hulp van de Politie ingeroepen zonder eenig resultaat. Thans verleent de Gemeente Contrôledienst hulp en is er reeds eenige verbetering te bespeuren. Eventueele overtreders worden na verkregen waarschuwing bij herhaling van het feit direct voor den Landrechter gebracht.

Gedurende het verslagjaar is 35.740 M^3 wegen-vuil verwijderd. Ondervolgende staat geeft een overzicht van het aantal vegers per sectie en het aantal M^2 te vegen weg per sectie.

Sectie	Aantal vegers	Lengte der wegen	Oppervlakte in M^2	Gemiddeld per veger per dag
I . .	21	15,800 K.M.	151.767	7588 M^2
II . .	41	23,113 „	143.593	3590 „
III . .	56	21,801 „	130.412	2328 „
IV . .	37	12,398 „	140.389	3794 „
V . .	34	24,313 „	196.218	6329 „
VI . .	22	17,981 „	144.174	6433 „
VII . .	30	28,473 „	267.444	9222 „
VIII . .	22	46,083 „	290.993	13227 „
Totaal 1931	263	189,962 K.M.	1.464.990	
Totaal 1930	255	184,937 K.M.	1.456 990	

In verband met het gereedkomen van de nieuwe wijken Simolawang en gedeeltelijk Oendaän en eenige wegen op het land Darmo is het aantal vegers met 8 vermeerderd.

Bovenstaande staat geeft duidelijk de druk door dierentractie bereden wegen aan b.v. in sectie III; daarin bevinden zich de wegen Kapassan, Sidodadie, Songojoedan e.d., daar onderhoudt een veger gemiddeld 2328 M² weg tegen 13227 M² in sectie VIII, wijk Darmo.

Voor het reinigen der wegen zijn in gebruik:	1930	1931
groote ijzeren vegerkarren	15	15
kleine „ „	62	34
gesloten houten „	23	51
kleine tjikarren voor één sappie . . .	17	20
trekossen	—	6

De kosten van het vegen der wegen hebben bedragen, inclusief aandeel algemeene kosten (personeel, transportkosten, enz.):

Omschrijving	1930	1931
Aandeel algemeene kosten (personeel) .	f 17.270,17	f 17.049,17
„ „ „ (transportk.)	„ 1.230,—	„ 1.284,60
„ onderstand ontslagen personeel	„ 246,—	„ 376,70
„ verzekering	„ 18,70	„ 10,—
„ onderhoud koelieverblijven .	„ 265,73	„ 297,54
„ verlichting koelieverblijven .	„ 150,—	„ 125,—
„ onderhoud materieel . . .	„ 5.000,—	„ 5 319,—
„ bureau- en schrijfbehoeften, telefoonkosten enz. . . .	„ 422,73	„ 418,74
„ huur terrein Goebeng. . .	„ 431,50	—,—
Huur sproeiwagens	„ 2.975,—	„ 1.155,—
Koelieloonen.	„ 54.799,83	„ 55.566,60
Aandeel tractiekosten voor vervoer veegvuil	—,—	„ 3.686,50
Totale kosten	f 82.809,66	f 85.288,85

	1930	1931
Kosten per K.M. weg per jaar . .	f 448,96	f 448,97
„ „ M² „ „ „ . . .	„ 0,056	„ 0,058

Aandeel tractiekosten, voor het vervoeren van veegvuil is vorig verslagjaar ondergebracht bij den post „Ophalen vuil". Het is

echter juister deze kosten wel in rekening te brengen voor reinigen wegen. De post aandeel huur terrein Goebeng is vervallen.

Goten en riolen. Voor het schoonhouden der riolen, goten en afwateringsleidingen beschikt men over speciale ploegen, die tevens belast zijn met het onderhoud der bermen en uiterwaarden. Gedurende het verslagjaar zijn door den Reinigingsdienst 303,600 K.M. goten en leidingen onderhouden.

De open en thans ook de gesloten goten in de kampongs geven de meeste zorg.

Werden, zooals in het vorig jaarverslag is vermeld, de open goten als vuilnisbak gebezigd, thans gaat de bevolking in sommige kampongs zoo ver, dat de deksels van de gesloten goten worden opgelicht om daarna hun vuil in de goot te kunnen deponeeren. Dit gebeurt nog wel in kampongcomplexen, waar het vuil van gemeentewege huis aan huis wordt opgehaald. Dat een vervuiling, als bovenaangehaald, bij hevigen regen stagnatie in den afvoer veroorzaakt, behoeft geen betoog.

Voor het reinigen van riolen en gesloten kamponggoten is een toestel in bedrijf genomen, dat zeer goed voldoet, waardoor de goten intensiever gereinigd worden en minder arbeid wordt vereischt. Werden vroeger deze goten gereinigd door, van inspectieput tot inspectieput, eenige zakken aan een touw gebonden heen en weer te trekken, thans zijn hiervoor in gebruik, handlieren, die middels een staaldraad, een zeer zwaren ijzeren schrabber, voorzien van een dikken rubberrand, door de goot trekken. Indien de lengte van de goot het toelaat, kan in één keer 100 M. worden gereinigd. De rubberrand dient om het beschadigen van de betonnen goten te voorkomen, om elke goot of riool, op welke diepte ook, te kunnen reinigen zonder slijtage van de staaldraden.

De kamponggoten worden éénmaal per drie dagen gereinigd; alleen in de kampongs Semoet, Petjindilan en Sidodadi éénmaal per twee dagen.

De open goten in de Europeesche wijken worden in den Westmoeson tweemaal, in den Oostmoesson éénmaal per week gereinigd.

In deze wijken eischen vnl. de wegbermen en brandgangen veel onderhoud. Dit onderhoud geschiedt ook door de gotenploegen. In genoemde wijken is het vervuilen van brandgangen regel. Opmerkelijk is het, dat een dergelijke vervuiling in hoofdzaak voorkomt in de wijken Darmo en Koepang, in de wijken Goebeng en Ketabang komt dit sporadisch voor.

In den Oostmoesson worden de groote afvoerleidingen grondig gereinigd o.a. afvoerleiding Koepang, Simolawang, Doepak en het Grogolriool.

Het aantal koelies en voormannen bedroeg in 1930: 346, in 1931: 321.

Door het ingebruiknemen van de bovenomschreven werktuigen en mede door een betere indeeling van de gotenploegen is het mogelijk gebleken 25 werklieden te bezuinigen.

Het gotenstelsel omvatte in:

Omschrijving	1930	1931
Beton en gemetselde goten	225,000 K M.	228,300 K.M.
Duikers, riolen en gesloten kampong-goten, trottoirgoten	61,800 „	65,800 „
Gegraven leidingen en dito kampong-goten	10,500 „	9,500 „

De koelies belast met het reinigen der goten en riolen waren verdeeld als volgt:

Sectie	Aantal voormannen en koelies	Aantal K.M. goten enz.	Aantal M² bermen	Gemiddeld aantal K.M. goot en M² bermen per koelie			
				Goot		Berm.	
				1930	1931	1930	1931
I	38	35.500	10.288	0.817	0.934	250	271
II	34	20.600	38.556	0 572	0.606	1.071	1.134
III	42	44.200	22 500	0.844	0.052	420	533
IV	26	21.400	11.922	0.856	0.823	477	458
V	48	56.800	164.236	0.996	0.183	2.933	3.422
VI	30	28.500	53.167	0.654	0.950	1.266	1.772
VII	41	35.400	121.770	0.842	0.863	2,899	2.970
VIII	62	61.200	163.410	0.302	0.987	3.530	2.635
Totaal 1931	321	303.600	585.849				
Totaal 1930	338	296.300	583.349				

Gegronde klachten betreffende niet of slecht gereinigde goten of riolen kwamen niet binnen.

Enkele klachten betreffende kwalijk riekende goten waren het gevolg van clandestien gemaakte aansluitingen van stapelputten op weggoten.

Zooveel mogelijk is aan die klachten tegemoet gekomen door die goten een keer per week extra te reinigen.

Tijdens zwaren regenval ondervond de afvoer geen stagnatie.

Gedurende het verslagjaar zijn 21300 M³ berm- en rioolvuil verwijderd.

De totale kosten hebben bedragen:

Omschrijving	1930	1931
Aandeel algemeene kosten (personeel)	f 17.270,17	f 17.049,19
„ transportkosten „	„ 1.230,—	„ 1.284,60
„ bureau- en schrijfbehoeften en telefoon	„ 422,73	„ 418,74
„ onderhoud koelieverblijven .	„ 265,73	„ 297,54
„ verlichting koelieverblijven .	„ 150,—	„ 125,—
„ onderstand ontslagen personeel	„ 246,—	„ 376,70
„ verzekering	„ 18,70	„ 10,—
„ huur terrein Goebeng. . .	„ 431,50	„ —,—
onderhoud en aanschaffing materieel werkloonen . . .	„ 3.800,—	„ 4.457,60
	„ 74.518,44	„ 70.075,30
Totaal	f 98.353,27	f 94.094,65

De totale kosten hebben bedragen in: 1930 1931
per K.M. goot of riool . . . . . *f* 224,36 *f* 206,75
per 1000 M². berm . . . . . „ 56,20 „ 53,57

Van het totale bedrag ad *f* 94.094,65 is voor het onderhoud van goten, riolen enz. 2/3 deel in rekening gebracht en 1/3 deel voor het onderhoud van de bermen.

Stadsvuil. Het ophalen van huis- en erfvuil ondervond in het verslagjaar geen moeilijkheden.

Tijdens Inlandsch Nieuwjaar zijn de vuilophalers des nachts om twee uur begonnen, zoodat om tien uur v.m. alle werkzaamheden waren geëindigd. Voor dit extra-werk is aan de werklieden één dag loon meer betaald.

Met het invoeren van de „Vuilnisverordening" in de kampongs is geleidelijk doorgegaan en waren bij het einde van het verslagjaar alle stadskampongs in de verordening opgenomen.

In de ondervolgende kampongcomplexen is in het verslagjaar de „Vuilnisverordening" van toepassing verklaard:

Datum	Kampong
31 Maart: . . .	Kampong Kepoetran gangen I t/m XIII, kampongcomplex ten Westen van de Verlengde Palmenlaan.
14 April: . . .	Sidodadie Volkshuisvesting.
16 Juni: . . .	Weg Karangtembok (gangen I t/m VI).
	Karangtembok Particulier (gangen I t/m III).
29 September: .	Wonokromo Djagir t/m Gouvernements Pandhuis Kampong Nipah.
7 December: .	

Kon in het vorig verslagjaar vermeld worden, dat over het geheel de bevolking wel hare medewerking verleende, thans moet vermeld worden, dat die medewerking veel te wenschen laat.

Wanneer in een kampong-complex de „Verordening" pas is ingevoerd, gaat het vrij goed, blijkbaar, omdat het iets nieuws is en waar al lang op gewacht is. Na verloop van eenigen tijd ziet men gaandeweg het aantal bakken verminderen en vervangen door krandjangs, welke daarna ook verdwijnen en wordt het vuil op een hoopje voor de woning gedeponeerd of in een afvoergoot. Wanneer men dit alleen constateerde in kampongs, waar uitsluitend de armste Inheemschen wonen, zou men als oorzaak aannemen, dat bij gebrek aan brandhout de vuilnisbak werd verstookt en bij gebrek aan geld voor een nieuwen bak, een krandjang werd geplaatst en indien ook deze niet verkrijgbaar is, de goot als vuilnisbak dienst moet doen. Doch integendeel, de kampong-complexen, waar de beter gesitueerden wonen nl. Peneleh, Plampitan, Oendaän, Lawang Seketeng en omgeving, hier is de minste medewerking en juist van uit deze bewoners gingen de meeste stemmen op om het vuil huis aan huis te doen weghalen.

In deze kampongs werd mitsdien speciale contrôle ingevoerd. Elke bewoner wordt aangezegd, indien er geen bak is, een bak te plaatsen en krijgt hiervoor een volle week den tijd, daarna wordt, indien bedoelde bewoner ingebreke blijft, onherroepelijk procesverbaal opgemaakt door een controleur van den Contrôledienst. Deze maatregel is pas ingevoerd, maar eenig resultaat is toch reeds te bespeuren.

In de Arabische wijken wordt de volle medewerking der bevolking ondervonden.

De laatste betonnen vuilnisbakken zijn gesloopt en nog 20 houten vuilnisbakken, welke geplaatst waren aan kampongingangen, ingenomen. In totaal staan thans nog in de geheele stad 22 houten vuilnisbakken, in hoofdzaak voor veegvuil.

Op 1 Januari 1924 stonden 2200 vuilnisbakken verspreid over de geheele stad. De opruiming van al deze „vuilnisbeltjes" is een niet te onderschatten hygiënisch voordeel!

In de Europeesche wijken is de verordening voldoende doorgewerkt en hebben alle bewoners van perceelen een vuilnisbak of dito emmer. Het voorgeschreven model wordt zeer weinig gebruikt en het afwijken daarvan wordt oogluikend toegelaten vnl. om de menschen, die een behoorlijk kistje of iets dergelijks gebruiken niet op kosten te jagen.

Wordt in deze wijken voldaan aan de „Verordening", toch laat op ander gebied medewerking te wenschen. Brandgangen zijn vnl. in de wijken Darmo en Koepang, groote vuilnisbakken, alles wat denkbaar is, gaat over den tuinmuur en meermalen komt

het voor, dat naar aanleiding van klachten over stank en vliegen geconstateerd wordt, dat klager(ster) zelf hiervan oorzaak is, want, dat juist achter het door klager(ster) bewoonde perceel een vuilnisbelt is gevormd.

Over het geheele jaar zijn 15 gegronde klachten binnengekomen. Ongeveer 65 klachten over het niet ophalen van vuil waren ongegrond, omdat veel meer vuil werd aangeboden dan het toegestane kwantum. Bedoeld kwantum werd altijd medegenomen, maar het teveel bleef achter. Na ingelicht te zijn door den betrokken ambtenaar werd het meerdere vuil tegen betaling verwijderd of dagelijks bij kleine hoeveelheden medegegeven.

Voor het ophalen van stadsvuil waren dagelijks in gebruik 75 vuilniswagens (1928: 46; 1929: 54 en 1930: 64), waarvan 58 drie ritten en 8 twee ritten per dag maakten en 7 vuilniswagens zijn op verschillende plaatsen in de kampongs gestationeerd voor het inladen van het vuil uit die kampongs, 2 vuilniswagens dienen voor reserve.

Voor het ophalen van kampongvuil zijn in gebruik 16 hangwagens op wielen met rubberbanden, om het beschadigen van de betonnen goten en voetpaden te voorkomen.

Het huisvuil van de wijken Darmo en Koepang wordt opgehaald middels sappie-tractie en overgeladen in aanhangwagens, die gestationeerd zijn op een terrein van stal Koepang. De auto, die deze aanhangwagens ophaalt doet 16 ritten per dag.

Voor het ophalen van pasarvuil is dagelijks één auto in gebruik, die de bij de pasars gestationeerde aanhangwagens ophaalt; 13 aanhangwagens zijn voor de pasars in gebruik.

Dierentractie. Het trekvee bestond op ultimo 1928 uit 187, 1929 uit 203, 1930 uit 229 en op ultimo van het verslagjaar uit 242 trekossen. Aangekocht werden 44 trekossen tegen een gemiddelden prijs van ƒ 100.—.

Verkocht werden wegens ouderdom of gebreken 29 trekossen, welke ƒ 927.— opbrachten, dus ± ƒ 32.— per stuk; deze dieren waren langer dan zes jaren in dienst.

Vier gevallen van mond- en klauwzeer deden zich voor; alle aangetaste beesten genazen.

Door den Reinigingsdienst werd een stal gebouwd voor 16 trekossen op het nog beschikbare terrein van het stallen-complex Sidodadie. Deze stal werd van gedeeltelijk oud materieel opgetrokken.

De Reinigingsdienst beschikt over 4 behoorlijke koelieverblijven met daarbij behoorende keukens, privaat en badgelegenheden. Het verloop van het werkvolk is door het beschikbaar stellen van deze verblijven wel verminderd.

In het verslagjaar is toegezegd, dat in 1932 een koelieverblijf met keuken en privaat zal worden gebouwd in de nabijheid van kampong Doepak. Hoofdzakelijk zullen hier ondergebracht worden belt- en gotenkoelies, gedeeltelijk met hunne gezinnen.

Belten. De Stadsgemeente Soerabaja beschikt over 3 groote vuilnisbelten, buiten de bebouwde kom gelegen, t.w. belt Doepak, Wonokoesoemo en Karangmendjangan en voorzien in de behoefte voor minstens 15 jaren.

Belt Sidotopo. Dit terrein wordt op verzoek van de S. S. met vuil opgehoogd, dit werk zal over ± 2 jaren gereedkomen. Wanneer dit werk gereed is zal het gedeelte stadvuil, wat nu op belt Sidotopo gestort wordt op belt Wonokoesoemo gebracht worden.

Gedurende verslagjaar werden de volgende hoeveelheden op de diverse belten gestort:

Belt	1928	1929	1930	1931
Goebeng *) . . .	60.983 M³	77.084 M³	48.607 M³	—.— M³
Doepak.	74.913 „	78.073 „	126.226 „	119.911 „
Wonokoesoemo . .	47.278 „	55.580 „	64.792 „	71.635 „
Sidotopo	30.095 „	24.294 „	26.826 „	33.254 „
Karangmendjangan .	—.—	—.—	16.200 „	69.302 „
Totaal . .	213.269 M³	235.031 M³	282.651 M³	294.102 M³

De vermeerdering van het aangevoerde stadsvuil met 11451 M³. is hoofdzakelijk het gevolg van uitbreiding van de „Vuilnisverordening" in de kampongs.

De kosten voor het verwerken en afdekken van vuil bedroeg in verslagjaar *f* 20.566.71 tegen *f* 21.166.34 in 1930.

Veel zorg is besteed aan het afdekken van de belten in den vliegentijd. Klachten uit de omgeving van de belten zijn niet binnengekomen.

Door het Hoofd van den Plaatselijken Gezondheidsdienst is dit jaar wederom personeel beschikbaar gesteld, om de vliegenplaag te bestrijden door al het vuil, dat op de belten wordt aangevoerd te bespuiten met een mengsel van water, suiker en arsenicum. Aangezien dit een kostbaar middel is, wordt zoodra de vliegenplaag iets afneemt gespoten met een mengsel van petroleum en residu, door dit middel worden de vliegen niet direct gedood, maar kunnen niet meer wegvliegen en worden dan diep onder het vuil gestort.

Door particulieren (stalhouders) is op de belten Doepak en Wonokoesoemo ± 26100 M³. mest gestort.

*) Deze belt werd in 1931 gesloten.

In den Oostmoesson wordt deze mest verbrand en met de overblijvende asch worden in den vliegentijd de belten afgedekt.

Door den Reinigingsdienst werd in het verslagjaar op de belten gestort:

riool- en gotenvuil . . . . . 21300 M³.
straat- en veegvuil . . . . . 35740 M³.

Specificatie van kosten voor het ophalen en verwerken van stadsvuil:

Omschrijving	1930	1931
Aandeel algemeene kosten (personeel)	f 17.270,17	f 17.049,17
„ transportkosten „	„ 1.230,—	„ 1.284,60
„ onderstand ontslagen „	„ 246,—	„ 376,70
„ bureau- en schrijftbehoeften, telefoon, enz.	„ 422,73	„ 418,74
Ophalen vuil, loonen koetsiers en koelies	„ 57.316,07	„ 60.786,69
Loonen stalkoelies	„ 8.564,33	„ 9.063,60
Verzorging trekvee (veevoeder, enz.).	„ 53.254,86	„ 52.210,40
Aankoop trekvee en uitbreiding stallen	„ 8.238,23	„ 9.137,72
Onderhoud stallen	„ 448,89	„ 502,58
„ toegangswegen	„ 1.283,20	„ 705,84
Verlichting stallen en koelieverblijven.	„ 626,23	„ 645,28
Aandeel onderhoud koelieverblijven .	„ 625,73	„ 297,54
Verwerken vuil op de belten . . .	„ 21.166,34	„ 20.566,71
Huur auto's en aanhangwagens . .	„ 29.080,50	„ 31.359,—
Onderhoud materieel	„ 10.787,64	„ 8.585,89
Aandeel huur terrein Goebeng. . .	„ 2.000,72	„ —.—)*
„ verzekering	„ 18,17	„ 10,—
Totaal. . .	f 211.920,34	f 213.000,40

De kosten per M³ = *f* 0.722 tegen *f* 0.747 in 1930, *f* 0.783 in 1929, *f* 0.859 in 1928 en *f* 0.916 in het jaar 1927.

De daling van den kostprijs per M³ is normaal en zal bij het stijgen van het aantal M³ huisvuil per jaar nog wel iets dalen.

Het verwerken van zeer groote hoeveelheden moet tot zekere grens goedkooper worden, omdat verschillende posten niet stijgen naar gelang de te verwerken hoeveelheden stadsvuil grooter worden.

Voor het ophalen van huis- en erfvuil en stalvuil werd van particulieren ontvangen *f* 17.718.26 tegen *f* 18.670.27 in 1930 en *f* 18.358.66 in 1929.

Voor het ophalen van pasarvuil werd door het Pasarbedrijf *f* 50.000.— bijgedragen.

*) Vervallen.

De netto kosten hebben dus bedragen:
f 212.248.05 — f 67.718.26 = f 144.529.79 tegen f 143.239.57 in 1930.

De kosten voor het ophalen en verwerken van 1 M³. stadsvuil, verdeeld over de volgende posten:

Omschrijving	1930	1931
Aandeel algemeene kosten (personeel)	f 0,061	f 0,059
„ transportkosten „	„ 0,004	„ 0,004
„ onderstand „	„ 0,001	„ 0,001
„ bureau- en schrijfbehoeften, telefoon, enz.	„ 0,002	„ 0,002
Ophalen vuil, loonen koetsiers en koelies	„ 0,203	„ 0,206
Loonen stalkoelies	„ 0,031	„ 0,031
Verzorging trekvee (veevoeder, enz.).	„ 0,189	„ 0,181
Aankoop trekvee en uitbreiding stallen en aanmaak vuilniskarren.	„ 0,029	„ 0,033
Onderhoud stallen	„ 0,002	„ 0,002
„ toegangswegen belten . . .	„ 0,004	„ 0,003
Verlichting stallen en koelieverblijven.	„ 0,002	„ 0,002
Aandeel onderhoud koelieverblijven .	„ 0,001	„ 0,001
Verwerken vuil op de belten . . .	„ 0,074	„ 0,065
Huur auto's en aanhangwagens . .	„ 0,103	„ 0,106
Onderhoud en aanschaffing materieel.	0,036	„ 0,026
Aandeel huur terrein Goebeng. . .	„ 0,007	—,—*)
Totaal. . .	f 0,747	f 0,722

Materiaal. Het rollend materieel bestond uit:

Materieel	1930	1931
Gesloten vuilniswagens	62	68
Open „	7	7
Gesloten sappiekarren, bestemd voor veegvuil	17	20
Modderkarren (gesloten)	49	51
„ (open)	19	23
Vegerkarren (klein model) . . .	62	34
„ (groot „) . . .	15	15
„ (houten, nieuw model).	23	51
Handkarren voor ophalen kampongvuil	13	15
Houten lorries (vuiltransport belt). .	71	71
IJzeren „ („ „). .	8	8

*) Vervallen.

In verband met de bezuinigingen bij de Gemeente is het sproeien tijdens voetbalwedstrijden en gedurende de jaarmarkt stopgezet.

De uitgaven hebben bedragen *f* 1.155.—.

Beerputten. In totaal werden vervoerd:

	Aantal tanks	
	1930	1931
a. Voor particulieren	514	649
b. „ Gemeente Slachthuis . . .	2617	2555
c. „ andere Gemeentediensten .	45	46
Totaal	3176	3054

De opbrengst heeft bedragen *f* 8.742.25 tegen *f* 7.971.— in het jaar 1930.

De hoogere opbrengst is vermoedelijk het gevolg van het verhoogde tarief, waardoor het publiek meer gebruik maakt van den Gemeentelijken latrinewagen, inplaats van, zooals het nog zeer dikwijls voorkomt, de beerput of septictank te laten ledigen door koelies. Deze werkzaamheden gebeuren steeds des nachts, zoodat op heeterdaad betrappen practisch is uitgesloten.

Omschrijving	1930	1931
Kosten van bediening.	f 1.708,52	f 1.719,77
„ onderhoud en aanschaffing materiaal	„ 3.613,48	„ 2.903,24
Aandeel algemeene kosten	„ 400,—	„ 400,—
	f 5.722,—	f 5.023,01
Rente en afschrijving materieel . .	„ 2.600,—	„ 2.600,—
Totaal	f 8.322,—	f 7.623,01

Voordeelig saldo in 1931 *f* 1.119.24 tegen *nadeelig* saldo van *f* 351.— in 1930.

Kadaververwerking. De installatie is in verslagjaar 194 maal in bedrijf geweest, tegen 124 maal in 1930.

Het aantal verwerkte kadavers bedroeg als volgt:

Omschrijving	1930	1931
Paarden	292	343
Runderen (sappies)	81	152
Karbouwen	7	5
Varkens	246	260
Kalveren	6	11
Schapen	5	—
Geiten	40	34
Honden	348	329
Katten	109	75
Apen	1	1
Totaal	1135	1210
Afgekeurd vleesch	123,50 picol	634,11 picol
Waarvan de volgende producten werden verkregen:		
a. Beenderen- en vleeschmeel	200,35 picol	255,— picol
b. Vet	50,59 „	61,80 „

Huiden van paarden en runderen werden, voor zoover zij in goeden staat verkeerden, verkocht.

Het aantal opgevangen honden bedroeg 298, waarvan 53 honden door hunne eigenaren werden teruggehaald.

De opbrengst der installatie bedroeg *f* 4.314,77 tegen *f* 3.909,63 in 1930.

De uitgaven hebben bedragen:

Uitgaven	1930	1931
Vaste exploitatiekosten (machinist, stokers en koelies)	f 3.505,03	f 3.285,09
Wisselvallige exploitatiekosten (brandstof, smeermiddelen, reparaties)	„ 3.314,52	„ 2.779,75
Aandeel algemeene kosten	„ 1.140,—	„ 1.460,—
„ verzekering	„ 46,88	„ 10,55
Rente en afschrijving	„ 6.000,—	„ 6,000,—
Totaal	f 14.006,43	f 13.504,99
Nadeelig saldo	„ 10.096,80	„ 9,190,22

In het verslagjaar zijn geen gegronde klachten binnengekomen betreffende stank, die door de installatie veroorzaakt wordt. De groote gasbrander, die in den schoorsteen in 1930 is aangebracht, geeft blijkbaar een goed resultaat.

Om de kosten van gasverbruik te verminderen wordt bedoelde brander alleen in bedrijf gezet tijdens het aftappen van het lijmwater.

De gemiddelde kosten van gasverbruik zijn hierdoor van *f* 60,— per maand gedaald tot *f* 40,—.

De afname van het product ging niet zoo vlot als in het jaar 1930, zoodat het noodzakelijk zal zijn de kosten per picol te verlagen.

Vervoer dierenlijken. Door de kadaverauto werden in ververslagjaar 587 ritten gemaakt, nl:

549 ritten voor particulieren. *(444)*
38 „ „ Politie (kosteloos). *(17)*
— „ „ Gemeente Slachthuis. *(127)*

De dienst van het Gemeentelijk Slachthuis vervoert sedert December 1930 middels een gesloten ijzeren handkar de kadavers, afkomende van het Slachtbedrijf, zelf.

Voor het ophalen van kleine dieren (honden, katten, enz.) is een driewielig rijwiel in dienst gesteld. Een der staljongens haalt met dit rijwiel de kadavers op.

De opbrengst in het verslagjaar bedroeg *f* 2.069.— tegen *f* 2.874,— in 1930.

De achteruitgang van inkomsten is het gevolg van den maatregel genomen door het Gemeentelijk Slachthuis.

De uitgaven bedroegen:

Omschrijving	1930	1931
Vaste exploitatiekosten	f 1.567,62	f 1.455,98
Wisselvallige exploitatiekosten . . .	„ 244,98	„ 824,83
Aandeel algemeene kosten	„ 900,—	„ 400,—
Verzekering	„ 100,—	„ 100,—
Rente en afschrijving	„ 600,—	„ 600,—
Totaal . . .	f 3.412,60	f 3.380,81
Nadeelig saldo . . .	„ 538,60	„ 1.311,81

§ 2. Plantsoendienst.

In het verslagjaar werden door den Plantsoendienst aangelegd, het plantsoen Halteweg, eenige gazons bezijden het nieuwe Gouverneurskantoor, en eenige langs den weg Waroeng Toerie. Verder werden in de complexen van de N. V. Volkshuisvesting te Oendaän en Oost-Ketabang eenige parkjes en gazons aangelegd.

Het Scheepmakerspark is geheel gewijzigd, gedeeltelijk opgehoogd en alle voetpaden, welke veel onderhoudskosten met zich medebrachten zijn vervallen, zoodat het Scheepmakerspark thans bestaat uit vier groote gras-gazons. De bestaande groote boomen zijn niet gekapt. Door den dienst der Publieke Werken werd zorggedragen voor een behoorlijke afwatering. De kosten zijn bestreden uit de gewone uitgaven.

Ook het Ketamponpark is geheel gewijzigd. In dit park zijn alle overbodige voetpaden komen te vervallen, terwijl de overige voetpaden zijn geasfalteerd. Hierdoor zijn de onderhoudskosten zeer gedaald, terwijl het aanzien veel verbeterd is.

Over het algemeen heeft de jonge beplanting veel te lijden van de jeugd. In de middenstad komt het bovendien wel voor, dat de jonge boomen beschadigd worden door losloopende geiten, zoodat nieuwe beplantingen noodig waren. Van de zijde der Politie wordt weinig steun ondervonden. Langs de nieuw aangelegde gazons aan den Halteweg en Boeboetan zijn als proef eenvoudige ijzeren hekjes geplaatst om het loopen of rijden daarover tegen te gaan.

In het verslagjaar hadden de volgende beplantingen, etc. plaats:

Omschrijving	1931		1930	
	Aantal boomen	Aantal heesters	Aantal boomen	Aantal heesters
Gerooid	312	—	288	—
Gesnoeid	5802	—	4024	—
Geplant.	1628	2475	1330	1980

De kosten van den geheelen Plantsoendienst zonder algemeene kosten, bedroegen in het verslagjaar *f* 22.460.55 tegen *f* 20.913.96 in het jaar 1930; inclusief algemeene kosten *f* 36.068,01 tegen *f* 33.595.39 in het jaar 1930.

De uitgaven worden gespecificeerd als volgt:

Omschrijving	1931	1930
Onderhoud parken.	f 9.470,78	f 8.203,10
Kappen en planten van boomen en onderhoud kweektuinen . .	„ 12.899,78	„ 11.667,03
Aankoop mest en kleine gereedschappen	„ 1.088,99	„ 1.033,83
Aandeel algemeene kosten (personeel).	„ 10 940,--	„ 10.650,—
„ transportkosten	„ 1.400,—	„ 1.600,—
„ schrijf- en bureau behoeften en telefoonkosten	„ 268,46	„ 422,73
Verzekering	„ —,—	„ 18.70
Totaal . . .	f 36.068,01	f 33.595,39

De opbrengst van verkocht brandhout en verkochte planten, het verrichten van werkzaamheden voor Gouvernement en particulieren bedroeg ƒ 15.368.48 tegen ƒ 16.491.58 in het jaar 1930.

Bijlagen:

Ontvangsten van den Reinigings- en Plantsoendienst te Soerabaja.

Onderdeel.	ONTVANGSTEN	BEDRAG	
	I. Reinigingsdienst.		
	Bijdrage Pasarbedrijf	f 50.000,-	
12	Retributie ophalen huis- en erfvuil . .	„ 17.718,26	
30	Diverse opbrengsten Reinigingsdienst	„ 3.803,34	
24	Beerputreiniging	„ 8.742,25	
26	Kadaververwerking	„ 4.314,77	
25	Transport dierenlijken	„ 2.069,—	f 86.647,62
	II. Plantsoendienst.		
31	Opbrengsten Plantsoendienst		„ 16.481,68
	TOTAAL . . .		f 103.129,30

Uitgaven van den Reinigings,- Besproeiings- & Plantsoendienst te Soerabaja.

Art.	UITGAVEN	BEDRAG	
	a. Algemeene Kosten.		
131	Bezoldiging personeel	f 64.787,50	
132	Onderstand ontslagen personeel . .	„ 1.190,-	
133	Transportkosten personeel	„ 5.653,80	
134	Andere toelagen	„ 240,—	
135	Schrijf- en Bureaubehoeften	„ 588,46	
136	Telefoonkosten	„ 1.026,25	
137	Verzekering	„ 40,15	f 73.526,16
	b. Algemeene Tractiekosten.		
138	Onderhoud stallen, enz.	f 502,58	
139	Verlichting stallen en koelieverblijven	„ 895,28	
140	Verzorging trekvee	„ 63.318,—	
141	Huur auto's en aanhangwagens . . .	„ 31.359,—	
142	Onderhoud koelieloodsen, enz. . . .	„ 464,56	
143	Verplaatsen koelieverblijven, enz. . .	„ 428,07	
144	Aankoop en huur van trekvee en karren	„ 9.137,72	f 106.105,21
	c. Stadsreiniging.		
145	Werkloonen	f 215.036,-	
146	Onderhoud en aankoop materieel . .	„ 8.319,06	
147	Onderhoud toegangswegen belten . .	„ 705,84	
148	Aanmaak en herstelling modder- en vegerkarren	„ 5.057,60	f 229.118,50
	d. Besproeiingsdienst.		
149	Huur sproeiwagens	f 1.155,—	f 1.155,—
	e. Beerputreiniging.		
150	Werkloonen	f 1.719,77	
151	Onderhoud en aanschaffing materieel	„ 2.903,24	f 4.623,01
	f. Kadaververwerking en transport dierenlijken.		
152	Vaste exploitatiewerking kadaververwerking	f 2.779,75	
153	Wisselvallige exploitatiekosten kadaververwerking	„ 3.285,09	
154	Vaste kosten vervoer dierenlijken . .	„ 1.455,98	
155	Wisselvallige kosten idem . .	„ 824,—	f 8.344,82
	g. Plantsoendienst.		
156	Onderhoud parken	f 9.470,78	
157	Kappen en planten van boomen en onderhoud kweektuinen	„ 12.899,78	
158	Aankoop mest en kleine gereedschappen	„ 1.089,99	f 23.460,55
	TOTAAL . . .		f 446.333,25

Algemeen overzicht uitgaven Reinigingsdienst per afdeeling in duizendtallen Guldens.

OMSCHRIJVING.	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931
Algemeene kosten.													
Bezoldiging en transportpersoneel	45,0	58,1	59,0	53,0	57,7	57,2	65,0	67,3	63,0	67,0	74,7	72,1	71,8
Kantoorkosten en diversen	2,7	5,5	2,4	0,9	1,8	0,9	2,0	2,8	3,0	2,2	1,6	2,1	1,7
	47,7	63,6	61,4	53,9	59,5	58,1	67,0	70,1	66,0	69,2	76,3	74,2	73,5
Kosten tractie.													
Trekvee (stallen en verzorging)	37,2	46,2	26,9	39,7	48,5	62,4	54,2	51,5	49,7	63,7	67,7	75,1	73,8
Vrachtauto's	11,3	11,3	99,7	129,1	93,7	55,8	15,3	25,0	24,8	27,3	27,5	29,1	31,4
Inhuur particuliere auto's	22,5	55,8	32,1	43,2	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—	—,—
	71,0	113,3	158,7	212,0	142,2	118,2	69,5	76,5	74,5	91,0	95,2	104,2	105,2
Reiniging.													
Loonen vegen wegen, schoonmaken goten. Ophalen en verwerken vuil, materialen	202,1	298,9	362,0	415,8	275,8	215,9	191,9	195,6	203,3	215,—	212,6	228,4	230,5
Besproeiing.													
Loonen, materialen, auto's	18,1	20,8	43,5	52,8	42,4	10,3	1,8	2,0	1,9	1,0	2,5	3,0	1,2
Beerputreiniging	—,—	—,—	—,—	4,7	9,0	3,5	5,6	4,3	5,7	6,0	5,1	5,3	4,6
Kadaververwerking	—,—	—,—	—,—	—,—	4,3	7,0	5,3	6,7	5,9	5,7	6,5	6,8	6,0
Transport dierenlijken	3,0	1,7	8,0	6,7	3,3	2,5	2,3	2,6	2,6	2,6	1,8	1,8	2,3
Plantsoendienst	18,6	35,6	24,4	41,1	38,5	37,3	22,4	20,3	19,4	21,1	23,6	20,9	23,0
TOTAAL	360,5	533,9	658,0	787,0	575,0	452,8	365,8	378,1	379,3	411,6	423,6	444,6	446,3

Verdeeling van de kosten over de verschillende onderdeelen van den Reinigings-, Besproeiings- & Plantsoendienst te Soerabaja.

Omschrijving	Vegen der wegen	Reinigen der goten, riolen, en bermen.	Ophalen en verwerken van vuil	Besproeiing	Plantsoen dienst	Beerputreiniging	Kadaververwerking	Transport dierenlijken	Totaal
A. Algemeene kosten .	f 19.139,21	f 19.139,21	f 19.139,21	f —,—	f 12.608,46	f 400,—	f 1.440,15	f 500,—	f 72.366,24
B. Tractiekosten . . .	„ 3.686,50	„ —,—	„ 93.209,70	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ 96.896,20
C. Reiniging:									
Werkloonen . . .	„ 55.566,60	„ 70.075,30	„ 90.417,—	„ —,—	„ 22.370,56	„ 1.719,77	„ 2.779,75	„ 1.455,98	„244.384,96
Aanmaak karren enz.	„ 2.500,—	„ 1.957,60	„ 8.585,89	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ 13.043,49
Materieel	„ 2.819,—	„ 2.500,—	„ —,—	„ —,—	„ 1.089,99	„ 2.903,24	„ 3 285,09	„ 824,83	„ 13.422,15
Toegangswegen belten .	„ —,—	„ —,—	„ 705,84	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ 705,84
Koelieverblijven . .	„ 422,54	„ 422,54	„ 942,82	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ 1.787,90
D. Besproeiing . . .	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ 1.155,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ 1.155,—
E. Beerputreiniging. .	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—
F. Kadaververwerking en vervoer dierenlijken.	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—
G. Plantsoendienst . .	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—	„ —,—
TOTAAL : 1931	f 84.133,85	f 94.094,65	f 213.000,46	f 1.155,—	f 36.069,01	f 5,023,01	f 7.504,99	f 2.780,81	f 443.761,78
1930	„ 79.834,66	„ 98.353,27	„ 211.909,84	„ 2.975,—	„ 33.595,39	„ 5.722,—	„ 8.006,43	„ 2.812,60	„ 443.209,19
1929	„ 82.461,65	„100.545,45	„ 184.031,96	„ 2.555,—	„ 36.233,24	„ 5,507,67	„ 7.840,54	„ 2.674,42	„ 421.849,93
1928	„ 77.108,56	„100.831,—	„ 183.231,09	„ 968,25	„ 32.619,55	„ 6.435,50	„ 6.814,11	„ 3.529,20	„ 411.537,26
1927	„ 73 617,67	„ 87.710,62	„ 165.941,12	„ 1.875,—	„ 32.646,18	„ 6.386,45	„ 7.195,01	„ 3.882,86	„ 379.254,91
1926	„ 71.957,65	„ 91.318,96	„ 161.361,27	„ 2.036,60	„ 34.355,52	„ 4.960,55	„ 8.129,38	„ 4.026,44	„ 378.146,37

HOOFDSTUK XIII. GEMEENTELIJKE WERKPLAATS.

Werkplaats. Gedurende het verslagjaar werden uitgevoerd 679 werkorders, tegen 715 in 1930, waarvan:

		1931	1930
1e.	Voor eigen onderhoud . . .	7	9
2e.	Voor onderhoud van het bij de Werkplaats in beheer zijnde rollend materieel	44	34
3e.	Voor diverse Gemeentediensten.	536	531
4e.	Particulieren	92	141

Vracht-auto's. Het auto-park bestond per 1 Januari 1931 uit:

Auto No.	Fabrieksmerk	Soort	Laadvermogen
1	Bergmann . .	Vracht-auto	$3^1/_2$ ton
4	„ . .	„	$3^1/_2$ „
5	„ . .	Tankwagen	$3^1/_2$ „
6	„ . .	Pijpenwagen	$3^1/_2$ „
7	„ . .	„	$3^1/_2$ „
11	Clydesdale. .	Vracht-auto	$1^1/_2$ „
12	G. M. C. . .	Asphalt-wagen	4 „
13	„ . .	„	4 „
14	„ . .	„	4 „
17	Bergmann . .	Vracht-auto	$3^1/_2$ „
18	„ . .	„	$3^1/_2$ „
20	G. M. C. . .	Vuilniswagen	4 „
21	„ . .	„	4 „
22	„ . .	„	4 „
26	Bussing. . .	Vracht-auto	$3^1/_2$ „
27	Ford. . . .	Reparatie-auto	$^1/_2$ „

Voorts waren nog aanwezig 17 stuks aanhangwagens.

Wegens on-economische exploitatie werden de auto's, nummer 7, 17, 18 en 26 buiten bedrijf gesteld.

Aan de verschillende diensten en particulieren werden in rekening gebracht voor gebruik van auto's:

f 30,— per dag per wagen (binnen de Gemeente).

„ 35,— per dag per wagen (buiten de Gemeente).

Aanhangwagens:
ƒ 1,— per dag per wagen.

De kosten der verbruikte benzine en smeerolie bedroegen in totaal resp. ƒ 8.713,44 en ƒ 503,97. In totaal werd verbruikt 57.206 L. benzine en 882 L. smeerolie.

De in 1931 in rekening gebrachte huren zijn als volgt, te specificeeren:

Vracht-auto's:

1009½	dagen	à	ƒ 30.—	per	dag	= ƒ	30.285.—
102½	„	à	„ 35.—	„	„	= „	3.587.50
366	ritten	à	„ 10.—	„	„	= „	3.660.—
2	„	à	„ 7.50	„	„	= „	15.—
2	„	à	„ 5.—	„	„	= „	10.—
Aanhangwagens:						„	5.809.—
Ford reparatie-auto's:						„	1.240.—
Tankwagens:						„	1.683.—
				Totaal		ƒ	46.289.50

Verder werd in 1931 een afgekeurde vrachtwagen verkocht tegen den prijs van ƒ 750.— welk bedrag door tusschenkomst van den Chef van het Gemeentelijk Inkoopkantoor in de Gemeentekas werd gestort.

Sproei-auto's. Per 1 Januari 1931 waren aanwezig:

Auto No.	Fabrieksmerk	Ton
2	Kissel	5
3	Kissel	5

Deze wagens deden geregeld dienst tot en met September voor het sproeien bij zeer druk verkeer gedurende sportwedstrijden, doch volgens opdracht van den Burgemeester werden deze vanaf October van het verslagjaar buiten bedrijf gesteld.

Wegwalsen. De Werkplaats beschikte gedurende 1931 over de volgende wegwalsen:

No.	Fabrieksmerk	Soort	Gewicht
2	Aveling Porter	Stoomwals	10 ton
4	Ruston Proctor	„	8 „
5	Marshall & Sons	„	6 „
6	Aveling Porter	„	8 „
7	Springfield	„	10 „
8	Walles Steevens.	„	8 „
9	Springfield	„	10 „
10	John Fowler.	„	10 „
11	Springfield	„	10 „
12	Springfield	„	10 „
13	Pornier	Motorwals	6 „
14	The Barber asphalt Paving Company	Tandenwals	8 „
15	Millars Marshall & Sons	„	4 „
16	Marshall & Sons	„	8 „

Evenals vorige jaren werd voor het gebruik der wegwalsen huur in rekening gebracht nl:

	Gemeente en Gouv. diensten	Particulieren
4 Tonwals	f 10 per dag	f 15 per dag
6 „	„ 10 „ „	„ 15 „ „
8 „	„ 14 „ „	„ 20 „ „
10 „	„ 18 „ „	„ 25 „ „

De stoomwals No. 8 werd in 1931 geheel gedemonteerd, nagezien en grondig hersteld. Een buitengewone reparatie aan den ketel van deze wals heeft plaats gehad, en wel het vernieuwen van de achtertubeplaat en rookkast.

De in 1931 in rekening gebrachte huren zijn als volgt te specificeeren:

Dagwerk:

10 Tonwals:	759	dagen	à f	18.—	per dag =	f 13.662.—
8 Tonwals:	499	„	à „	14.—	„ „ =	„ 6.986.—
4 en 6 Tonw.	414½	„	à „	10.—	„ „ =	„ 4.145.—
	1	dag	à „	15.—	„ „ =	„ 15.—
10 Tonwals:	2	uren	à „	3.75	„ „ =	„ 7.50
					Transporteeren	f 24.815,50

					Per Transport	ƒ	24.815,50
Overwerk:							
10 Tonwals:	198½	uren	à ƒ	2.25	per dag =	ƒ	446.63
8 Tonwals:	264½	„	à „	1.75	„ „ =	„	462.90
4 en 6 Tonw.	10	„	à „	1.25	„ „ =	„	12.50
					Totaal	ƒ	25.737.53

Pompen. Aanwezig waren per 1 Januari 1931:

Aantal	Soort	Fabrieksmerk
1	Motorpomp	Fafnir No. 19337
1	„	„ „ 19806
1	„	„ „ 19372
1	„	Universal No. E. 625
1	„	„ „ E. 626
1	„	„ „ E. 627
1	„	Deutz No. 106507
1	„	„ „ 104317
1	„	L: Aster „ 33376
1	Diaphragmapomp (dubbelwerkende) . . .	
12	Diaphragmapomp (enkelwerkende)	

De pompen, welke bij de verschillende diensten in gebruik waren, werden tegen een zekere huur berekend voor vergoeding van bediening en onderhoud.

De in 1931 in rekening gebrachte huren zijn als volgt te specificeeren:

a. Handpompen . .	649 dagen	à ƒ	1.—	per dag =	ƒ	649.—
b. Motorpompen. .	478 dagen	à ƒ	2.50	per dag =	ƒ	1.195.—
				Totaal	ƒ	1.844.—

Diversen. In rekening werd gebracht, wegens:

Opbrengst van verkocht afval ijzer	ƒ	136.—
Opbrengst van verkochte 4 stuks draaibanken .	„	920.—
Vergoeding van door den brandweerman Matrawie stukgereden deur	„	5.—
Totaal	ƒ	1.061.—

Ten slotte zij nog vermeld, dat de werkzaamheden in het algemeen een vlot verloop gehad hebben. Uitbreiding van machineriën heeft in het verslagjaar niet plaats gehad.

Stagnatie van beteekenis kwam niet voor. Klachten over het geleverde werk zijn ook niet voorgekomen.

De vloer van de auto-garage werd in 1931 voor een groot gedeelte vernieuwd. Wegens overcompleet werden 4 draaibanken, waarvan 1 afgekeurd was, aan de B. A. S. verkocht.

De vrachtauto's hebben hun dienst gedaan zonder één dag uit te vallen of andere ongemakken te vertoonen.

De stoomwalsen hebben in 1931, 1673½ dagen gereden, tegen 1672 dagen in 1930. Het is weken lang voorgekomen, dat alle walsen uit waren, zelfs een wals van reeds 32 jaar oud. In het verslagjaar is gebleken, dat er walsen te weinig zijn en Publieke Werken heeft dan ook gedurende eenige dagen walsen bij particulieren moeten inhuren.

Vanaf Maart van het verslagjaar werd door den Chef van de Werkplaats geen contrôle meer uitgeoefend op de walsen die verhuurd zijn aan de verschillende diensten, noch bij het ketelwasschen op Zondag.

Wat de pompen betreft is de Werkplaats in het verslagjaar pompen te kort gekomen. Dit vindt zijn reden in den aanleg der nieuwe hoofdaanvoerleiding, waar steeds 3 pompen in gebruik zijn geweest. Publieke Werken heeft zich dan ook zelf een motorpomp aangeschaft, omdat de Werkplaats op verschillende tijden geen één disponibel had.

Ten aanzien van de financieele resultaten van de Werkplaats moge kortheidshalve worden verwezen naar Hoofdstuk VII.

HOOFDSTUK XIV. VETERINAIR-HYGIENISCHE DIENST.

Personeel. Aan het eind van het verslagjaar bestond het personeel uit: 1 veearts, hoofd van den Dienst, 1 adjunct veearts, 1 hoofdopzichter bij het Slachthuis, 1 opzichter bij het Slachthuis, 1 opzichter voor de Veterinaire-Controle, 2 mantries, 4 keurmeesters 1ste en 2e klasse, 6 keurmeester 3e klasse, 1 laborant 1e klasse, 1 laboratoriumbediende, 1 hulpkassier en 1 oppasser.

Binnenlandsch verlof wegens langdurigen dienst werd verleend aan den keurmeester in vasten dienst Taman met ingang van 1 Juni 1931 (Besluit B. en W. dd. 16 April 1931 No. 319).

Verlof van 1 maand wegens ziekte werd verleend aan den adjunct-veearts Soerjadi, ingaande 9 Augustus 1931.

Eervol ontslag op verzoek werd verleend aan den 3en klerk op proef J. C. van Coeverden met ingang van 1 Juli 1931 (Besluit B. en W. ddo. 27 Juni 1931 No. 623).

Een plaatsvervanger werd niet aangesteld, doch de hoofdopzichter J. Tuin werd naast zijn eigen functie tevens belast met de administratie.

Slachthuis. De betonmuur, welke dient voor de afsluiting van het Slachthuis werd aan de Noordzijde doorgetrokken, waardoor tevens de oppervlakte van het terrein werd vergroot.

De algeheele afsluiting van het abattoir door een muur in de plaats van de draadomheining zal in 1932 plaats vinden.

Tevens zal dan een kleine portierswoning worden gebouwd, waardoor een betere controle op het toelaten van het publiek mogelijk wordt.

Een voorstel om over te gaan tot den bouw van een besterfruimte (zonder koelinrichting) werd voorloopig in verband met de ongunstige tijdsomstandigheden aangehouden.

De toestand van den vloer in den middengang van het slachthuis wordt slecht, zoodat gelden zijn gevoteerd om deze in 1932 te verbeteren.

Ook de wegen op het terrein dienen noodwendig hersteld te worden. De tegelbekleeding van de binnenzijde van de muren van het slachthuis eischen meermalen herstel.

De varkenskraal voldoet aan de verwachtingen. Geregeld zijn vrijwel alle hokken verhuurd.

Slachtingen. Geslacht werd in:

	1930	1931
Runderen	51.192	52.084
Varkens	17.997	20.062
Geiten	44.166	38.119

De runderslacht onderging dit jaar een geringe vermeerdering van 892 stuks. Niettegenstaande de huiden in prijs gedurende 1931 aanmerkelijk achteruitliepen, zijn echter de prijzen van het vee zoo laag, dat bij de huidige vleeschprijzen het slagersbedrijf, gezien de uitbreiding van het aantal slagers, goed loonend blijft.

Tot Juni 1931 werd reeds een vermeerdering geconstateerd van 1252 stuks (19.728 in 1930 tegen 20,980 over dezelfde periode van dit jaar). Daarna bleef de slacht ongeveer constant om in het laatste kwartaal aanmerkelijk te dalen.

Dit moet geweten worden aan de langzame vermindering van de vleeschprijzen en aan het feit, dat tegenwoordig geregeld een groot aantal Bali-vee wordt geslacht, dat ongeveer 2 maal zoo groot is als het Madoera-vee.

Daar dit Bali-vee zeer sterk geinfecteerd is met blaaswormen (in enkele streken meer dan 20%) doet zich nu de behoefte gevoelen van een koelruimte.

Pogingen zullen worden aangewend deze te betrekken bij een ijsfabriek ter plaatse.

De varkensslacht onderging een sterke vermeerdering, hetgeen te danken is aan de daling van den prijs van de levende dieren en de daarmee gelijken tred houdende vermindering van de prijzen van het varkensvleesch.

Daartegenover staat, dat de geitenslacht aanmerkelijk verminderde. De oorzaak hiervan dient gezocht te worden in de verlaging van den prijs van rundvleesch, terwijl daarnaast vermeerdering van den clandestienen slacht ongetwijfeld aan dit verschijnsel niet vreemd zal zijn, waartoe het object zich ook uitnemend leent. De vermindering trad in gedurende de laatste helft van het verslagjaar. De aandacht van den Hoofdcommissaris van Politie en den Gemeentelijken Contrôle-dienst werd op deze vermindering gevestigd.

Invoer van al of niet clandestien geslacht vee uit den omtrek werd dit jaar slechts sporadisch ter kennis gebracht.

De financieele resultaten van den Veterinair-Hygienischen Dienst zijn als volgt:

Omschrijving	Inkomsten	Uitgaven
Slachthuis	f 154.304,40	f 86.972,83
Veterinaire Contrôle	„ 4.299,35	„ 43.384,69
Winst	„ —,—	„ 28.246,23
Totaal . . .	f 158.603,75	f 158.603,75

De hoogere uitgaven in het verslagjaar zijn een gevolg van de grootere bijdragen aan de Centrale Administratie.

Vleeschhouwerijen. In het begin van het verslagjaar waren aanwezig:

56 rundervleeschhouwerijen, 12 varkensvleeschhouwerijen en 1 geitenvleeschhouwerij.

In den loop van het jaar kwamen er bij: 18 rundervleeschhouwerijen en werden 5 ingetrokken; varkensvleeschhouwerijen resp. 5 en 2, terwijl een vergunning van een geitenvleeschhouwerij werd verleend, doch wegens staken van het bedrijf weer werd ingetrokken, zoodat aan het eind van verslagjaar:

69 rundervleeschhouwerijen, 15 varkensvleeschhouwerijen en 1 geitenvleeschhouwerij in het bezit waren van een vergunning.

Het aantal ingeschreven welidjo's (rondventers(sters) steeg tot 340.

Vleeschkeuring. De volgende ziekten werden in het verslagjaar geconstateerd:

Cysticercus Inermus bij 494 runderen of ± 0.95% van het geslachte aantal.

Cysticercus Cellulosae bij 121 varkens of ± 0.6% van het geslachte aantal.

Tuberculose werd geconstateerd bij 14 melkrunderen.

Mond- en Klauwzeer werd geconstateerd bij 3372 runderen en 21 varkens.

Geelzucht werd gezien bij 1 varken en 2 geiten.
1 melkkoe werd wegens *endometritis* afgekeurd.
Wegens *distomatosis* (leverbotziekte) werden afgekeurd:

runderlevers:	601	heele +	1199	katti
geitenlevers:	557	„ +	200	„
varkenslevers:	20	„ +	24	„

Melkerijen. De hygienische toestand in de melkerijen was over het algemeen goed te noemen.

Binnen de Gemeente werden geen nieuwe vergunningen voor melkbedrijven uitgereikt; aan 2 personen werd vergunning verleend voor het houden van een distributiehuis.

Voor invoer van melk werden 4 nieuwe vergunningen verleend aan melkerijen te Batoe, Sepandjang, Krian en Sidoardjo, terwijl 1 vergunning werd overgeschreven.

Aan het eind van het verslagjaar waren in het bezit van een vergunning: 19 melkerijen binnen de Gemeente en 18 melkerijen buiten de Gemeente gelegen.

Dit jaar heerschte ook onder het melkvee in verschillende bedrijven in ernstige mate mond- en klauwzeer.

In één bedrijf aan den Oedjoeng stierven 8 dieren aan den apoplectischen vorm van deze ziekte. Oorspronkelijk werd gedacht aan vergiftiging en waren reeds verschillende melkers in hechtenis genomen. Bij histologisch onderzoek op het Gemeentelijk Laboratorium verricht kon een hartaandoening, veroorzaakt door het mond- en klauwzeervirus worden aangetoond.

Het publiek werd per advertentie in de dagbladen aangeraden de melk goed te koken.

Hierbij kan nog worden vermeld, dat een groot aantal varkens in de varkenskraal eveneens stierven aan deze ziekte. Deze varkens waren afkomstig van Lasem (Rembangsche).

Het aantal aan tuberculose lijdende dieren in de melkerijen is langzamerhand verminderd.

Melkcontrôle. Ten aanzien van de melkcontrôle kan het volgende worden vermeld:

Onderzocht werden 563 straatmonsters, terwijl daarnaast een groot aantal monsters door melkveehouders ter onderzoek werd aangeboden. Ondeugdelijk van samenstelling waren 42 monsters of 7½% van het onderzochte aantal.

Ondeugdelijk van toestand (bedorven) waren slechts 3 monsters, terwijl 125 monsters minder deugdelijk (houdbaar) waren, t.g.v. een te hoog kiemgehalte, katalasecijfers, zuurgraad, enz.

Bij het onderzoek van de melk wordt vooral gelet op het kiemgehalte, daar een hoog aantal wijst òf op onhygienische melkwinning, òf op ondoelmatig en langdurig transport (te oude melk).

Als hoogste toelaatbaar aantal levende kiemen per 1 c.c. melk is gesteld 10 millioen.

Bij 96 monsters werden meer dan 10 millioen kiemen per 1 c.c. gevonden, waarvan 26 afkomstig waren van melkerijen binnen de Gemeente of bij 8,4% van het onderzochte aantal (309) en 70 melkerijen buiten de Gemeente gelegen of van 27,5% van het aantal onderzochte monsters (254).

Publicatie van de melkrapporten door de dagbladen vond dit jaar ook weer sporadisch plaats. Op verzoek worden deze nu gestuurd naar de Vereeniging van Huisvrouwen, die de resultaten in zijn geheel in haar orgaan opneemt.

Proces-verbaal wegens overtreding van de Melkverordening werd 13 maal opgemaakt.

Stalhouderijen. De hygienische toestand in de stalhouderijen is over het algemeen slecht te noemen.

De finantieele uitkomsten van deze bedrijven zijn van dien aard, dat iedere verbetering te kostbaar wordt. Zelfs het inroe-

pen van veeartsenijkundige hulp voor de paarden gaat meestal boven hun draagkracht, met gevolg, dat vele dieren onnoodig moeten worden afgeschreven. Een dierenhospitaal, zooals in Batavia en Semarang bestaat, zal binnenkort door de Vereeniging voor Dierenbescherming worden opgericht. *)

De afvoer van regenwater en vloeibaar stalwater laat in vele bedrijven nog veel te wenschen over, veelal t.g.v. het feit, dat Soerabaja gedeeltelijk beneden zeepeil is gelegen en het overtollige water alleen door pompinstallaties kan worden verwijderd.

Door het bouwen van nieuwe pompinstallaties en het uitbreiden van bestaande wordt hieraan steeds meer tegemoet gekomen, zoodat deze ongewenschte toestanden binnen afzienbaren tijd tot het verleden zullen behooren.

Nieuwe bedrijven werden niet opgericht; wel veranderden verschillende van eigenaar. Een vergunning op Kaliondo kon worden ingetrokken.

Op het eind van het verslagjaar waren ter stede 65 stalhouderijen met 5384 paarden, tegen 66 verhuurderijen met 5394 paarden in 1930.

Het aantal dogcars en kossongs bedroeg in 1931: 2018, tegen 2074 en 2043 in 1929 en 1930, zoodat geleidelijk een geringe vermindering van deze vervoermiddelen valt te constateeren.

*) Tijdens het afdrukken van dit Verslag inmiddels opgericht.

HOOFDSTUK XV. GROND- EN WONINGBEDRIJF.

Personeel. In de maand Januari van het verslagjaar werd een ambtenaar in tijdelijken dienst aangesteld, die belast werd met den verhuur van de woningen der N. V. Volkshuisvesting. Een administratief ambtenaar werd, wegens door hem gepleegde onregelmatigheden, met ingang van 24 September 1931 geschorst; in deze vacature werd voorzien, door de plaatsing bij het Grond- en Woningbedrijf van den administratief ambtenaar, voordien toegevoegd aan den Directeur der Bedrijven.

Aan den in Mei aangestelden opzichter speciaal voor projectwerk van de N. V. Volkshuisvesting werd wegens stopzetting der werkzaamheden per 31 October ontslag verleend.

§ 1. Grondbedrijf.

Door de zeer slechte tijden werd slechts een gering aantal nieuwe grondverkooptransacties afgesloten. De betaling der kooppenningen en de overschrijving van in vroegere jaren verkochte gronden vonden geregeld plaats.

1. Goebeng. In 1931 werden van dit land geen stukken meer verkocht. De overschrijving van de aan de N. V. Volkshuisvesting verkochte gronden met een oppervlakte van 3970 M² heeft in verslagjaar nog niet plaats gehad, waardoor dus na aftrek van de in verslagjaar 1930 bedoelde erfpachtsperceelen, het oppervlak van het nog beschikbaar gedeelte blijft 627.341 M².

2. Ketabang-West. Op het land Ketabang-West werden in verslagjaar de volgende gronden verkocht:

Namen der koopers	Ligging der perceelen.	Aantal M²	Prijs per M²	Totaal bedrag.
1. N.V. Tjandikesoema	H. B. S. straat	685	f 9,—	f 6165,—
2. idem	Ondomohenweg	564	„ 8,—	„ 4512,—
	Totaal . .	1249 M²		f 10677,—

Deze perceelen werden in 1930 niet opgenomen als nog beschikbaar, omdat de onderhandelingen tot verkoop reeds in een vergevorderd stadium verkeerden.

In verslagjaar werd de verkoop aan de N. V. Tjandikesoema van één perceel aan den Ondomohenweg geroyeerd.

Voor het perceel hoek Woenistraat — Ondomohenweg, het-

welk in erfpacht zal worden uitgegeven, goedgekeurd bij G. R. B. dd. 25 November 1931 No. 314, doch waarvan de inschrijving van het erfpachtsrecht nog niet heeft plaats gehad, wordt vanaf 1 Juli 1931 voorloopig een huur berekend van *f* 0,60 per M² per jaar.

Ultimo van het verslagjaar waren dus nog beschikbaar, buiten beschouwing latende het eerder genoemde perceel, hetwelk in erfpacht zal worden uitgegeven:

1 perceel	aan de Woenistraat	met een oppervlakte van	1192 M²
1 „	„ den Ondomohenweg	„ „ „	646 „
		Totaal.....	1838 M².

3. Ketabang-Oost. In verslagjaar werd verkocht a/d Joh. Gabriël Stichting een perceel groot 295 M² tegen den prijs van *f* 4.— per M², zoodat nog beschikbaar blijft 190.107 M² — 295 M² = 189.812 M².

4. Ngagel. Op Ngagel-West werden in het verslagjaar geen perceelen in erfpacht uitgegeven of verkocht, waardoor dus het oppervlak van de nog beschikbaar zijnde perceelen blijft 27.193 M².

Ook op Ngagel Oost werden geen perceelen in erfpacht uitgegeven; wel werd een perceel groot ± 1000 M² in huur afgestaan voor grasaanplant. De oppervlakte van het beschikbare deel inclusief boven bedoeld terrein in huur bedraagt 5.007.621 M².

5. Simolawang. In verslagjaar kwam de bebouwing door de N. V. Volkshuisvesting van dit terrein gereed. Verkoopen hadden in 1931 niet plaats, dus blijft het beschikbare deel ± 1000 M².

6. Darmo. Van het beschikbare deel groot 520.984 M² werd één perceel aan de Tjisedanestraat groot ± 465 M² verkocht à *f* 4.— per M² aan de N. V. Korverit en één perceel aan dezelfde straat aan den heer Liem Tjiauw Tjen, groot 2275 M² à *f* 4.— per M². Deze laatste verkoop werd echter in hetzelfde jaar nog geannuleerd, alsmede de verkoop van een perceel aan de Koeteistraat — Opakstraat, groot 1066 M² aan de N. V. Tjandikesoema, waardoor het beschikbare oppervlak per ultimo 1931 wordt: 520.984 M² + 1066 M² = 522.050 M².

7. Oendaän. Op dit terrein werden in 1929/30 door het Gemeentelijk Woningbedrijf 64 goedkoope woningen gebouwd; het resteerende gedeelte waarop oude kampongwoningen staan, is voorloopig niet voor bebouwing geschikt.

8. Kepoetran-Kidoel. Met de exploitatie van dit land werd nog niet aangevangen. In verslagjaar werden verschillende bezitsrechten afgekocht, hoofdzakelijk op perceelen gelegen aan de Palmenlaan Zuid.

9. Blaoeran. De verkoop van een gedeelte van het land Blaoeran II aan de N. V. Volkshuisvesting heeft nog niet plaats gehad; wel werd op dit gedeelte door den dienst van Publieke Werken aangevangen met het aanleggen der wegen en het maken van de afwateringsgoten. Ook het hoekgedeelte Kranggan-Blaoeran werd nog niet overgedragen aan het Passerbedrijf.

De overige gronden op Blaoeran I en II, waarop talrijke kampongwoningen staan, zullen voorloopig in den bestaanden toestand worden gelaten. In verslagjaar werden de bezitsrechten op eenige perceelen deel uitmakende van het land Blaoeran II door de bevolking te koop aangeboden, afgekocht, op het gedeelte hetwelk verkocht zal worden aan de N.V. Volkshuisvesting rechtstreeks door genoemde vennootschap, op het overige deel door het Grondbedrijf.

10. Boejoekan. In het verslagjaar werden de onderhandelingen aangevangen met het Havenbestuur voor overname door den Havendienst van een gedeelte van dit land groot ± 28700 M².

11. Boeboetan. Van dit land oorspronkelijk groot 40250 M² is 8750 M² afgegaan, voor den aanleg van wegen. 25806 M² werd in afgeloopen jaren verkocht, en 3130 M² in erfpacht uitgegeven, waardoor dus het oppervlak van het nog beschikbare deel is 2564 M².

12. Karang Tembok. In verslagjaar hadden geen nieuwe verkoopen plaats, dus blijft het beschikbare deel na aftrek van de in vorige jaren verkochte stukken en aftrek van het door wegen ingenomen oppervlak: 26201 M².

13. Kapas Krampong. Kedoenganjar en Wonokromo Pandjoenan. Deze landen werden nog niet in exploitatie genomen en verkeeren nog in den oorspronkelijken toestand.

Uitgegeven Gronden in erfpacht. In 1931 zijn in erfpacht uitgegeven en verhuurd de ondervolgende perceelen:

Ligging der perceelen	Naam en voorletters	Oppervlakte in M².	Erfpachtscanon per M². per jaar
Goebeng . . .	C. Provoost	1480	f 0,70
	N. V. Sb. Ys & Handel Mij. (terrein voor garages). . .	720	„ 600,— [1]
Ketabang . . .	W. A. Noz.	664	„ 0,35
	Japanese Association . . .	10654	„ 0,45
	Soer. Jaarmarkt Verng. . .	± 6800	„ 10.000,— [2]

[1]) Vaste huurprijs per jaar.
[2]) Huurprijs over 1931. Deze huurprijs wordt geregeld verhoogd. (1932 - f 11.000).

Ligging der perceelen	Naam en voorletters	Oppervlakte in M²	Erfpachtscanon per M² per jaar
Ngagel (ten Westen v/d spoorbaan)	N. V. Parfumerie & Toilet Zeepfabr. George Dralle.	25035	f 0,27
	W. H. Hill	11000	„ 0,18
	N. V. Bouw Mij. Limburg IV	8310	„ 0,18
	N. V. Oliefabriek Ngagel	26560	„ 0,25
	R. D. de Jong	4060	„ 0,25
	C. G. Carapiet (Fabr. Electra)	6795	„ 0,25
	N. V. Mij. tot Expl. van Vastigheden Carolina	5835	„ 0,25
	N. V. Hoek & Co	4435	„ 0,25
	Rubber Imp. Mij.	4705	„ 0,30
	N. V. Verg. Ysfabrieken.	21395	„ 0,30
	Plogstert & Co.	10551	„ 0,35
	J. C. Schell	2580	„ 0,60
	J. N. Beck	2090	„ 0,50
	T. T. Tan	12080	„ 0,30 [2]
	N. V. Alg. Bouw & Aann. Mij.	2630	„ 0,35 [2]
	B. A. T.	240	„ 0,50 [2]
	B. P. M.	—	„ 930,— [1]
	Mej. P. E. Robinson	—	„ 600,— [1]
	J. van Olderen	—	„ 475,— [1]
	N. V. Ned. Ind. Bierbrouwerijen	—	„ 100,—
Ngagel (ten Oosten v/d spoorbaan)	Maintz & Co.	9650	„ 0,25
	B. P. M.	27.2 bouw	„ 150 per jaar p. bouw
Boeboetan.	N. V. IJs & Handel Mij.	3130	f 0,50

§ 2. Woningbedrijf.

Van het Gemeentelijk terrein te Ngaglik en het terrein van den Assaineeringsdienst gelegen nabij den Westerbuitenweg aan het boezemkanaal werden verkavelingsplannen opgemaakt en voor het woningbedrijf een ontwerpteekening en begrooting voor den bouw van een woning op een terrein aan de Zuiderknipsteeg. Het laatstgenoemde perceel werd bij Raadsbesluit dd. 25 April 1928 No. 131 aangekocht van den heer J. O. Hoeke door het Passerbedrijf en zal door het Woningbedrijf worden overgenomen.

Herstellingen. Op artikel 228/9 werden de sesekplafonds van 19 woningen vervangen door eternietplafonds; van 26 woningen werden alle zichtbare houtwerken van hoofd- en bijgebouwen, van 4 woningen alle houtwerken van het hoofdgebouw en van 6 woningen alle houtwerken der bijgebouwen opnieuw geschilderd; in 9 woningen werden de privaat-inrichtingen voorzien van waterclosets. Van 6 woningen in de Viaductstraat werd het kaphout en

[1]) Vaste huurprijs per jaar.
[2]) Vaste huurprijs per M² per jaar.

een gedeelte van het dakroosterwerk, hetwelk in wildhout was uitgevoerd en door witte mieren aangetast, vervangen door djatiehout.

Verhuur van Woningen. Niettegenstaande in het begin van verslagjaar de huurprijzen van de woningen Slametstraat, Melatiweg, Katjapiringweg en Pandanweg Noord met ca. 10% verlaagd werden, waren de woningen met een huurprijs boven *f* 80.— per maand door de slechte tijden nog steeds moeilijk te verhuren; een voorstel om nogmaals tot huurverlaging van deze woningen over te gaan zal dan ook den Raad ter goedkeuring worden aangeboden eveneens de ontwerpen en begrootingen voor het bijbouwen van autogarages, waardoor vermoedelijk deze huizen meer in trek zullen geraken.

N. V. Volkshuisvesting. Voor de N. V. Volkshuisvesting werden door den dienst van het Grond- en Woningbedrijf ontwerpteekeningen en begrootingen opgemaakt voor verbouwing van de volgende terreinen:

1. Blaoeran . .	59	woningen	n.l.:		
	4	„	van *f*	97.50	huur per maand
	1	„	„ „	94.—	„
	4	„	„ „	92.50	„
	1	„	„ „	65.—	„
	4	„	„ „	60.—	„
	10	„	„ „	57.—	„
	4	„	„ „	55.—	„
	1	„	„ „	50.—	„
	28	„	„ „	46.50	„
	2	„	„ „	45.—	„
2. Kebalen . .	34	woningen	n.l.		
	6	„	van *f*	42.—	huur per maand
	4	„	„ „	38.50	„
	24	„	„ „	33.50	„
3. Sidodadie III	36	woningen	van *f*	23.—	
4. Sidodadie IV	93	woningen	n.l.		
	19	„	van *f*	14.—	huur per maand
	74	„	„ „	7.50	„
5. Donokerto .	99	woningen	n.l.		
	11	„	van *f*	34.—	huur per maand
	20	„	„ „	30.—	„
	12	„	„ „	25.—	„
	12	„	„ „	23.—	„
	44	„	„ „	19.50	„
6. Radersmastraat	12	„	n.l.		
	2	„	van *f*	50.—	huur per maand

6. Radersmastraat 2 woningen van *f* 45.— huur per maand
4 „ „ „ 40.— „
4 „ „ „ 42.50 „

Onder directie van den dienst van het Grond- en Woningbedrijf kwam in verslagjaar de bouw van de volgende woningcomplexen van de N. V. Volkshuisvesting gereed:

Simolawang: 182 woningen w.o. een tokogebouw
Oendaän II: 68 „ w.o. een tokogebouw
Patjarkeling: 26 „

De exploitatie (verhuur en onderhoud) ook van deze woningen geschiedt door bovengenoemden dienst.

Bijlagen.

I. GEMEENTE-WONINGEN ONVERHUURD GEDURENDE 1931.

Ligging van het perceel.	Huis No.	Huurprijs	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
Oendaän . . .	38	f 90,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Piet Heinstraat .	2	„ 100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
„ .	8	„ 82,50	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Evertszenstraat .	26	„ 85,—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
„ .	28	„ 80,—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—
„ .	32	„ 80,—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—	1	1
„ .	34	„ 80,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
de Ruyterplein .	4	„ 62,50	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
„	1	„ 85,—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
„ .	5	„ 82,50	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trompstraat . .	49	„ 62,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Heemskerkstraat	3	„ 40,—	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viaductstraat . .	15	„ 20,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	½
Loentasstraat . .	9	„ 15,—	—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	15	„ 25,—	—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Melatieweg . .	1	„ 95,—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1
„ . .	3	„ 95,—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1
„ . .	5	„ 95,—	—	—	—	—	—	1	½	—	—	—	—	—
„ . .	7	„ 95,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Katjapiringweg .	2	„ 105,—	1	1	1	—	—	—	—	1	1	1	1	1
„ .	8	„ 100,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
„ .	11	„ 105,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
„ .	21	„ 80,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Cannalaan. . .	34	„ 80,—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—
„ . . .	58	„ 70,—	—	1	1	1	1	—	1	1	1	1	—	—
Pandanweg . .	8	„ 100,—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	14	„ 80,—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1
„ . .	16	„ 80,—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—
Djimertoweg. .	4	„ 70,—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Kanginanweg. .	9	„ 40,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
„ . .	29	„ 60,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
„ . .	31	„ 60,—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
„ . .	41	„ 60,—	—	—	—	—	—	1	½	—	—	—	—	—
„ . .	43	„ 60,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
„ . .	59	„ 60,—												

II. WONINGEN VOLKSHUISVESTING ONVERHUURD GEDURENDE 1931.

Ligging van het perceel	Huis No	Huur prijs	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
Tambaksarieweg	6	f 73,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
„ . .	14	„ 45,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
„ . .	32	„ 45,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
„ . .	64	„ 76,50	—	½	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
„ . .	66	„ 76,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
„ . .	88	„ 76,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
„ . .	37	„ 75,—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
„ . .	4	„ 21,—	1	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	10	„ 20,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	½	—	—
„ . .	12	„ 21,—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Djamboeweg .	4	„ 10,—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	14	„ 10,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	½	—	—
„ . .	5	„ 13,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	½	1	—
„ . .	15	„ 13,—	—	—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—
„ . .	35	„ 15,25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	½
„ . .	39	„ 15,25	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
„ . .	41	„ 15,25	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Manggaweg . .	10	„ 13,—	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	16	„ 13,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
„ . .	26	„ 13,—	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sirikajaweg . .	37	„ 13,—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	½
Doerenweg . .	2	„ 9,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	½	—	—
„ . .	18	„ 9,50	—	—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—
„ . .	20	„ 9,50	—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—	—
„ . .	27	„ 9,50	—	—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—
Moendoeweg .	2	„ 15,25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Djeroekweg . .	12	„ 15,—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Kwenieweg . .	8	„ 13,—	—	—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—
Tjepedagweg. .	14	„ 9,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kateswcg . . .	7	„ 9,50	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	17	„ 9,50	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
„ . .	14	„ 9,50	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—
Nangkaweg Zuid	14	„ 8,25	—	—	—	—	—	—	—	½	½	—	—	—
„ „	18	„ 8,25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „	22	„ 8,25	—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Terrongweg . .	13	„ 8,25	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	½
Klapaweg . . .	13	„ 8,25	—	—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—
„ . .	39	„ 8,25	—	—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—
Delimaweg . .	8	„ 15,—	—	—	—	—	—	—	—	½	—	—	½	—
„ . .	18	„ 15,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	26	„ 15,50	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ketjapiweg . .	9	„ 15,50	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	19	„ 15,50	—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—	—
Manggisweg N.	7	„ 15,50	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
„ „	9	„ 15,50	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
„ Z.	4	„ 15,50	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Ketjapieweg . .	2	„ 15,50	—	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—	—
Trompstraat . .	29	„ 27,50	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	8	„ 37,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	½
Evertszenstraat	1	„ 40,—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—

Ligging van het perceel	Huis No.	Huurprijs	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
Evertszenstraat .	9	f 80,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
„ . .	11	„ 80,—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
„ . .	13	„ 80,—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Piet Heinstraat .	1	„ 120,—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—
„ . .	3	„ 100,—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	9	„ 82,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1
Oendaän . . .	46	„ 90,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
„ . .	47	„ 90,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
„ . .	49	„ 90,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Kemangistraat .	9	„ 33,50	—	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—	—
Shanghaistraat .	6	„ 28,50	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
„ . .	8	„ 28,50	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	20	„ 28,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	24	„ 28,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	26	„ 28,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	28	„ 28,50	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	30	„ 28,50	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	15	„ 28,50	—	—	—	—	—	—	1	½	—	—	—	—
Tientsinstraat. .	12	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	½	—	—
„ . .	14	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	½	—
„ . .	20	„ 33,50	—	—	½	—	—	—	1	1	1	1	—	—
„ . .	28	„ 33,50	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	30	„ 33,50	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	11	„ 40,—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
„ . .	13	„ 40,—	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	15	„ 40,—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
„ . .	17	„ 40,—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
„ . .	19	„ 40,—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	23	„ 40,—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	½	—	—
Wuchangstraat .	2	„ 40,—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	4	„ 40,-	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—
„ . .	8	„ 40,—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
„ . .	10	„ 40,—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	12	„ 40,—	—	—	—	1	1	1	½	—	—	—	—	—
„ . .	14	„ 40,—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—
„ . .	16	„ 40 —	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—
„ . .	18	„ 40,—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—
„ . .	20	„ 40,—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	1
„ . .	22	„ 40,—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Hankowstraat .	8	„ 85,—	—	—	—	—	—	1	1	1	½	—	—	—
„ . .	10	„ 57,50	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
„ . .	12	„ 57,50	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
„ . .	14	„ 57,50	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—
„ . .	16	„ 57,50	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—
„ . .	18	„ 57,50	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1
„ . .	20	„ 57,50	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1
„ . .	22	„ 57,50	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1
„ . .	24	„ 57,50	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1
„ . .	26	„ 57,50	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1
„ . .	28	„ 57,50	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—
Peipingstraat. .	2	„ 57,50	—	—	—	—	1	1	½	—	—	—	—	—
„ . .	6	„ 40,—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ligging van het perceel	Huis No.	Huurprijs	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
Peipingstraat . .	8	f 40,—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	12	„ 50,—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—
„ . .	16	„ 40,—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	—	—	—
„ . .	18	„ 50,—	—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—	—
„ . .	22	„ 40,—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nankingstraat N.	1	„ 65,—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	1
„ „	3	„ 65,—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
„ „	5	„ 65,—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1
„ „	11	„ 65,—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—
„ „	13	„ 57,50	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „	15	„ 57,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
„ „	19	„ 40,—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Z.	2	„ 65,—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1
„ „	4	„ 65,—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—
„ „	14	„ 57,50	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1
„ „	16	„ 57,50	—	—	—	—	—	1	½	—	—	—	—	—
„ „	18	„ 57,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
„ „	20	„ 57,50	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
„ „	22	„ 60,—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—
Hongkongstraat.	4	„ 28,50	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—
„ . .	2	„ 28,50	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Kantonplantsoen	5	„ 50,—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—
„ . .	7	„ 50,—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
„ . .	11	„ 50,—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
„ . .	13	„ 50,—	—	—	—	—	—	1	1	½	—	—	—	—
Kantonstraat . .	3	„ 57,50	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—	—	1
„ . .	17	„ 58,50	—	—	—	—	—	1	½	—	—	—	—	—
„ . .	19	„ 58,50	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—
„ . .	14	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
„ . .	16	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	½	—
„ . .	20	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1
Macaostraat . .	2	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	½	—	—
„ . .	4	„ 32,—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
„ . .	6	„ 32,—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	½	—
„ . .	8	„ 32,—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1
„ . .	1	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
„ . .	3	„ 32,—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1
„ . .	5	„ 32,—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
„ . .	7	„ 32,—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
„ . .	9	„ 32,—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1
„ . .	11	„ 32,—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Swatowstraat. .	1	„ 35,—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—
„ . .	3	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
„ . .	8	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
„ . .	10	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
„ . .	12	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
„ . .	14	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
„ . .	16	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
„ . .	18	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
„ . .	20	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—
„ . .	22	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
„ . .	24	„ 33,50												

Ligging van het perceel	Huis No.	Huurprijs	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
Swatowstraat. .	26	f 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—
„ . .	28	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
„ . .	30	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
„ . .	32	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
„ . .	34	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1
„ . .	36	„ 33,50	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Sombo Gg I, .	6	„ 6,50	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	10	„ 6,50	½	—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	12	„ 6,50	1	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	14	„ 6,50	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	16	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	18	„ 6,50	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	20	„ 6,50	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	22	„ 6,50	1	1	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	24	„ 6,50	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	26	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	28	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	30	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sombo Gg. II. .	5	„ 6,50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
„ . .	13	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	19	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	21	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	23	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	25	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	27	„ 6,50	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	29	„ 6,50	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sombo Gg. III. .	6	„ 6,50	—	—	—	½	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	18	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	20	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	22	„ 6,50	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	24	„ 6,50	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	26	„ 6,50	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	28	„ 6,50	1	1	1	1	—	—	½	—	—	—	—	—
Sombo Gg. IV .	7	„ 6,50	1	½	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	9	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	½	—	—	—	—
„ . .	11	„ 6,30	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	13	„ 6,50	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	15	„ 6,50	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	17	„ 6,50	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	19	„ 6,50	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	21	„ 6,50	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	23	„ 6,50	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	25	„ 6,50	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	27	„ 6,50	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sombo Gg. VII.	42	„ 6,50	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	48	„ 6,50	1	1	1	½	—	—	—	—	—	—	—	—
„ . .	50	„ 6,50	—	—	1	½	—	—	—	—	—	—	—	—

HUURPRIJZEN	Woningen		Woningen			Verhuurd aan:						Onverhuurd		
			Europeanen			Chineezen en andere Vr. Oosterlingen			Inheemschen					
	Totaal aantal	% v/h totaal	Aantal	% v/h totaal in de huurgroep	% v/h totaal aantal woningen	Aantal	% v/h totaal in de huurgroep	% v/h totaal aantal woningen	Aantal	% v/h totaal in de huurgroep	% v/h totaal aantal woningen	Aantal	% v/h totaal in de huurgroep	% v/h totaal aantal woningen
I. N.V. Volkshuisvesting.														
Boven . . f 100.—	11	0,1	1	100,—	0,11	3	20	0,34	1	7	0,11	3	20	0,34
f 81.— t/m „ 100.—	15	1,5	8	53,—	0,9	2	16	0,22	—	—	—	5	42	0,56
„ 66.— „ „ 80.—	12	1,3	5	42,—	0,56	58	35	6,52	15	9	1,68	13	8	1,46
„ 36.— „ „ 65.—	163	18,3	78	48,—	8,77	86	55	9,66	16	10	1,79	5	3	0,56
„ 26.— „ „ 35.—	157	17,7	50	32,—	5,62	86	30	9,66	144	51	16,18	—	—	—
„ 10.— „ „ 25.—	286	32,3	55	15,—	6,18	82	32	9,22	119	47	13,38	—	—	—
Beneden . . „ 10.—	256	28,8	55	21,—	6,23									
Totaal	890	100,—	252		28,32	317		35,62	295		33,14	26		2,92
II. Gemeente.														
a. Exploitatiewoningen.														
Boven . . f 100.—	14	2,4	9	64,29	2,11	—		—	1	7,14	0,23	4	28,57	0,94
f 81.— t/m „ 100.—	27	6,4	17	62,98	4,—	4	14,81	0,94	2	7,40	0,46	4	14,81	0,94
„ 66.— „ „ 80.—	75	17,8	69	92,—	16,13	1	1,33	0,23	—	—	—	5	6,67	1,18
„ 36.— „ „ 65.—	83	19,6	65	78,33	15,18	5	6,02	1,18	10	12,04	2,36	3	3,61	0,94
„ 26.— „ „ 35.—	26	6,2	24	92,31	5,91				2	7,69	0,46	—	—	—
„ 10.— „ „ 25.—	37	9,—	25	67,56	5,84				12	32,44	2,82	—	—	—
Beneden . . „ 10.—	163	38,6	—	—	—	1	0,61	0,23	162	99,39	38,13	—	—	—
Totaal	425	100,—	209	—	49,17	11		2,58	189		44,46	16		4,—
b. Beheerswoningen.														
Boven . . f 100.—	5	3,3				1	20,—	0,66				4	80,—	2,65
f 81.— t/m „ 100.—	1	0,6										1	100,—	0,66
„ 66.— „ „ 80.—	2	1,3				2	100,—	1,32						
„ 36.— „ „ 65.—	8	5,2	1	12,50	0,66	6	75,—	3,97				1	12,50	0,66
„ 26.— „ „ 35.—	12	8,—	2	16,67	1,32	4	33,33	2,65	4	33,33	2,65	2	16,67	1,32
„ 10.— „ „ 25.—	93	61,7	19	22,89	12,57	6	7,22	3,97	32	38,56	21,19	36	53,37	23,85
Beneden . . „ 10.—	30	19,9	2	5,—	1,32	8	20,—	5,31	19	49,34	12,58	1	2,50	0,66
Totaal	151	100,—	24		15,87	27		17,88	55		36,42	45		29,80

HUURPRIJZEN	Woningen		Woningen			Verhuurd aan:						Onverhuurd		
			Europeanen			Chineezen en andere Vr. Oosterlingen			Inheemschen					
	Totaal aantal	% v/h totaal	Aantal	% v/h totaal in de huurgroep	% v/h totaal aantal woningen	Aantal	% v/h totaal in de huurgroep	% v/h totaal aantal woningen	Aantal	% v/h totaal in de huurgroep	% v/h totaal aantal woningen	Aantal	% v/h totaal in de huurgroep	% v/h totaal aantal woningen
Recapitulatie:														
I. N. V. Volkshuisvesting	890	60,71	252	28,32	17,17	317	35,62	21,62	295	33,14	20,12	26	2,92	1,77
II. Gemeente														
a. Exploitatiewoningen	425	28,99	209	49,17	14,26	11	2,58	0,75	189	44,46	12,89	16	3,79	1,09
b. Beheerswoningen .	151	10,30	24	15,88	1,64	27	17,89	1,84	55	36,42	3,75	45	29,81	3,07
Totaal	1466	100,—	485		33,07	355		24,21	539		36,76	87		5,93
Koelieloodsen:														
N.V. Volkshuisvesting.	332		22	6,62	6,43	112	33,75	32,74	191	57,53	55,84	7	2,10	2,04
Gemeente	10		—			—	—	—	10	100, -	2,92	—	—	—
	342		22		6,43	122		32,74	201		58,76	7		2,04
Toko's en Warongs:														
N.V. Volkshuisvesting.	9		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gemeente	3		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

HOOFDSTUK XVI. VOLKSHUISVESTING.

§ 1. Bestuur en Toezicht.

Bij den aanvang van het verslagjaar was het College van den Raad van Commissarissen als volgt samengesteld:

Voorzitter: Ir. J. M. Gasille, Hoofd van den Provincialen Waterstaatsdienst van Oost-Java.

Plv. Voorzitter: H. R. P. Prins, Gouvernements-Accountant 1e klasse;

Secretaris: A. Terkühle, Vertegenwoordiger van de Oost-Java Stoomtram Maatschappij;

Plv. Secretaris: H. Bach Kolling, Wethouder der Gemeente Soerabaja;

Leden: Ir. W. Lemei, Leider van den Landsgebouwendienst in de Gemeente Soerabaja;
Ir. J. Kuipers, Hoofd van het Assaineeringskantoor Soerabaja;
Mr. Raden Ngabei Soebroto, lid van het College van Gedeputeerden van den Provincialen Raad van Oost-Java;
Prof. Dr. E. R. K. Rodenwaldt, Inspecteur bij den Dienst der Volksgezondheid en
Tan Tjiang Ling, particulier, lid van den Stadsgemeenteraad van Soerabaja.

Uit den Raad van Commissarissen is gevormd een Raad van Toezicht als bedoeld bij artikel 22 der Statuten en waarvan de samenstelling is als volgt:

Ir. J. M. Gasille Voorzitter, H. R. P. Prins Plv. Voorzitter, A. Terkühle Secretaris en H. Bach Kolling Plv. Secretaris.

In den loop van het verslagjaar hadden de navolgende mutatiën plaats. De heer Liem Koen Hian heeft wegens drukke werkzaamheden voor het lidmaatschap bedankt, in wiens plaats is benoemd de heer Tan Tjiang Ling.

Ter voorziening in de vacature van den heer S. P. J. C. van Dam van Hekendorp, die op het einde van het vorige verslagjaar met buitenlandsch verlof vertrok, is gekozen de heer H. Bach Kolling.

De Algemeene Vergadering van aandeelhouders alsmede die van den Raad van Commissarissen gehouden op 22 Juni 1931 werd bijgewoond door:

a) den heer Ir. A. H. Stam, Hoofd der Afdeeling Gezondmakingswerken en Volkshuisvesting van het Hoofdkantoor van den Dienst der Volksgezondheid, in zijne hoedanigheid van

Regeeringscommissaris bij de N. V. „Volkshuisvesting te Soerabaja";

b) F. A. C. Halkema, Resident ter beschikking van den Gouverneur van Oost-Java, in zijne hoedanigheid van Vertegenwoordiger van het Gouvernement van Nederlandsch-Indië houder van aandeelen A.

c) den Burgemeester van Soerabaja, H. I. Bussemaker, vertegenwoordigende de Stadsgemeente Soerabaja, in hare kwaliteit van Directrice der Vennootschap en houdster van aandeelen B.

§ 2. Geldleeningen.

In den loop van het verslagjaar werden geene nieuwe leeningen gesloten in verband met het voor de Regeering ingenomen standpunt, dat zoolang de huidige crisis blijft aanhouden door Haar geene nieuwe garanties worden verleend voor door Naamlooze Vennootschappen voor de Volkshuisvesting ten behoeve van de uitvoering van bouwplannen aan te gane leeningen, behoudens in bijzondere gevallen van dringenden nood.

§ 3. Verrichtingen der Vennootschap.

Het is in dit verband dat van de bouwplannen, Blaoeran, Kleine Kebalen, Sidodadi III, Donokerto, Sidodadi IV, Westerbuitenweg en Radersmastraat, slechts dat van Kleine Kebalen, zooveel mogelijk bekostigd uit eigen middelen, zal worden uitgevoerd.

De in aanbouw zijnde woningen bij den aanvang van het verslagjaar behoorende tot de complexen Simolawang, Oendaän II en Viaductstraat kwamen in den loop van 1931 gereed; de eene vroeger, de andere later konden ze voor bewoning beschikbaar worden gesteld.

Bovenbedoelde complexen omvatten den bouw van woonhuizen tot de volgende huurprijzen:

Simolawang.	44	woningen	à *f*	28,50	's maands
	1	„	„ „	30.—	„
	8	„	„ „	32.—	„
	47	„	„ „	33,50	„
	1	„	„ „	35.—	„
	34	„	„ „	40.—	„
	12	„	„ „	50.—	„
	24	„	„ „	57,50	„
	2	„	„ „	60.—	„
	8	„	„ „	65.—	„
	1	„	„ „	85.—	„

Oendaän II.	3	woningen à *f*	28,50	's maands
	16	„ „ „	27,50	„
	8	„ „ „	37,50	„
	1	„ „ „	40.—	„
	18	„ „ „	55.—	„
	1	„ „ „	60,—	„
	6	„ „ „	80.—	„
	3	„ „ „	82,50	„
	9	„ „ „	90.—	„
	1	„ „ „	100.—	„
	1	„ „ „	110.—	„
	1	„ „ „	120.—	„
Viaductstraat.	1	woning à *f*	65.—	's maands
	1	„ „ „	50.—	„
	2	„ „ „	47,50	„
	22	„ „ „	33,50	„

§ 4. Stand der Geldmiddelen.

Op 31 December 1930 bedroeg:

Het kassaldo			*f*	228,77
Debetsaldo Gemeente Soerabaja 1/ R/crt. . . .			„	6.628,28
Beschikbaar Giro saldo b/d	Escompto Mij. . .		„	8.269.—
id	id „	N. I. Handelsbank .	„	145.575,01
id	id „	Ned. Handel Mij. .	„	7.011,95
id	Saldo deposito	id .	„	250.000.—
id	id id	N. I. Handelsbank .	„	250.000,—
id	id id	bij diverse Volkscredietbanken . . .	„	150.000,—
			f	817.713,01

Ontvangsten 1931.

Huren compl.	Ketabang Oost . .	*f*	111.507,11	
„ „	Simolawang	„	44.214,20	
„ „	Sidodadi I	„	7.732.—	
„ „	Sidodadi II	„	5.204,75	
„ „	Oendaän II	„	31.207,25	
„ „	Viaductstraat . . .	„	8.062,85	
	Transporteeren	*f*	207.928,16	*f* 817.713,01

per transport	f 207.928,16	f 817.713,01
Waarborgsommen	„ 10.456,53	
Interest		
rente deposito diverse Volkscredietbanken . *f* 7.500,—		
rente girorekening . „ 6.382,54	„ 13.882,54	
Grondhuren		
Oendaän II . . . . *f* 548,18		
Ketabang-Oost. . . „ 7,56	„ 555,74	
Afgeschreven huren	„ 15,—	„ 232.837,97
		f 1.050.550,98
UITGAVEN 1931		
Kosten grond Blaoeran		
Afkoop bezitsrechten, kosten afbreken opstallen en zegels . . .	f 6.470,—	
terreinverbetering en wegenaanleg	„ 11.500,—	f 17.970,—
Kosten grond Sidodadi III		
Kosten afkoop bezitsrechten, verleende schadeloosstellingen en zegels	—	„ 9.610,50
Kosten grond Donokerto		
verleende schadeloosstelling, landmeterskennis en zegel	f 837,50	
overschrijvingsrechten	„ 1.712,65	
Koopsom perceel verp. No 9706 .	„ 33.800.—	„ 36.350,15
Kosten grond Viaducstraat		
Kosten landmeterskennis . . .	f 161,—	
Kosten meetbrieven	„ 261,—	„ 422,—
Kosten grond Simolawang		
wegenaanleg	—	„ 28.000,—
Kosten grond Sidodadi		
aandeel kosten wegenaanleg . .	—	„ 1.345,62
Kosten grond Oendaän II		
Wegenaanleg	f 35.252,88	
leges en zegelsoverschrijving . .	„ 63,65	
verpondingsbelasting 18/3-30/6-1930	„ 123.58	„ 35.440,11
Transporteeren		f 129.138,38

per transport			f	129 138,38
Kosten grond Ketabang-Oost I				
meetbrieven		—	f	390,—
Kosten grond Ketabang-Oost II				
meetbrieven		—	„	765,50
Kosten grond Ketabang-Oost (Randbebouwing)				
meetbrieven		—.	„	639,50
Kosten grond Kleine Kebalen				
Koopsom terrein	f	20.500,—		
beloop vendu-rekening	„	276,75		
overschrijvingskosten + zegels .	„	4.287,50		
overschrijvingsrechten	„	500,—		
wegenaanleg	„	10.500,—	„	36 064,25
Algemeene kosten Viaductstraat				
diverse reparaties	f	65,80		
onderhoud paggers	„	27,60		
premie brandassurantie	„	110,10		
transportkosten Heer Kip . . .	„	5,—	„	208,50
Algemeene kosten Ketabang Oost II				
premie brandassurantie	f	204,78		
af. diverse opgelegde vergoedingen	„	3,—	„	201,78
Algemeene Kosten Ketabang Oost (Randbebouwing)				
premie brandassurantie		—	„	355,80
Algemeene kosten Sidodadi II				
diverse reparaties		—	„	29,10
Algemeene kosten Simolawang				
reparaties, onderhoud en bewaking	f	1.022,80		
onderhoud paggers en terreinen	„	118,20		
materialen	„	87,50		
premie brandassurantie	„	712,13		
verlichting	„	31,20		
transportkosten Heer Kip . . .	„	15,—	„	1.986,83
Transporteeren			f	169.779,64

per transport			f	169.779,64
Algemeene kosten Oendaän II				
reparaties, onderhoud en bewaking	f	374,90		
advertentie verhuur toko	„	45,15		
premie brandassurantie	„	384,—		
transportkosten Heer Kip	„	12,25		
aanleg en onderhoud plantsoen	„	54,37		
verpondingsbelasting 1e Sem. 31	„	288,14		
Collecteloon grondhuur	„	76,41	„	1.235,22
Algemeene kosten Sidodadi				
reparaties onderhoud en bewaking	f	1.628,20		
salaris mandoer	„	300,—		
materialen	„	100,38		
verlichting	„	1.295,30		
aanleg pagger	„	77,10		
terreinonderhoud	„	90,78		
kantoorbehoeften	„	15,—		
onderhoud plantsoenen	„	66,90	„	3.573,66
Algemeene kosten Ketabang-Oost				
Koelieloon bewaking	f	283,10		
Materialen	„	1.230,17		
reparaties en onderhoud	„	7.026,60		
onderhoud parken	„	846,33		
meetbrieven	„	463,—		
aanmaak luiken en kozijnen	„	96,—		
controleeren verzakte woningen	„	273,16		
witdrukken	„	13,65		
onderhoud paggers	„	50,40		
plantsoenborden	„	77,33		
kosten onderzoek	„	15,65	„	10.375,39
Algemeene bouwkosten Sidodadi IV				
blauwdrukken en kantoorbehoeften	f	61,66		
salaris techn. Ambt. de la Rambelje	„	300,—	„	361,66
Algemeene bouwkosten Radersmastraat				
Kosten blauwdrukken		—	„	48,97
Algemeene bouwkosten Ngaglik.				
Kosten blauwdrukken		—	„	13,05
Transporteeren			f	185.387,59

per transport			f	185.387,59
Algemeene bouwkosten Ketabang-Oost II				
Aanleg muntwatermeters . . .	f	5.785,78		
140 ijzeren piketten à ƒ 1,75 . .	„	245,—		
transportkosten Heer Kip . . .	„	48,50		
afsluithokken proefplaten . . .	„	41,37		
witdrukken	„	3,66	„	6.124,31
Algemeene bouwkosten Sidodadi II				
levering Kembangsepatoe en graszoden	f	264,80		
terreinverbetering	„	120,30		
aanleg muntmeters	„	473,95		
uitzetten wegen	„	28,68	„	887,73
Algemeene bouwkosten Oendaän II.				
salaris personeel toezicht . . .	f	4.450,—		
aanleg spuitleiding	„	5.887,80		
transportkosten Heer Kip . . .	„	230,		
verponding	„	217,82		
blauwdrukken	„	14,32		
aanleg paggers	„	42,—		
kosten meetbrieven	„	1.001,—		
aanleg electr. verlichting . . .	„	3.126,—		
huisnummerplaatjes	„	27,20		
aanleg park en speeltuin . . .	„	1.428,30		
meerwerk	„	1.951,95		
terreinverbetering	„	356,25	„	18.732,64
Algemeene bouwkosten Simolawang.				
Salaris personeel toezicht . . .	f	7.275,—		
transportkosten Heer Kip . . .	„	493,75		
aanleg spruitleiding	„	13.543,74		
terreinverbetering	„	2.536,62		
materialen	„	705,25		
aanleg paggers	„	438,65		
aanleg electrische verlichting . .	„	7.632,—		
controleputjes	„	199,50		
blauwdrukken	„	8,55		
diverse koelieloonen	„	76,—		
meetbrieven	„	1.183,—		
meerderwerk	„	1.507,03	„	35.599,09
transporteeren			f	246 731,36

per transport			f	246.731,36
Algemeene bouwkosten Viaductstraat.				
salaris personeel toezicht . . .	f	875,—		
transportkosten Heer Kip . . .	„	73,10		
blauwdrukken	„	10,—		
terreinverbetering	„	402,43		
aanleg spruitleiding	„	1833,68		
huisnummerplaatjes	„	10,40		
aanleg paggers	„	54,75		
meerwerk	„	1.527,18		
aanleg electr. verlichting . . .	„	1.025,	„	5811,54
Algemeene bouwkosten Blaoeran.				
salaris personeel	f	725,–		
blauwdrukken	„	219,07		
schrijf- en teekenbehoeften . . .	„	188,38		
draadafrastering	„	32,50		
diverse koelieloonen	„	39,05		
materialen	„	1,30		
geneesk. behandeling Setjo . .	„	18,75	„	1.224,05
Aanneming Mij Jelkman en van Seters.				
voldoening termijnbetalingen . .		—	„	294.328,53
Oprichtingskosten.				
salaris personeel	f	11,314,29		
kantoor- en schrijfbehoeften . .	„	616,82		
Tikloon op stencils	„	20,50		
transportkosten Hr. v. Naerssen	„	486,53		
pl.k+postzegels, telegr.+kl. kosten	„	58,19		
materialen	„	123,96		
premie brandassurantie	„	192,15		
meubilair	„	121,92		
vergoeding geneesk. behandeling	„	112,69		
kosten leening 1930 + koersverschil uitbetaalde coupons . . .	„	652,78		
gerechtskosten achterst. huren .	„	340,10		
zegels brandverzekering . . .	„	181,95		
vennootschapbelasting	„	615,25	„	14 837,13
Algemeene bouwkosten Haventerrein				
materialen	f	3,77		
grondonderzoek (proefboringen)	„	606,92	„	610,69
transporteeren			f	563 543,33

per transport			f	563.543,33
Algemeene bouwkosten Donokerto				
inzage kadastrale registers . . .	f	9,—		
blauwdrukken	„	28,50		
terreinopname	„	2,50	„	40,—
Algemeene bouwkosten Kleine Kebalen.				
inzage kadastrale registers . . .	f	3,—		
terreinopname	„	9,10		
teekenbehoeften	„	32,30		
blauwdrukken	„	27,70		
salaris personeel	„	440,—	„	512,10
Algemeene bouwkosten Sidodadi III.				
blauwdrukken	f	130,10		
salaris personeel (projectie) . .	„	804,60		
Landmeterskennis en meetbrieven	„	82.83		
koelieloon	„	18,80		
inzage kadastrale registers . .	„	3,—	„	1.039,33
Algemeene bouwkosten Westerbuitenweg.				
blauwdrukken	f	21,63		
bureaubehoeften	„	3,05	„	24,68
Algemeene bouwkosten Ketabang-Oost. (Randbebouwing)				
meerwerk	f	5.785,—		
60 ijzeren piketten	„	105,—		
aanleg spruitleiding	„	70,74	„	5.960,74
Herstel opgebolde vloeren Ketabang-Oost II.				
betaald a/de A. B. A. M.			„	2.400,—
Incassoprovisie.				
2½% over geinde huren			„	4.180,01
Crediteuren.				
verrekening m/ wijkmeester Ketabang-Oost . .			„	562,07
Debiteuren.				
nog te verrekenen m/ A. B. A. M.	f	2.200.—		
restant voorschot Hr. Kip . . .	„	55.—	„	2.255,—
Transporteeren			f	580.517,26

per transport		f 580.517,26
5% Leening 1928 b/d 1e Nederlandsche Verzekering Maatschappij.		
3% aflossing		„ 2.000,
4½% Leening 1930.		
1e aflossing		„ 59.000,–
Algemeene Bouw- en Aanneming Maatschappij.		
voldoening 6e termijn bebouwing		
Sidodadi II	*f* 2.840.—	
Onderhoudsterm. Ketabang-Oost II	„ 2.000.—	
id. id.	„ 1.556.—	„ 6.396,—
Bouw- en Handel Mij. Darmo.		
rest. aannemingssom Oendaän II.	„ 143.142,50	
„ id Viaductstraat.	„ 44.910.—	
„ id Randbebouwing.	„ 3.656,75	„ 196.709,25
Bankprovisie.		
1/8% op coupons en uitgelote obligaties leening 1930		„ 173,31
Interest.		
betaalde rente en aflossing coupons		„ 100.140,88
Totaal uitgaven		f 944.936,70
Totaal ontvangsten incl. saldo 1930		f 1.050.550,98
Totaal uitgaven 1931		„ 944.936,70
Beschikbaar saldo per 31 December 1931 . . .		f 105.614,28
verdeeld als volgt:		
Kassaldo		„ 187,36
N. I. Escompto Mij.-Girorekening		„ 815,28
N. I. Handelsbank-Girorekening		„ 114.261,37
Ned. Handel Mij.-Girorekening		„ 24,03
		„ 115.288,04
af saldo Gemeente Soerabaja i/Rek. Courant (vordering op de N. V.)		„ 9.673,76
		f 105.614,28

Bijzonderheden. Voor verdere bijzonderheden wordt kortheidshalve verwezen naar het verslag inzake het onderzoek van de boekhouding der N. V. „Volkshuisvesting te Soerabaja", uitgebracht door het lid van den Raad van Commissarissen H. R. P. Prins, met de daarbij behoorende bescheiden, die onder de bijlagen dezes zijn opgenomen.

HOOFDSTUK XVII. KAMPONGVERBETERING.

De Gemeente Soerabaja stelt zich ten doel elk jaar een bepaald complex kampongs te verbeteren, zoodat na verloop van enkele jaren alle kampongs een beurt zullen hebben gekregen.

In de eerste plaats wordt bij de verbetering gelet op den hygiënischen toestand der kampongs. In hoofdzaak zijn hierbij 4 phasen te onderscheiden:

1e. Verbetering van de afwatering.
2e. Verbetering der wegen.
3e. Bouwen der noodige wasch- en privaatgelegenheden.
4e. Aanbrengen van een verlichting in de kampongs.

In bovenstaande volgorde wordt elk complex systematisch onder handen genomen.

Voor al deze werken wordt Regeeringssubsidie aangevraagd. Na toekenning hiervan wordt met de werkzaamheden begonnen.

De in 1931 uitgevoerde werken werden reeds in 1930 aangevangen. Met de behandeling van een nieuw complex kon geen aanvang worden gemaakt aangezien Regeeringssubsidie uitbleef.

Alle werken betrekking hebbende op de kampongverbetering, welke in het jaarverslag voorkomen, werden in verslagjaar beëindigd, met uitzondering van „Het maken van een zestal bad- en privaatgebouwen in het kampongcomplex Peneleh ..... enz."

In totaal werd aan verbetering der wegen en afwatering in de onder handen genomen complexen besteed:

1. kampongcomplex Peneleh:
   a. afwatering f 158.176,45 of ± f 2.400.— per H. A.
   b. wegen „ 51.753,79 of ± „ 800.— „ „
2. kampong Sidodadie:
   a. afwatering f 65.512,80 of ± f 3.850.— per H. A. *)
   b. wegen „ 14.867,34 of ± „ 835.— „ „
3. Verbetering Moeteranleiding f 25.295,26.

Een korte beschrijving der bovengenoemde werken werd reeds in het jaarverslag 1930 gegeven.

De straatverlichting in het kampongcomplex Peneleh enz. werd in het verslagjaar aangebracht. De maandelijksche kosten bedragen f 325.—.

---

*) Dit bedrag lijkt hoog vergeleken bij het overeenkomstig bedrag uitgegeven voor de verbetering van het kampongcomplex Plampitan, Peneleh. Dit vindt zijn reden in het feit dat het verbeterde gebied een grootte heeft van rond 17 H. A., terwijl in de kosten begrepen zijn de aanlegkosten van een afvoerleiding dienende voor een gebied van 33 H. A.

HOOFDSTUK XVIII. BRANDWEER.

Personeel. Bij den aanvang van het verslagjaar bestond het personeel der brandweer uit:

a. Europeesch personeel: 1 Wd. Commandan *), 6 brandspuitmeester *) en 1 bezoldigd brandmeester.

b. Inheemsch Personeel: 9 chauffeurs, 1 mandoer, 15 contrôle mandoers, 79 spuitgasten, 1 machinist, 1 stoker, 3 wielrijders voor onderhoud van brandputten en kranen, 1 schrijver.

Gedurende het verslagjaar werden de brandspuitmeesters Hugli en Kuipers, vide besluiten No. 1292/BW dd. 26 Nov. 1931 en No. 46/BW dd. 13 Januari 1932, op verzoek ontslagen; laatst genoemde onder dankbetuiging voor de bewezen diensten.

In Januari overleed de Inheemsche schrijver Moenodo, welke vacature niet werd aangevuld. Daar Moenodo de te verrichten werkzaamheden in zijn vrijen tijd deed, — hij was klerk bij de Waterleiding, en de werkzaamheden waren toegenomen werd niet op gelijke wijze in de vacature voorzien, doch werd een daarvoor geschikte contrôle-mandoer voorloopig met bedoeld werk belast.

De spuitgasten Oerip en Karnawi werden wegens langdurigen dienst ontslagen, vide besluit No. 572/BW dd. 17 Juni 1931. De spuitgasten Sariman en Tasman werden wegens lichamelijke ongeschiktheid ontslagen, vide besluit No. 1271/BW. dd. 13 November 1931. De laddergasten Moestar en Kalil en de spuitgast Goeno, alsook de chauffeur Dono werden wegens ongeschiktheid ontslagen, vide Besluit No. 1286/BW dd. 25 November 1931, No. 1287/BW dd. 25 November 1931, No. 1332/BW dd. 14 December 1931 en No. 1288/BW dd. 26 November 1931. De spuitgast Boerijan overleed in de maand December.

Op 15 Juni 1931 kwam de brandspuitmeester Van Krieken terug van Europeesch verlof. Voor hem was tijdelijk voor den tijd van 7 maanden de heer J. A. Stolk benoemd tot Brandspuitmeester, vide besluit No. 1223/BW dd. 25 November 1930, ingaande 1 December 1930, zoodat genoemde brandspuitmeester automatisch 1 Juli 1931 was ontslagen. Met ingang van 1 Augustus 1931 ging de brandspuitmeester Kuipers met 6 maanden

*) Met toelage.

binnenlandsch-verlof. In zijn plaats werd de heer Stolk als zoodanig voor den duur van 6 maanden benoemd, vide besluit No. 754/BW dd. 31 Juli 1931.

De heer Van Kleef werd op den 9den April 1931 gehouden Raadsvergadering benoemd tot waarnemend commandant van de Brandweer voor den tijd van 2 jaar, dus tot het tijdstip van zijn vertrek naar Europa in 1933.

Op bedoelde vergadering werd besloten iemand aan te nemen als brandspuitmeester, die gedurende den nog resteerenden tijd, dat de heer Van Kleef in functie is, zal worden opgeleid tot commandant om hem daarna als zoodanig op te volgen. Hiertoe werd 1 Juli 1931 de heer W. A. Beck aangesteld, vide besluit No. 657/BW dd. 7 Juli 1931.

Aangezien door het buiten gebruik stellen van de Stoomspuit een overcompleet van 6 man was ontstaan, zijn voor de 7 ontslagen en één overleden spuit- en laddergasten slechts 2 nieuwe personen aangesteld, vide besluit No. 89/BW. dd. 20 Januari 1932. In de plaats van den ontslagen chauffeur Dono werd de chauffeur Moekmin aangesteld, vide besluit No. 96/BW dd. 22 Januari 1932.

Materieël. Het materieel der brandweer bestond bij den aanvang van het verslagjaar uit:

Omschrijving	Capaciteit per minuut	Standplaats
1 Motorspuit. . . .	3000 L.	Gestationeerd te Pasar Toerie.
1 „ . . .	2000 L.	
1 Stoomspuit . . .	1800 L.	
1 Electrische ladderwagen	—	Gestationeerd te Tandjong Perak.
1 Ford slangen- en gereedschapwagen .	—	
1 Motorspuit . . .	3000 L.	

De 2e handsch twee-zits auto merk F. N. werd in November afgekeurd wegens te hooge onderhouds- en reparatiekosten.

In de maand Juni werd motorspuit No. I omgebouwd. Door deze ombouwing zijn aan elke zijde van de motorspuit 3 draagbare haspels opgehangen, elk voorzien van 120 Meter aangekoppelde persslangen.

Hiermede is bereikt dat 720 Meter persslangen voor direct gebruik gereed staan. In de ledig gekomen bergruimte van den wagen zijn in de lengte richting 2 banken aangebracht. In deze banken zijn nog 22 losse persslangen geborgen, zoodat in totaal 1020 Meter persslangen worden medegevoerd, benevens nog 140 Meter waterleiding-slang. Vervolgens zijn op overzichtelijke wijze diverse gereedschappen in bedoelde banken geborgen. Sinds den ombouw wordt steeds een verbandkist plus extra middelen voor het verbinden van brandwonden medegevoerd. Hoewel voor de hand liggend, zij nog opgemerkt, dat de banken tevens dienen als zitplaatsen voor de manschappen.

In Juli ondergingen de motorspuiten Nos II en III den zelfden ombouw.

Oefeningen. In het afgeloopen jaar werden in totaal 153 oefeningen met het materieel gehouden; n.l.:

49 oefeningen met motorspuit No. I.
46 „ „ „ No. II.
43 „ „ „ No. III.
15 „ „ de ladderwegen.

In de garage werden dagelijks vrije- en orde-oefeningen gehouden, geëxcerceerd en onderwezen in militaire commando's.

Niet alleen worden deze oefeningen nuttig geacht voor lichamelijke ontwikkeling, doch wat speciaal hiermede bereikt wordt en voor een brandweerman onmisbaar is, is het onmiddellijk reageeren op een bevel. Sinds, dat aan deze oefeningen stevig de hand wordt gehouden, is het bij brand zeer goed merkbaar, dat het personeel actiever geworden is en vlugger de bevelen weet op te volgen.

Behandelde aanvragen. In de maand Mei werd een aanvang gemaakt met een intensiever preventief optreden. Op verzoek van den wd. commandant brengt de Brandweer van af genoemd tijdstip advies uit, of uit een oogpunt van brandgevaar diverse aangevraagde vergunningen verleend kunnen worden en zoo ja, onder welke voorwaarden. Tevens wordt een strengere stads-contrôle toegepast.

Dat dit preventief optreden nuttig werkt, moge blijken uit het feit, dat ondanks dat Soerabaja de laatste jaren enorm is toegenomen, en er een zeer groot aantal industrieën bij gekomen zijn, het aantal groote branden bij vroeger jaren verminderd is, terwijl het totaal aantal branden niet vermeerdert.

In totaal werden 460 aanvragen voor vergunning ontvangen, waarvan er 453 behandeld werden n.l.:

Omschrijving	Aantal	Omschrijving	Aantal
Meubelmakerijen . .	83	Stroopkokerijen . . .	1
Meubelkleedinrichtingen	1	Tahoekokerijen . . .	1
Politoer-inrichtingen .	2	Houtzagerijen . . .	1
Motordogcar-verhuurderijen	1	Kuiperijen	1
Transportondernemingen	1	Taxi-verhuurderijen .	29
Rijwielreparatie-inrichtingen	40	Wagenverhuurderijen .	1
Autoreparatie-inrichtingen	6	Wasscherijen. . . .	32
Duco-inrichtingen . .	4	Kleermakerijen . . .	10
Vulcaniseerinrichtingen	8	Schoenmakerijen . . .	7
Carrosseriefabrieken .	2	Riemenmakerijen. . .	2
Montage werkplaatsen	1	Beton- en/of Tegelfabrieken	2
Logementen of pensions	26	Zeep fabrieken . . .	17
Dansgelegenheden . .	1	Beschuitfabrieken . .	3
Restaurants	11	Cigarettenfabrieken. .	4
Goudsmederijen . . .	8	Glasfabrieken	1
Smederijen	3	Ledikantenfabrieken .	3
Diamantslijperijen . .	2	Reukwerkfabrieken . .	3
Laschinrichtingen . .	1	Sojafabrieken . . .	2
Koper-en/of blikslagerijen	9	Mineraalwaterfabr. . .	2
Opslagplaatsen van:		Suikerwerkfabrieken .	1
stroo	13	Rubberballonnetjesfabrieken	1
afvalproducten. .	1	Verffabrieken. . . .	1
benzine	8	Rolluikfabrieken . . .	1
spiritus	5	Bakkerijen	11
kapok	21	Kroepoekmakerijen . .	2
hars	4	Obat-njamoekmakerijen	2
films	1	Miekokerijen	4
alcohol	2	Vleeschhouwerijen . .	13
vuurwerk . . .	1	Worstfabrieken . . .	2
houtskool . . .	2	Koffiebranderijen . .	3
		Drukkerijen	10
		Melkerijen	1
		Inrichtingen voor Melkbereiding. . .	3
		Verkoop van alcoholhoudende dranken .	7
		Schietterreinen . . .	1
		Bioscopen.	8
		Totaal	453

Brandwachten. In het verslagjaar werden de volgende brandwachten gehouden in gebouwen voor openbaar vermaak:

Gebouwen waar voorstellingen werden gegeven.	Tooneel Voorstellingen	Stamboel Voorstellingen	Kinder-Voorstellingen	Voor-avond bioscoop	Na-avond bioscoop	Diverse voorstellingen	Totaal voorstellingen
1. City Theater . .	1	—	51	306	308	—	666
2. Simpang Theater.	2	—	26	133	133	—	294
3. Concordia . . .	49	—	—	—	—	—	49
4. Kunstkring Gebouw	18	—	12	11	1	4	46
5. Kranggan Theater	—	—	—	361	361	—	722
6. Capitol Theater .	—	—	58	364	364	—	786
7. Luxor Theater. .	—	—	59	365	365	—	789
8. Roxy Theater. .	—	—	23	120	120	—	263
9. Centraal Theater.	—	—	36	365	365	—	766
10. Stadstuin Theater	11	23	—	1	—	—	35
11. Pie Oen Kie Theater	—	—	—	355	349	—	704
12. Tivoli Theater. .	41		—	251	251	—	543
13. Kertopaten Bioscoop	—	—	—	365	365	—	730
14. Gebouw Sidodadie	57	7	—	—	—	—	64
15. Kranggan Park Bioscoop . . .	—	—	—	212	212	—	424
Totaal	179	30	265	3209	3194	4	6681

In de maand Mei 1931 werd het Simpang Theater geopend. In de maand Juni 1931 werd het Roxy Theater geopend, en in de maand October wederom gesloten, aangezien niet was voldaan aan de voorwaarde, inhoudende den aanleg van een nooduitgang ter linkerzijde, waarmede een verbouwing gepaard ging, welke door de Brandweer was voorgeschreven. Het Stadstuin-Theater is vanwege een noodige verbouwing vanaf Maart t/m October 1931 gesloten geweest.

De buitengewoon vele aanmerkingen, die voortdurend gemaakt moeten worden in de gebouwen voor openbaar vermaak, doen het vermoeden alleszins wettigen, dat de meeste vergunninghouders geen flauw begrip hebben van de groote verantwoordelijkheid, welke op hen rust. Onderstaande opgave geeft dan ook een duidelijk beeld van het bovenomschrevene. Hierbij mag niet

uit het oog worden verloren, dat alleen melding is gemaakt van de meer ernstige overtredingen.

	Gebouwen voor openbaar vermaak.	Jan.	Febr.	Mrt.	Apr.	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Totaal
1	City Theater. . . .	3	2	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	8
2	Simpang Theater . .	—	—	—	—	—	2	—	1	3	—	—	—	6
3	Concordia.	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3
4	Kunstkring Gebouw .	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
5	Kranggan Theater.	2	1	—	1	1	2	1	1	—	1	1	—	11
6	Capitol Theater. . .	2	1	3	—	—	—	—	2	1	—	3	—	12
7	Luxor Theater . . .	—	—	4	—	—	—	—	2	1	1	2	—	11
8	Roxy Theater . . .	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	4
9	Centraal Theater . .	5	2	1	1	—	1	—	—	—	1	2	—	13
10	Stadstuin Theater . .	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
11	Pie Oen Kie Theater.	5	5	2	2	1	—	—	—	—	—	1	1	17
12	Tivoli Theater . . .	—	—	5	1	1	—	—	—	3	3	—	3	14
13	Kertopaten Bioscoop.	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	—	2	11
14	Gebouw Sidodadie. .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
15	Kranggan Park Biosc.	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
	Totaal. . .	25	15	1[illegible]	9	3	9	4	9	9	6	9	6	121

Het wordt daarom van algemeen belang geacht, dat de destijds door den onder-commandant in 1928 ingediende „Veiligheids-Verordening" zoo spoedig mogelijk in werking treedt.

Behoudens de grootere waarborgen voor de publieke veiligheid, wordt ook in een meerdere bevoegdheid voorzien voor het Brandweer personeel.

Bijzonderheden. In de maand Augustus werden voor de brandspuitmeesters uniformen ingebruik genomen.

De avonddiensten der brandspuitmeesters werden zoodanig gewijzigd, dat steeds een brandspuitmeester van 6.30 n.m. tot 12 uur n.m. wacht heeft in de garage, terwijl een 2e brandspuitmeester de gebouwen van publiek vermaak controleert.

De groote voordeelen, dat iederen avond een brandspuitmeester op wacht is, zijn in het kort de volgende. Het zijn juist de avonduren, wanneer de bioscopen en theaters hare zalen voor het publiek geopend hebben, dat er in meerdere of mindere mate brandgevaren bestaan.

Moet de brandweer uitrukken voor een brand in een dezer gebouwen, dan geschiedt dat onder bevel van bedoelden brandspuitmeester.

Doordat alle brandspuitmeesters elk gebouw voor openbaar

vermaak tot in de kleinste bijzonderheden kennen, mag verwacht worden, dat elke brand vanaf het eerste oogenblik op de juiste wijze zal worden bestreden.

Daar een brand in de hier bedoelde gebouwen altijd gepaard zal gaan met een paniek, zou het geen verwondering mogen wekken, dat het Inheemsche brandweerpersoneel, indien dat niet vanaf het allereerste moment onder krachtige leiding staat, in de verdrukking zal geraken. Wat voor deze soort van branden in het bijzonder geldt, geldt natuurlijk voor vrijwel alle andere branden in het algemeen.

Een andere belangrijke factor is, dat de dienstdoende brandwacht (brandweer-mandoers) in de gebouwen voor openbaar vermaak, aan den op wacht zijnden brandspuitmeester gevallen van bijzonderen aard telefonisch kunnen rapporteeren en orders vragen hoe te handelen.

Branden. In het verslagjaar hadden de volgende branden plaats:

DATUM	AANDUIDING DER PLAATS	SOORT DER BRANDEN													
		Kleine brand	Loos alarm	Auto brand	Midden soort brand	Gras brand	Kleine uitslaande br.	Kleine kamp. brand	Begin van brand	Rietbrand	Rubber brand	Kleine binnen brand	Groote kamp. brand	Groote uitslaande br.	Boom brand
9 Jan. '31	Grisseescheweg . . .	1													
19 „ „	Societeitstr.		1												
20 „ „	Prins Hendrikkade. .	1													
31 „ „	Pasar Kembang. . .			1											
19 Febr. „	Songojoedan.				1										
21 „ „	Wilhelminalaan 7 . .	1													
17 Mrt. „	Kepoetran 42 . . .	1													
25 „ „	Reinierszboul. 119 .	1													
19 Apr „	Moro Krembangan . .	1													
29 „ „	Patrasstr. 11 . . .	1													
27 Mei „	Moro Krembangan . .					1									
30 „ „	Ngemplak 12 . . .	1													
22 Jun. „	Sumatraastr. 42 A . .						1								
23 „ „	Altingstr.					1									
24 „ „	Hotel Sarkies . . .	1													
29 „ „	Krembg. Westerkade .			1											
1 Juli. „	Reinierszboul. . . .					1									

Vervolg van pag. 258.

DATUM	AANDUIDING DER PLAATS	SOORT DER BRANDEN													
		Kleine brand	Loos alarm	Auto brand	Midden soort br.	Gras brand	Kleine uitslaande br.	Kleine kamp. br.	Begin van brand	Rietbrand	Rubber brand	Kleine binnen br.	Groote kamp. br.	Groote uitslaande br.	Boom brand
24 Juli „	Simolawang 35 . . .							1							
11 Aug. „	Doekoehstr. 12 . . .								1						
11 „ „	Kapassan 68. . . .								1						
12 „ „	Kebon Dalem 49 . .								1						
14 „ „	v. Hogendorplaan . .					1									
13 „ „	Prapatkoeroengw. . .					1									
11 „ „	Reinierszboulev. . .					1									
26 „ „	Wonokromo Djagir. .									1					
28 „ „	Pesapen Kali 48 . .										1				
3 Sept. „	Daendelstraat . . .					1									
8 „ „	Marseilleweg. . . .											1			
15 „ „	Srengganan 49 E . .						1					1			
16 „ „	Pesapen Kali . . .														
16 „ „	Tjiliwoengstraat . .					1									
20 „ „	Ngagel.					1									
22 „ „	Koeteistraat					1									
23 Sept. „	Tjiliwoengstraat . .					1									
30 „ „	Semampir.												1		
4 Oct. „	v. Hoogendorplaan. .					1									
11 „ „	Kamp. Pakis. . . .		1												
17 „ „	Tiedeman & v. Kerchem								1						
18 „ „	Karang Tembok . .			1											
19 „ „	Kapassan kamp. Seng						1								
27 „ „	Oendaän Koelon 42 .								1						
28 „ „	Kapas Bogem . . .							1							
5 Nov. „	Peneleh		1												
21 „ „	Simpang 30													1	
23 „ „	Pasar Besar Wetan .			1											
24 „ „	Kamp. Pakis . . .								1						
1 Dec. „	Werfstraat 10 . . .								1						
12 „ „	Dinojo Tangsi . . .							1							
13 „ „	Goebeng Boulev. 16 .														1
31 „ „	Kemoeningweg . . .								1						
	Totaal	9	3	4	1	12	3	3	8	1	1	2	1	1	1

Het verbranden van films onder contrôle van de Brandweer.

Datum	Aantal deelen films	Naam v/d eigenaar	Straatnaam
1931			
12 Febr. . .	11	Fox Film Corporation .	Gang Onderling Belang 8
10 Maart . .	305	Tio Sie Hong	Kertopaten
11 „ . .	324	„	„
12 „ . .	175	„	„
16 April . .	172	Famous Lasky Film Co.	Boomstraat 6
2 Mei. . .	36	Metro Goldwijn Co. . .	Gang Onderling Belang 1
29 „ . . .	37	Paramount Film Co. . .	Boomstraat 6
11 Juni. . .	35	Fox Film Corporation .	Gang Onderling Belang 8
18 „ . . .	117	Paramount Pictures Co.	Boomstraat 8
23 „ . . .	89	„	„
19 Novemb.	19	„	„

Verder werden in 1931 eenige kisten cigaretten onder contrôle van de Brandweer vernietigd n.l.:

Datum	Aantal kisten	Naam v/d eigenaar	Straatnaam
1931			
20 Juli . .	50	Fa. Nan Yan Bros Tobacco Ltd. . .	Tjantian 83
4 Dec. .	30	Fa. Nan Yan Bros Tobacco Ltd. . .	„

HOOFDSTUK XIX. MARKTWEZEN.

Ten aanzien van het marktwezen kan worden opgemerkt, dat in het verslagjaar zich geen bijzonderheden hebben voorgedaan, die speciaal de aandacht vereischen.

De opbrengsten der pasars vertoonden in vergelijking met het voorgaande jaar zelfs een kleine stijging, zoodat de tijdsomstandigheden in aanmerking genomen, de resultaten bevredigend mogen worden geacht.

In 1930 brachten de gezamelijke pasars ƒ 36.490.21 meer op dan in 1929, terwijl het verslagjaar het jaar 1930 overtrof met een meerdere opbrengst van ƒ 16.174.60.

Eene specificatie der pasar-opbrengsten over de drie afgeloopen jaren volgt hieronder:

Passers	1929	1930	1931
1. Genteng	f 61.984,13	f 64.870,26	f 65.018,01
2. Toerie.	„ 68.211,10	„ 78.551,21	„ 78.518,01
3. Bong	„ 5.384,44	„ 5.422,22	„ 5.819,68
4. Pabean	„ 144.675,91	„ 136.692,64	„ 134.326,50
5. Peneleh	„ 7.353,17	„ 6.628,68	„ 6.566,56
6. Kalianjar. . . .	„ 11.252,53	„ 10.439,48	„ 10.441,21
7. Ampèl.	„ 1.595,78	„ 1.589,40	„ 1.739,05
8. Pegirian	„ 12.920,26	„ 12.632,75	„ 12.270,03
9. Kepoetran . . .	„ 32.204,42	„ 33.339,67	„ 32.787,11
10. Babaän	„ 18.879,84	„ 20.368,99	„ 19.685,11
11. Kapasan	„ 57.735,43	„ 60.261,84	„ 60.238,10
12. Kalimati	„ 5.957,15	„ 6.629,43	„ 7.145,69
13. Pasiran	„ 5.289,40	„ 5.335,59	„ 5.528,27
14. Sawaän	„ 1.164,87	„ 1.131,90	„ 559,21*)
15. Wonokromo. . .	„ 55.525,24	„ 57.213,23	„ 58.216,95
16. Krembangan. . .	„ 4.487,36	„ 9.783,21	„ 8.193,33
17. Kembang. . . .	„ 29.611,90	„ 32.801,60	„ 34.208,49
18. Petjindilan . . .	„ 1.159,73	„ 8.326,25	„ 9.711,67
19. Patjarkling . . .	—,—	„ 9.864,52**)	„ 27.086,82
Totaal . .	f 525.392,66	f 561.882,87	f 578.057,47

Van *P. Patjarkling* (zie verslag 1930) werd de jaar-opbrengst hoog geraamd op rond ƒ 25.000.— zoodat 1931 nog rond ƒ 2.000.— meer heeft opgehaald; inderdaad een alleszins mooi resultaat van dezen nieuwen, steeds druk bezocht wordenden passer.

Van de betrekkelijk nieuwe markten *Petjindilan, Kembang* en *Wonokromo* kan worden geconstateerd, dat deze aan de verwachtingen hebben beantwoord en nog respectievelijk ƒ 1.385.42 —

*) Deze O. J. S. passar is ddo. 1 Augustus 1931 opgeheven.
**) Pas op 1 Augustus 1930 geopend.

ƒ 1.406.89 en ƒ 1.003.72 meer in het verslagjaar opbrachten dan redelijkerwijze kon worden tegemoet gezien.

De overige (oude) passers, welke tegen verwachting een aanzienlijk bedrag meer ophaalden zijn: *Pasiran* met ƒ 192.68, *Kalimati* met ƒ 516.26, *Ampél* met ƒ 149.65 en *Bong* met ƒ 397.46.

P. Krembangan, P. Babaän en *P. Pegirian.* Hoewel de eerste in meerdere mate dan de beide laatste, hebben deze „buurtpassers" in het afgeloopen jaar den achteruitgang van de gelijknamige stadsgedeelten in elk opzicht moeten medemaken en heeft Krembangan ƒ 1.589.88, Babaän ƒ 683.88 en Pegirian ƒ 362.72 minder opgebracht dan in 1930.

Vrijwel stationair gebleven zijn de ontvangsten van *P. Genteng* met ƒ 147.75 meer, *P. Toerie* met ƒ 32,53 minder, *P. Peneleh* met ƒ 65,12 minder, *P. Kalianjar* met ƒ 1,73 meer en *P. Kapassan* met ƒ 23,74 minder.

Aangaande de mindere opbrengsten van *P. Pabean* en *P. Kepoetran* nl. ƒ 2.366.14 en ƒ 552.56 respectievelijk, geeft het jaarverslag 1930 en dat van 1929 eene verklaring.

Met de uitbreiding van *P. Kembang* en *P. Patjarkling* is reeds een begin gemaakt en kunnen de nieuwe loodsen tegen ultimo Mei 1932 in gebruik worden genomen, waardoor in eene lang gevoelde behoefte zal zijn voorzien.

Ten aanzien van *P. Patjarkling* kan nog worden vermeld, dat door den drang der omstandigheden, door de Gemeente een stuk terrein, annex den passer, groot 200 M² tegen den minimalen prijs van ƒ 15.— voor drie maanden, tijdelijk van de S. S. is gehuurd, welk terrein zoo mogelijk van dit Gouvernementsbedrijf tegen zelfkosten zal worden aangekocht.

Aan de in uitzicht gestelde verbouwingen van de passers *Genteng, Bong* en *Pabean* werd in het verslagjaar om financieele redenen nog steeds geene uitvoering gegeven.

Gelet op de zeer beperkte ruimte op *P. Kalianjar,* blijft het nog steeds urgent de aangrenzende perceelen ten Zuiden van dezen passer voor eene noodige uitbreiding aan te koopen.

Op de lijst van de in het vorige verslag genoemde op te richten nieuwe passers: *Blaoeran, Kepatian, Djagalan, Tambaksarie, Tembok Doekoe* en *Goebeng Koeboeran,* kunnen nog worden toegevoegd: *Dinojo-Tangsie* en *Pesapen.*

Aan den bouw van de drie eerstgenoemde kan om financieele redenen voorloopig niet worden gedacht. De pasar te Tambaksarie zal zeer waarschijnlijk reeds medio 1932 in exploitatie komen.

Per 1 Mei 1932 zullen worden geopend de nog niet genoemde (tijdelijke) passers *Kaliasin* en *Kranggan.*

HOOFDSTUK XX. ONDERWIJS.

§ 1. Onderwijs Commissies.

Europeesche Schoolcommissie. Op 1 Januari 1931 was de Europeesche Schoolcommissie als volgt samengesteld:

Voorzitter: H. I. Bussemaker.
Secretaris: G. Hoeneveld.
Leden: Mevr. M. H. Frijling-Snell, Mevr. Tan Tjiang Ling, Mevr. K. Kostelijk, Mevr. Tan Tek Hiem, F. Diephuis, Regent van Soerabaja, R. M. H. Soejono, Pastoor ter Veer, Sn. T. Liem, Lie Ping An, Ds. v.d. Spek, A. Sluyter, Dr. S. W. de Wolff, Ds. P. A. Tichelaar, Joh. Förster, W. van Beelen, Mr. B. J. G. Hogewind.

Gedurende het verslagjaar werd op verzoek ontslag verleend aan de leden: W. v. Beelen, Ds. P. v.d. Spek en Mevr. Tan Tek Hiem.

Benoemd werden tot lid: J. Verboom, R. J. W. Vermeulen en L. Guldenaar.

Het aantal gehouden vergaderingen bedroeg in het verslagjaar: 4.

Inlandsche Schoolcommissie. De Inlandsche Schoolcommissie was op 1 Januari 1931 als volgt samengesteld:

Voorzitter: H. I. Bussemaker.
Secretaris: G. Hoeneveld, Gemeente-Secretaris.
Leden: Regent van Soerabaja, Patih van Soerabaja, Prawirodinoto, R. Ng. Soerjòwidikdo, Assistent Wedono's van: Kapassan, Koepang, Njamploengan, Granggan, Krembangan, Wonokromo, M. Soendjoto, Mevr. Soedirman, Mevr. R. A. Prawirodinoto, R. Moetojo Kartodirdjo.

In het verslagjaar werd op verzoek ontslag verleend aan de leden: R. Moetojo Kartodirdjo en Mevr. R. A. Prawirodinoto, terwijl benoemd werd tot lid: M. Djojosoeprantoko en S. Ngion.

Het aantal gehouden vergaderingen bedroeg in verslagjaar: 1.

H. B. S. Commissie. De H. B. S. Commissie was op 1 Januari 1931 samengesteld als volgt:

Voorzitter: H. I. Bussemaker.
Secretaresse: H. T. M. Vaarzon Morel-Baronesse Taets van Amerongen.
Leden: H. Bach Kolling, E. W. Schultz, Mr. F. C. L. Meyer, Ir. J. Frijling.

Door de Commissie werd in het verslagjaar 5 keer vergaderd.

Onderwijsinrichtingen. In de Gemeente Soerabaja bevinden zich ten behoeve van het voorbereidend onderwijs talrijke onderwijsinrichtingen, zoowel wat betreft het Westersch- als Inlandsch Onderwijs.

Behalve de openbare H. B. S. 5 j.c., een tweetal particuliere Meisjes H. B. S. 3 j.c. en een 4-tal M. U. L. O. scholen, zijn er verscheidene lagere scholen, voor het Europeesch-, Hollandsch- Chineesch en Hollandsch- Inlandsch onderwijs.

Ook ten behoeve van het Inlandsch Lager Onderwijs telt de Gemeente verscheidene openbare en particuliere scholen.

Verder bevinden zich te Soerabaja nog de volgende opleidingsscholen: Koningin Emma School (Techn.), Ned. Ind. Artsen School, Kweekschool voor Onderwijzers, I. E. V. Handelsschool, Inlandsche Ambachtsschool, Gemeentelijke Burger Ambachtsschool en Industrie School voor Meisjes.

De Gemeente heeft vooralsnog weinig bemoeienis met het onderwijs, aangezien het Gouvernement van Ned.-Indië zich deze zorg heeft aangetrokken.

Werkzaamheden. Bij het Secretariaat van de verschillende Schoolcommissies kwamen in het verslagjaar binnen: 1978 stukken en van dit Secretariaat gingen uit 1480 stukken.

Een gespecificeerde opgave volgt hieronder:

SCHOOLCOMMISSIES	Aantal Stukken	
	Ingekomen	Verzonden
a. Europeesche Schoolcommissie . .	1336	1033
b. Inlandsche Schoolcommissie . .	509	384
c. H. B. S. Commissie	134	63
Totaal. . .	1978	1480

§ 2. Gemeentelijke Burger Ambachtsschool.

Commissie voor de Burger Ambachtsschool. Op het eind van het cursusjaar 1931/32 bestond de Commissie uit: H. Bach Kolling, Voorzitter.
A. Schreuder, Chef van den Technischen Dienst der K. P. M.
Ir. J. J. A. Pattiwael, Directeur der Zaalbergschool, lid van den Gemeenteraad.

Ir. J. F. van der Noordaa, Chef van den Technischen Dienst der B. P. M.
Ir. P. J. G. Vos, Ingenieur bij de K. P. M.
R. Soemarto, Opzichter B. O. W., lid van den Gemeenteraad.
Ir. H. J. de Roos, Ingenieur S. S.

Onderwijzend Personeel. Het onderwijzend personeel bestond op eind cursus uit de volgende leerkrachten:

a. Dagschool.

Leerkrachten	Betrekking	Onderwijsvakken
J. van Woerden . . .	Directeur	projectie.
A. W. Blokland . . .	Onderwijzer	projectie, handteekenen, bouwkunde.
R. van de Wint . . .	„	bankwerken, vakteekenen, vaktheorie.
A. J. P. Kouwenhoven (v)	Onderwijzer	timmeren, waterbouwkunde, vaktheorie.
G. Nolte (v)	„	theor. werktuigk. vakken, smeden.
D. W. van Tusschenbroek	„	timmeren, burgerl. bouwk. vaktheorie.
G. Bruyn	„	bankwerken en vakteekenen.
B. van Es.	„	bankwerken en vakteekenen.
J. Huisman	„	timmeren.
B. Glaser	„	praktijk electrotechn. en vaktheorie.
H. B. Jonker	„	smeden, vaktheorie, vakteekenen.
G. J. Ravensburg . .	„	wiskunde.
A. J. W. Westendorp .	tijd.	Nederlandsch.
R. Bussink	„	Nederlandsch.
I. Levij	„	Nederlandsch.
H. A. Kroeders . . .	„	wiskunde.
T. Hof	„	wiskunde.
J. H. Huisman . . .	„	wiskunde.
J. J. Zuidhof	„	wiskunde.

b. Avondschool.

Leerkrachten	Betrekking	Onderwijsvakken
A. W. Blokland . .	Onderwijzer	projectie, handteekenen.
R. van de Wint . . .	„	vakteekenen, vaktheorie.
G. Nolte (v) . . .	„	theor. werktuigk. vakken.
B. van Es	„	vaktheorie.
A. J. W. Westendorp .	tijd.	wiskunde.
R. Bussink	„	Nederlandsch.
A. Kornman	„	theor. werktuigk. vakken.
T. Hof.	„	Nederlandsch, wiskunde.
H. A. Kroeders . . .	„	Nederlandsch.
A. Troost	„	Handelsrekenen, boekhouden, Engelsch.
J. J. Zuidhof	„	Nederlandsch, handelsrekenen.
J. B. E. van Meir . .	„	handelsrekenen, boekhouden.
I. Levij	„	Nederlandsch.
C. H. Cortenbach . .	„	machineschrijven.

c. Mutaties.

Op het eind van het cursusjaar werd door het Departement van Onderwijs en Eeredienst, de heer G. J. Broekhuizen, schoolhoofd, in het bezit der Lagerakte wiskunde, ter beschikking van de Stadsgemeente Soerabaja gesteld, waardoor aan de in het vorig jaarverslag gesignaleerde verkeerde toestand, dat de lessen in Nederlandsch en wiskunde over een zevental leerkrachten verdeeld moesten worden, een eind kan worden gemaakt.

Leerplan. Het leerplan der Burger-Ambachtsschool, die in de eerste plaats bestemd is voor het geven van lager vakonderwijs aan jongelieden, onverschillig van welken landaard, die een opleiding wenschen te ontvangen als:

a. bouwkundig werkbaas . . . . .
b. werktuigkundig werkbaas . . . . } a/d dagschool.
c. electrotechnisch werkbaas . . . .

d. werktuigkundig werkbaas . .	a/d avondschool.
e. voorloopig machinist A. . .	
f. handelsemployé	

Omvat de volgende vakken:

Nederlandsch	voor de afdeelingen a- b- c en d.
Wiskunde	
Projectie	
Handteekenen	
Lijnteekenen	
Vakteekenen	
Materialen kennis	
Kennis van werktuigen	

Bovendien wordt onderwijs gegeven in:

1e. Timmeren	voor de afdeeling a.
Burgerlijke en waterbouwkunde .	
Uitzetten en opnemen van een eenvoudig bouwwerk en werkadministratie	
2e. Bankwerken	voor de afdeeling b.
Smeden	
Plaatwerken	
Kennis van Krachtwerktuigen . .	
Natuurkunde	
Werktuigkunde	
Electrotechniek	
3e. Bankwerken	voor de afdeelingc.
Smeden	
Timmeren	
Electrotechniek	
Kennis van verbrandingsmotoren .	
Natuurkunde	
Werktuigkunde	
4e. Kennis van krachtwerktuigen . .	voor de afdeeling d.
Kennis van verbrandingsmotoren .	
Electrotechniek	
Werktuigkunde	

In de afdeelingen *e* en *f* wordt onderwijs gegeven in de volgende vakken:

Stoomwerktuigkunde.	voor de afdeeling e.
Vakteekenen	
Natuurkunde	
Werktuigkunde	
Wiskunde	

Nederlandsch (spreken)	voor de afdeeling f.
„ Handelskennis. . . .	
Engelsch	
Handelsrekenen	
Boekhouden	
Machineschrijven	

Een overzicht van het aantal parallelklassen vindt met in bijlage XII.

Het schooljaar der B. A. S. loopt van den eersten dag van den cursus (1 Juli) tot en met den laatsten dag der Juni-vacantie.

De vacantiën der B. A. S. komen geheel overeen met die voorgeschreven voor de Openbare Muloscholen te Soerabaja.

Leerlingen. Op verzoek van den Inspecteur is de eisch van toelating gewijzigd van 6e klas L. S. in 7e klas. Voor hen, die de 7e klas der L. S. niet met vrucht hebben doorloopen, is het toelatings-examen gehandhaafd.

Voor verdere bijzonderheden omtrent de leerlingen moge worden verwezen naar de hierbij gevoegde staten.

Gebouwen. Uitbreiding van gebouwen had in het verslagjaar niet plaats. Een aanvang werd gemaakt met het bouwen van een privaatgebouwtje.

Statistieken.

I. Sterkte van het onderwijzend personeel aan het eind v/h schooljaar 1931/32.

Landaard	Directeur	Vak-onderwijs	Teeken-onderwijs	Onderwijs v/d lagere ond. v.	Theorie-leerkr.	Totaal	Akte M.O.	Zonder bevoegdheid.	Totaal
		a. Dagschool.							
Europeanen. .	1	9	1	8	1	20			
		b Avondschool.							
		Techn. Afdeeling							
Europeanen. .	—	—	3	3	2	8			
		Handels Afd.							
Europeanen. .	—	—	—	5	—	—	1	2	8

II. Verzuim van het onderwijzend personeel.

Landaard	Aantal verzuimde lesuren.	Reden van verzuim		
		ziekte	wettige redenen	onwettige redenen.
		Dagschool		
Europeanen. .	220	167	53	—
		Avondschool		
		Techn. Afd.		
Europeanen. .	22	10	12	—
		Handels Afd.		
Europeanen. .	82	55	27	—

III. Aantal en mutaties der leerlingen.

LEERLINGEN	Klasse	DAGSCHOOL									AVONDSCHOOL									Totaal Generaal
		Bouwk. Werkbaas			Werkt. Werkbaas			Electr. Werkbaas			Totaal			Werkt. Werkbaas			Handels employe			Totaal			
		E.	I.	C.	E.	I.	C	E.	I	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	
Aanwezig bij het begin van het schooljaar .	I	5	43	5	44	39	8	—	—	—	49	82	23	154	10	13	4	6	47	43	16	60	47	123
	II	3	26	2	30	21	7	16	10	5	49	57	14	120	6	17	1	3	27	23	9	44	24	77
	III	3	20	1	27	7	2	10	12	—	40	39	3	82	5	2	1	1	18	10	6	20	11	37
	IV.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	—	—	—	—	4	3	—	7
	Cursus v. d. [1])	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	3	—	—	—	—	8	3	—	11
	Totaal	11	89	8	101	67	27	26	22	5	138	178	40	356	33	38	6	10	92	76	43	130	82	255
Gedurende het schooljaar bij gekomen. .	I	1	—	—	9	1	—	—	—	—	10	1	—	11	1	4	1	—	1	3	1	5	4	10
	II	—	—	—	1	1	1	—	—	—	1	1	1	3	2	—	—	—	—	1	2	—	1	3
	III	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	—	—	2	2	—	—	—	—	—	2	—	—	2
	IV.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1
	Cursus v. d.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	4	1	—	5
	Totaal	1	—	—	10	2	1	2	—	—	13	2	1	16	9	6	1	—	1	4	9	7	5	21
Gedurende het schooljaar afgegaan	I	—	10	2	9	8	9	—	—	—	9	18	11	38	1	4	1	1	28	23	2	32	24	58
	II	1	2	—	3	5	3	3	1	—	7	8	3	18	4	10	—	1	13	9	5	23	9	37
	III	—	—	—	2	1	—	—	1	—	2	2	—	4	—	—	—	—	6	3	—	6	3	9
	IV.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	—	2
	Cursus v. d.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	4	—	—	—	—	10	4	—	14
	Totaal	1	12	2	14	14	12	3	2	—	18	28	14	60	16	19	1	2	47	35	18	66	36	120
Aanwezig bij het eind van het schooljaar voor de bevordering . . .	I	6	33	3	44	32	9	—	—	—	50	65	12	127	10	13	4	5	20	23	15	33	27	75
	II	2	24	2	8	17	5	13	9	5	43	50	12	105	4	7	1	2	14	15	6	21	16	43
	III	3	20	1	25	6	2	12	11	—	40	37	3	80	7	2	1	1	12	7	8	14	8	30
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	3	3	—	6
	Cursus v. d.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	2
	Totaal	11	77	6	97	55	16	25	20	5	133	152	27	312	26	25	6	8	46	45	34	71	51	156
Bevorderde leerlingen en behaalde einddiploma's	I	3	26	2	26	23	7	—	—	—	29	49	9	87	7	11	1	2	16	16	9	27	17	53
	II	1	20	2	24	14	3	10	6	5	35	40	10	85	2	7	1	2	11	12	4	18	13	35
	III	3	18	1	17	5	2	12	8	—	32	31	3	66	5	2	1	1	10	7	6	12	8	26
	IV.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	3	3	—	6
	Cursus v. d.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	—	2
	Totaal	7	64	5	67	42	12	22	14	5	96	120	22	238	19	23	3	5	37	35	24	60	38	122

[1]) v. d. = voorloopig diploma.

IV. Schoolverzuim.

School	Juli		Aug.		Sept.		Oct.		Nov.		Dec.		Jan.		Febr.		Maart		April		Mei/Juni		Totaal
Dagschool																							
Aantal leerlingen . .	356		347		340		340		336		330		330		321		312		310		312		
Aantal schooldagen .	8986		8209		8706		5059		4347		5869		7171		7283		6510		7391		6364		75895
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	
Aant. verzuimdag. der leerlingen . .	268	37	464	32	502	26	375	110	258	28	340	56	452	79	517	52	471	50	528	46	635	201	5527
Avondschool																							
Aantal leerlingen { T. A.	87		76		76		76		66		68		68		60		58		58		57		
H. A.	178		168		151		151		138		131		131		114		107		107		99		
Aantal Schoold. { T. A.	1605		1354		1650		816		735		990		1116		1107		1021		1138		1040		12572
H. A.	3159		2559		2781		1444		1229		1576		1856		1780		1586		1712		1333		21015
Aantal verzuim-dagen der leerlingen { T. A.	111	48	120	32	220	56	85	38	74	26	106	23	187	17	116	17	114	12	122	26	94	37	1681
H. A.	235	68	256	41	332	65	250	153	169	39	237	121	412	65	297	56	311	48	244	67	175	111	3752

Schoolverzuim in % van het aantal schooldagen

School	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Mrt.	April	Mei/Jun.	Ge-middeld
Dagschool	3	6	6	10	7	7	7	8	8	8	13	7,3
Avondschool.												
Techn. Afd. . .	10	11	17	15	14	13	18	12	12	13	13	13,4
Hand. Afd. . .	10	12	14	28	17	23	26	20	23	18	21	17,9

A = Geoorloofd. B. = Ongeoorloofd.

V. Afzonderlijke opgave van de ingeschrevenen voor de 1e kl.

BURGER AMBACHTSSCHOOL	Bij aanvang v/d Cursus in totaal ingeschreven (d) I.			WAARVAN: Zittenblijvers II.			WAARVAN: Voor het eerst ingeschreven III.			Van de in kolom III opgegeven aantallen zijn afkomstig van:			
	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	Scholen	E.	I.	C.
Dagschool.	59	83	23	14	18	6	45	65 a)	17	E. L. S.	29 (18)	12 (5)	1 (1)
										H. C. S.	—	—	13 (3)
										H. I. S.	—	32 (31)	—
										Speciale scholen. .	—	2 (1)	—
										Schakelscholen . .	—	—	—
										Andere Lagere Scholen	3 (3)	10 (10)	3 (2)
										Mulo.	4	8	—
										K. E. S. (in den loop v. d. Cursus)	8	1	—
										H. B. S.	1	—	—
Avondschool. . . .	17	65	51	3	6	7	14	59 b)	44 c)	E. L. S.	7 (5)	1	2 (2)
										H. C. S.	—	—	22 (15)
										H. I. S.	—	34 (29)	—
										Andere Lagere Scholen	1	9 (5)	5 (3)
										Mulo.	4	9	11
										K. E. S.	—	2	2
										H. B. S	—	—	1
										Amb. Scholen . .	2	4	1

a. Hierin begrepen 4 na toelatingsexamen.
b. „ „ 1 „ „
c. „ „ 2 „ „
(..) Geeft aan het in het hoofdgetal begrepen aantal leerlingen, dat een school voor U. L. O. met vrucht heeft doorloopen.
d. Vermeerderd met het aantal, dat in den loop v/h cursusjaar is ingeschreven.

VI. Redenen van afschrijving der Leerlingen.

BURGER AMBACHTSSCHOOL	Overlijden of ziekte			Vertrek naar elders en overgang naar een andere school			Wangedrag, ongeregeld schoolbezoek															Staking der Studie en andere vrijwillige redenen.													Totaal		
	Uit alle klassen						Uit klasse															Uit klasse															
							I			II			III			IV			Cursus vl. dipl.			I			II			III			IV			Cursus vl. dipl.					
	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	.	C.	E.	I.	C	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C	E.	I.	C	E.	I.	C.	E.	I.	C.
Dagschool.																																						
Bouwk. Werkbaas	—	3	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	12	2
Werkt. „	1	6	3	8	2	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	—	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	14	14	12
Electr. „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—
Totaal	1	9	3	9	4	5	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	10	5	3	3	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	18	28	14
Avondschool.																																						
Werkt. Werkbaas	1	1	—	3	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	1	—	8	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	6	15	1
Handelsemploye	—	6	4	—	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21	19	1	11	7	—	4	3	—	—	—	—	—	—	2	47	35
Voorl. diploma	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 [1]	4 [1]	—	10	4	—
Totaal	2	7	4	4	5	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	25	20	1	19	7	—	4	3	—	1	—	7	4	—	18	66	36

[1]) Afgeschreven wegens:
a. Militie 2 Europ
b. Behalen v/h voorl. diploma: 2 Europ
c. Onbekende redenen: 3 Europ. en 4 Inh.

VII. Leerlingen, gerangschikt naar den leeftijd, aanwezig aan het eind van het Schooljaar voor de bevordering.

	LEEFTIJDEN	1e. klasse			2e. klasse			3e. klasse			4e. klasse			Cursus vl. diploma			TOTAAL			TOTAAL GENERAAL
		E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	
DAGSCHOOL	Jonger dan 4 jaar.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14 jaar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15 „	4	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4	1	9
	16 „	7	13	4	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	13	5	26
	17 „	15	15	5	3	8	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	18	24	6	48
	18 „	13	21	1	16	20	6	5	12	—	—	—	—	—	—	—	34	53	7	94
	19 „	10	8	—	15	16	3	9	8	2	—	—	—	—	—	—	34	32	5	71
	20 „	—	4	—	8	5	1	11	11	—	—	—	—	—	—	—	19	20	1	40
	21 jaar en ouder.	1	—	1	—	1	—	15	5	1	—	—	—	—	—	—	16	6	2	24
	Totaal . . .	50	65	12	43	50	12	40	37	3	—	—	—	—	—	—	132	152	27	312
AVONDSCHOOL	16 jaar	1	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	5	7
	17 „	2	2	7	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	10	15
	18 „	6	4	6	2	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	9	7	8	24
	19 „	2	13	5	4	2	1	1	1	3	—	—	—	—	—	—	7	16	9	32
	20 „	1	3	4	—	6	4	1	1	2	—	1	—	1	—	—	3	11	10	24
	21 „	1	3	—	—	4	3	3	3	1	1	2	—	1	—	—	6	12	4	22
	22 „	—	1	—	—	1	2	1	5	—	—	—	—	—	—	—	1	7	2	10
	23 jaar en ouder.	2	6	—	—	5	2	1	3	1	2	—	—	—	—	—	5	14	3	22
	Totaal . . .	15	33	27	6	21	16	8	14	8	3	3	—	2	—	—	34	71	51	156

VIII. Eindexamen.

BURGER AMBACHTS-SCHOOL	Aantal leerl. voor de bevordering			Aantal uitgereikte einddiploma's			Het einddiploma werd verkregen na															TOTAAL
							3 jaren			4 jaren			5 jaren			6 jaren			7 jaren			
	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	
Dagschool																						
Bouwk. Werkbaas	3	20	1	3	18	1	2	16	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
Werkt. „ .	25	6	2	17	5	2	16	4	1	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	24
Electr. „ .	12	11	—	12	8	—	8	4	—	4	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Totaal	40	37	3	32	31	3	26	24	2	6	6	1	—	1	—	—	—	—	—	—	24	66
Avondschool																						
Werkt. Werkbaas	3	3	—	3	3	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
Handelsemploye .	1	13	7	1	10	7	—	10	6	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	18
Totaal	4	15	7	4	13	7	—	10	6	3	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	24

IX. Bestemming van de in het eindexamen geslaagde leerlingen.

a. Dagschool.

Bestemming	Met opleiding als:									Totaal
	Bouwk. Werkbaas			Werkt. Werkbaas			Electr. Werkbaas			
	E.	I.	C.	E.	I.	C.	E.	I.	C.	
Leerl. B. A. S. afd. Electrotechniek	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Leerl. B. A. S. afd. Werktuigkunde	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Leerl. B. A. S. afd. Mach. Cursus (deze jongelui bekleeden thans één van de hieronder genoemde betrekkingen)	—	—	—	(4)	—	(2)	(1)	(1)	—	(8)
Asp. Onderw. Ambachtsschool	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Volontair Marine Etablissement	—	—	—	2	—	1	1	—	—	4
Volontair Marine Vliegkamp	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Wachtdoener Rubberfabriek	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Mach. bankwerker „de Vulkaan"	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
1. 1. Teekenaar „Niwem".	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Werkman „Siemens Schuckert"	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
1. 1. Electr. S.S. werkplaats.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Militie	2	—	—	11	—	—	7	—	—	20
Onbekende bestemming	1	17	1	1	5	—	1	6	—	32
Totaal	3	18	1	17	5	2	12	8	—	66

X. Specificatie van de geslaagde leerlingen van het eindexamen.

b. Avondschool.

Overdag werkzaam als:	Met opleiding als:						Totaal
	Handelsemploye			Werkt. Werkb.			
	E.	I.	C.	E.	I.	C.	
Klerk of Typist Gouv. op Gem. Kantoor	—	4	2	—	—	—	6
„ Handelsfirma	—	5	2	—	—	—	7
Bankwerker Marine Vliegkamp	—	—	—	2	—	—	2
„ S. S.	—	—	—	1	—	—	1
Machinesteller M. E.	—	—	—	—	1	—	1
Werkman 's Lands Baggerbedrijf	—	—	—	—	2	—	2
Leerl. Machinisten cursus (deze jongelui bekleeden tevens één van de hooger genoemde betrekkingen)	—	—	—	(2)	(3)	—	(5)
Zonder betrekking	1	1	3	—	—	—	5
Totaal	1	10	7	3	3	—	24

XI. Gratis en beursleerlingen aan het eind van het schooljaar voor de bevordering.

Burger Ambachts-school	Klasse.	Gratis-leerlingen			Totaal	Beurs-leerlingen			Totaal
		E.	I.	C.		E.	I.	C.	
Dagschool	I	3	1	2	6	—	—	—	—
	II	3	—	1	4	—	—	—	—
	III	4	—	—	4	1	—	—	1
Totaal. .	—	10	1	3	14	1	—	—	1
Avondschool	I	2	—	—	2	—	—	—	—
	II	—	1	—	1	—	—	—	—
	III	—	—	—	—	—	—	—	—
	IV	—	—	—	—	—	—	—	—
	M. C.								

XII. Aantal parallel afdeelingen aan het eind van het schooljaar voor de bevordering.

School	1e klasse				2e klasse				3e klasse				4e kl.	Cursus voor 1 diploma.	Totaal			
	B.	W.	E.	H.	B.	W.	E.	H.	B.	W.	E.	H.	W.		B.	B.	E.	H.
Dag-school.	2	3	—	—	1	2	1	—	1	2	1	—	—	—	4	7	2	—
Avond-school.	—	1	—	3	—	1	—	1	—	1	—	1	1	1	—	5	—	5

HOOFDSTUK XXI. ARMENZORG EN MAATSCHAPPELIJKE STEUN.

§ 1. Gemeentelijke Armenzorg.

De instelling van het Bureau voor Armenzorg in 1930 heeft duidelijk bewezen in eene noodzakelijke behoefte te hebben voorzien.

Steeds meerdere werkloozen worden tengevolge van de huidige tijdsomstandigheden aangewezen op de hulp van de Overheidsarmenzorg. Dat juist in dezen tijd bij de toekenning van steun groote voorzichtigheid geboden is, zal wel nauwelijks eenige toelichting behoeven.

Door de Gemeentelijke Armenzorg worden uitsluitend armlastingen ondersteund, die in de Gemeente woonachtig zijn. Zij, die korter dan zes maanden in de Gemeente wonen, kunnen slechts in bijzondere gevallen voor bedeeling in aanmerking worden gebracht.

Alle aanvragen om ondersteuning worden door de armbezoekster ter plaatse onderzocht, waarna de voorzitter der Armenzorg in overleg met den secretaris en de armbezoekster in eerste instantie eene beslissing terzake neemt over het al of niet toekennen van steun.

In hoogst enkele gevallen wordt hiervan afgeweken, waarbij de voorzitter direkt eene bedeeling toekent, alvorens ter zake door de enquêtrice onderzoek is gedaan. In hooger instantie wordt de beslissing overgelaten aan de Commissie voor Armenzorg.

Commissie van Armenzorg. Bij den aanvang van het verslagjaar bestond de Commissie uit:

Voorzitter: Wethouder Lie Ping An.

Leden: C. P. J. van Koetsveld, K. H. Sandkuyl, Joh. Förster, I. J. W. Volmer, J. Verboom, M. Sabar en S. Ngion.

Secretaris: N. Kosters.

Wegens het verscheiden van den heer Volmer op 14 Januari 1931 werd op voorstel van de Commissie van Armenzorg, diens vervanger als secretaris- thesaurier van het Fonds voor Behoeftige Christenen, den heer F. Punt, in zijne plaats benoemd bij Gemeenteraadsbesluit dd. 9 April 1931 No. 97.

Andere mutaties kwamen in het verslagjaar niet voor.

Personeel. Het Bureau van Armenzorg staat sedert zijne oprichting onder leiding van den hoofdambtenaar ter Secretarie N. Kosters, chef der Statistiek, die tevens belast is met het secretariaat der Gemeentelijke Armenzorgcommissie.

De personeelsformatie van dit bureau werd geregeld bij Gemeenteraadsbesluit dd. 26 Maart 1930 No. 100 en bleef in het verslagjaar ongewijzigd.

Geldmiddelen. Bij de Gemeentebegrooting dienstjaar 1930 werd ten behoeve der Armenzorg een bedrag van ƒ 25.000.— door den Gemeenteraad beschikbaar gesteld, terwijl in verslagjaar door het Fonds tot ondersteuning van Behoeftige Christenen blijkens de gehouden uitbetalingen in totaal een bedrag ad ƒ 20.602,75 werd gevoteerd.

Dit Fonds draagt ook bij in de transportkosten der enquêtrice.

De totale uitgaven aan verleende onderstanden hebben in het verslagjaar ƒ 37.503,39 bedragen, waarvan rond ƒ 17.000,— ten laste kwam der Gemeente en ƒ 20.000,— van het Fonds voor Behoeftige Christenen.

In het verslagjaar werd van het Jaarmarktbestuur een gift ontvangen van ƒ 107.63 ten behoeve der Armenzorg en van andere particulieren in totaal ƒ 74.08.

Vergaderingen. In het verslagjaar werden door de Commissie 10 vergaderingen gehouden, terwijl eenmaal eene bijeenkomst werd gehouden met verschillende plaatselijke organisaties op sociaal gebied.

Werkzaamheden. De werkzaamheden namen in het verslagjaar geleidelijk toe. In de wijze van bedeeling kwam geen verandering. Hoewel het gemis van een bepaalde norm voor de bedeeling herhaaldelijk in de Commissie ter sprake is gekomen liet de vaststelling daarvan vooralsnog op zich wachten. Zooveel mogelijk werd echter de hand gehouden aan het principe, dat de Overheidsarmenzorg i.c. de Gemeentelijke Armenzorg slechts suppleerend werkt.

Het ontwerp der Verordening regelende de Armenzorg in deze Gemeente, kwam in het verslagjaar gereed. Eind December 1931 was de Verordening nog niet in werking getreden.

De uitbetaling der bedeelden geschiedde zooveel mogelijk op elken Donderdag aan hen persoonlijk of hunne gemachtigden.

Aan de armbezoekster werd voor sommige gevallen opdracht gegeven om aan zieken, gebrekkigen en ouden van dagen de betalingen bij hen aan huis te doen.

Ten aanzien van de verhouding der toegekende bedragen door

de Gemeente en het Fonds tot ondersteuning van Behoeftige Christenen wordt opgemerkt, dat deze aanvankelijk gesteld was op 1:2. In het verslagjaar werd echter op verzoek van bovengenoemd Fonds een en ander gewijzigd en op basis gebracht van 1:1. Hierdoor moesten de uitgaven der Gemeente stijgen, omdat het Fonds thans slechts voor de helft bijdraagt en dan nog uitsluitend ten behoeve van Christenen. [1]) De niet-Christenen komen geheel voor rekening der Gemeente.

Aan voorschotten werd in het verslagjaar *f* 526.50 uitgegeven, terwijl aan terugbetaalde voorschotten een bedrag ad *f* 285.— kan worden afgeboekt. Ultimo December 1931 bleef mitsdien nog in te vorderen in totaal *f* 251.80 [2]).

Voorts werd aan 39 bedeelden huisvesting verleend.

Samenwerking. In het verslagjaar werd door het Bureau voor Armenzorg steeds voeling gehouden met het Gemeentelijk Kantoor voor Arbeidsbemiddeling en het Comité tot ondersteuning van Werkloozen en is de samenwerking met gemelde instellingen steeds van aangenamen aard geweest.

Ook met kerkelijke en andere particuliere corporaties op sociaal gebied ter plaatse liet de samenwerking in het verslagjaar niets te wenschen over.

Statistieken. Voor verdere bijzonderheden de Armenzorg betreffende moge kortheidshalve worden verwezen naar de Armenzorgstatistiek over het jaar 1931.

§ 2. Subsidiën.

In 1931 werden aan de volgende Vereenigingen en/of Instellingen subsidies toegekend:

1.	Vereeniging voor Locale Belangen	f 350,—
2.	„ Pro-Juventute	„ 2.400,—
3.	Fröbelschool voor minvermogenden	„ 1.800,—
4.	Vereeniging tot verbetering van het lot der blinden	„ 591,67
5.	Kliniek Leger des Heils	„ 6.000,—
6.	Openbare Leeszaal en Bibliotheek	„12.000,—
7.	Don Bosco Stichting	„ 1.200,—
8.	Div. Subs. i.v.m. betaalde vermakelijkheidsbelasting	„ 1.443,63
9.	Vereeniging Mohamadijah	„ 1.200,—
10.	Ned. Ind. Wegenvereeniging	„ 1.500,—

[1]) In de praktijk wordt elke Europeaan als Christen aangemerkt.
[2]) Inbegrepen f 10,— van voorgaande jaren.

Vervolg van pag. 283.

11.	Stadstuinvereeniging	f 6.000,—
12.	Oogheelkundig Kliniek	„ 5.000,—
13.	Neutr. schoolver: „Het Javaansche Kind"	„ 1.000,—
14.	Soerabajasche Industrieschool v. meisjes	„ 6.000,—
15.	„ Jaarmarktvereeniging	„10.000,—
16.	Liefdadigheidsvereeniging „Charitas"	„ 1.000,—
17.	Marine-Tehuis Onze Hoop	„ 600,—
18.	Vereeniging Sterre der Zee	„ 600,—
19.	Ned. Ind. Athletiek Unie (afd. Soerabaja)	„ 300,—
20.	Vereeniging Perlindoengan Peladjar	„ 1.000,—
21.	Schoolvereeniging v/h I. E. V. t/b van de lagere Handelsschool	„12.000,—
22.	Het Toeristenbureau	„ 1.000,—
23.	Het vertoonen van schoolfilms	„ 1.284,20
24.	Roemer Visscher Vereeniging t/b exploitatie Internaat	„ 1.800,—
25.	Vereeniging Vrouwen-Tehuis Soerabaja	„ 500,—
26.	Vereeniging tot oprichting en instandhouding van een school voor buitengewoon- en individueel onderwijs	„ 8 000,—
27.	Soekaboemische Gestichten	„ 1.200,—
28.	Het Smeroefonds	„ 2.500,—
29.	Het Instituut voor Administratieve Techniek	„ 100,—
30.	Centraal Genootschap Kinderherstellings- en Vacantiekolonie	„ 500,—
31.	Het Plaatselijk Comité tot steun van werkloozen	„ 3.000,—
	Totaal	f 91.879,50

In verband met de bezuiniging werden de jaarverslagen en de financieële verantwoordingen der gesubsidieërde Vereenigingen niet als bijlagen in het Gemeenteverslag opgenomen. Voor zoover deze jaarverslagen niet gedrukt verkrijgbaar zijn gesteld, kunnen deze ter Secretarie worden geraadpleegd.

HOOFDSTUK XXII. OPENBARE VERKEERSMIDDELEN.

§ 1. Het Verkeersvraagstuk.

Verkeerscommissie. Bij besluit van den Gemeenteraad ddo. 27 Maart 1929 No. 78 is eene Commissie benoemd ten einde den Raad van bericht en raad te dienen inzake eene meer afdoende regeling van het autobusverkeer, die op grond van art. 6 van de geldende verordening krachtens art. 3, 5 en 21 lid 2 van het Motorreglement ddo. 28 Juli 1928 uitsluitend was overgelaten aan den Burgemeester.

Deze Commissie, welke nader wordt aangeduid met den naam „Verkeerscommissie, inzake de regeling van het autobusverkeer", was in verslagjaar samengesteld als volgt:

Voorzitter: Wethouder Mr. A. van Gennep.
Secretaris: Ir. R. Heida.

Leden: A. V. Buys, A. ter Kuhle, L. van Erpecum, Hoofdcommissaris van Politie, Mr. V. W. Ch. Ploegman, Drs. Tjoa Tjong Bik, Tan Tjiang Ling.

Door gemelde Commissie werd in het verslagjaar een uitvoerig rapport uitgebracht, dat als bijvoegsel op het Gemeenteblad No. 71/1931 afzonderlijk in druk is verschenen, en naar den inhoud waarvan wij kortheidshalve moge refereeren.

In het verslagjaar werd door den Gemeenteraad de Autobusverordening vastgesteld, welke inwerking zou treden, nadat het College van Gedeputeerden een en ander zou hebben goedgekeurd.

Verkeersverbeteringen. In overleg met de politie werden evenals voorgaand jaar enkele wijzigingen in het belang van het verkeer aangebracht. Op verschillende plaatsen langs de trambaan nabij een tramhalte werden verkeerstrottoirs aangelegd met neuten, waarin des avonds een verlichting is aangebracht, ten einde automobilisten opmerkzaam te maken op het verhoogde gedeelte. In het belang van het verkeer werden verder de brug Plampitan en de brug te Patjarkling over de Djemblokanleiding verbreed. Op het kruispunt Boeboetan — Gang Onderling Belang werd een verkeersschilpad geplaatst; op Pasar Besar nabij toko Albert werd een stop-vrij signaal opgericht. Schijnwerpers voor belichting van verkeersagenten werden gemonteerd op de kruispunten Palmenlaan-Zuid — Kaliasin en Palmenlaan-Zuid — Tamarindelaan. Een proef met roestvrije verkeersspijkers inplaats van stopstrepen werd genomen op het kruispunt Simpang — Palmenlaan, welke proef zeer goed voldeed.

De overige verkeersstrepen werden geregeld geverfd.

§ 2. De Gemeentelijke Taxi-Keuring.

Taxi's. Voor het jaar 1931 werd de taxi-keuring op dezelfde wijze doorgevoerd als in 1930. Ook in de keuringsperioden werd geen wijziging gebracht. Mitsdien werd de eerste keuring gehouden gedurende de maanden Januari t/m April, de tweede tusschen Mei en Augustus en de derde tusschen September en December.

Zooals steeds voor elke keurperiode, werden ook dit jaar een halve maand vóór dat een nieuwe keurperiode aanbrak, in alle plaatselijke bladen, zoowel in de Europeesche- als in de Inheemsche dagbladen, oproepingen geplaatst, voor opgaven van ter keuring voor te brengen taxi's en autobussen, ten einde een gelijkmatige verdeeling over de verschillende keurdagen in de eerstvolgende keurmaand te kunnen verkrijgen. Zou aan dien oproep algemeen gevolg worden gegeven en zouden tijdige opgaven van de te keuren taxi's binnenkomen, dan zouden alle opgegeven wagens ook in de eerste keurmaand gekeurd kunnen zijn, hetgeen in de bedoeling van de keuringsvoorschriften ligt. In de praktijk wordt echter, percentsgewijze slechts weinig aan dien oproep gevolg gegeven en het aantal aangegeven wagens bedraagt slechts ca. 15 à 20% van de ter keuring voor te brengen wagens. Telkens wordt dan ook opnieuw het feit geconstateerd, dat in de eerste helft van de keuringsmaand betrekkelijk weinig wagens voorgebracht worden en dat er in de laatste helft van die maand een soort „run" plaats vindt, met als gevolg, dat een deel dier wagens eerst in de tweede keuringsmaand kan worden geholpen.

Hoewel er bij elke keuring op wordt gewezen, hoe nuttig het is zich tijdig voor herkeuring op te geven, wordt er door de taxi- en autobusexploitanten slechts weinig aandacht aan geschonken en zoodoende herhaalt zich de ongunstige verdeeling bij elke nieuwe keurperiode. Toch is het noodig en nuttig ten langen leste tot een gezonden toestand te komen.

De keuring in de eerste maand van elke periode omvatte ca. 40% à 50% van het totaal ter herkeuring voor te brengen wagens, in de tweede maand 25 à 40%, terwijl de laatste 15 à 20% in de laatste twee maanden voorkomen.

Totaal vielen in 1931 ca. 250 wagens, welke als taxi gereden hadden af. Ze werden niet meer voorgebracht.

In de meeste gevallen blijft de reden van wegblijven onbekend, doch zij, die bericht gaven van stopzetten van hun bedrijf, voerden meestal als reden aan, dat de inkomsten te gering waren en zij den wagen — veelal in huurkoop aangeschaft, moeten terug-

geven, en dan hoofdzakelijk bij exploitanten, welke slechts met één of twee wagens hun bedrijf uitoefenden.

Het totaal aantal keuringen in 1931 bedroeg voor de taxi's: 3283, onder te verdeelen in 2552 goedkeuringen, 439 voorwaardelijke goedkeuringen en 292 afkeuringen, dus gemiddeld per periode resp. 851,146 en 97.

Van de afgekeurde wagens kwamen in totaal 43 wagens niet meer ter herkeuring terug. Ongetwijfeld zijn daaronder eenige, welke onder het motto van taxi-rijden, door de eigenaars werden voorgebracht, ten einde een gratis-onderzoek van den wagen te ontvangen, daar de éérste keuring gratis geschiedt, en na een beoordeeling van den wagen te hebben ontvangen, onder „dankbetuiging voor de bewezen diensten", niet meer teruggezien worden. Van zelfsprekend komen onder de goedgekeurde wagens dergelijke gevallen sporadisch voor, doch uiteraard meer bij wagens, welke in meer dan dubieuzen toestand verkeeren.

In 1931 liepen er dus te Soerabaja gemiddeld 851 + 146 = 997 taxi's, waarvan gemiddeld 24, ingericht voor het vervoer van 7 personen, de overige voor 5 personen, terwijl op één na, het allen open wagens waren.

In de eerste periode werd één Studebaker-Sedan voorgebracht, welke echter niet meer op de volgende keuring terugkwam, in de tweede periode één Chevrolet-Sedan en één Essex-Sedan en in de derde periode alleen de Chevrolet-Sedan, dus ook de Essex-Sedan kwam niet meer terug.

Gemiddeld gingen 209 wagens in andere handen over, de nieuwe eigenaars zetten dan het bedrijf met die taxi's voort. De cijfers zijn voor de drie opvolgende keurperioden resp. 189, 218

Er werden gemiddeld 106 nieuwe wagens voorgebracht, d.w.z. wagens die nog niet als taxi's waren ingeschreven en wel voor elke keurperiode resp. 108, 124 en 87 auto's, hetgeen met zekerheid kan worden geconstateerd daar van elke voorgebrachte wagen het motornummer, het chassisnummer en/of het carosserienummer wordt opgenomen en die gegevens in een kaarten-systeem worden vastgelegd en direct kunnen worden teruggevonden.

Ook in het verslagjaar is het aantal Europeesche en Chineesche taxi-exploitanten sterk teruggeloopen, tegenover een groote toename van de Inheemsche eigenaars.

Het aantal voorgebrachte taxi's gerubriceerd naar nationaliteit en/of landaard der eigenaars bedraagt gemiddeld per keurperiode:

a.	Europeanen:	127	wagens
b.	Chineezen:	489	
c.	Inheemschen:	422	
d.	Vreemde Oosterlingen: . .	56	

In de eerste periode van 1931 werden 202 wagens voorwaardelijk goedgekeurd, en 98 afgekeurd. In de tweede periode resp. 139 en 94 en in de derde resp. 98 en 100.

Voorwaardelijk werden wagens goedgekeurd, wanneer, hoewel niet volkomen voldoende aan de bepalingen, de gebreken van dien aard waren, dat geen gevaar bestond voor de inzittende passagiers, noch voor het openbaar verkeer en de afwijkingen niet van ingrijpenden aard waren en geene vitale deelen van den wagen betroffen. Ten einde het voortzetten van het bedrijf van den exploitant niet te belemmeren, werd de betreffende wagen voorwaardelijk goedgekeurd, de fouten geconstateerd en opgegeven ter verbetering, waarna het goedkeuringsmerk werd afgegeven, onder de specialee voorwaarde, dat de verbeteringen zoo spoedig mogelijk moesten worden uitgevoerd en zulks bij de eerstvolgende keuring speciaal zou worden aangemerkt. Slechts bij hoogst enkele gevallen bleken de aangegeven fouten bij de volgende keuring niet weggenomen, en deze wagens werden dan ook daarop afgekeurd. Waar zulks slechts sporadisch voorkwam, verdient het aanbeveling op denzelfden weg voort te gaan en daardoor de exploitanten zooveel mogelijk tegemoet te komen in hun bedrijf.

De geconstateerde fouten waren over het algemeen de volgende: eenige speling in de voorwiel-assen en/of der fuse-pennen,— een of twee gebroken spaken in een der spaakwielen, — niet gunstig werken der toeter, te fel branden der hoofdlampen, het achterlicht niet voorzien van rood glas, —, niet goed sluiten der benzine-tankdop, — het ontbreken van eenige borgmoeren, carosseriebouten e.d., — moeilijk aanslaan van den motor met den zwengel, — verveloos uiterlijk van de wagen, van de spatborden of machinekap etc.

In de drie perioden werden resp. 98, 94 en 100 wagens afgekeurd. Redenen van afkeuring waren: niet en onvoldoende werken der remmen, — algeheel vervuild en verwaarloosd uiterlijk,— te veel speling in de stuurinrichting, gebroken dan wel geheel doorgezegen veeren (ijzer in plaats van staal voor de veerbladen gebezigd), — uitgesleten veeroogen, veerbussen en pennen, verbogen dan wel gescheurd frame, — te veel speling der wielen op de assen, — meerdere wielspaken gebroken, dan wel slingerende wielen of velgen, sterk losliggende spaken bij houten wielen,— niet vrijkomen van de koppeling, waardoor niet of zeer moeilijk van gang te wisselen dan wel in te schakelen, was, — niet te sluiten deuren, vermolmde treeplanken, dan wel losliggende treeplanksteunen, — gescheurde kap, gebroken kapspanten, gescheurde dan wel sterk vervuilde bekeeding, gebroken en met ijzerdraad bij elkaar gehouden vooruit, — niet branden van de achterlamp en uitsluitend kunnen laten branden van felle koplampen.

Over het geheele jaar genomen, kwamen voorwaardelijke goedkeuring of afkeuring voor als volgt:

Algemeene toestand, waarin de wagen verkeerde:	45
Stuurinrichting enz:	53
Veering, chassis enz:	136
Remmen en de reminrichting:	339
Wielen, assen enz.:	64
Koppeling, gangwisseling enz.:	7
Deuren, treeplanken enz.:	10
Carosserie, voorruit enz.:	20
Verlichting:	9
Diverse kleine afwijkingen:	48

Voorgebracht werden per keuring gemiddeld:

MERKEN	1931	1930
Chevrolet-automobielen	349	368
Buick en Marquette	198	283
Fiat	111	161
Chrysler	75	161
Dodge	63	68
Oakland	30	35
Erskine	18	30
Whippet	8	26
Hudson	5	20
Nash	14	17
Pontiac	11	12
Essex	26	4
De Soto	7	2
Studebakker	8	3
Graham Paige	9	3
Ford	9	2
Willys Knight-automobielen	10	5
Overige merken in klein aantal	126	80

In de laatste keurperiode van 1931 werden bovendien nog voorgebracht: 15 Willys Six en 18 D. K. W. Tricars (Demmo's).

Uit het bovenstaande blijkt, wat betreft de taxi-exploitanten, dat ten koste in hoofdzaak van de Europeesche- en Chineesche-, de Inheemsche bezitters sterk zijn toegenomen, zulks in de laatste periode van 1931 nog meer naar voren tredend, dan in de eerste en tweede.

Zulks is wel eenigszins te betreuren, voornamelijk wat betreft het algemeen uiterlijk van de taxi's op den weg, daar de Inheemsche exploitanten behoudens enkele gunstige uitzonderingen in doorsnee geen economisch beheer voeren en geen percentage van de binnengekomen gelden op zij leggen, ten einde daarvan de onkosten van onderhoud en reparaties te bestrijden.

Het is dan ook een merkbaar feit, dat het aanzien van de taxi's op den weg achteruit gaande is.

Zeker is daar ook nog een andere reden voor, nl. de verminderde inkomsten en het minder aantal nieuwe auto's, voor taxi in bedrijf genomen.

Toen vroeger de inkomsten belangrijk meer bedroegen welke de oorzaken daarvan zijn, valt buiten deze beschouwingen, werden meerdere wagens, welke een of twee jaren als taxi geloopen hadden, ingeruild met bijbetaling tegen gloednieuwe wagens. Tegenwoordig blijven de oude wagens op den weg en loopen zoo lang mede, tot ze geheel uitvallen, dan wel de reparatie-kosten te hoog zijn en te veelvuldig voorkomen.

De Chevrolet-taxi heeft zijn terrein behouden, terwijl de Buick en Fiat zeer sterk zijn teruggeloopen. Wat daarvan de reden is, is niet direct met zekerheid aan te voeren, doch voor de Buick zal ongetwijfeld als reden gelden, dat het benzine-verbruik op den duur hooger uitvalt dan voor de Chevrolet en waar de benzine door de chauffeurs zelve moet worden bekostigd, deze groote wagens niet zoo in hun smaak vallen.

In hoeverre de D. K. W. Tricars op den langen duur zullen voldoen en ingang zullen vinden, zal in beperkten zin het jaar 1932 wel uitmaken. Voorloopig kunnen de rem-inrichting, de rikshauachterwielen met massieve rubberbanden en de veering nog niet ideaal genoemd worden.

Autobussen. Zooals in het verslag van 1929 reeds werd aangeduid, nl. dat meerdere autobussen de periodieke keuring ontduiken, is het aantal in 1931 ter keuring voorgebrachte bussen tegenover dat van 1929 wederom sterk verminderd, waarschijnlijk, doordat meer busexploitanten de truc van ontduiking van de andere hebben afgezien, daar het totaal aantal autobussen, dat zich over de wegen in de Gemeente Soerabaja beweegt, voor zoover zulks uit den indruk van dat bedrijf is na te gaan, zeker niet sterk is afgenomen.

Totaal werden in het jaar 1931: 293 autobussen ter keuring voorgebracht, onder te verdeelen als volgt:
220 goedgekeurde, 55 voorwaardelijk goedgekeurd en 18 afgekeurde.

Gemiddeld liepen er dus in de Gemeente Soerabaja 92 goedgekeurde autobussen.

Het aantal passagiers, dat met deze bussen mag worden vervoerd varieert van 16 tot 30 per bus, t.w.:

Aantal autobussen	Maximum Aantal passagiers	Aantal autobussen	Maximum Aantal passagiers
2 [1]	16	16 [3]	22
2	18	19 [3]	24
19	19	4	25
1 [2]	20	1 [2]	26
17	21	4	30

Overwegend zijn de bussen gebouwd op Chevrolet-truck-chassis. Het aantal staat op 50 wagens, vervolgens de Grahams met 13 wagens, daarop volgen de Dodge's met 12, de C. M. C. met 9, de Mercedes Benz met 4 en vervolgens nog 1 of 2 wagens op Studebaker-, Brockway- en Fiat-truck-chassis.

Van de 18 afgekeurde autobussen werden er 7 niet meer ter keuring voorgebracht en deze zijn, zooals na informatie gebleken is, op andere trajecten buiten het Gemeente Soerabaja-rayon, in dienst gesteld.

Redenen van afkeuring dan wel voor voorwaardelijke goedkeuring, waren gespecificeerd als volgt:

Ergerlijke vervuiling en verwaarloozing	9
Te stug werkende, dan wel te losse stuurinrichting	10
Versleten veerophanging, veerblad-breuk of chassis-ontzetting	18
Geheel niet of onvoldoend werkende reminrichting dan wel gebreken daaraan	21
Gebreken aan wielen, assen of asnaven	9
Gebreken aan motor-achterbrug en cardan-overbrenging.	2
Gebreken aan deuren, deursloten en treeplanken	15
Gebreken aan carosserie-verband	3
Gebreken aan signalen en verlichting	2
Gebreken aan overige uitrusting:	3

Bovengenoemd totaal nl. 92 overtreft sterk het totaal van afgekeurde + voorwaardelijk goedgekeurde wagens nl.: 73, doch zulks verklaart zich door het feit, dat meerdere gebreken, fouten, en aanmerkingen meermalen slechts één wagen betrof, bovendien

[1] Sedert opgeloopen tot 17.
[2] Inmiddels uit bedrijf.
[3] Teruggeloopen tot 9.

eenige wagens meer dan eens achter elkaar werden afgekeurd, wanneer de herstelling, welke was aangegeven, niet dan wel onvoldoende was uitgevoerd.

Van deze wagens waren in exploitatie onder Europeesch beheer: 52 en Chineesch beheer: 40.

Sterke wijziging in de verhouding van bussen op Chevroletchassis tegenover de andere in bedrijf zijnde merken, is niet te constateeren en het laat zich ook niet aanzien, dat dat aspect in 1932 sterk veranderen zal. Alléén zijn sedert een aantal bussen op Willys-truck-chassis in gebruik genomen, welke zeer goed moeten voldoen. In hoeverre deze de andere merken echter een sterke concurrentie zullen aandoen, valt niet te voorzien.

Even als in 1930 werd in 1931 het aantal passagiers-plaatsen per bus verminderd. Gemiddeld bedroeg dat in 1930: 23 passagiers per bus. Thans bedraagt dit 21 passagiers per bus.

Het aantal geregistreerde voertuigen te Soerabaja bedroeg in het afgeloopen jaar en eenige daaraan voorafgaande jaren als volgt:

Belasting jaar	AUTOMOBIELEN			RIJWIELEN		RIJTUIGEN		WAGENS	
	Autobussen	Vracht auto's	Personen auto's *)	Motorrijwielen	Rijwielen	Kossongs	Dogcarts en kreteks	Vrachtkarren	Handkarren
1930/31	210	939	4594	1313	27.342	50	1968	603	589
1929/30	213	771	4269	1314	27.137	129	1907	567	659
1928/29	180	582	4166	1053	25.731	241	1873	661	473

In verband met de inkrimping van het personeel bij de Afdeeling Statistiek kon de Statistiek op het Taxi-verkeer, zooals die in 1929 werd aangehouden, niet meer worden bewerkt, zoodat hier volstaan wordt met te verwijzen naar de te dien aanzien in 1930 gepubliceerde gegevens.

Voor nadere bijzonderheden, omtrent de openbare verkeersmiddelen in de Gemeente wordt de aandacht gevestigd op de gedrukte jaarverslagen van de Handelsvereeniging Soerabaja, de Haven, de Staatsspoorwegen, Ned. Ind. Spoorweg Mij., de O. J. S. de Kon. Ned. Ind. Luchtvaart Mij. en andere instellingen. In al deze publicaties worden uitvoerige en belangrijke gegevens omtrent het verkeer te Soerabaja opgenomen, zoodat herhaling daarvan in dit verslag achterwege kan blijven.

*) Hieronder zijn niet begrepen de van belasting vrij-gestelde auto's, zooals die van Gouvernementsdiensten, etc.

BIJLAGEN.

VERSLAG INZAKE HET ONDERZOEK VAN DE BOEKHOUDING DER N.V. VOLKSHUISVESTING TE SOERABAJA OVER 1931, UITGEBRACHT DOOR HET LID VAN DEN RAAD VAN TOEZICHT H. R. P. PRINS.

1. Vergezeld van een schrijven van den adjunct secretaris der N. V. Volkshuisvesting van 22 Maart j.l., werden de boeken en stukken over 1931 der in hoofde genoemde Vennootschap op mijn kantoor bezorgd.

§ 1. Jaarrekening.

2. Met beleefde referte aan de opmerking, gemaakt sub 2 in mijn rapport van 27 April 1929 en naar artikel 31 der Statuten, heb ik de eer Uwen Raad hierbij verslag uit te brengen inzake het onderzoek van de boekhouding en de jaarrekening over 1931 der N.V. Volkshuisvesting voornoemd.

3. Bij het onderzoek der administratie over 1931 bleek, dat gedurende dit jaar in exploitatie waren, c.q. gingen:

a. *Ketabang-Oost I,* bestaande uit:

I. een blok van 12 woningen voor Europeanen;
(huurprijzen van *f* 45,— en *f* 50,— per maand)

II. 40 Inlandsche woonhuizen (30 dubbele en 10 enkele = 70 woningen);
(huurprijzen van *f* 10,— tot *f* 20,— per maand)

III. 20 gekoppelde woonhuizen (= 40 woningen) systeem Burckhardt;
(huurprijs *f* 15,— per maand)

b. *Ketabang Oost II,* bestaande uit:

I. 254 Inlandsche woningen, systeem Burckhardt;
(huurprijzen van *f* 8,25 tot *f* 13,— per maand)

II. 106 Inlandsche woningen, 1 toko en 3 warongs;
(huurprijzen van *f* 13,— tot *f* 23,— per maand)

c. *Ketabang Oost Randbebouwing,* bestaande uit:
61 woningen, 1 toko;
(huurprijzen van *f* 32,75 tot *f* 76,50 per maand)

d. *Sidodadi I,* bestaande uit:
332 kamers en 2 warongs;
(huurprijzen *f* 2,— tot *f* 3,— per maand)

e. *Sidodadi II,* bestaande uit:
4 woningen type A (huurprijzen *f* 12,50 per maand) en 34 dubbele woningen type EE (huurprijs *f* 6,50 per maand)

f. *Simolawang I,* bestaande uit:
118 woningen w.o. 1 toko;
(huurprijzen van *f* 28,50 tot *f* 65,— per maand)

g. *Simolawang II,* bestaande uit:
64 woningen;
(huurprijzen van *f* 28,50 tot *f* 60,— per maand)

h. *Oendaän II,* bestaande uit:
68 woningen, waarvan 1 annex toko;
(huurprijzen van *f* 27,50 tot *f* 120,— per maand)

i. *Viaductstraat,* bestaande uit:
26 woningen;
(huurprijzen van *f* 33,50 tot *f* 65,— per maand)

4. Van alle bovengenoemde complexen werden exploitatierekeningen opgesteld, welke als bijlagen *a* t/m *i* aan dit verslag zijn toegevoegd. Voor die complexen, welke eerst in den loop van 1931 gereed kwamen en in exploitatie gingen, werden de bedragen voor afschrijving en rente berekend over een gelijk deel van het jaar, als de woningen voor verhuur beschikbaar waren.

5. De exploitatie-rekening van Ketabang Oost I (bijlage *a*) sluit met een voordeelig saldo ad *f* 1.769,34, hetwelk *f* 995,66 hooger is, dan over het vorige boekjaar.

Deze vermeerdering is in hoofdzaak toe te schrijven aan de afneming van het aandeel in de algemeene kosten van toezicht en administratie, welke omgeslagen kosten, in verband met het in exploitatie gaan der overige complexen, minder drukten.

6. De exploitatierekening van Ketabang Oost II (bijlage *b*), dit jaar in volle exploitatie, toont een voordeelig saldo van *f* 3.882,06.

7. De voorgenoemde exploitatie-uitkomsten van K. O. I en II kunnen nog nader worden gesplitst in resultaten per aannemingscomplex vd., als volgt:

Ketabang Oost I. 12 gekopp. woonhuizen voor Europeanen: Verlies			*f* 541,96
40 Inl.	id.	(70 woningen): Winst . . .	„ 1.044,68
20 id.	id.	(40 woningen) Burckhard: Winst	„ 1.266,62
		Samen Winst . . .	*f* 1.769,34

Ketabang Oost II. 254 Inl. woningen systeem Burckhardt: Winst	*f* 952,34
106 id. id. + toko en 3 warongs: Winst . .	„ 2.929,72
Samen Winst . . .	*f* 3.882,06

8. De exploitatie-rekening van de randbebouwing K. O. (bijlage *c.)* geeft een voordeelig saldo aan van *f* 822,53. De woningen van dit complex zijn gemiddeld 11½ maand (dus praktisch gesproken het geheele jaar) bewoond geweest.

Dit complex is derhalve op de grens van rendabiliteit; bovenstaande geringe marge werd behaald bij een huurderving wegens leegstaan van gemiddeld slechts rond 5% van de totaal te ontvangen huur. Deze huurderving liep (zie bijlage 6) gedurende de eerste 4 maanden van 1932 op tot resp. 12, 14, 17 en 19%, zoodat voor de exploitatie-rekening der randbebouwing K. O. over 1932, met vrij groote zekerheid een verlies kan worden verwacht.

9. De exploitatierekening van Sidodadi I (bijlage *d.*) (nietrendabele complexen) toont een nadeelig saldo van *f* 6.481,42. De exploitatie over 1930 leverde een verlies op van *f* 7.819,07. Deze vermindering van het verlies wordt in hoofdzaak verklaard door een toename der huur-opbrengst ad rond *f* 1.300,—.

De huuropbrengst bedroeg dit jaar ± 54% der zelfkosten, tegen 45% in 1930; gedurende 1931 waren deze kamerwoningen gemiddeld ruim 10 maanden bewoond, tegen 9 maanden in 1930.

10. De exploitatierekening van Sidodadi II (bijlage *e.)* wijst een verlies aan van *f* 1.397,04.

De woningen van dit complex waren gedurende 1931 gemid. ± 11 maanden beschikbaar voor verhuur. Na het tijdstip van gereedkomen werden de perceelen voor volle 100% bewoond.

Uit het becijferde verlies valt derhalve af te leiden, dat de huren te laag zijn gesteld om de zelfkosten geheel te kunnen dekken.

11. De exploitatierekening van Simolawang I (bijlage *f.*) sluit met een winstsaldo ad *f* 2.741,95.

In verband met het tijdstip van gereedkomen van verschillende woningen was dit complex in 1931 gedurende ± 8½ maand (72%) beschikbaar voor verhuur. Huurderving wegens leegstaan bedroeg hier gedurende 1931 gemid. 12%; deze derving liep gedurende de eerste 4 maanden van 1932 op tot resp. 17%, 19%, 16% en 17%.

12. De exploitatierekening van Simolawang II (bijlage *g.*) sluit met een voordeelig saldo ad *f* 1.749,—. Deze woningen waren in 1931 nog slechts gemiddeld ± 4 maanden beschikbaar voor verhuur.

Na gereedkomen bleven de woningen van dit complex voor volle 100% verhuurd.

13. De exploitatierekening van Oendaän II (bijlage *h.*) sluit met een voordeelig saldo ad *f* 3.222,25. Dit complex was in 1931 gedurende rond 9 maanden in exploitatie. Na het tijdstip van gereedkomen werden deze perceelen voor gemiddeld 93% bewoond. Gedurende de eerste 4 maanden van 1932 werd een vrijwel gelijk percentage leegstaan van woningen (7½%) geconstateerd. Zie verder bijlage 6.

14. De exploitatierekening van het complex Viaducstraat (bijlage *i.*) sluit met een voordeelig saldo ad *f* 1.263,16. Dit complex was in 1931 gedurende rond 8½ maand in exploitatie; vanaf het moment van beschikbaarstelling waren deze huizen voor vrijwel 100% bewoond. Deze verhuur voor volle 100% bleef ook gedurende de eerste 4 maanden van 1932 gehandhaafd.

15. De Algemeene Verlies- en Winstrekening (bijlage 2.) geeft aan een totale bruto huuropbrengst van *f* 211.975,17, waarop als oninbaar werd afgeschreven een bedrag van *f* 1.919,30, hetwelk slechts 0,9% van het bruto bedrag uitmaakt; in 1930 werd als oninbaar afgeschreven rond 1.2% van het totaal der bruto-huren.

16. In de door den adjunct secretaris opgestelde balans werden verder, voornamelijk als gevolg der opstelling van exploitatierekeningen, enkele wijzigingen, c.q. aanvullingen aangebracht.

Ik geef beleefd in overweging om vorm en cijfers van de Balans en de Verlies en Winstrekening over 1931 vast te stellen overeenkomstig de aan dit verslag toegevoegde bijlage 1. en 2., waarna het grootboek met deze jaarcijfers worde in overeenstemming gebracht en afgesloten. De Algemeene Verlies- en Winstrekening vd. is een recapitulatie van bijgaande exploitatierekeningen *a.* t/m *i.*

Bij de berekening der afschrijving op „oprichtingskosten" is evenals vorige jaren een periode gekozen van 10 jaar; terzake moge worden verwezen naar mijn verslag over 1929 sub 7 en de Notulen der vergadering van Commissarissen ddo. 27 Mei 1929 punt 3).

17. Aan het besluit van de vergadering van den Raad van Commissarissen ddo. 22 Juni 1931, om het renteloos voorschot van het Gouvernement ad *f* 200.000,— (vide bijlage 1., balanspost No. 9) afzonderlijk te beleggen, kon geen gevolg worden gegeven, daar in 1931 de noodige kasmiddelen voor aankoop van beleggingsobjecten ontbraken. Aangezien genoemd bedrag derhalve in het

bedrijf bleef vastgelegd, werd de rente ervan, berekend tegen 5% 's jaars, gebracht ten laste van de „Oprichtingskosten" (vide bijlage 3 sub b.)

Deze rente (ad ƒ 10.000,—) werd bestemd tot opening eener „Reserve tot dekking van verliezen op niet-rendabele- complexen" (zie bijlage 1., balanspost No. 12).

Ik stel beleefd voor om het saldo verlies over 1931 op de exploitatie van het niet-rendabele complex Sidodadi I ad ƒ 6.481,42 op de evengenoemde reserve-rekening af te schrijven.

§ 2. Boekhouding.

18. De boekhouding van den adjunct secretaris der Vennootschap werd geverifieerd met de stukken, die, behoudens voor kleine transportkosten, alle aanwezige waren *).

19. ad punt 11 van mijn verslag over 1930.

Als bijlage 5 is hieraan toegevoegd een vergelijkend overzicht van de door de Vennootschap betaalde salarissen over de jaren 1929 t/m 1931, waaruit blijkt dat de personeelsuitgaven in 1931 vrijwel gelijk waren aan die in 1930.

20. Ter verdere informatie van Uwen Raad moge hierbij als bijlage 6 nog worden overgelegd een „Overzicht van huuropbrengst en -derving wegens leegstaan gedurende de maanden Januari t/m April 1932.

De daarin voorkomende absolute getallen zijn ontleend aan het per 1 Januari j.l. ingevoerde „Register van leegstaande woningen", als voorbereiding op de voorgenomen invoering van z.g. woningkaarten.

21. Bij de opstelling door den Gouvernements Accountantsdienst van de Openingsbalans met bijlagen ten behoeve van het Gemeentelijk Grondbedrijf werd opgemerkt, dat door de Gemeente aan de N.V. Volkshuisvesting werd verkocht het land Tambaksarie Oost, groot 29.220 M² à ƒ 2,90 per M² = ƒ 84.738,—.

Dit land bleek echter niet te behooren tot de eigendommen van de Gemeente, doch tot gronden van het Gouvernement, in huur of beheer afgestaan aan de Gemeente.

Het gevolg is geweest, dat er geen eigenlijke eigendomsoverdracht van dit land aan de Vennootschap heeft plaats gehad.

Nopens dezen afstand van eigendom ware alsnog met de Regeering in overleg te treden.

*) De rechtmatigheid van de uitgaven, gedekt door kwitanties van den Gemeente-kassier kan door mij moeilijk worden beoordeeld. Als bijlage 4 gaat hierbij een overzicht van alle betalingen en verrekeningen in rekening-courant door de Vennootschap gedurende 1931 aan (met) de Gemeente.

22. Bij schrijven van de Directie der Vennootschap van 22 Februari j.l. werd mij het verzoek gedaan tot de opstelling van dezelfde statistische tabellen en grafieken voor de Volkshuisvesting, als door mij voor de finantiëele statistiek der Gemeente waren ontworpen.

Onmiddellijk na het gereedkomen van dit verslag en bijlagen betreffende de jaarrekening over 1931, werd de uitwerking van evengenoemde opgave ter hand genomen.

Aan de Directie zal t.z.t. worden voorgesteld om, evenals de Gemeentelijke maand- en jaar-grafieken, ook de lijn- en vlakdiagrammen der Volkshuisvesting, ter informatie van de leden van Uwen Raad van Commissarissen en van den Gemeenteraad, in openklapbare lijsten of ramen, op te hangen in of in de onmiddellijke nabijheid der Raadzaal.

Soerabaja, 20 Mei 1932.
Het lid van den Raad
van Toezicht,
(w.g.) PRINS.

Bijlage 1.

BALANS der N. V. VOLKSHUISVESTING „SOERABAJA" op ultimo December 1931.

ACTIVA.		
1. *Gouvernement* van *Ned. Indië.* Nog te storten op aandeelen A. .	f 675.000,—	
2. *Gemeente Soerabaja.* Nog te storten op aandeelen B. .	„ 225.000,—	f 900.000,—
3. *Beschikbare middelen.*		
a. *Bankinstellingen.*		
Ned. Ind. Escompto Mij. Giro.	„ 815,28	
Ned. Ind. Handelsbank id.	„ 118,413.87	
Ned. Handel Mij. id.	„ 24,03	
	f 119.253,18	
b. *Kas.*	„ 187,36	„ 110 440,54
4. *Landen.* (zie specificatie bijlage 3 sub. A.		„ 2.584.746,68
5. *Oprichtingskosten.* (zie specificatie bijlage 3 sub. B).		„ 161 319,73
6. *Debiteuren.* (zie specificatie bijlage 3 sub. C).		„ 7.456,35
7. *Verlies* op de exploitatie van *niet-rendabele complexen* Sidodadi I, over 1931. (zie bijlage d.)		„ 6.481,42
		f 3.779.444,72

PASSIVA.		
8. *Aandeelen kapitaal.*		
Aandeelen A. (Gouv. N. I.) . . .	f 750 000,—	
Aandeelen B. (Gem. Soerabaja) .	„ 250.010,—	f 1.000.000,—
9. *Gouvernement* van *Ned. Indië.* Renteloos voorschot		„ 200.000,—
10. *Gemeente Soerabaja.*		
In rekening Crt.	„ 9.673,76	
Nog te betalen gronden	„ 137.621,—	„ 147.294,76
11. *Leeningen.* (per resto).		
5% Leening 1928 (1e Ned. Verz. Mij.)	f 269.000,—	
4½% Leening 1928 (Gem. Soerabaja)	„ 285.000,—	
4½% Leening 1930	„ 1.711.000,—	„ 2.265 000,—
12. *Reserve* tot *Dekking* van *verliezen* op *niet rendabele complexen* . .		„ 10.000,—
13. *Onderhoudsfonds* (art. 33 der Statuten)		„ 2.200,91
14. *Afschrijving* op *bouwkosten.* (Zie specificatie bijlage 3 sub D.)		„ 75.167,85
15. *Crediteuren.* (Zie specificatie bijlage 3 sub E.)		„ 65.727,95
16. *Winst* op de exploitatie van *Rendabele complexen* over 1931 (zie bijl. 2)		„ 14.053,25
		f 3.779.444,72

N.V. VOLKSHUISVESTING „SOERABAJA"

a. EXPLOITATIE REKENING

KETABANG OOST I over 1931.

LASTEN.			BATEN.		
Rente.			*Huren* over 1931		f 26.016,82
Aannemingssommen	f 165.946,12		Af: 2½% incasso-kosten Gemeente .	f 641,22	
Kosten grond	„ 62.276,—		Als oninbaar afgeschreven . . .	„ 367,25	„ 1.008,47
„ rioleering	„ 22 299,69				
Alg: Bouwkosten	„ 4.055,14				
	f 254.574,95				
Af: Afschrijving vorige jaren . .	„ 11.381,98				
waarover 5%.	f 243.192,97	f 12.159,65			
Afschrijving.					
Aannemingssommen	f 165.944,12				
Kosten rioleering	„ 22.299,69				
Alg. bouwkosten	„ 4.055,14				
waarover 3%.	f 192.298,95	„ 5.768,97			
Onderhoud.					
Woningen en terreinen		„ 2.617,91			
Algemeene kosten	„ 1.346,71				
Afschrijving oprichtingskosten . .	„ 1.345,77	„ 2.692,48			
		„ 1.769,34			
Voordeelig saldo over 1930 .		f 25.008,35			f 25.008,35

b. EXPLOITATIE REKENING

KETABANG OOST II over 1931.

LASTEN.				BATEN.			
Rente.				*Huren* over 1931			f 52.911,22
Aannemingssommen	f 332.342,—			Af: 2½% incasso-kosten Gemeente .	f 1.298,95		
Kosten grond	„ 98.910,50			Als oninbaar afgeschreven . . .	„ 953,—		„ 2.251,95
„ rioleering	„ 57.145,70						
Algemeene bouwkosten	„ 11.357,91						
	f 499.756,11						
Af: Afschrijving vorige jaren . .	„ 11.769,64						
waarover 5%.	f 487.986,47	f	24.399,34				
Afschrijving.							
Aannemingssom	f 332.342,—						
Kosten rioleering	„ 57.145,70						
Algemeene bouwkosten	„ 11.357,91						
waarover 3%.	f 400.845,61	„	12.025,35				
Onderhoud.							
Woningen en terreinen		„	4.908,58				
Algemeene kosten	„ 2.692,68						
Afschrijving oprichtingskosten . .	„ 2.751,26	„	5.443,94				
Voordeelig saldo. . . .		„	3.882,06				
		f	50.659,29			f	50.659,27

c. EXPLOITATIE REKENING

LASTEN.

Rente.			
Aannemingssom	f 219.350,—		
Kosten grond	„ 36.005,10		
„ rioleering	„ 37.306,60		
Algemeene bouwkosten	„ 14.233,61		
waarover 5%.	f 306.895,31	f	15.344,75
Afschrijving.			
Aannemingssom	f 219.350,—		
Kosten rioleering	„ 37.306,60		
Algemeene bouwkosten	„ 14.233,61		
waarover 3%.	f 270.890,21	„	8.126,70
Onderhoud.			
Woningen en terreinen		„	3.381,48
Algemeene kosten	„ 1.988,—		
Afschrijving oprichtingskosten	„ 3.477,16	„	5.465,16
Voordeelig saldo		„	822,53
		f	33.140,62

RANDBEBOUWING KETABANG OOST over 1931

BATEN.

Huren over 1931		f	34.023,13
Af: 2½% incasso-kosten Gemeente	f 849,76		
Als oninbaar afgeschreven	„ 32,75	„	882,51
		f	33.140,62

d. EXPLOITATIE REKENING

SIDODADI I over 1931.

LASTEN.			BATEN.		
Rente.			*Huren* over 1931		f 7.732,—
Aannemingssom	f 60.300,—		*Nadeelig saldo* over 1931 . . .		„ 6.481,42
Kosten grond	„ 2.540,90				
Terreinkosten	„ 39.519,—				
Wegenaanleg	„ 8.593,88				
Algemeene bouwkosten	„ 13.276,44				
	f 124.230,22				
Afschrijving vorige jaren . . .	„ 3.090,69				
waarover 5%.	f 121.139,53	f 6.056,99			
Afschrijving.					
Aannemingssom	f 60.300,—				
Terreinkosten	„ 39.519,—				
Algemeene bouwkosten	„ 13.276,44	„ 3.392,86			
waarover 3%.	f 113.095,44				
Onderhoud.					
Woningen en terreinen		„ 3.100,76			
Algemeene kosten	„ 833,69				
Afschrijving oprichtingskosten . . .	„ 829,12	„ 1.662,81			
		f 14.213,42			f 14.213,42

e. EXPLOITATIE REKENING

over het tijdvak Februari SIDODADI II -December 1931.

LASTEN.				
Rente.				
Aannemingssom	f	52 840,—		
Wegenaanleg	„	19.331,74		
Algemeene bouwkosten	„	8.927,24		
Waarover 5%, over rond 11 maanden	f	81.098,98	f	3.654,24
Afschrijving.				
Aannemingssom	„	52.840,—		
Algemeene bouwkosten	„	8.927,24		
Waarover 3%, over rond 11 maanden	f	61.767,24	„	1.667,70
Onderhoud.				
Woningen en terreinen			„	502,—
Algemeene kosten	„	320,65		
Afschrijving oprichtingskosten	„	597,65	„	918,30
			f	6.742,24

BATEN.				
Huren (over 11 maanden)			f	5.648,75
Af: 2½% incasso-kosten Gemeente	f	136,55		
Als oninbaar afgeschreven	„	167,—	„	303,55
			f	5.345,20
Nadeelig saldo			„	1.397,04
			f	6.742,24

N.V. VOLKSHUISVESTING „SOERABAJA"

f. EXPLOITATIE REKENING

over het tijdvak April-

SIMOLAWANG I

December 1931.

LASTEN.			BATEN.		
Rente.			*Huren* over 1931 (over 8½ maand) .		f 33.690,50
Aannemingssom	f 330.935,31		Af: 2½% incasso-kosten Gemeente .	f 837,93	
Kosten grond	„ 58.800,—		Als oninbaar afgeschreven . . .	„ 173,30	„ 1.011,23
Wegenaanleg	„ 17.818,80				
Algemeene bouwkosten	„ 27.611,78				
Waarover 5%, over rond 8½ maanden	f 435.165,89	f 15.665,61			
Afschrijving.					
Aannemingssom	f 330.935,31				
Algemeene bouwkosten	„ 27.611,78				
Waarover 3%, over rond 8½ maanden	f 358.547,09	„ 7.744,61			
Onderhoud.					
Woningen		„ 1.260,93			
Algemeene kosten	„ 1.731,52				
Afschrijving oprichtingskosten . . .	„ 3.534,65	„ 5.266,17			
Voordeelig saldo		„ 2.741,95			
		f 32.679,27			f 32.679,27

g. EXPLOITATIE REKENING SIMOLAWANG II
over het tijdvak September-December 1931.

LASTEN.			BATEN.		
Rente.			*Huren* over 1931 (over rond 4 maanden		f 11.807,75
Aannemingssom	1 194.141,—		Af: 2½% incasso-kosten Gemeente .	f 294,36	
Kosten grond	„ 33.600,—		Als oninbaar afgeschreven . . .	„ 33,50	„ 327,86
Wegenaanleg	„ 10.181,20				
Algemeene bouwkosten	„ 15.897,59				
Waarover 5% over rond 4 maanden	f 253.819,79	f 4.061,10			
Afschrijving.					
Aannemingssom	„ 194.141,—				
Algemeene bouwkosten	„ 15.897,59				
Waarover 3%, over rond 4 maanden	f 210.038,59	„ 2.100,38			
Onderhoud.					
Woningen en terreinen		„ 725,90			
Algemeene kosten	„ 577,17				
Afschrijving oprichtingskosten . . .	„ 2.266,34	„ 2.843,51			
Voordeelig saldo		„ 1.749,—			
		f 11,479,89			f 11.479,89

h. EXPLOITATIE REKENING OENDAÄN II.
over het tijdvak April-December 1931

LASTEN.			BATEN.		
Rente.			*Huren* (over 9 maanden)		f 32.188,75
Aannemingssom	f 269.350,—		Af: 2½% incasso-kosten Gemeente .	f 800,74	
Kosten grond	„ 105.441,73		Als oninbaar afgeschreven . . .	„ 159,—	„ 959,74
Wegenaanleg	„ 35.252,88				
Algemeene kosten	„ 18.377,75				
Waarover 5%, over rond 9 maanden	f 428.422,36	f 15.851,60			
Afschrijving.					
Aannemingssom	f 269.350,—				
Algemeene kosten	„ 18.377,75				
Waarover 3%, over rond 9 maanden	f 287.727,75	„ 6.387,56			
Onderhoud.					
Woningen en terreinen		„ 1.235,22			
Algemeene kosten	„ 1.539,02				
Afschrijving oprichtingskosten . . .	„ 2.993,36	„ 4.532,38			
Voordeelig saldo		„ 3.222,25			
		f 31.229,01			f 31.229,01

i. EXPLOITATIE REKENING
over het tijdvak April- **VIADUCTSTRAAT**
December 1931.

LASTEN.				BATEN.			
Rente.				*Huren* (over rond 8½ maand) . . .			f 7.956,25
Aannemingssom	f	74.850,–		Af: 2½% incasso-kosten Gemeente .	f	197,82	
Kosten grond	„	16.302,—		Als oninbaar afgeschreven . . .	„	33,50	„ 231,32
Algemeene bouwkosten	„	6.645,69					
Waarover 5%, over rond 8½ maanden	f	97.797,69	f 3.422,94				
Afschrijving.							
Aannemingssom	„	74.850,—					
Algemeene bouwkosten	„	6.645,69					
Waarover 3%, over rond 8½ maanden	f	81.495,69	„ 1.711,41				
Onderhoud.							
Woningen en terreinen			„ 208,50				
Algemeene kosten	„	320,65					
Afschrijving oprichtingskosten . . .	„	798,27	„ 1.118,92				
Voordeelig saldo			„ 1.263,16				
			f 7.724,93				f 7.724,93

Bijlage II. **ALGEMEENE VERLIES- en WINSTREKENING over de IN EXPLOITATIE ZIJNDE COMPLEXEN in 1931.**

LASTEN.			OPBRENGSTEN.		
Rente.			*Huren* over 1931 (bruto)	f 211.975,17	
5% over de bouwkosten en grondkosten		f 100.616,22	Af: 2½% incasso-kosten Gemeente . f 5.057,33		
Afschrijving.			Als oninbaar afgeschreven . . . „ 1.919,30	„ 6.976,63	f 204.998,54
3% over de bouwkosten (exclusief grondkosten)		„ 48.925,54	*Nadeelig saldo Sidodadi I . . . (niet-rendabel complex).*		„ 6.481,42
Onderhoud.					
Woningen en terreinen		„ 17.941,28			
Algemeene kosten.					
Aandeel in de algemeene kosten van toezicht en administratie over 1931	f 11.350,09				
Afschrijving oprichtingskosten . . .					
Aandeel in de oprichtingskosten. (verdeeld over 10 jaar; ref. Verslag deskundige over 1929 sub 7 en Notulen Vergadering van Commissarissen ddo. 27 Mei 1930 punt 3)	„ 18.593,58	„ 29.943,67			
Voordeelige saldi.					
Ketabang Oost I	f 1.769,34				
„ „ II	„ 3.882,06				
„ „ Randbebouwing .	„ 822,53				
Simolawang I	„ 2.741,95				
„ II	„ 1.749,—				
Oendaän II	„ 3.222,25				
Viaductstraat	„ 1.263,16				
	f 15.450,29				
Af: Nadeelige saldi.					
Sidodadi II	„ 1.397,04	„ 14.053,25			
		f 211.479,96			f 211.479,96

Bijlage III.

N.V. VOLKSHUISVESTING „SOERABAJA"

SPECIFICATIES der voornaamste BALANSPOSTEN.

A. Specificatie Bouwkosten c.a. der Landen.		
Land Ketabang Oost.		
Ketabang Oost I.		
Algemeene bouwkosten	f 4.055,14	
Kosten grond (vergoed aan Gemeente)	„ 62.276,—	
Rioleering (idem)	„ 22.299,69	
Bouw 12 gekoppelde woonhuizen voor Europeanen	„ 49.309,—	
Bouw 40 Inl. woonhuizen (= 70 woningen)	„ 77.435,12	
Bouw 20 gekoppelde woonhuizen (= 40 woningen) Burckhardt . .	„ 39.200,—	f 254.574,95
Ketabang Oost II.		
Algemeene bouwkosten	f 11.357,91	
Kosten grond (vergoed aan Gemeente)	„ 98.910,50	
Rioleering (idem)	„ 57.145,70	
Bouw 106 Inl. woningen, 1 toko en 3 warongs	„ 138.908,80	
Bouw 254 Inl. woningen systeem Burckhardt	„ 193.433,20	„ 499.756,11
Randbebouwing K. O.		
Algemeene bouwkosten	f 14.233,61	
Kosten grond (vergoed aan Gemeente)	„ 36.005,10	
Rioleering (idem)	„ 37.306,60	
Bouw 61 woningen en 1 toko . . .	„ 219.350,—	„ 306.895,31
Samen		f 1.061.226,37
Land Sidodadi.		
Sidodadi I.		
Algemeene bouwkosten	f 13.276,44	
Kosten grond (vergoed aan Gemeente)	„ 2.540,90	
Wegenaanleg	„ 8.593,88	
Egaliseeren terrein	„ 13.000,—	
Terrein verbetering	„ 26.519,—	
Bouw koelieverblijven	„ 60.300,—	f 124.230,22

Sidodadi II.			
Algemeene bouwkosten	f	8.927,24	
Wegenaanleg	„	19.331,74	
Bouw 4 woningen type A en 34 dubbele woningen type EE	„	52.840,—	f 81.098,98
Sidodadi III.			
Kosten grond (vergoed a/d Gemeente)	f	9.610,50	
Algemeene bouwkosten	„	1.039,33	„ 10.649,83
Land Simolawang.			
Simolawang I.			
Algemeene bouwkosten	f	27.611,78	
Kosten grond (vergoed a/d Gemeente)	„	58.800,—	
Wegenaanleg	„	17.818,80	
Bouw 118 woningen w.o. 1 toko . .	„	330.935,31	„ 435.165,89
Simolawang II.			
Algemeene bouwkosten	f	15.897,59	
Kosten grond (vergoed a/d Gemeente)	„	33.600,—	
Wegenaanleg	„	10.181,20	
Bouw 64 woningen	„	194.141,—	„ 253.819,79
Land Oendaän.			
Algemeene bouwkosten	f	18.377,75	
Kosten grond (vergoed a/d Gemeente)	„	105.441,73	
Wegenaanleg	„	35.252,88	
Bouw 68 woningen waarvan 1 annex toko	„	269.350,—	„ 428.422,36
Viaductstraat.			
Algemeene bouwkosten	f	6.645,69	
Kosten grond (vergoed a/d Gemeente)	„	16.302,—	
Bouw 26 woningen	„	74.850,—	„ 97.797,69
Land Blaoeran.			
Algemeene bouwkosten	f	1.399,05	
Kosten grond (vergoed a/d Gemeente)	„	6.470,—	
Wegenaanleg	„	11.500,—	„ 19.369,05

2e Vervolg

Land Klein Kebalen.				
Algemeene Bouwkosten		f 512,10		
Kosten grond (vergoed aan Gemeente)		„ 25.564,25		
Wegenaanleg		„ 10.500,—	f	36.576,35
Land Donokerto.				
Algemeene bouwkosten		f 40,—		
Kosten grond (vergoed aan Gemeente)		„ 36.350,15	„	36.390,15
Totaal der Landen . . .			f	2.584.746,68
B. Specificatie van de *oprichtingskosten* tot en met ulto December 1931.				
Uitgaven tot en met ulto. Dec. 1930 (zie bijlage 3 van het verslag 1930).			f	162.798,76
Bij: verlies van complex Sidodadi I (vide notulen v/d vergadering v/d Raad van Commissarissen v/d N.V. Volkshuisvesting dd. 22/6/31 . .			„	7.819,07
Uitgaven gedurende 1931			f	170.617,83
Rente.				
Over 5% leening 1e Ned. Levensverz. Mij.		f 13.550,—		
4½% Gemeenteleening		„ 12.740,63		
4½% leening 1930		„ 78.765,—		
Gemeente Soerabaja R/C		„ 442,50		
5% o/voorschot v/h Gouv. ad *f* 200.000.—		„ 10.000,		
		f 115.498,13		
Af: gekweekte rente van gelden op girorekening *f* 3.338,33				
idem op depositorekening *f* 8.186,92				
f 11.525,25				
gebracht ten laste van de exploitatierekening o/1931	„ 100.616,22	„ 112.141,47		
Rest			„	3.356,66
Salarissen			„	4.879,77

Diverse kosten.			
Sidodadi IV	f	361,66	
Radersmastraat	„	48,97	
Ngaglik	„	13,05	
Haven terrein	„	610,69	
Westerbuitenweg	„	24,68	f 1.059,05
			f 179.913,31
Af: Afschrijving oprichtingskosten			„ 18.593,58
Totaal			f 161.319,73
Het saldo der oprichtingskosten voornoemd ad *f* 170.737,43 te splitsen over de verschillende complexen als volgt:			
Ketabang Oost I			f 9.521,12
„ „ II			„ 22.124,15
„ „ Randbebouwing			„ 31.294,50
Sidodadi I			„ 6.667,36
„ II			„ 5.378,88
Simolawang I			„ 31.811,91
„ II			„ 20.397,09
Oendaän II			„ 26.940,27
Viaductstraat			„ 7.184,45
Totaal			f 161.319,73
C. Specificatie Debiteuren.			
Voorschot Techn. Ambt. Kip			f 55,—
Alg. Bouw- en Aannemings Mij.			„ 2.200,—
Nog te ontvangen huren over 1931			„ 5.201,35
Totaal			f 7.456,35

4e vervolg

D. Specificatie afschrijving bouwkosten diverse landen.

Ketabang Oost I	f 17.150,95
„ „ II	„ 23.794,99
„ „ Randbebouwing	„ 8.126,70
Sidodadi I	„ 6.483,55
„ II	„ 1.667,70
Simolawang I	„ 7.744,61
„ II	„ 2.100,38
Oendaän II	„ 6.387,56
Viaductstraat	„ 1.711,41
Totaal	f 75.167,85

E. Specificatie Crediteuren.

Aan. Mij. Jelkman & Seters	f 1.708,25
N. V. Alg. Bouw & aannemings Mij.	„ 2.124,—
Waarborgsommen	„ 19.805,53
Te betalen rente	„ 35.199,38
Te betalen salarissen	„ 1 220,—
Te betalen incasso provisie	„ 568,19
Te betalen uitgelote obligatiën	„ 3.500,—
Te betalen coupons	„ 652,55
Vooruitbetaalde huren	„ 950,10
Totaal	f 65.727,95

Bijlage IV.

N.V. VOLKSHUISVESTING „SOERABAJA".

RECAPITULATIE VAN BETALINGEN AAN DE GEMEENTE GEDAAN GEDURENDE 1931.

Betaald per kas.				
Land.				
Oendaän. Zegels			f	63,65
Verrekend in Rekening-Courant.				
Ketabang-Oost. Kosten meetbrieven .	f	1.795,—		
„ „ .	„	463,—	„	2.258,—
Verpondingsbelasting			„	288,14
Onderhoud parken			„	561,53
Aanleg spruitleiding	f	5.785,78		
	„	70,74	„	5.856,52
Diverse werkzaamheden			„	12,50
Plantsoenborden			„	77,33
Controleeren verzakte woningen .			„	273,16
Kosten afsluiten hokjes van proefplaten			„	41,37
Sidodadi. Aanleg spruitleiding . . .			„	473,95
Uitzetten van wegen			„	28,68
Kosten meetkundige verrichting .			„	13,33
Kosten van meetbrieven			„	69,50
Aanleg wegen			„	1.345,62
Simolawang. Aanleg spruitleiding . .	f	245,64		
idem . .	„	1.444,32		
idem . .	„	382,32		
idem . .	„	339,84		
idem . .	„	297,36		
idem . .	„	1.019,52		
idem . .	„	1.996,56		
idem . .	„	3.440,80		
idem . .	„	1.003,18	„	10.169,54
Kosten meetbrieven			„	1.158,—
Transporteeren			f	22.690,82

Vervolg van het pag. 327

Transport			f	22.690,82
Oendaän. Uitzetten perceelen . . .			„	22,75
Kosten van meetbrieven			„	1.001,—
Omleggen Oendaän Koelon, aanleg wegen			„	35.252,88
Viaductstraat. Kosten van meetbrieven			„	216,—
Aansluiting spruitleiding . . .			„	973,68
Landmeterskennissen			„	161,—
Donokerto. Landmeterskennissen . .			„	136,—
Overschrijvingsrechten			„	1.712,65
Kl. Kebalen. Overschrijvingskosten.	f	3.008,50		
idem . .	„	500,—	„	3.508,50
Algemeen. Diverse werkzaamheden .			„	665,23
Diversen			„	108,07
Gerechtskosten	f	175,40		
idem	„	127,80		
idem	„	36,90	„	340,10
Verpondingsbelasting			,	288,14
Zegels			„	15,—
Totaal . . .			f	67.091,82

Bijlage V.

N.V. VOLKSHUISVESTING „SOERABAJA" **OVERZICHT VAN BETAALDE SALARISSEN 1929/1931.**

Naam	Betrekking	1929			1930			1931		
		Aantal mnd.	Per mnd.	Totaal salaris	Aantal mnd.	Per mnd.	Totaal salaris	Aantal mnd.	Per mnd.	Totaal salaris
de Vistarini	architect	11	f 700,—	f 7.700,—	8	f 700,—	f 5.600,—	—	—,—	—,—
Laudy	techn. ambt.	11	„ 350,—	„ 3.850,—	6	„ 350,—	„ 2.100,—	—	—,—	—,—
Pesik	adm. ambtenaar	—	—,—	—,—	3	„ 50,—	„ 450,—	7	f 60,—	f 770,—
					5	„ 60,—		5	„ 70,—	
Haholy	adj. secretaris	12	„ 150,—	„ 1.800,—	12	„ 150,—	„ 1.800,—	12	„ 150,—	„ 1.800,—
Gemeentepersoneel	diversen	—	—,—	—,—	—	—,—	„ 7.750,—	—	—,—	—,—
Kip	Techn. ambtenaar	—	—,—	—,—	4	„ 500,—	„ 2.000,—	12	„ 500,—	„ 6.000,—
Baron	adm. ambtenaar	—	—,—	—,—	10	„ 60,—	„ 600,—	12	„ 60,—	„ 720,—
Marten	idem	—	—,—	—,—	7	„ 150,—	„ 1.050,—	12	„ 150,—	„ 1.800,—
Setjo	calqueerder	—	—,—	—,—	6	„ 75,—	„ 450,—	12	„ 75,—	„ 900,—
Djoewoto	mandoer	—	—,—	„ 165,—	3	„ 25,—	„ 345,—	11	„ 30,—	„ 330,—
					9	„ 30,—				
Soedikman	schrijver	—	—,—	—,—	7 1/3	„ 40,—	„ 293,33	2	„ 40,—	„ 80,—
Meyer	opzichter	12	„ 150,—	„ 1.800,—	12,—	„ 150,—	„ 1.800,—	5	„ 150,—	„ 1.975,—
								7	„ 175,—	
Wedding	idem	—	—,—	—,—	4	„ 250,—	„ 1.000,—	12	„ 250,—	„ 3.000,—
Suykens	idem	—	—,—	—,—	3 1/4	„ 250,—	„ 830,—	9 1/3	„ 250,—	„ 2.333,—
Vitalis	idem	—	—,—	—,—	4	„ 150,—	„ 600,—	11	„ 150,—	„ 1.650,—
de la Rambelje	idem	—	—,—	—,—	4 1/4	„ 100,—	„ 425,—	10	„ 100,—	„ 1.000,—
Breemer	idem	—	—,—	—,—	4	„ 75,—	„ 300,—	3	„ 75,—	„ 1.125,—
								9	„ 100,—	
Moelawadi	werkbaas	12	„ 100,—	„ 1.200,—	12	„ 100,—	„ 1.200,—	3	„ 100,—	„ 300,—
Dickman	calqueerder	—	—,—	—,—	—	—,—	—,—	62/3	„ 90,—	„ 609,60
van Naerssen	adm. ambtenaar	—	—,—	—,—	—	—,—	—,—	11 1/3	„ 300,—	„ 3.464,52
Goewarni	schrijver	—	—,—	—,—	—	—,—	—,—	91/3	„ 40,—	„ 376,77
	Totaal	—	—	f 15.515,—	—	—	f 28.593,33	—	—	f 28.233,89

GEBOEKT op:	*in 1930*	*in 1931*
Oprichtingskosten	f 11.450,—	f 4.879,77
Exploitatie	„ 6 838,33	„ 7.654,52
Diverse bouwcompl.	„ 10.305,—	„ 15.699,60
	f 28.593,33	f 28.233,89

Bijlage VI. *N.V. VOLKSHUISVESTING „SOERABAJA"*

OVERZICHT van huuropbrengst en -derving (in heele guldens) wegens leegstaan gedurende de maanden Januari t/m April 1932.

COMPLEX:	aantal woningen *)	Januari					Februari				
		waarvan bewoond	ontvangen huur	aantal onbewoond	Gederfde huur		waarvan bewoond	ontvangen huur	aantal onbewoond	Gederfde huur	
					bedrag	%				bedrag	%
Ketabang Oost I .	12	12	550	—	—	—	12	550	—	—	—
„ „ . .	70	70	1.058	—	—	—	70	1.059	—	—	—
„ „ . .	40	40	614	—	—	—	40	613	—	—	—
Ketabang Oost II .	254	251	2.473	3	14	1/2	252	2.468	2	19	1
„ „ . .	110	110	1.944	—	—	—	110	1.944	—	—	—
Randbebouwing .	61	56	2.608	5	359	12	55	2.543	6	425	14
Sidodadi II . . .	72	72	517	—	—	—	72	517	—	—	—
Simolawang I . .	118	103	3.858	15	789	17	101	3.760	17	886	19
„ II . .	64	61	2.388	3	180	7	63	2.511	1	57	2
Oendaän II . . .	68	63	3.469	5	433	11	65	3.639	3	243	6
Viaductstraat . .	26	26	947	—	—	—	26	947	—	—	—
	895	864	20.426	31	1.775	8	866	20.571	29	1.630	7,3

		Maart					April				
Ketabang Oost I .	12	11	505	1	45	1	12	550	—	—	—
„ „ . .	70	70	1.059	—	—	—	70	1.059	—	—	—
„ „ . .	40	40	613	—	—	—	40	613	—	—	—
Ketabang Oost II .	254	254	2.487	—	—	—	254	2.487	—	—	—
„ „ . .	110	110	1.944	—	—	—	109	1.938	1	6	—
Randbebouwing .	61	53	2.444	8	523	17	52	2.393	9	575	19
Sidodadi II . . .	72	72	517	—	—	—	72	517	—	—	—
Simolawang I . .	118	104	3.903	14	743	16	103	3.843	15	803	17
„ II . .	64	62	2.502	2	67	2 1/2	62	2.519	2	50	2
Oendaän II . . .	68	65	3.649	3	253	6 1/2	65	3.649	3	252	6 1/2
Viaductstraat . .	26	26	947	—	—	—	26	947	—	—	—
	895	867	20.570	28	1.631	7,3	865	20.515	30	1.686	7,6

*) per aannemings-complex.

SOERA-ING-BAJA